

Dvojno merilo dunajske politike

IVAN LUKAN

Pobuda novega slovenskega zunanjega ministra Zorana Thalerja, naj Slovenija in Avstrija s posebno bilateralno pogodbo potrdita manjšinske pravice koroskih in stajerskih Slovencev, ki so zapisane v 7. členu avstrijske državne pogodbe iz leta 1955, je bila prenačljena le na prvi pogled.

Bolj ali manj živčne in odklonilne reakcije zveznega kanclerja Franza Vranitzkega in vodje avstrijske diplomacije, zunanjega ministra Aloisa Mocka, so namreč pokazale, da je Ljubljana s to pobudo očitno zadela občutljivo točko - dvojno merilo, ki ga Avstrija prakticira v manjšinski politiki.

Ni namreč nobena skrivnost, da je Avstrija v preteklosti in da tudi danes odločneje nastopa, kadar gre za pravice njene nemške govoreče manjšine na južnem Tirolskem, kot je pripravljena to storiti za manjšine, ki že stoletja živijo na njenem ozemlju. Avstrijska vlada ob vsaki priložnosti opozarja Italijo na njene obveznosti do južnih Tirolcev, izredno občutljiva in odklonilna pa postane, če jo kdo - kot je to naredil minister Thaler pred svojim obiskom na Dunaju - opozarja na nekatere se vedno neizpolnjene obveznosti iz avstrijske državne pogodbe do manjšin na njenem ozemlju.

Odklonilno stališče do bilateralne pogodbe s Slovenijo pa je treba videti tudi se v drugi luči: avstrijska diplomacija je odkrila, da se Slovenija očitno želi posluževati istega instrumenta, kot ga je skozi desetletja - in to z veliko učinkovitostjo - sama uporabljala v odnosih z Italijo. Slovenija bi z bilateralno pogodbo pridobila neposredno mednarodnopravno sredstvo za uresničitev učinkovitejših zaščit slovenske manjšine, Avstrija pa bi bila končno prisiljena izpolniti se vedno neuresničene določila 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Pozitiven učinek take pogodbe ne bi bil omejen samo na Slovence: pogodba bi posredno pomagala tudi ostalim manjšinam v Avstriji, to je Hrvatom, Slovakom, Čehom, Madžarom in Romom.

Thalerjeva pobuda je bila torej se kako potrebna. Poznavalci avstrijske diplomacije pa vedo povedati, da bo pot do pogodbe še dolga.

ZADNJA VEST Deželne volitve bodo 23. aprila

RIM - Deželne volitve bodo v nedeljo, 23. aprila. Tako je sinoči sklenila Dinijeva vlada. Istočasno bodo potekale tudi občinske in pokrajinske volitve v občinah, katerim zapade letos mandat ali katerih občinski sveti bodo razpuščeni najkasneje do 5. marca. Volitve bodo potekale samo en dan, glasove pa bodo začeli šteti sele v ponedeljek zjutraj.

Merkù »odkril« 50 ledinskih imen

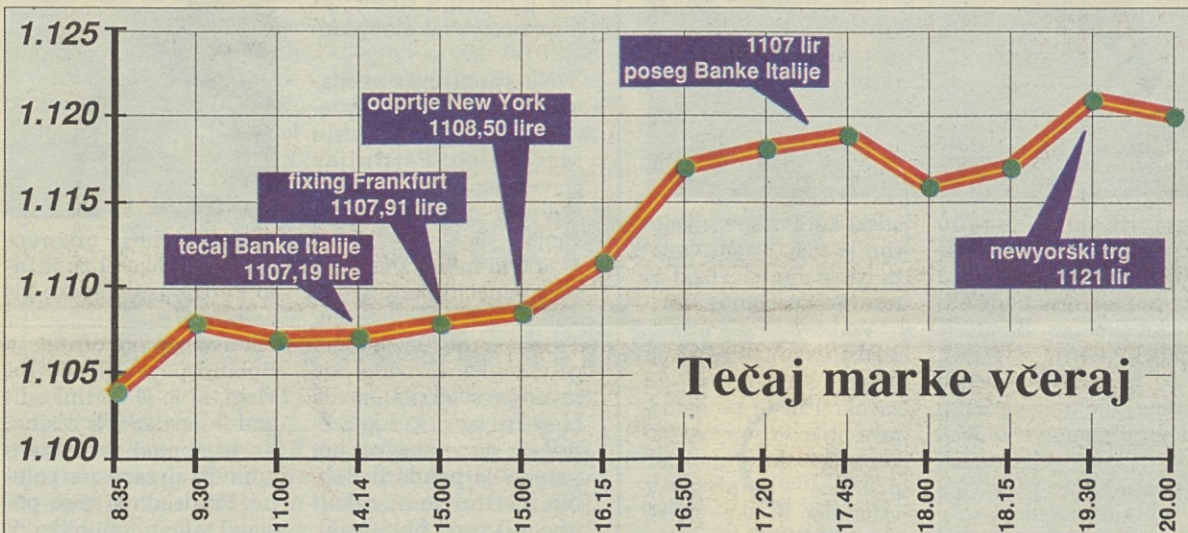
TRST - Prof. Pavle Merkù je dokazal, kaj vse lahko razkrije notarski popis vinogradov na delu tržaške okolice iz leta 1525. Seznam z Merkujevi zaključki je izšel v zanimivi (italijanski) knjigi, ki jo je pred nekaj meseci izdala tržaška založba Devin. Knjigo so včeraj predstavili na pobudo knjigarne Svevo, o delu sta govorila profesorja Paolo Cammarosano in Rosanna Bennacchio, avtor pa je povedal, zakaj se je lotil preučevanja seznama.

Na 4. strani

DENARNI TRG / POVIŠANJE OBRESTI IN MANEVER BREZ UČINKA

Marka tlači liro in ogroža tudi večino evropskih bankovcev

Zvečer je presegla 1.120 lir - Borza ob ves letošnji zaslužek

MILAN - Kot da bi ne bilo več zdravila, ki bi mu zaleglo, izgublja italijanski bankovec vsak dan nov delec vrednosti. Po katastrofalnem torqu, ko je bila Banka Italije prisiljena zvisati ekskomptno mero, mu je Dinijev manever prinesel v četrtek le nekaj ur postanka med spustom, včeraj pa se je strmoglavljenje nadaljevalo do novih globinskih rekordov. Marka je zvečer presegla tudi 1.120 lir in sicer spravila v krizo tudi ostale sibkejske evropske devize, vendar pri liri posebej vznemirja dejstvo, da popusca tudi do oslajenega dolarja, na katerega je vezana. Bankovca očitno ne padata z isto hitrostjo, kar pomeni, da padanje lire močno pospešujejo notranji dejavniki.

Ce zvisanje obrestnih stopenj in manever na liro za sedaj nista imela prav nobenega učinka, lahko podobno trdimo tudi za finančne trge. Milanska borza je z včerajšnjim padcem kazalcev izgubila več, kot je zaslužila od začetka leta, občutno izgubo pa je utrpel tudi trg državnih vrednotnic.

Na 11. strani

**Danes
na
Opčinah
»Kraski
pust«**

Na 6. strani

Vranitzky in Mock odklonila pogodbo s Slovenijo o zaščiti manjšine

DUNAJ, LJUBLJANA - Predlog slovenskega zunanjega ministra Zorana Thalerja, ki je v sredo obisku na Dunaju avstrijskim politikom preko medijev predlagal ureditev manjšinskih pravic koroskih in stajerskih Slovencev v obliki dvostranske pogodbe med Slovenijo in Avstrijo, pri pomembnih avstrijskih politikih ni naletel na navdušenje. Obratno.

Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky je v prvi reakciji nedvomno odklonil tako pogodbo med obema državama, zunanji minister Alois Mock pa je menil, da je Avstrija sicer pripravljena na pogovore o taki pogodbi, pri tem pa zelo jasno namignil, da daje Avstrija prednost večstranski ureditvi.

V Ljubljani pa je predsednik Na-

rodnega sveta koroskih Slovencev Matevz Grilc dejal, da se mora Slovenija se mora odločiti ali za koroske Slovence in proti Avstriji, ali pa za Avstrijo in proti koroskim Slovincem. Grilc je na tiskovni konferenci tudi predstavil predloge o spremembah narodnega sveta, ki so jih sprejeli na nedavnem občnem zboru te organizacije.

Na 13. in 14. strani

GOSPODARSTVO / SINDIKALNI BOJI

V Nemčiji stavkajo kovinarski delavci

Kovinarji zahtevajo 6-odstotno povišanje plač

MÜNCHEN - Na Bavarskem je včeraj v 22 podjetjih začelo stavkati 11 tisoč delavcev, članov sindikata kovinarjev in zaposlenih v elektro industriji IG Metall. Delodajalci namreč že od oktobra lani ignorirajo zahteve delavcev po šestodstotnem povišanju plač in skrajšanju delovnega tedna na 35 ur.

Predsednik tri in pol milijonskega sindikata Klaus Zwickel je delodajalce pozval k pogajanju. Ce slednji ne bodo sprejeli zahtev ali pa ponudili kompromisne rešitve, bodo v ponedeljek na Bavarskem začeli stavkati še v sedmih tovarnah.

Na 18. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

O sredstvih za manjšino

Dinijeva vlada je včeraj ponovila odlok, ki priznava manjšini sredstva za leto 1994.

Stran 3

Močnik predsednik urbanistične komisije

Peter Močnik (Demokratsko zavezništvo) je bil včeraj izvoljen za predsednika komisije za urbanistiko Tržaške občine.

Stran 4

»Osvobodjena Evropa 1945«

50-letnico konca druge svetovne vojne bo tržaška občina proslavila z velikim poudarkom: pod naslovom »Osvobodjena Evropa 1945« si bodo sledila predavanja, okrogle mize, fotografska razstava.

Stran 5

Krajevni leksikon za Goriško

V Gorici so v četrtek predstavili drugi zvezek KLS, ki zajema podatke za Goriško pokrajino.

Stran 9

Veleslalom za Zlato lisico

Na mariborskem Pohorju bo danes veleslalom za svetovni ženski smučarski pokal, steje pa tudi za 32. Zlato lisico.

Stran 26

SANREMO / POLEMIKE O BAUDOVEM »REŠEVANJU SAMOMORILCA«

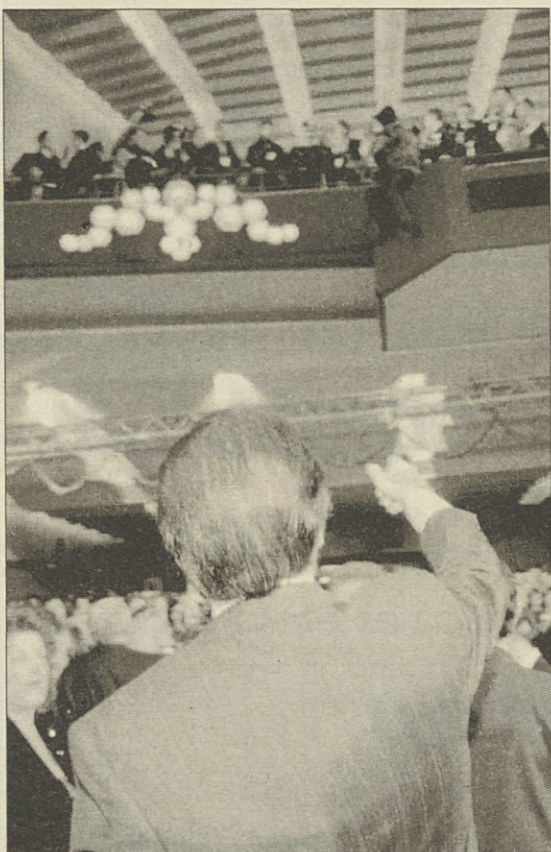
»Želel sem vzbuditi splošno pozornost«

Pagano se je že večkrat skušal »samomoriti«

SANREMO - Nobena-ga namena nisem imel, da bi se ubil, hotel sem samo opozoriti nase, na svoj položaj. Giuseppe Pagano, 39-letni moški, ki ga je voditelj festivala Pippo Baudo pred milijoni televizijskih gledalcev »rešil smrti«, se je dan kasneje zaupal radijskim in televizijskim novinarjem. Ni bilo prvic, da se je Pagano skušal vreci s kaksne visine, saj je včeraj o sebi med drugim rekel, da je »človek stolpov«. V prejšnjih letih se je namreč povzpел na nekaj visokih, predvsem pa znamenitih stolpov v italijanskih zgodovinskih mestih, s katerih naj bi

se vršel. Metal se je, vr-gel se ni, kot v četrtek zvečer z galerije gledališča Ariston, kamor je pohitel prestrašeni in pretreseni Baudo, ki je moskega tolazil, mu obljubil pomoč in ga odpeljal z nevarnega mesta. Po daljšem razgovoru in obljubah so Pagana pospremili na prvi vlak za Bologno.

Festivalski spektakel se je za nekaj minut prekinil ali pa se se popestril - interpretacije so bile različne - dan nato pa so se vnele polemike. Marsikdo, najbolj jasno je to storil televizijski voditelj Alberto Castagna s pomočjo nekega dnevnika, je namreč

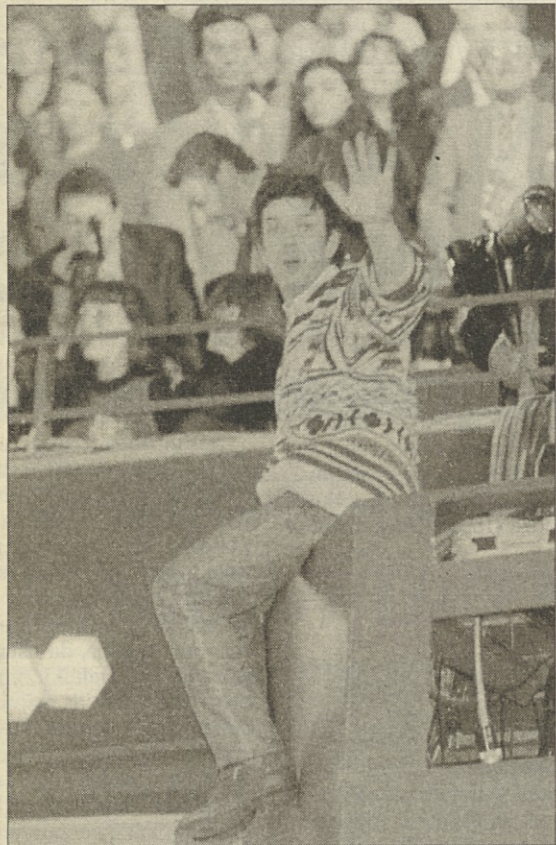

izjavil, da je Baudo kratkomalo najel namisljenega samomorilca za popestritev televizijskega prenosa. Baudo je natolcevanja zavrgel, isto je storilo vodstvo javne televizijske ustanove, Pagano pa je izjavil, da je »angela Bauda« spoznal sele med razburljivim dogajanjem v gledališču Ariston. »Veliki svečenik« sanremskega festivala pa je se komentiral, da pravzaprav ni nič čudnega, če so nekateri mislili, da je bil »samomor« narocen. Dandanes se namreč spektaklu podreja vse. Prav tako pa ni sprejemljivo, da skuša posameznik, pa čeprav v

stiski kot Pagano, s katerim je treba sočustvovati, izkoristiti televizijo za reševanje osebnih težav.

Vodstvo javne televizijske ustanove RAI pa je se sporočilo, da zaenkrat ni in ne name-rava prijaviti sodbu Pagana. Moski je namreč prišel v gledališče z vstopnico in bi ga lahko zato obtožili le, da je kalil javni red. Vsekakor so takoj poostriili nadzor okrog in v gledališču, kajti - so dejali predstavniki RAIa - festival nikakor ne potrebuje takšne dvomljive reklame.

Na slikah (telefoto AP): prizora s četrkovega spaktakla

SVEČANOST / OB 5-LETNICI SMRTI

Pertini, človek, ki bi ga še potrebovali

V poslanski zbornici spominska govora Norberta Bobbia in Antonia Maccanica

RIM - Sandro Pertini je bil ponosen in zahteven predsednik. Tako se je včeraj dosmrtni senator Norberto Bobbio spomnil sestega predsednika italijanske republike, najbolj priljubljenega, a tudi najbolj »nadležnega«, seveda v zlahtnem pomenu besede. Svečanost ob peti obletnici Pertinijeve smrti je bila v poslanski zbornici, udeležili pa so se je predsednik republike Scalfaro, Pertinijeva vdova Carla Voltolina, predsednik senata Scognamiglio, predsednik poslanske zbornice Pivetti, predsednik vlade Dini, rimski zupan Rutelli in drugi. Massimo D'Alema je bil edini tajnik političnih strank, ki je prisostvoval slovesnosti.

Na spominski svečanosti je ob Bobbio spregovoril le se Antonio Maccanico, Pertinijev glavni tajnik za časa njegovega predsednikovanja.

»Ce bi moral z eno besedo označiti Pertinija, bi dejal, da je bil ponosen. To je lastnost svobodnega človeka, ki nadaljuje ravno po svoji poti, ne da bi se bal ovir, ker je prepričan, da je njegova pot prava,« je poudaril Bobbio. Pertini se ni nikoli upognil pred oblastniki, je dodal. Orisal je njegovo antifasistično, politično in institucionalno delovanje. Pertini se sploh ni menil, ce je bil komu nadležen, bil je nekompromisen socialist liberalnega tipa. Za svoj način življenja je izbral svobodo, drzal se je te odločitve do konca, je naglasil se dosmrtni se-

nator, ki se je obenem spomnil, kako blizu je bilo Pertiniju delavsko gibanje.

Posebno pozornost je Bobbio posvetil vodilni vlogi, ki jo je Pertini odigral v »svincenih casih«, ko je skušal terorizem spraviti državo na kolena. Predsednik se je postavil v bran republike. V svojem zadnjem predsedniškem govoru je poudaril: »Kdor hodi, se lahko tudi večkrat spotakne. Bistveno pa je, da se dvigne in nadaljuje svojo pot«. Te besede so Bobbia spomnile na drug, znan citat: Max Weber je o politiki povedal sledeče: »Resnični navdih za politiko pripada tistemu, ki

pred ovirami preprosto reče: »Ni važno, nadaljujmo«.« Sedaj živimo v podobnem političnem trenutku. Tudi sedaj moramo reči z Webrom: »Ni važno, nadaljujmo,« je ponovil Bobbio.

Antonio Maccanico je poudaril, da je treba zascititi temeljne ideale republike. Ni res, da je treba počez in povprek obsoditi vse, kar spominja naprvo republiko. Pertinija ni mogoče obsoditi, je podčrtal. Italija bo lahko stremela po boljši bodočnosti prav zato, ker je imela v preteklosti take ljudi, kot je bil predsednik Sandro Pertini, je zaključil njegov dolgoletni glavni tajnik.

BANCA D'ITALIA / PODATKI IZ LETA 1993

Vsaka družina je »imela« več kot 204 milijonov lir

V obliki hiš, podjetij in dragocenih predmetov

RIM - Leta 1993 je vsaka italijanska družina razpolagala z »realnim« bogastvom (hiše, podjetja ali dragoceni predmeti) 204,3 milijona lir. Povprečje pa skriva situacije, ki so si med seboj zelo različne: 10 odstotkov najbogatših družin razpolaga s skoraj polovico čistega bogastva (44,9 odstotka). Podatke je razkrila raziskava družinskih proračunov, ki ga je včeraj objavil bančni zavod Banca d'Italia. V primerjavi s prejšnjo raziskavo leta 1991 je povisek vrednosti čistega realnega bogastva za 25 odstotkov visji, predvsem zaradi povisane ocenjene vrednosti nepremicnin. Iz raziskave je razvidno, da je znesek 204,3 milijonov lir enak približno 5,2-krat vrednosti srednjega dohodka.

Realno bogastvo italijanskih družin sestavljajo imovine (83,9 odstotka), participacije v podjetjih (13,9 odstotka) in dragoceni predmeti (2,1 odstotka). Kar pa zadeva porazdelitev tega bogastva raziskava kaže, da 29,9 odstotka družin razpolaga z manj kot 20 milijoni, medtem ko 14, 2 odstotka družin razpolaga z več kot 400 milijoni. Stevilo teh družin je visje v mestih

z več kot 500 tisoč prebivalci (20,1 odstotka) in v družinah, kjer je družinski poglavar dokoncal univerzitetni studij (41,5 odstotka) ali pa opravlja avtonomno delo (35 odstotkov).

Bolj zapletena pa je raziskava o razširitvi finančnih dejavnosti, glede katerih - tako ugotavlja Bankitalia - se italijanske družine nočejo izraziti. Podatki pa vsekakor kažejo, da 85, 5 odstotkov družin vodi vsaj eno finančno dejavnost; v primerjavi z letom 1991 se stevilo posestnikov bančnih depozitov bistveno ni spremenilo, rahlo pa je padlo stevilo postnih depozitov (-1,1 odstotka) in državnih obveznic (-1,3 odstotka), medtem ko se je stevilo ostalih obveznic povisalo (+2,5 odstotka). Pomenljivo tudi raste uporaba plačilnih instrumentov, ki so različni od tradicionalnih.

Ce pogledamo podrobneje ugotovimo, da je vsaka družina leta 1993 povprečno izdala 2 čeka mesečno, leta 1991 2,3, leta 1989 pa 3,3. Zanimiv je tudi podatek, da vsaka družina hrani na domu 591 tisoč lir, leta 1991 pa je hranila 748 tisoč lir.

PALERMO / DOKONČNA ODLOČITEV 2. MARCA

Odložili odločitev o sodnem postopku proti Andreottiju

PALERMO - Včeraj se je nadaljeval sodni postopek proti nekdanjemu predsedniku vlade in videnemu veljaku kršćanske demokracije Giulio Andreottiju zaradi njegove domnevne povezave s sili silsko mafijo. Tozilec je izročil sodišču 200 strani dolgo obtožnico, v kateri ugotavlja in zagovarja tudi teritorialno pristojnost palermskega sodišča.

Ob koncu je sodnik sklenil odložiti postopek do 2. marca. Andreottijev zagovornik odvetnik Coppi (na sliki) je zahteval, da izroči vse gradivo sodišču za ministre, saj je bil njegov varovanec večkrat minister. Po nekaterih glasovih, naj bi se sodišče ogrevalo za zavrnitev te zahteve. Kakorkoli že dokončna odločitev o tem, ce bo proces v Palermu ali ne, bodo sprejeli 2. marca.

ITALIJA / MEDTEM KO JE LIRA VSE ŠIBKEJŠA

Berlusconi še stopnjuje ofenzivo proti Scalfaru

Kartel svoboščin zahteva takojšnje politične volitve
D'Alema odgovarja, da je edina pot nezaupnica vladi

RIM - Ob zastrovanju monetarne krize (marka je včeraj kotirala tudi 1118 lir) se v Italiji stopnjuje politični spopad med Kartelom svoboščin, ki bi hotel na volitve takoj, in strankami, ki podpirajo vlado Lamberta Dinija in ki so prepričane, da bi razpust parlamenta in predvolilni spopad samo zaostрил italijansko gospodarsko krizo ter še dodatno prispeval k nezaupanju mednarodnih trgov in investorjev v Italijo. V tem trenutku je težko reči, kdo bo zmagal v merjenju moči, zelo jasno pa je, da Kartel svoboščin stopnjuje ofenzivo in da svoje težko topništvo usmerja proti tajnikom Severne lige Umberto Bossiju in Massimu D'Alema, predvsem pa proti predsedniku republike Oscarju Luigiju Scalfaru.

Silvio Berlusconi je včeraj izbral tribuno liberalnih katolikov za zopetno obstreljevanje nasprotnikov in Kvirinala. Tehnična vlada ne more biti jamstvo za mednarodne investitorje,« je dejal Berlusconi in zahteval razpust parlamenta ter združitev političnih in deželnih volitev. »Ne morem razumeti, kako lahko tako tepta interese italijanskih državljanov, kdor ima možnost, da razpusti parlament,« je Berlusconi neposredno napadel predsednika republike, ki je v njegovih očeh kriv, ker noče vnaprej določiti datuma volitev.

V ofenzivi mu je včeraj priskočil na pomoč bivši zunanji minister Antonio Martino, ki v Forza Italia

sicer velja za golobico. »Ce je edina pot do volitev množični ostop parlamentarcev Kartela svoboščin, sem pripravljen ubrati to pot,« je Martino osvojil izrazoslovje jastrebov. Martino je tudi obtožil predsednika Scalfara, da je režiser »velikega manevra, ki ima kot cilj vrnitev prejšnjega režima«. Bivši zunanji minister pravi, da se je Kartel

svoboščin skušal boriti proti »staremu režimu in stranki davkov, medtem ko on ta režim brani in ga skuša ovrednotiti. Scalfaru se kot staremu demokratu toži podogovarjanju med večino in opozicijo«.

Na očitke Kartela svoboščin je tajnik DSL Massimo D'Alema odgovoril, da je »tuljenje z zahtevo po novih volitvah povsem nepotrebno. Predvsem pa je neumno, da Berlusconi zahteva od mene ali predsednika Scalfara datum volitev. Ce si jih tako zeli, mora samo vložiti v parlamentu predlog o nezaupnici in doseči, da bo Dinijeva vlada padla«. Vendar to je edina pot, ki se ji v tem trenutku Berlusconi in njegovi zavezniki izogibajo, ker se bojijo, da bi se taka poteza spremenila v boomerang. Zato zaenkrat

raje udrihajo po nasprotnikih.

Zakaj pa Kartel zahteva takojšnje volitve? Predstavnik Zelenih Edo Ronchi ne dvomi. »Razpusta parlamenta in predčasne volitve so edini način, da se Berlusconi izogne referendumu o televizijskem sistemu, ki bi najbrž krepko okrnil monopol Fininvesta in reklamni priliv. Ronchi je ocenil, da bi morali sedanji vladi omogočiti dovolj dolgo življenje, da bi lahko zaščitil liro. Bolj vdan v usodo pa je bil videti voditelj Italijanskih socialistov Giulio Boselli, ki bi pristal na volitve junija, da bi državi prihranil še nekaj mesecev napetosti. Vso odgovornost za sedanja trenja, ki so prispevala k zaostitvi denarne krize, pa je Boselli pripisal Berlusconi in njegovim zaveznikom.

Priprave na letošnji Film video monitor

GORICA - Goriški Film Video Monitor, vsakoletni pregled slovenskega filma, videa in televizije ob svoji desetletnici predstavlja mozaični pregled slovenskega filma v različnih casih in prostorih. Prireditev bo od 23. do 28. marca 1995 v Kulturnem domu v Gorici.

Program se bo začel s posnetki pionirja slovenskega filma Ka-

rola Grossmana in bo segel do zadnjih igranih produkcij: Oko za oko Vincija Voguea Anzlovarja, Helgato Andreja Mlakarja, Tantadruj Tuga Stiglica in Radio doc Mirana Zupanciča.

Peto Slovenijo, Slovence po svetu in v zamejstvu bo na otvoritvenem večeru predstavljali film Unmuro de silencio argentinske režiserke slovenskega rodu Lite

Stantic, ki se bo tudi udeležila Film Video Monitorja.

Okrogla miza z naslovom Slovenski filmvideo doma in po svetu bo letos namenjena razmisleku o novi organiziranosti in o novih perspektivah slovenskega filmvideo. Prisotni bodo tudi nekateri ugledni tuji gostje.

Film Video Monitor organizira Kinoateljce.

RIM / OCENA PRORAČUNSKEGA MINISTRA

Nezaupanje netijo italijanski investitorji

Beg italijanskih kapitalov naj bi odvrčal od Italije tudi mednarodne investitorje

RIM - Italijanska lira je včeraj - sicer skupaj z ostalimi evropskimi valutami - doživela hut udarec na deviznem trgu. Marka je kljub posegu osrednjega emisijskega zavoda zvečer kotirala do 1121 lir, milanski borzni trg je spet izgubil in kazalec Mib je včeraj padel pod izhodiščno raven ob začetku leta, padla je tudi kotacija italijanskih državnih vrednotic. Manever, ki ga je v četrtek obrazložila Dinijeva vlada ni zaježil krize li-re na denarnih trgih in ni, kot kaže, vnil mednarodnim investitorjem zaupanja v Italijo in njen gospodarski potencial.

Toda vir zla, kot je včeraj na novinarski konferenci pojasnil novi proračunski minister Rainer Masera, ni v nezaupanju tujine. Glavni vzrok krize je v nezaupanju italijanskih investitorjev, kar naj bi potrdil beg italijanskih kapitalov na tuje s posledično osibitvijo li-re in borze. »Ce doma ni zaupanja v lastne sposobnosti, je težko, da bi nam tujci zaupali,« je dejal Masera. Beg italijanskih kapitalov naj bi dokazovala tudi valutna bilanca, saj je opazen stalen nakup tujih valut in vrednostnih papirjev, kljub aktivu trgovinske bilance.

Drugi negativni element je politična nestabilnost, saj »tujce zanima kakovost gospodarskega manevra, predvsem pa bi hoteli vedeti, ali ga bo parlament odobrila«.

Po besedah italijanskega proračunskega ministra je Mednarodni denarni sklad že pozitivno ocenil vladni maneuver, o kakovosti ukrepov pa se bodo predstavili MDS lahko prepričali že prihodnji teden, ko se bodo srečali z vlado.

Podtajnik v zakladnem ministrstvu Piero Giarda, ki skupaj s premierom Lambertom Dinijem vodi ta resor, pa je ocenil, da »so bili odmevi pozitivnejši, kot bi lahko pričakovali, glede na izhodišča«. Po njegovi oceni bo Italija lahko resnično pomirila trge in investitorje, ko bo prihodnji teden začela pripravljati pokojninsko reformo. To je tudi zadnja prioriteta programske točka, za katero se je obvezala Dinijeva vlada in ob kateri se je začela v nemati bitka. Bivši zunanji minister Antonio Martino je na primer menil, da bi bilo bolje, ce bi se Dinij sploh ne lotil te reforme, ceš da »vlada, ki nima ljudske podpore, ne more izpeljati pokojninske reforme«.

Dodatno jabolko spora ob manevru je vprašanje, v kolikšni meri bodo Dinijevi ukrepi obremenili poprečno italijansko družino. Ocene casopisov so nihale med 500 tisoč lirami in poldrugim milijonom. Po oceni finančnega ministrstva bo poprečna obremenitev 375 tisoč lir. Najrevnejše družine naj bi placale 147 tisoč lir, najbolj premožne pa naj bi maneuver obremenil za 678 tisoč lir.

RIM / KER BI PREJŠNJI ZAPADEL V TOREK

Vlada ponovila odlok s sredstvi za slovensko manjšino za leto '94

RIM - Dinijeva vlada je na svoji včerajšnji seji ponovila odlok stev. 723, ki ga je predložila že prejšnja Berlusconijska vlada. Gre za takomenovani odlok »omnibus«, s katerim vlada podaljšuje veljavnost odlokov za izplačilo številnih postavk. Ponovitev je potrebna, ker se o tem odloku parlament se ni izrekel.

V kopici postavk sta tudi postavki, ki za lansko leto (1994) nakazujeta sredstva za kulturne dejavnosti slovenske manjšine v Italiji (6 milijard lir) in italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem (4 milijarde lir). Gre za sredstva, ki jih je s svojim odlokom ob koncu leta 1993 nakazala ze Ciampijska vlada. Ukrep je nato večkrat ponovila Berlusconijska vlada, včeraj pa Dinijeva vlada. Morda je država nekatera od predvidenih sredstev že nakazala, saj odlok začne veljati takoj, ko je

objavljen v uradnem listu, vlada pa ga mora kljub temu ponavljati, dokler se parlament o ukrepu ne izreče (ga sprejme, ga popravi ali pa ga zavrne).

V tem okviru je zanimiva utemeljitev, s katero vlada predlagaga parlamentu, naj odobri sredstva za finansiranje kulturnih dejavnosti slovenske manjšine. »Zakon 14 za obmejna območja,« piše v utemeljitvi, »je za triletnje 1991-93 in v pričakovanju organskega zaščitnega zakona predvidel letni prispevek Dezeli Furlaniji-Juljski krajini za finansiranje kulturnih in umetniških dejavnosti slovenke manjšine v Italiji... Ker organski zakon, ceprav je v pripravi, ni bil še sprejet, je treba podaljšati tudi za leto 1994 veljavnost postavke v korist manjšine.« Iz tega bi bilo mogoče sklepati, da ima slovenska manjšina pravico

do prispevka, dokler ne bo Italija sprejela organskega zaščitnega zakona in v tem okviru resila vprašanje finančnih sredstev za slovensko manjšino.

Odlok, ki ga je včeraj sprejela Dinijeva vlada je v bistvu samo upravni akt, ki samo potrjuje dodelitev sredstev, ki jih je bila pred dobrim letom že nakazala Ciampijska vlada. Ostaja pa še neresen problem sredstev za leto 1995. Pred enim tednom je v Pesaru podtajnik v italijanskem zunanem ministrstvu Emanuele Scammacca del Murgo zagotovil slovenskemu zunanjemu ministru Zoranu Thalerju, da bo italijanska vlada z odlokom zagotovila tudi sredstva za letošnje leto, točneje za triletnje 1995-97. In to v višini osmih milijard lir letno. Podobno zagotovilo so dali funkcionarji predsedstva vlade podpredsedniku deželne

sveta Milošu Budinu. In na to obvezo je, kot kaže, med včerajšnjim pogovorom v Rimu pooblaščenec slovenske vlade Matjaz Jancar spomnil svojega italijanskega sogovornika dr. De Franchija.

Bivši senator Stojan Spetič, ki ima največ zaslug, da je z zakonom za obmejna območja italijanska država priznala manjšini sredstva za finansiranje kulturnih dejavnosti, pa je s svojim sporočilom pozval vse demokratične sile, naj se zavzamejo, da bodo sredstva za lansko in za letošnje leto čimprej odobrena. Spetič namreč ugotavlja, da sedanjemu parlamentu grozi razpust v kratkem casu in da bo razpravljal o zahtevnih vprašanjih kot sta dodatni gospodarski manever in pokojninska reforma. Zato se po Spetičevi oceni mudi in je treba pospešiti postopek, da ne bi manjšina spet prizadeta.(vt)

NOVICE

Slovenska vojaška delegacija na obisku v brigadi Mantova

VIDEM - Slovenska delegacija, v kateri sta bila dva visoka častnika in tolmac, je včeraj v Furlaniji-Juljski krajini kontrolirala izvajanje obvez, ki jih je Italija sprejela v okviru KVSE. Delegacija je kontrolirala infrastrukturo ter orožje in prevozna sredstva pešadijskega in tankovskega polka brigade Mantova. Iz tiskovnega sporočila poveljstva 5. armadnega korpusa italijanske vojske je razvil) dno, da sta slovenska častnika bila zelo zadovoljna s sodelovanjem, ki sta ga lahko preverila okviru svojega obiska.

Predlog železniške povezave med Čedadom in Mostom na Soči

CEDAD - Župan Spetra Slovenov Marinig je na srečanju krajevnih upraviteljev obmejnega pasu predlagal, da bi obnovili načrt, ki sega v leto 1911 in ki predvideva, da bi zgradili 20 km dolgo železniško progo, ki bi povezovala Cedad s Slovenijo. Načrt je pred 80 leti propadel, ker se je začela prva svetovna vojna. Železniška povezava bi omogočila tesnejše vezi med Čedadom in Mostom na Soči, od koder bi lahko nadaljevali potovanje proti Ljubljani in proti vzhodni Evropi.

Občinske volitve v Dolini Aosta bodo 28. maja

AOSTA - Deželni odbor Doline Aosta je sklenil, da bodo tamkajšnji volilci sli na volišča 28. maja, da bi izbrali nove občinske skupščine. Po novem volilnem zakonu bodo župana, podžupana in občinske svetovalce volili z neposrednim volilnim sistemom.

NOVICE

Solidarnost nabrežinske DSL občinskemu odboru in družini Pertot

Vodstvo devinsko-nabrežinske DSL je izreklo solidarnost občinskemu odboru in družini Pertot v zvezi z neprijetnimi obrekovanji svetovalca Rajmunda Carlja. Globoko obzaložanje za sluzita predvsem način in argumentacije, ki jih je uporabil krajevni predstavnik Lige. DSL ugotavlja, da Carljeva filipika na zadnji seji občinskega sveta predstavlja predvsem nizkotno ponizanje politike: natolcevanja, osebni napadi in brezpredmetna obrekovanja so namreč močan sestavni del nekaterih prebivalcev v odnosu do "kolonizatorjev", ki so prisli iz mesta.

Venin-Nabrežina: praznika včlanjevanja SPI-CGIL

Tudi letos je devinsko-nabrežinska SPI-CGIL priredila dva praznika včlanjevanja v občini. Oba sta bila dobro obiskana, kar potrjuje, da so tovrstna srečanja lepe priložnosti za izmenjavo mnenj in izkušenj ter ustvarjanje mirnega sožitja med narodnostnima skupnostima, ki živita na teritoriju. Praznika včlanjevanja se je udeležil tudi župan prof. Giorgio Depangher, ki je ob tej priložnosti zaprosil za izkaznico SPI-CGIL.

Gospodarski odnosi z Mongolijo se krepijo

Predsednik Trgovinske zbornice Adalberto Donaggio je zagotovil sodelovanje zbornice s podobnimi podjetniškimi strukturami iz Ulaanbaatarja in Mongolije, da bi se tržaska podjetja v večji meri vključila v mogolsko tržišče. Delegacija iz Mongolije, ki se je mudila v Trstu, je namreč predsedniku Donaggiu orisala rezultate, ki so bili doslej doseženi v gospodarskih in kulturnih odnosih med Trstom in Mongolijo; le-ti namreč odpirajo možnosti za še sirše oblike sodelovanja.

Tržaska CGIL sodeluje na današnjem rimskem shodu proti rasizmu

Tržaska CGIL bo sodelovala na današnji veliki manifestaciji, ki bo v Rimu proti rasizmu in vsakršni obliki diskriminacije. Ob tej priložnosti pa je sindikat tudi poudaril nujnost, da se o temah, kot so diskriminacija in nestrpnost do drugačnega, razvije najširša razprava, saj gre za pojave, ki so žal prisotni tudi v našem mestu.

Obsodili DZ zaradi protisindikalnega vedenja

Med splošno stavko 14. oktobra lani je načelnik službe za produkcijo pri družbi Državnih železnic poveril tretjim osebam nalogo vratarjev v palaci na Trgu Vittorio Veneto. Sindikalne organizacije FILT-CGIL, FIT-CISL, UILT-UIL in FISAFS-CISNAL so se zato obrnile na sodne oblasti, ker je bil ukrep po njihovem mnenju protisindikalen. Sodnik je potrdil stališče sindikatov in razsodil protisindikalno vedenje. Prepis razsodbe bo moralo vodstvo DZ izročiti vsem uslužbencem.

IZVOLITEV / PRVI SLOVENE

Peter Močnik predsednik urbanistične komisije

Peter Močnik (na sliki) je bil izvoljen za predsednika občinske komisije za urbanistiko. Na včerajšnji seji je prejel 11 od 15 možnih glasov. Sam se je vzdržal, en glas je bil neveljaven, dva svetovalca (listar in predstavnik Nacionalnega zavezništva) pa sta se vzdržala pred glasovanjem.

Predsednika 6. občinske komisije so volili sele včeraj, ker so morali doslej počakati, da je stopil v veljavo občinski statut. Prva obveznost, ki so ji zadostili, potem ko je postal statut pred nekaj meseci operativen, je bila izvolitev predsednika občinskega sveta. Temu so sledile izvolitve predsednikov občinskih komisij.

Peter Močnik, ki je bil izvoljen na listi Demokratskega zavezništva, je bil včeraj kandidat večine. Zanimivo pa je, da ga je podprl tudi del manjšine v občinskem svetu. Zanj so namreč, poleg predstavnikov večine, glasovali tudi Segantijeva (Severna liga), Marchesich (Nord libero) in bivši ligas, sedanji neodvisnež Klingendrath. Predstavnika Liste za Trst in Nacionalnega zavezništva sta se vzdržala pred glasovanjem, »ker je večina spet lotizirala predstniška mesta v občinskih komisijah.«

Peter Močnik je bil včeraj vidno zadovoljen z izvolitvijo. Poudaril je, da je podpora enega dela opozi-

cije zelo pomembna, saj bo imel tako za sabo dobro zaslombo. Komisija bo tako lahko enakopravni sogovornik župana in odbornika za urbanistiko. »Občinski svet tako lahko spet postane dejaven na tem področju,« je ocenil.

Močnik je sploh prvi Slovenec, ki opravlja to funkcijo. »Z mojo izvolitvijo in poprejšnjo izvolitvijo Igorja Dolenca za predsednika komisije za proračun postajamo Slovenci enakopravni pri vodenju ključnih upravnih položajev,« je ugotovil novi predsednik.

Med pristojnosti komisije spadajo ureditev in načrtovanje na teritoriju, promet, regulacijski urbanistični načrt, skratka samo pomembne in zahtevne zadeve. prva naloga, s katero se bo komisija ukvarjala, bo ponovna proučitev in odobritev novega urbanističnega načrta, ki ga je nedavno zavrnil Deželni odbor za nadzorstvo teritorija CO-RETECO.

KNJIGA P. MERKUJA / VČERAJ PREDSTAVITEV

Kaj vse lahko pove star popis vinogradov

Notarski seznam iz 16. stol. z Merkujevimi analizami je izdala tržaska založba Devin

Prof. Merku (skrajno levo) s prof. Cammarosanom in Rosanno Bannacchio (Foto KROMA)

V enem samem dokumentu je bilo kar 50 ledinskih imen področja od Barkovelj do Devina. To je bila glavna spodbuda za profesorja Pavleta Merkuja, da je preučevanju dragocenega dokumenta in zanimivih podatkov posvetil leto studija. Dokument, o katerem teče beseda, je popis notarja Giusta Ravizze iz leta 1525 vinogradov v tržaski okolici, predvsem na področju vasi Devin, Sempolaj, Kriz, Zgonik, Prosek in Kontovel. Seznam je prof. Merku analiziral in svoje izsledke preliči tudi v zanimivo knjigo »Libro di perticazioni del notaro Giusto Ravizza (1525): il testo e l'analisi sei nomi personali, di istituzioni e di luoghi«, ki je izšla pred nekaj meseci pri tržaski založbi Devin. Včeraj so knjigo na pobudo knjižarne Svevo predstavili v bližnji kavarni, o vsebini in pomenu Merkujevega dela sta govorila profesorja Paolo Cammarosano, strokovnjak za srednjeveško zgodovino na tržaski univerzi, in Rosanna Bannacchio, slavistka z beneške univerze.

Avtorju je beseda pripadla ob koncu, ko je z zadovoljstvom ugotovil, da je pustnemu, muhastemu in festivalsko-sankremu času navkljub predstavitev knjige priklicala veliko ljudi. Odločilni element, da se je posvetil preučevanju

notarjevega seznama, smo že navedli. Merku pa je ob pregledu že omenjenih 50 ledinskih imen prišel do spoznanja, da jih vsaj 7 do 10 pripada furlanski jezikovni sferi, kar prica o furlanski preteklosti tržaskega področja. Zato je svoje delo posvetil tudi vzpostavljanju pravičnejšega odnosa tako Italijanov kot Slovencev do mestne zgodovine.

Na Merkujevo knjigo je prof. Cammarosano gledal predvsem kot zgodovinar, zato je z njegovega vidika posebej zanimiv zaključek, da je na obravnavanem področju prebivalstvo bilo skoraj izključno slovenske narodnosti. Popis malih vinogradov nadalje pove, da je bila zemljiška posest tedaj zelo razpršena, lastniki pa so bili pretežno domaćini, se pravi prebivalci vasi, na tržasko gospodo je odpadel manjši del vinogradov. Rosanna Bannacchio pa je nastela vrsto odlik Merkujeve knjige oz. metode. Vključevanje preučevanja ledinskih imen v siri kulturno-zgodovinski okvir je odraz sodobnih prijemov stroke, razkrivanje slovenskih ledinskih imen »zahodnega roba slovenskega prostora« pa je izrednega pomena, ker končno skuša odpraviti zamujeno na tem posebnem področju. (bip)

PREDAVANJE / PAVEL FONDA V 16. ŠOLSKEM OKROŽJU

Spoznavanje - pot k sožitju

Dr. Pavel Fonda

prav dosti solnikov, vendar so srečanja 16. solskega okraja o narodnostnih skupnostih v Trstu vsekakor pozitivna, meni dr. Fonda. Gre za pobudo, ki vsekakor pripelje k medsebojnemu spoznavanju, predpo-

stavki, da se lahko premosti oddaljenost in nezaupanje med skupnostma.

V prvi vrsti ne poznajo slovenskega življa večinski somesčani: »V tržaski italijanski kulturi velja tiha zapoved, ki sicer ni nikjer zapisana, ampak je izredno učinkovita, tudi podzavestno, da se ne sme v svoje spoznavno polje vključiti nicesar, kar je slovenskega. Če se to dogodi, stane italijanskega somesčana veliko napora in premagovanja notranjih in zunanjih upov.«

Obe skupnosti ne priznava drugi velikih travm, ki sta jih doživeli in ki ju se danes gojujejo. Za Slovence je fazizem predstavljal »neznosno duševno stisko, tuborni občutek, da so bili na robu izničenja. Če bi fazizem prevladal, bi danes slovenskega naroda ne bilo več.« Hudo

travmo so Slovenci premostili s ponosom zmagovalcev, vendar je psihološka rana ostala, globoka in nezaceljena. Priznati pa je treba, da je tudi italijanska skupnost doživela travmo, ko je italijanska država 8. septembra 1943 razpadla in jih prepustila osamljene in nezaščitene v najhujši vojni vihri. Oboji nosijo v sebi bolečino, je povedal dr. Fonda, ki se je sčasoma sprevrgla v paranojni mit o svojem trpljenju in o zlobi drugih. Mit je postal kolektivna vrednota in se zal prenaša tudi na nove generacije, ki gledajo na danes že oddaljeno preteklost, kot na vodilo za sedanjost.

Dr. Fonda vidi izhod iz takšne negativne danosti v medsebojnem spoznavanju dijakov: »Ko se srečajo, odkrijejo, da jim je vse isti rock, iste kavbojke, da so si podobni, da so enaki...«

V gledališkem muzeju na ogled Mussolinijeva violina

Nadaljuje se pobuda odborništva za kulturo Občine Trst in tržaskih občinskih muzejev o nedeljskih vodenih ogledih muzejev in zgodovinskih spomenikov mesta. Jutri bo na vrsti občinski gledališki muzej C. Schmidl v Ul. Imbriani 5, ki si ga bo moč ogledat pod vodstvom Adriana Dugulina in Claudie Salata.

Poleg običajnih dokumentov in predmetov iz gledališkega sveta bodo jutrišnjim obiskovalcem pokazali se dva violini, ki jih je muzej pred kratkim dobil v dar: prva je bila last Benita Mussolinija, drugo pa je leta 1876 izdelal goslar Josip Dolenc. Vstopnica znasa 1000 lir, treba pa se je telefonsko prijaviti di-rekciji občinskih muzejev (tel. 308686).

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

TRŽAŠKA OBČINA / V SODELOVANJU Z INŠTITUTOM ZA ODPORNIŠTVO

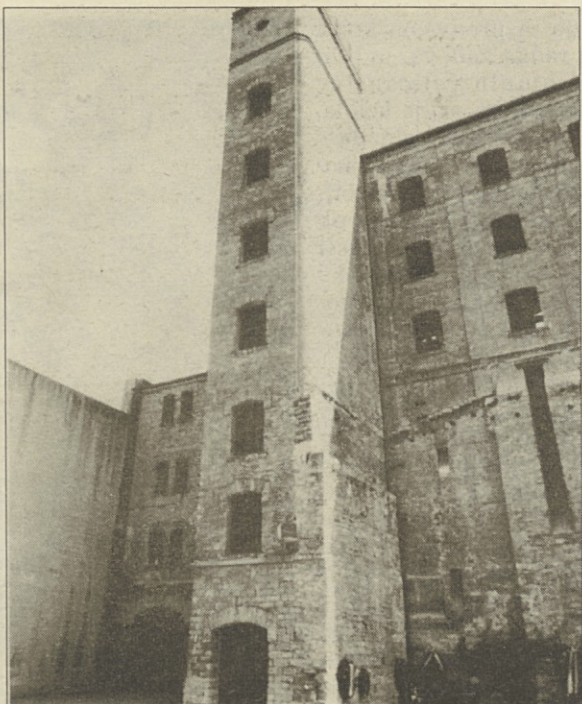
Proslave ob 50-letnici osvoboditve Evrope

Predavanja, okrogle mize, foto razstava in publikacije

Tržaska občina bo proslavila 50. obletnico konca druge svetovne vojne z velikim poudarkom, z vrsto predavanj, okroglih miz, s fotografsko razstavo in z drugimi pobudami. »Osvobodjena Evropa 1945« bo naslov pobud, ki bo izražal širok in poglobljen pristop do medvojne dogajanja na Trzaskem, v širšem okviru evropske zgodovine z namenom, da se presežejo ozke in zainteresirane krajevne spekulacije, in se prikazuje prave dimenzije epohalne tragedije, ki sta jo povzročila nacizem in fašizem.

Podzupan Roberto Damiani je med včerajšnjo tiskovno konferenco poudaril, da so sicer konec nacistične okupacije doživljali v Trstu drugače kot drugod po Evropi. Zadnje posledice druge svetovne vojne so se namreč vlekle vse do odhoda angloameriške vojske uprave in povratka Italije v Trst. Ponovno priključitev Trsta k Italiji je lani občinska uprava proslavila s pobudami ob 40. letnici tistega dogodka, letos pa namerava z enakim poudarkom proslaviti pol stoletja od dokončnega poraza nacifasističnih sil. Tudi zato, je pripomnil podzupan, ker je na antifasizmu nastala italijanska republika.

»Manj spomenikov in uradnih govorov, ki so sicer tudi potrebni iz drugih razlogov, in več vsebine, več razmiselnosti, več pripravljenosti na dojemanje prave evropske in svetovne razsežnosti vojne«, je dejal

Tržaska Ržarna bo v središču številnih pobud Občine Trst ob 50. obletnici osvoboditve Evrope (foto KROMA)

prof. Teodoro Sala, predsednik Deželnega inštituta za zgodovino odporništva, ki bo soorganizator pobud skupaj z občinsko upravo in z mestnimi muzeji. Napovedal je tri glavne pobude: ciklus predavanj, fotografsko razstavo in zaključno okroglo mizo, pa se nekaj publikacij, ki zaradi svoje pomembnosti presegajo priloznostno raven.

Da bi razmiselnosti ob 50-letnici presegla ozke tržaske polemike, so povabili k sodelovanju pomembne zgodovinarje z raznih krajev Italije, Slovenije in Evrope nasploh. Predavanja se bodo odvijala spomladi in jeseni; v avditoriju muzeja Revoltella v Ul. Diaz bodo najprej nastopili

prof. Claudio Pavone z univerze v Pisi, ki bo 3. aprila predaval o vojni, odporu in civilni vojni v Evropi, 11. aprila turinski raziskovalec prof. Giovanni Oliva, ki bo orisal italijansko odporniško gibanje, 3. maja pa dunajski zgodovinar Karl Stuhlpfarrer o evropskem okviru vojne. Ostala predavanja, ki se bodo zvrstila do jeseni, bodo javili naknadno. Poseben pomen pa organizatorji pripisujejo zaključni okrogli mizi, na katero so tudi drugi povabili tudi Antona Vratušo - Urbana, ki je med vojno v Milanu vzdrževal stike med Osvobodilno fronto in Odborom za osvoboditev severne Italije CLNAL.

»Stremenje po svobo-

di je pri nas bilo različno in protislovno, saj so mu italijanski in slovenski ljudje, ki so se borili proti nacifasizmu, pripisovali drugačen pomen«, je povedal zgodovinar Raul Pupo. Zato lahko pri nas govorimo o »različnih osvoboditvah, ki se prepletajo«. Foto in tudi video razstava, ki bo od 17. maja do 15. maja v prenovljeni občinski razstavni dvorani, zato ne bo retorično prikazovala boja za svobodo, pač pa spodbujala k razmiselnosti o pretekli in polpretekli zgodovini naših krajev, »o osnovni tragicnosti, ki jo neizbežno prinaša nacionalistična hegemonija«. V tem smislu bodo uredili fotografsko dokumentacijo iz raznih domačih in tujih arhivov, med drugimi tudi prvi iz De Henriquezove zbirke.

Medtem ko občinski muzeji pripravljajo prenovljen vodič za Ržarno, v katerem bodo skupaj italijansko, slovensko, hrvaško, angleško, francosko in nemško besedilo, je ravnatelj Inštituta za zgodovino odporniškega gibanja, Sergio Zucca, najavil tri zanimive publikacije: zgodovinski atlas z naslovom »Premična meja«, v katerem bodo vrisani zemljevidi, pa tudi drugi podatki našega območja od srednjega stoletja do današnjih dni, posebna številka revije »Qualestoria« s pričevanju o slovenskem gledanju na drugo svetovno vojno, ter turistično-zgodovinski vodič po 12 krajih antifasističnega trpljenja, od Ržarne do Marzabotta.

SV. JUST / OB 50-LETNICI SMRTI

Ganljiv poklon Eugeniju Curielu

Proslava ob prisotnosti predstavnikov oblasti, borčevskih organizacij in judovskih skupnosti

Svečanost pred obeležjem na griču Sv. Justa (foto Krizmančič/KROMA)

Pred obeležjem, ki na griču pri Sv. Justu spominja na mučenisko smrt Eugenia Curiela, je bila včeraj krajsa, vendar ganljiva svečanost; predstavniki borčevskih organizacij in oblasti so se spomnili Eugenia Curiela pod strelji fasističnih morilcev natanko pred 50 leti v Milanu, le malo pred splošno vstajo.

Pred skromnim obeležjem je v imenu borčevskih in protifasističnih organizacij ter judovskih skupnosti na kratko spregovoril Arturo Calabria, mlada studentka pa je prebrala obrazložitev, na osnovi katere je bila Curielu po smrti podeljena zlata kolajna za vojske zasluge.

Eugenio Curiel je bil

med glavnimi voditelji mladinske komunistične organizacije Fronte della gioventù. Bil je univerzitetni profesor in med najbolj perspektivnimi docenti italijanske znanosti; ze mlad se je pogumno boril za svobodo naroda. Kot prvi je pozval mlade Italijane, da bi se zoperstavili nacifasističnemu sovražniku. S svojo vero, entuziazmom in z zgledom mu je uspelo, da se je najboljši del italijanske mladine odzval njegovemu pozivu; znal jo je voditi v junaskem boju in jo organizirati v tisti močan osvobodilni instrument, ki je bila Fronte della gioventù. Bil je njen izreden animator in vedno prisoten povsod, kjer je bilo treba kaj organizirati, boriti se in vzpodbujati mladino v boju za

boljšo in pravično prihodnost. Fasistični so ga stalno nadzorovali in zasledovali, ker so v njem videli nevarnega sovražnika. Le malo pred zmagovitim koncem velikih naporov italijanskega naroda je Eugenio Curiel padel v zasedi, ki so mu jo nastavili fasistični morilci. V obrazložitvi o podelitvi zlate kolajne za vojske zasluge ni zamen zapisano, da je bil Curiel idealni voditelj in svetel primer junstva, ljubezni do domovine in svobode za vso italijansko mladino.

Eugenio Curiel so se včeraj in danes spomnili tudi v Padovi na strokovnem posvetu, katerega so se udeležile nekatere eminentne osebnosti iz italijanskega političnega in družbenega življenja.

PREISKAVA / ZASLIŠANJE

Na sledi tihotapcem turškega heroína

Sodnik za predhodne preiskave Raffaele Morway je včeraj zaslusal 48-letnega Giacomina Di Benedetta, po rodu iz Foggie, ki pa sedi že nekaj mesecev v milanskem zaporu San Vittore. Namestnik tržskega javnega tožilca Federico Frezza je izdal zanj zaporni nalog, ker naj bi bil vpleten v mrežo mednarodnih tihotapcev in razpečevalcev heroína.

Akcija, ki je privedla do aretacije Di Benedetta, je stekla že lansko poletje. Takratni vodja le-tečega oddelka tržaske

kvesture Carlo Lorito in njegovi agenti so prisli na sled tolpi tihotapcev heroína. Mamilo je prihajalo iz Turcije po kopnem do držav nekdanje Jugoslavije, nato pa preko slovensko-italijanskih mejnih prehodov v Italijo. V teku akcije, ki so jo po enem od domnevnih vodij protizakonite organizacije poimenovali »Morris« so aretirali tri hrvaške državljane (dva moska in zensko), zaplenili pa so tudi 22 kilogramov heroína (njegova vrednost na trzišču na drobno

presega 20 milijard lir) in tri ročne bombe.

V nadaljnja preiskavi so policisti izsledili enega od Morrisovih »partnerjev«, Libanonca Trabalzija. Tudi Morris je Libanonec, njemu pa se niso stopili na prste. Trabalzija so aretirali v Budimpešti v sodelovanju s tamkajšnjimi policijskimi organi.

Malo kasneje so v Bergamuairetirali Morrisovo zeno Anno Vinco, pri kateri se je skrival prav Giacomino Di Benedetto. Milansko tožilstvo je zanj že prej izdalo zaporni nalog zaradi drugih prekrškov. Po prepricanju tržaskih preiskovalcev naj bi bil slednji »italijanski referent« tursko-libanonskih tihotapcev: od njih naj bi kupil pet kilogramov heroína.

STRANKIN POKRAJINSKI SVET SE JE PRVIČ SESTAL NA NOVM SEDEŽU

SSk obžaluje pojave cenene obračunavanja in denunciantstva

Priprave na volitve v treh slovenskih občinah tržaske pokrajine

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti je v prejšnjih dneh imel svojo prvo letosnjo sejo na novem strankinem sedežu v ulici G. Gallina v Trstu, na kateri je razpravljalo o številnih vprašanjih, ki od blizu zadevajo manjšino tako na območjih posameznih občin kot na pokrajinski in deželni ravni. Po uvodnih pozdravnih besedah predsednika Škerka, ki je zazelel, da bi novi prostori prispevali tudi k novemu zagonu stranke, je pokrajinski tajnik Močnik poročal o sedanjem političnem stanju s posebnim ozirom na bližajočo se upravne volitve. V razpravo, ki je sledila, so posegli številni člani sveta, ki so podrobneje osvetlili posamezne probleme in nakazali zadevne rešitve. Do izraza je prišla tudi ugotovitev, da je slovenski zivel kot tak v zadnjem obdobju izpostavljen različnim pritiskom in izivom. Prislo je tudi do pojavov cenene obračunavanja in denunciantstva. To med drugim dokazuje, da manjšina preživlja kritično prehodno obdobje, v katerem se bodo morali nezdravi pojavi nuj-

no izpeti in se povezati vse konstruktivne sile.

SSk zaupa v zrelost naših ljudi, je rečeno v tiskovni noti s seje, da bodo vedno odločneje podpirali napore za oblikovanje skupnega zastopstva manjšine na demokracični osnovi.

Ena osrednja točka razprave so bila vprašanja, povezana z bližnjimi upravnimi volitvami v treh okoliških občinah (Zgonik, Repentabor in Dolina) kjer so slovenski občani se v večini. Potrjena so bila stališča strankinega vodstva, da je pri tem potrebna predhodna koordinacija med slovenskimi političnimi skupinami glede sestave programov in list ter izbire županskih kandidatov. To je se toliko bolj potrebno, ker ugotovimo, da se v občinah, ki so slovenski občani, tudi pokrajinske volitve. Slednje bodo razpisane, kakor hitro se bo Ustavno sodišče izreklo o novi porazdelitvi pokrajinskih volilnih okrožij.

Člani sveta so bili nadalje seznanjeni z zelo intenzivnim prizadevanjem stranke, da bi po eni strani vprašanje slovenske manjšine v Italiji prodrlo v sirso javnost tako v

državi kot v mednarodne kroge, po drugi strani pa za ustvaritev pogojev za enotno nastopanje manjšine same. V ta dolgoročni okvir spada predlog o ustanovitvi Narodnega sveta, ki je sicer neletel na splošno nacionalno odobravanje, ugotavlja SSK, a mu nekateri dejavniki manjšine dejansko nasprotujejo.

Prav tako je bil svetovni predstavjen program pobud v sodelovanju s Krozkom Scek v prihodnjem mesecu, na katerih bodo sodelovali vidni predstavniki južnotirolske nemške manjšine in mednarodnih manjšinskih organizacij. Na ta srečanja SSK ze sedaj opozarja vse rojake in jih vabi, da se jih udeležijo.

Poleg tega je pokrajinski svet razpravljal se o zajamčenem zastopstvu v izvoljenih telesih, o solski problematiki v luči zascite po posebnem statutu Osimskega sporazuma, o novih predlogih za upravljanje Kraskega parka, o vložitvi skupnega zascitnega osnutka v parlamentu, o dvojezičnih napisih v tržaski občini in na hitri cesti iz pristanišča na Kras.

Uspešna politična kariera tržskega poslanca Menie (NZ)

Tržaski poslanec Roberto Menia ima očitno kar uspešno politično kariero. Kot je sam včeraj sporočil, je bil izvoljen v vodstvo parlamentarne skupine Nacionalnega zavezništva v poslanski zbornici.

28. IZVEDBA KRAŠKEGA PUSTA / OD PIKELCA DO BRDINE OSEM VOZ IN ŠTIRI SKUPINE

Opčine bodo danes postale kraška pustna prestolnica

Vozovi na Kraškem pustu

V tem vrstnem redu bodo nastopili alegorični vozovi na letošnjem Kraškem pustu:

1. **Sv. Ivan** (Začarani gozd)
2. **Jabadabadu** (Kralj lev)
3. **Salez - Zgonik** (Šconcerto in mi-fa-sol-do)
4. **Sempolaj** (Bodočnost, denar, ljubezen)
5. **Bazovica** (Peta dinastija faraon Berlusconi)
6. **Trnovca** (Svet je ustvarjen za prebrisane)
7. **Štivan - Medja vas** (Poskus)
8. **Praprot** (Čakaj in upaj)

Pustna praznovanja so se za nekatere pricela že pred dobrim tednom, ko so na tržaskih ulicah pojavile prve seme. Evforija se odtlej nenehno stopnjuje, enega od svojih viskov pa bo pust (vsaj v svoji kraški inacici) dosegel danes. Na Opčinah se bodo namreč zbrali pustni vozovi in skupine mask, ki bodo s pisanimi trakovi in koriandoli živo pobarvali pot od Pikelca do Trga Brdine. Vesela pustna "klapa" se bo zbrala vzdolž Narodne in Proseške ulice, navijala za voz ali skupino svoje vasi, razkazovala lastno masko in uživala v enkratnem vzdušju.

Vozov bo na letošnjem Kraškem pustu osem, zastopali pa bodo celotno tržasko ozemlje, od Medje vasi do predmestja. Vrstni red, s katerim se bodo vozovi podali na pot, so izžrebali že v sredo med tiskovno konferenco. Organizatorjem osemindvajsetega Kraškega pusta so se prijavile tudi štiri skupine mask. Ena od teh skupin

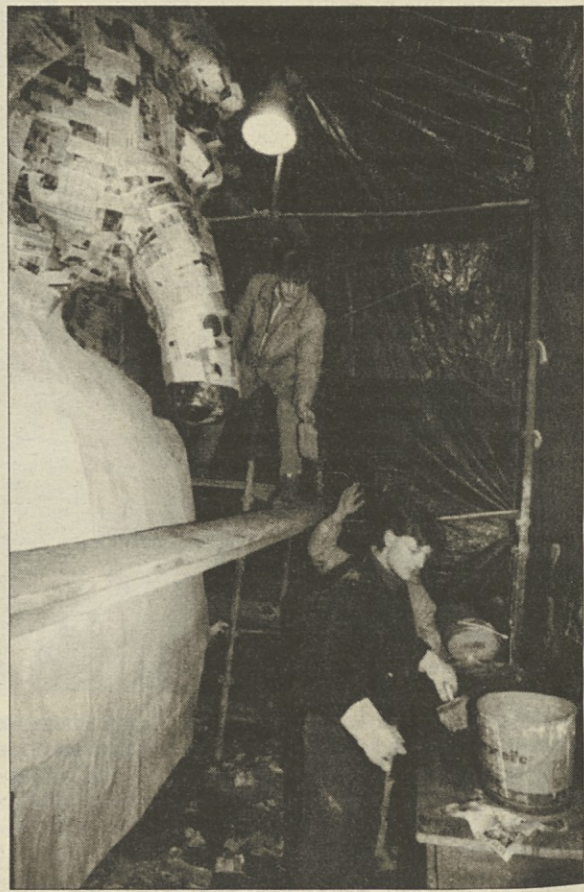
prihaja iz Slovenije (točneje iz Vrbovega), občinstvu pa bo prikazala stare pustne običaje. Nabrežinski solarji so se odločili za štiri letne čase (na tiskovni konferenci nam sicer organizatorji niso vedeli povedati, ce so to astronomski letni časi, slavna pica ali poklon klasični glasbi). Boljuncani predlagajo letos geslo "Strige, strege, stregoni, združite se!". V pustne namene pa so se že združile kraške vasi, ki bodo enotno nastopile s skupino "Sport in glazba" (za slednjo pa ne vemo, ali je slovnični spodrselj ali pustna potegavščina...).

Slavnostnega spreveda se bosta seveda udeležila tudi kralj in kraljica. V kraško pustno prestolnico prihajata iz (daljnega) Brega. Nekaj težav je bilo sicer letos s prevoznim sredstvom vzvišenega para. Kot je znano, se kronane glave rade vozijo s kočijo, avtomobili (tudi taki bolj elitni) za svečane priložnosti nikakor ne pridejo v poštev. Ker pa so dandanašnji

kočije in predvsem konji bolj redka zadeva, je bilo želji njunih velikanstev težko ustreci, saj je kobila, ki je celo večnost služila v ta namen, letos nepričakovano crknila. Organizatorji so si zavihali rokave, ob koncu pa vendarle našli primeren nadomestek, tako da je sedaj čast visokih gostov rešena, tradicija in pustno rajanje pa prav tako.

Medtem ko ljudstvo nestrpno čaka na letošnjo osemindvajseto reprizo Kraškega pusta, se osrednji odbor že pripravlja na jubilejno trideseto izvedbo tradicionalnega praznovanja. Letošnji spreved po open-skih ulicah bi bil sicer že devetindvajseti, ce bi ne serije prekinili ob izbruhu zalivske vojne. Birokratskih in finančnih težav, ki so jih podčrtali organizatorji, bi na tem mestu ne posebej omenjali: skoda bi bilo pokvariti brezskrbno vzdušje, ki za nekaj dni na leto nadomesti vsakdanje skrbi z veseljem in norčijami.

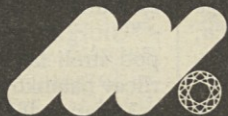
Matejka Grgić

Tako so Bazovci pripravljali voz za današnji Kraški pust (foto Krizmančič/KROMA)

Vaša draguljarna.

malalan

OPČINE - TRST - NARODNA UL. 28 - TEL. 0039-40-211465

Vaša draguljarna.

darilni predmeti
bomboniere

Viviana
A. Kriznic & C. s.a.s.

Opčine - Narodna ulica 44/b tel. 040/213124

Obutve
usnjena galanterija

Heart

Opčine
Narodna Ul. 122
Tel (040) 213900

OPČINE
Proseška ulica 35
Tel. (040) 211629

Pec na drva

PIZZERIA - GOSTILNA

»VETO«

DEBENJAK NADA in FABRIZI ERINO snc

ob torkih zaprto

PROFUMERIA 90

Na Opčinah - Narodna ul. 118 - Tel. 040/212061

vam nudi proizvode znanih znamk

- SHISHEIDO - AZZARO
- CLARINS - G. VERSACE
- TERME DI SATURNIA - CACHAREL

BUFFET - PIZZERIA

»da RINO«

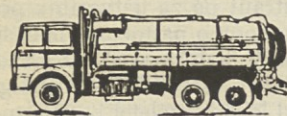
KOSILA - VEČERJE
PIZZE
OPOLDNE IN ZVEČER

OPČINE
Narodna ul. 65
Tel. 213821

ob nedeljah zaprto

DANEV

PRAZNJENJE GREZNIC
IN ČISTILNIH NAPRAV

ČIŠČENJE ODTOČNIH
KANALOV Z
VODNIM PRITISKOM

VZDRŽEVANJA
IN POPRAVILA
ČISTILNIH NAPRAV

OPČINE - UL. PEONIE, 3
Tel. (040) 211336 - 213592 - Fax (040) 214802

DROGERIJA
PARFUMERIJA

»Daniela«

Kralj Katerina
PROSEK 154

vse
za
pust

Narodna ul. 160
OPČINE
Tel. 213193

PEKARNA IN SLASČICARNA

BUKAVEC

FANCL, KROFI, STRAUBE, MULJETNIKI
PROSEK 160 - Tel. 225220

OGLASE
ZBRAL

PUBLIEST Srl

Ul. dei Montecchi 6
34137 TRST
TEL. 040 - 7606529
FAX 040 - 768697

**ZADRUŽNA
KRAŠKA
BANKA**

Tvoja domača banka

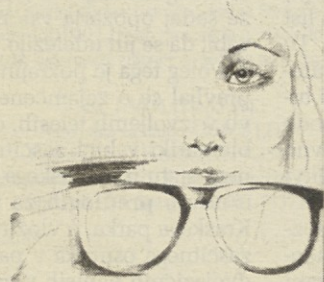
Tel: (040) 21491

Sedež: Opčine - ul. Ricreatorio 2

Podružnice

TRST - Trg Libertà, 5
NABREŽINA - Trg Sv. Roka, 106
SESLJAN, 44
BAZOVICA - Ul. Gruden, 23

optika malalan

34016 opčine (ts) - tel. (040) 213957 - proseška ulica 6

VEČER / 20 LET PO ZNANI AFERI

Kocbek ostaja aktualen pričevalec našega časa

Spregovorila sta pisatelja Boris Pahor in Alojz Rebula

Dvajset let po izidu takrat sporne knjige Edvard Kocbek - pričevalec našega časa, sta se avtorja Alojz Rebula in Boris Pahor v četrtek zvečer »vrnila« h Kocbeku in aferi, ki jo je knjiga-intervju izzvala. V Peterlinovi dvorani sta obudila spomin na nastanek knjige, na vzdušje, ki je zavladalo po njenem izidu, in na njene posledice tako na oba avtorja in tovarisijo, ki je knjigo podprla, kot tudi na v domovini vedno bolj osamljenega pisca Strahu in poguma.

Boris Pahor je povedal, kako je nastajal tisti slavn intervju, zaustavil se je ob reakcijah, ki jih je izzval; omenil je, kako je takratna UDBA dobila krtačne odtise iz tiskarne, pa tudi, kako so ga na Jozefovo ustavili na mejnem prehodu, ko je nameraval prvič po izidu knjige v Slovenijo. Odvzeli so mu potni list in prepustnico. Pahor je govoril tudi o vlogi Viktorja Blazica pri pripravi na intervju; priznal je, da mu je bilo težko, ker v tistih trenutkih Kocbeku ni mogel pomagati. Spomnil je, kako je režim siril govornice, češ da sta hotela Pahor in Rebula s tisto afero odpreti Kocbeku pot do Nobelove nagrade.

Alojz Rebula je prebral nekaj dnevnjskih odlomkov iz tistih dni. Iz njih je izhajalo enako vzdušje zaskrbljenosti. Letošnji Presernov nagajalec je govoril tudi o evropskih odmevih na afero. Böll je izrazil Kocbeku solidarnost, Javorsek ga je zafakaval. Objavo celotnega intervjuja v Nasih razgledih je ocenil kot izraz slobodnosti takratnega vladajočega, ne pa kot de-

Posnetek s četrtkovnega »Kocbekovega večera« v Peterlinovi dvorani (f. KROMA)

mokratsko dejanje. Navedel je dokaz o nedemokraciji slovenske vlade: Miri Miheličevi so prepričali, da bi v okviru Pen kluba podprli Kocbeka.

V pogovoru je konzul Tomaz Pavsic cestital or-

ganizatorjema večera, Društvu slovenskih izobražencev in knjižnici Dusana Cerneta, »za plemenito in etično dejanje, koristno za duhovno higieno Slovencev.« Prisotni so želeli od avtorjev knjige

izvedeti za njuno oceno o Kocbeku kot politiku. Pahor je povedal, da je bil Kocbek mislec čovek po vzoru evropske inteligence. Če je Kocbek pogorel, je pogorela tudi evropska inteligenca. Upal je v združitve krščanstva in socializma, a je prerascal politični trenutek.

Za Rebulo je bil Kocbek kot politik nerealen, ker ni razumel, da »s komunisti ne moreš sahirati.« Njegova politična vizija je bila utopična. Ocenil je, da se ga se sedaj komunisti sramujejo, cerkev se do njega se ni opredelila, emigracija pa ga odklanja. »Mimo njega pa ni mogoče,« je ugotovil.

Po mnenju organizatorjev je bilo na večeru opazno pomanjkanje enega dela sogovornikov. »Kot da je levici spomin na tiste dogodke nerođen,« je menil Rebula.

Urniki javnih lokalov in trgovin ob pustu

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča včlanjene gostinske obrate v tržaški občini, da so lahko od pustnega četrta do ponedeljka izjemoma odprti do 4. ure jutraj, noč med pustom in pepelnico pa bodo lahko odprti do jutra. Prav tako bodo lahko izredno odprti po želji tudi lokali, ki imajo te dni tedenski počitek. Na pustni torek bo dopuščena plesna glasba tudi po 23. uri vse do 3. jutraj, pod pogojem, da se opolnoči zniža ozvočenje.

V trgovskem sektorju velja izjema za krošnjarje, ki prodajajo razno blago in pustne artikle na Drevoredu XX. septembra v Trstu, v Skednju ali na Krasu. Vsi ti bodo od ponedeljka pred pustnim tednom, ob priliki raznih praznovanj vse do pustnega torka lahko prodajali svoje blago od 8. do 22. ure. Isto dovoljenje velja za priložnostna začasna parkišča. Vse trgovine s pustnimi artikli (papirnice, drogerije itd.) pa bodo lahko odprte tudi na pustni ponedeljek, s tem da bodo smele prodajati izključno pustne artikle.

MILJE / VRSTA PRIREDITEV

Veselo pustno vzdušje kljub nagajivemu vremenu

Vreme letos hudo nagaja organizatorjem miljskega pusta, saj so morali včeraj zaradi dežja odpovedati nastop pouličnega gledališča, za katerega so se res potrudili. Povabili so namreč skupino The Way To The Indies, ki steje med svojimi člani sodelavce znanih eksperimentalnih skupin, kakršni so, denimo, Living Theatre, skupina Petra Brooka in ISTA Eugenia Barbe. Zal burkacev na visokih hoduljah, požiralcev ognja in podobih čudakov nikakor ni bilo mogoče preseliti v zaprt prostor.

Pustni petek je v Miljah sicer posvečen najmlajšim, s sprevedkom v Borgolauri in drugimi prireditvami: seveda so morali včeraj vse preseliti v biznjo telovadnico.

Za jutri zvečer je napovedan disko ples na

trgu pred Obcino, seveda če ne bo deževalo.

Višek pa bo miljski pust dosegel v nedeljo s sprevedkom številnih do osem metrov visokih vozov, ki jih spremljajo manjši in zlasti izredno veliko maskar: v vsaki skupini jih nastopi približno 2.500 v skrbno izdelanih kostumih.

Ker spreved, ki se bo začel ob 13.30, privabi vectisocglavo množico iz bližnje in daljne okolice, bo promet seveda strogo omejen od 12.30 do 22. ure. Seveda so prireditelji poskrbeli za skrbno označena parkirišča in za avtobusni prevoz do Milj in nazaj. Organizatorji sporočajo tudi, da o manifestaciji na parkirišču, ki jo napoveduje nepodpisan letak, ni potrdila nobena miljska organizacija, in tudi pristojne oblasti nič ne vedo o njej. (bov)

ZNANOST / OPTIČNA APARATURA ZA VESOLJSKI TRAJEKT

»Tržaški« teleskop na Shuttlu

Rezultat sodelovanja tržaške univerze z znanstvenimi centri

V Dolini posebna pustna zabava

Pustno zabavo za otroke v Dolini bodo letos oblikovala dekleta pevске skupine, ki deluje pod okriljem KD Valentin Vodnik: otroško pustno ravanje na torkov popoldan je sicer dolgoletna navada dolinskega društva, večkrat je naletela na oviro neprimernih prostorov, vsekakor pa sodi med vsakoletne »obveznosti« delovnega načrta. Na letošnji pustni torek, od 15. ure dalje, velja torej vabiti v dolinsko društvo vsem malim pustnim semam, ki bi se rade v dobri družbi prijetno dolinske zabavale. In zakaj ne, morda tudi kaj koristnega odnesle!

Za odrasle (in seveda tudi mlajše vascane) pa velja toplo vabiti na tradicionalno nedeljsko pustno koledovanje po vasi: zbirališče »skrmat« je jutri, 26. t.m., ob 8.30 dalje na K'luzi. Skupina pa z godci na celu krene na krožno pot po Dolini in Kroglijah ob 9. uri. Kot vsako leto so predvideni »oddihi« za kosilo, za »južno« in pa večerno »fritajo«. (dam)

Čarodej Vikj na pustni zabavi za otroke v Mieli

V pustnem nabo svetu, v katerem stvari niso taksne, kakrsne izgledajo, je seveda primeren prostor za čarodeje, ki so, kot vsi vemo, pravi mojstri preseñecanja. Se posebej to velja za saljive, hodomsne, rahlo burkaske, kratka klovnske čarodeje, to se pravi taksne, kakrsen je čarodej Vikj, ki je zadnje case sploh veliko zaseden. Marsikdo se je zabaval ob njegovi rokohitski spretnosti, ki jo zna začiniti z zabavnimi norčijami, ob predstavitvi Adria kvinteta, s katerim namerava se kdaj nastopiti.

Vsekakor je Vikj le našel nekaj časa za svoje najmlajše obudovalce. Na pustni ponedeljek in torek bo namreč nastopil v okviru pustnega ravanja, ki ga Združenje Bonawentura prireja v gledališču Miela za osnovnošolske otroke. Zabava bo trajala od 15. do 19. ure. Prireditelji obljublajo veliko glasbe, igrice, daril in seveda slastic, ki ob taki priložnosti ne smejo manjkati, okoli pol sestih pa bo nastopil še Vikj, ki bo s pomočjo asistentke Tanje pokazal, kako zna zabrisati meje med resničnostjo in fantazijo in nemogoče spremeniti v mogoče. (bov)

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Nell«, i. Jodie Foster.

EXCELSIOR - 17.30, 19.50, 22.15 »Rivelazioni«, i. Michael Douglas, Demi Moore.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Clerks commes- si«, r. Kevin Smith.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Stargate«, i. Kurt Russell.

NAZIONALE 1- 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Pallottole su Broadway«, r. Woody Allen, i. John Cusack.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Love Affair - Un grande amore«, i. Warren Beatty, Katherine Hepburn.

NAZIONALE 3 - 16.45, 19.15, 21.45 »Pulp Fiction«, i. John Travolta, Bruce Willis, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »Quiz Show«, r. Robert Redford, i. John Turturro.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Gole profonde«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »SPQR - 2000 1/2 anni fa.« i. Christian De Sica, Massimo Boldi Anna Falchi.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »The Mask« r. Charles Russell, i. Jim Carrey, Cameron Diaz.

LUMIERE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Kika, un corpo in presti- to«, r. P. Almodovar, prepovedan mladini pod 14. letom.

OBVESTILA

BRANI SVOJE ZDRAVJE - alkohol ni neresljiv problem. V ta namen organizira ACAT (Associazione club alcolisti in trattamento - Združenje klubov zdravljenih alkoholikov) srečanje zate in za tvojo družino. Tu boš dobil prijatelje, s katerimi boš spoznal "nov stil življenja". Čakamo te na našem sedezu v Ul. Foschiatti 1 v Trstu od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure in od 16. do 18.30, tel. 370690. Odloči se za obisk!

SKD CEROVLJE-MAVHINJE namerava prirediti festival slovenskih zamejskih dramskih amaterskih skupin, ki naj bi potekal v Mavhinjah od 30. junija do 9. julija t.l. Vabljeni so vse slovenske amaterske dramske skupine, ki se lahko predstavijo s katerokoli igro z neomejenim številom igralcev. Prijavo je treba poslati najkasneje do 16. marca. Informacije dobite na tel. št. 299798 (K. Antonić) ali 299985 (P. Antonić) v večernih urah.

PIREDITVE

SLOVENSKI KULTURNI KLUB (Ul. Donizetti 3) vabi danes, 25. t. m. na ogled filma "INSONNIA D'AMORE" (igrata Meg Rayan in Tom Hanks). Sledila bo pustna družabnost. Zacetek ob 18.30.

ZAMEJSKA SLOVENSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA priredi jutri, 26. t.m., od 15. do 18. ure v župnijski dvorani v

Nabrezini PUSTOVANJE za volčice in veverice. Od 19. ure dalje pa za starejše člane. Vabljeni.

SKD VIGRED vabi jutri, 26. t. m. v društvene prostore v Sempolaj na OTROSKO PUSTNO RAJANJE od 15. do 18. ure.

ZDRUŽENJE staršev osnovne šole Prosek prireja PUSTNO RAJANJE, ki bo v Kulturnem domu na Proseku jutri, 26. in torek, 28. t. m. od 15.30 do 18.30.

SPORTNA SOLA TRST prireja v sodelovanju s KD S. Skamperle tradicionalno OTROSKO PUSTNO RAJANJE, ki bo jutri, 26. t. m. od 15. do 19. ure na Stadionu I. maj, Vrdelska cesta 7 (Sv. Ivan). Igral bo ansambel Zvezde.

KLUB PRIJATELJSTVA in Vincencijeva konferenca vabita na DRUŽABNOST IN PUSTOVANJE v ponedeljek, 27. t.m., ob 16. uri v Ul. Donizetti 3.

KD S. SKAMPERLE in **SPORTNA SOLA** Trst vabita najmlajše na PUSTNO RAJANJE. Za veselo razpoloženje in zabavo bodo poskrbele mlade animatorke v ponedeljek, 27. t. m., od 16. do 18. ure na Stadionu 1. maj.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu vabi v ponedeljek, 27. t. m., ob 20.30 v Peterlinovo dvorano na »PORABSKI VEČER« s predstavitevjo raziskave »Podoba našega otroka v Porabju«. Govorili bodo Jože Hirnšek, Danilo Sedmak in sodelavci.

SLOVENSKI DIJASKI DOM priredi na pustni torek, od 15. do 18. ure PUSTNO RAJANJE za otroke do 12. leta starosti.

VESELO PUSTOVANJE za majhne in velike - Srenjska hiša v Mackoljah v torek, 28. t. m. od 16. ure dalje. Zabavali se bomo z Long Zlunk. Vabljeni!

SKD PRIMOREC - Trebče in Mladinska skupina prirejata v torek, 28. t. m. od 15.30 do 18. ure v Ljudskem domu v Trebčah OTROSKO PUSTNO RAJANJE.

KD V. VODNIK vabi vse male-mini maske, da se podajo na OTROSKO PUSTNO RAJANJE, ki bo v torek, 28. t. m., od 15. ure dalje v društveni dvorani. (P.S. Zabava in pravo razpoloženje sta zagotovljena!!).

KD LONJER - KATINARA vabi vse mini maske na OTROSKO PUSTNO RAJANJE v torek, 28. t. m. od 15. do 18. ure v v društvenih prostorih v Lonjeru.

V DOMU A. SIRK v Križu bo na pustni torek od 16. ure dalje OTROSKA PUSTNA ZABAVA. Vabljeni!

SEKCIJA VZPI - ANPI E. Antončić prireja v soboto, 4. marca, ob 16. uri v Ljudskem domu v Križu PRAZNIK VCLANJEVANJA. Nastopil bo TPPZ P. Tomazič, med govorniki bo tudi partizanski komandant, nosilec zlate kolajne za vojaške zasluge Giovanni Pesce, soborec pokojnega Josipa Verginelle.

FC PRIMORJE organizira DAN ZENA v Kulturnem domu na Proseku v soboto 4. marca. Informacije in rezervacije: cveticarna Nadja in cveticarna Cvetka.

GODBENO
DRUŠTVO NABREŽINA
bo za

skupno praznovanje pusta

obiskala naslednje v vasi:
danes, 25. t.m.: Medja
vas in Sestlan;
jutri, 26. t.m.: Slivno,
Mavhinje, Cerovlje,
Prečnik, Sempolaj in
Praprot ter v **ponedeljek**
in torek Vizovlje, Na-
brežina in Trnovca.

V petek, 24. februarja
1995 je stopil med pro-
fesorje duše

Paolo Tognetti -
Sula

Cestita mu družina
Marucelli - Baiss s
pritičinami

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA, 25.
februarja 1995
TARAS

Sonce vzhaja ob 6.51 in
zatone ob 17.45 - Dolžina
dneva 10.48 - Luna vzhaja
ob 3.50 in zatone ob
13.32.

Jutri, NEDELJA, 26. fe-
bruarja 1995

META

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 9,2 stopinje, zračni
tlak 1003,6 mb pada, veter
9 km na uro južni, vlaga
89-odstotna, nebo oblač-
no, morje mirno, tempera-
tura morja 8,9 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN
OKLICI

RODILI SO SE: Federico
Ledda, Giulia Colonna,
Marco Puntin, Martina
Meroi, Alessandra Bazzi,
Ilham Nur Faghi Elmi.

UMRLI SO: 73-letna
Lea Cesano, 84-letna
Amalia Gustin, 75-letni
Vittorio Pelaschiar, 87-letni
Romano Roncelli, 82-
letna Gemma Gerin, 83-
letna Caterina Gerometti,
87-letni Mario Riviera, 72-
letni Aldo Fava, 84-letni
Aldo Nardo, 72-letna Ma-
ria Germek.

OKLICI: uradnik Mau-
rizio Pettrosso in uradni-
ca Tanja Antoni, agent
javne varnosti Michele
Zupin in delavka Daniela
Milos, uradnik Paolo Leo-
nardi in v pričakovanju
zaposlitve Alessandra Fer-
luga, uradnik Massimo
Martellosi in delavka
Dajla Jakin, televizijski na-
povedovalec Sergio Rebel-
li in v pričakovanju zapo-
silitve Marilena Drili, av-
toelektricar Renzo Bian-
chini in prodajalka Marzia
Pagan, gasilec Piero Mi-
locchi in gosposinja An-
tonella Barnaba, zoboteh-
nik Michele Lobianco in
uradnica Donatella Mar-
gon, karabinjer Massimi-
liano Iezzi in v pričako-
vanju zaposlitve Sandra
Buttò, točaj Marino Jugo-

KD F. VENTURINI
priredi

Otroško pustno rajanje

jutri, 26. t.m. in v torek,
28. t.m. od 15. do 19. ure
z ansamblom Adria
kvintet v Kulturnem cen-
tru A. U. Miro pri Domju.

vac in točajka Patricija Ra-
ca, trgovec Mauro Parisa-
no in prodajalka Nadia
Urban, pek Roberto Zega
in prodajalka Gabriella
Aprili, trgovec Franco Zol
in uradnica Paola Zacca-
ron, mehanik Rado Rac-
man in slasticarka Marisa
Viller, delavec Maurizio
Pojani in uradnica Anna-
lia Spagnolo, kuhar Ma-
rio Radoslovich in uradni-
ca Anita Pizzoni Berton-
cello, uradnik Maurizio
Potossi in uradnica Luisa
Sardelli, trgovec Mario
Pavesi in v pričakovanju
zaposlitve Lydia Adamko-
vičova.

LEKARNE

Od ponedeljka, 20., do
nedelje, 26. februarja
1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. Cavana 11 (tel.
302303), Largo Osoppo 1
(tel. 410515).

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Cavana 11, Largo
Osoppo 1, Ul. Settefonta-
ne 39.

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39 (tel.
947020).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TE-
LEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

IZLETI

SINDIKAT
UPOKOJENCEV IZ
KRIZA prireja v nedeljo,
5. marca za praznik zena
izlet v Spilimbergo in
ogled pršutarne v S. Da-
niele del Friuli. Vpiso-
vanje se jutri, 26. t.m. -
M. Turel, tel. st. 220266.

SK BRDINA sporoča,
da jutri, 26. t.m. odpade

izlet v Trbiz zaradi slabih
snežnih razmer.

SK BRDINA organizira
v nedeljo, 5. marca avto-
busni izlet v Sappado ob
prilici zamejskega prven-
stva. Vpisovanje na se-
dezu kluba, Proseška ul.
131 na Opcinah v pone-
deljek, 27. t.m., od 19. do
21. ure.

SKD CEROVlje -
MAVINJE organizira v
nedeljo, 12. marca,
smučarski izlet ma Monte
Elmo z možnostjo ogleda
smučarskega centra Tobla-
ch za nesmučarje. Zbira-
lice ob 6. uri v Sestlanu,
odhod z avtobusom ob
6.15. Informacije tel.
299798 od 19. do 21. ure.

KLUB PRIJATELJST-
VA in Vincencijeva konfe-
renca prirejata v torek, 7.
marca izlet v Kromberg na
ogled razstave črnigoe-
vih slik, v Sezano na
ogled Kosovelove sobe in
v Lipico v črnigoevo ga-
lerijo. Vpisovanje in navo-
dila v trgovini Fortunato,
Ul. Paganini 2, do četrtka
2. marca.

DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV v
Trstu prireja v sredo, 8.
marca, ob Dnevu zena, iz-
let v Dolenjske Toplice in
v Sticno. Možnost kopanja
v bazenu v Toplicah. Vpi-
sovanje v sredo, 1. marca,
ob 9. uri na sedežu drust-
va v Ul. Cicerone 8.

ČESTITKE

Danes praznuje naša
ljubljenka nona **MARIJA**
60. rojstni dan. Naj bo
zdravje vedno naklonjeno
ji vsojico in obenem se ji
zahvaljujejo za njen trud
in poštenost vnuhi
Devan, Diego, Fabiana
ter vsi njeni.

MALI OGLASI

PODJETJE elektronskih
in električnih instalacij
isce marljivega vajenca.
Tel. st. 0481/882032.

ISCEN zazidljivo
zemljišče na Krasu ali v
Miljah s pogledom na
morje. Tel. st. 662023 ali
370947.

SONCNO, trosobno, so-
dobno opremljeno stano-
vanje oddam. Ponudbe
poslati: Publiet, Ul. Mon-
tecchi 6 - Trst pod
sifro "Trst".

NA PROSEKU se je v
nedeljo izgubil psicek sve-
tlo rumene barve po ime-
nu Simba. Kdor ga je vi-
del, naj tel. na st. 251231.

PODARIMO simpatič-
ne majhne psice. Tel. st.
200865.

MLADICE nemskega
ovčarja z rodovnikom ali
brez prodam. Tel. st.
229105.

DVOSTANOVANJSKO
hiso v Rocolu, 70/75 kv.
m, vsako teraso, pod-
strešje, garazo, vrt, cen-
tralno gretje s toplo vodo,
prosto v teku, prodam.
Možnost in ponudbe po-
slati na Publiet Srl, Ul.
Montecchi 6, 34137 Trst,
pod geslo "Rocol".

PRODAM avtomobil
Niva, bele barve, letnik
90, prevoženih 59.000 km,
v dobrem stanju. Tel. st.
228932.

PRODAM A 112, letnik

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu
sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD in preko
poverjenikov posameznih društev in ustanov.

V izrednih primerih sprejema prispevke tudi
urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritlicje), s
slednim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od
ponedeljka do petka.

85 v odličnem stanju. Tel.
229468.

V KRIZU pri Sezani
prodam zazidljivo parcelo
1.800 kv. m na odlični
lokaciji z gradbenim do-
voljenjem, voda, elektrika,
PTT na parceli. Tel. st.
003867/65324.

DAJEM v najem vino-
grad. Tel. st. 231859.

OSMICO odprli smo,
da veselo v družbi bo.
Berdon Josip, Pulje pri
Domju st.123.

PRISPEVKI

Ob 1. obletnici smrti
dragega Cvetketa se ga z
ljubeznijo spominja zena
Valerija in daruje 200.000
lir za KD Primorsko -
Mackolje. V isti namen
darujejo Danica, Iztok in
Sasa 50.000 lir za KD Pri-
morsko.

Ob 4. obletnici smrti
(21.2.) dragega Lucanota
Kosuta - Simčev se ga spo-
minjajo zena in otroci ter
darujejo 50.000 lir za vz-
drževanje spomenika pad-
lim v NOB v Krizu.

Namesto cvetja na grob
Ane Ferluga daruje družina
Silvano Cac 100.000 lir
za SZ Sloga.

Ob prilici obiska da-
rujejo družina Briscic
30.000 lir, družina Kosu-
ta 50.000 lir, družina Fur-
lan 50.000 lir, družina
Grgic 60.000 lir, družina
Hrovatin 100.000 lir in
družina Cok 60.000 lir za
Skupnost Družina Opci-
ne.

Namesto cvetja na grob
Romana Prasla daruje
Sonja Kralj z družino
20.000 lir za MPZ Fran-
Venturini.

V spomin na dragega
strica Zdravka Pregarca,
ob 25-letnici smrti, da-
rujeta Silva in Ljotka
50.000 lir za Sklad Sta-
dion 1. maj.

Namesto cvetja na grob
Nerine Ravbar, Julke
Hmeljak in Alojza Purica
daruje družina Bizjak
(Col 10) 80.000 lir za re-
pentabrsko cerkev.

Namesto cvetja na grob
Edvarda Gustina darujejo
Hrovatic (Col 40) 10.000
lir, Ravbar (Col 23)
20.000 lir, Gustin (Col 12)
20.000 lir in Milic (Repen-
49) 20.000 lir za repen-
tabrsko cerkev.

Namesto cvetja na grob
Edvarda Gustina darujejo
Komar-Canziani
(Fernetici 5) 30.000 lir
za kapelico na Ferne-
ticih.

Namesto cvetja na grob
Edvarda Gustina darujejo
družina Bizjak
(Col 10) 25.000 lir za
OPZ Zvonček in 25.000
lir za MePZ Repentabor.

V spomin na moza
Alojza Hrovatica daruje
družina Hrovatic-Li-
pusček (Col 51) 30.000
lir za MePZ Repentabor.

Namesto cvetja na grob
Rudija Vodopivca iz
Bazovice in Andreja
Coka iz Lonjerja daruje
Marija Krizmancic vd.
Coretti iz Lonjerja
50.000 lir za Kulturni
dom v Lonjerju.

V spomin na Andreja
Coka daruje Bianka
20.000 lir za gradnjo
Kulturnega doma Lonjer-
Katarina.

DOBERDOB / OB NOVIH TABLAH ANAS

Na dvojezičnost so spet pozabili?

Statut Občine določa, da morajo biti vsi
javni napisi dvojezični - Preverjanje

Pred nekaj tedni je
državno podjetje za ceste
ANAS postavilo na neka-
terih križiščih na območju
Dola in Jamelj, menda pa
tudi drugod, nove table,
na katerih so imena krajev
in druga sporočila samo
v italijanskini. O tej zade-
vi smo se pozanimali pri
zupanu doberdobske
občine dr. Mariu La-
vrenčicu. Lavrenčič he
povedal, da je občinska
uprava bila iznenadena.
Trenutno zbirajo infor-
macije, kako je do za-
menjave prišlo. Zdi se,
da naj bi družba ANAS
odstranila tri dvojezične
table, ki jih je pred časom
postavila občinska upra-
va. Zupan hoče zadevo
razčistiti. Tako naj bi na
zadevo pisno opozorili
družbo za ceste in jo sez-
nanili z določili veljavne-
ga občinskega statuta.
Prejeli pa naj bi tudi
informacijo o domnevni
odstranitvi tabel, ki jih
je mastila občina.

Drugo pismo bo predvi-
doma slo na legalni urad
ANCI, Vsedržavnega
zdrženja občin. V pismu
bo Lavrenčič postavil pro-
blem državne lastnine ob
cestah in morebitno pra-
vico občinske uprave, da
postavi dvojezične sme-

rokaze. Naknadno bo
zazelen tudi jasen odgo-
vor glede kršenja obci-
skega statuta glede držav-
nih ustanov.

Po nepopolnih infor-
macijah, naj bi družba
ANAS tudi drugod za-
menjala table (MJ). Foto
Studio Reportage.

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri
so na Goriskem dežurne
naslednje črpalke

GORICA
AGIP - Ul. d'Aosta 74
ESSO - Ul. Brass 7/B
IP - Ul. Lungo Isonzo

110
ERG - Ul. Brig. Re
GRADISČE
IP - Trg Unità

TRZIC
ESSO - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
MONTESHELL - Ul.

Boito

AGIP - Ul. Duca d'Ao-
sta

RONKE
MONTESHELL - Ul.

Redipuglia

ZAGRAJ
API - Trg Garibaldi

SKOCJAN
AGIP - pokrajinska ce-
sta za Gradez

SLOVRENC
AGIP drz.cesta 56

TURJAK
IP - državna cesta

VILES
ERG - Ul. Aquileia 40

KRMIN
API - Drev. Ven. Giulia

DOBERDOB
CHEVRON - Palkisce

IZLETI

DSU sporoča urnik
odhoda avtobusov za da-
nashje pustoanje v Ga-
liano: 1. avtobus ob 15.30
s Travnika mimo gost. Pri-
možic, skozi Podgoro in
Locnik; 2. avtobus ob
15.30 iz Standreza; 3. av-
tobus ob 15.30 iz Sovo-
denj. Udeleženci z lastni-
mi prevoznimi sredstvi
naj se zberejo v gostišču
ob 16.30.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA
V GORICI

D'UDINE, Trg S. Fran-
cesco 4, tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA
V TRZICU

AL REDENTORE, Ul.
F.lli Rosselli 23, tel.

410340.

DEŽURNA LEKARNA
V DOBERDOBU

AL LAGO - PRI JEZE-
RU, Vrtna ul. 2,

tel.78300.

PIREDITVE

SD SOVODNJE prireja
drevi tradicionalno pu-
stovanje v Kulturnem do-
mu v Sovodnjah. Vabila
so na razpolago pri G.
Marsonu, Davorinu Peli-
conu, Igorju Petejanu in
Lucotu Fajtu.

SKPD F.B. SEDEJ iz
Steverjana vabi na veselo
pustovanje nocoj ob
20.30 v telovadnici pri
Katoliškem domu.

ZSKD in SZ DOM pri-
rejata v torek, 28. t.m. ob
15.30 VESELO OTROSKO
PUSTOVANJE v Kultur-
nem domu v Gorici.

KINO

GORICA

VITTORIA 17.40-

19.50-22.00»Stargate«.

Igrata Kurt Russel in Ja-
mes Spader. Ozvonenje
Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-

22.00»Nell«. Igrata Jodie
Foster in Liam Neeson.

TRZIC

COMUNALE 18.00-

20.00-22.00»Pallottole su
Broadway. Rez. Woody
Allen.

DEVINSKI
ZBORI
PRIREJAJO
V
DISKOTEKI

[BIVŠA EUFORIA]

PUSTOVANJE V DEVINU

Vsak večer od 21. ure dalje ples z D. J. in ansambli:

Danes, 25. t.m., HAPPY DAY;
v torek, 25. t.m., igra STATUS SYMBOL

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:

8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:

8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

5. MARCA v Primorskem dnevniku

barvna priloga: OBČINA ZGONIK

Izkoristite prilžnost za vaš oglas:

pokličite Publiet tel. 7796688

†
V 93. letu starosti nas
je zapustil naš dragi

Alojz Nanut
(Lojze)

Pogreb bo danes, 25. t.
m., ob 12.30 iz mrtvaske
veže glavnga pokopalisca
v farno cerkev v Standrez.

Zalostno vest sporočajo
zena, sinovi in hceri ter
ostali sorodniki

Topla zahvala vsem, ki
bodo spremljali na zadnji
poti dragega pokojnega.

Gorica, Standrez,
25.2.1995
(Pogrebno podjetje Prescheren)

KULTURNI DOM / KRAJEVNI LEKSIKON SLOVENCEV V ITALIJI

Presek skozi vse oblike naše biti na Goriškem

Drugi zvezek so predstavili v četrtek zvečer - Knjiga je drugi mejnik v pred leti zasnovanem načrtu SLORI - NŠK

V nabito polni mali dvorani Kulturnega doma so v četrtek predstavili drugo knjigo Krajevnega leksikona Slovencev v Italiji. V knjigi, ki je prav te dni izšla pri založbi Devin - Mihelac, so zbrani najpomembnejši podatki o slovenskih krajih in ljudeh v zamejstvu, oziroma na Goriškem. Prva knjiga je bila posvečena trzaski pokrajini, druga pa obravnava goriski prostor. Po svoji značilnosti se Krajevni leksikon Slovencev (KLS) v Italiji prikazuje kot enciklopedično naravnana publikacija, ki nudi, poleg zgodovinskega in topografskega pregleda naših krajev tudi mnogo podatkov o kulturni dediscini in družbenem življenju. Bralcu je torej na razpolago presek skozi vse oblike slovenske prisotnosti v tem prostoru.

O delu so spregovorili ravnatelj SLORI-ja Emidij Susić, prof. Nevica Budal, založnik Jaro Mihelac in avtor prof. Aldo Rupel. Predstavitev so priredili Slovenski raziskovalni institut, Nardodna in študijska knjižnica in Založba Devin. Za prijeten uvod in za zaključek je poskrbela vokalna skupina Sovodenska dekleta.

Ravnatelja raziskovalnega instituta Emidij Susić je bil v svojem posegu kratek in jednat. Poudaril je, da predstavlja pravkar izdana knjiga drugi mejnik pobude, ki je nastala že pred leti, v sodelovanju med Narodno

in študijsko knjižnico in Slovenskim raziskovalnim institutom. Povedal je, da je vitalnost pojem, ki nastaja na krizišču statusnih faktorjev, družbeno-demografskih členitev in zgodovinskih sprememb. Delo se je odvijalo prav v iskanju vitalnosti goriskega prostora in za potrditev nase življenjskosti. "Vsebinska nam prav tako pripoveduje o življenjskosti. Zato se bomo nanjo v bodoče naslonili kot na pomembno gradivo", saj je delo razglednica v albumu slovenske manjšine.

Založnik Jaro Mihelac je izrazil mnenje, da gre za zahtevno in monumentalno delo, ki je za zamejske Slovence bistveno bolj pomembno od enciklopedije

Slovenije za Slovence v celoti.

Prof. Nevica Budal je razmisljala o aktualnosti publikacije za ljudi, ki želijo živeti v sozvočju s krajem in časom, v katerem prebivajo. Dejala je, da v tem trenutku Evropa preuštvarja svojo identiteto in se je zaradi tega treba vključiti v sirse tokove zgodovinskega spreminjanja. Nato je orisala snovanje pobude za izdajo drugega zvezka KLS in občinstvu obrazložila programske in vsebinske poteze publikacije. Zaključila je s trditvijo, da delo dopolnjuje vidno vrzel na področju leksikografije.

Besedo je nazadnje prevzel avtor, prof. Rupel in se najprej zahvalil vsem, ki so s finančno podporo omogočili

izdajo knjige. Pojasnil je lastne poglede na potek dela, ki je sicer najprej steklo v ekipni pripravi, nato pa se je v glavnem naslonilo na Ruplove osnutke. Povedal je, da je bila metodologija povsem različna od tiste, ki so jo uporabljali za trzasko pokrajino in razodel tudi svoje zaskrbljeno stališče glede Gorice, za katero so značilni prepadi med mestom in okolico, pomanjkanje kadrov in struktur. Kljub temu pa je razpoznal rast kakovostne prisotnosti Slovencev na Laskem in nove smernice za bodoči razvoj slovenske manjšine v Italiji.

(Na sliki - foto Studio Reportage - s centrtkove predstavitev Leksikona).

Jan Bednarik

DO 28.T.M.

Vpis v prve razrede OŠ

Ze pred dnevi smo poročali o "novostih" na področju sole, zlasti kar zadeva organizacijo solskih dejavnosti, ki jo zal, v zadnjem času, pogojuje predvsem "sindrom" varčevanja.

Do konca meseca, ko zapade rok za vpis otrok v prve razrede osnovnih sol in v vrtece, je samo se nekaj dni. Večina staršev je že poskrbela za izpolnitev obveznosti, drugi bodo to uredili do torka, ko se izteče rok. Na podlagi zasnih podatkov sodec bo v jeseni prvič prestopilo solski prag enako ali celo rahlo višje število učencev v primerjavi s številom učencev, ki bodo osnovno solo zapustili. Podobno stanje ugotavljajo tudi v otroških vrtcih, tako v goriskem, kakor v doberdobskem didaktičnem okrožju. "Popravljaj" se kritično stanje, glede števila otrok namrec, na nekaterih bolj izpostavljenih solah. Tako bodo imeli v Romjanu šest otrok v prvem letniku vrteca, bolj živahno bo tudi na soli na Vrhu, kjer bo v prvem razredu pet učencev, popravlja se stanje tudi na soli v Steverjanu.

Sredi prihodnjega tedna bo slika že povsem jasna in dokončna, saj poteče rok za vpis 28. t.m. Prav v prihodnjih dneh, so nam povedali tako na ravnateljstvu v Gorici, kakor v Doberdobu, pričakujejo se nekaj vpišev, bodisi v prvi razred osnovne sole, kakor za vrtec.

NOVICE

Dvodnevno mednarodno srečanje o gospodarstvu

V prihodnjem tednu, 27. in 28. t.m. bo v Gorici pomembno mednarodno srečanje na gospodarsko tematiko. Prireja ga ustanova BIC v sodelovanju z družbo za promocijo gospodarskih dejavnosti SPI ter Ministrstvom za industrijo ter Evropsko komisijo. Razpravljali bodo o novih oblikah podjetništva s posebnim oziranjem na stvarnost v prostoru srednje Evrope. Predvidoma se bo srečanja udeležil tudi slovenski minister gospodarstva Maks Tajnikar.

Razstava o industrijskem oblikovalcu Andlovizu

V Gradezu bodo čez dobra dva meseca, sočasno s pricetkom turistične sezone, odprli obsežno razstavo o Guidu Andlovizu, znanem industrijskem oblikovalcu zlasti na področju lončarstva. Andloviz je bil po rodu iz Trsta, dolgo pa je živel v Gradezu. Umrl je leta 1961 v avtomobilski nesreči.

Občinski svet v Doberdobu

Doberdobski zupan dr. Lavrencić je za ponedeljek, 27. t.m. ob 18. uri sklical občinski svet. Razpravljali bodo o spremembi pravilnika za vodenje knjigovodstva ter o pripombah nadzornega organa glede sklepa o obnovitvi pogodbe za zakladniško službo.

Skupnost Arcobaleno pripravlja tečaje ročnega dela

V skupnosti Arcobaleno bodo 6. marca pričeli s tečaji mizarstva, pletilstva, kuhanja, vrtnarstva. Trajali bodo približno dva meseca. Informacije in prijave po tel. 22012 od ponedeljka do petka.

Razstava "Kras v vojni"

V muzeju Tretje armade v Redipugli bodo danes ob 11. uri odprli razstavo "Kras v vojni". Razstava prikazuje potek krvavih dogodkov v prvih dveh letih vojne in ki so se večidel odvijali med Vrhom in Martinscino. Razstava, ki so jo pripravili v sodelovanju z Javnim vecnamenskim kulturnim centrom iz Ronk ter občinskima upravama v Foljanu in Zagraju, bo na ogled do 23. marca.

Trgovine v ponedeljek in torek

Združenje ASCOM obvesča, da bodo vse trgovine v ponedeljek, 27. t.m. lahko odprte. V torek pa bodo vse trgovine zaprte v popoldanskem času. V torek ne velja odlok o obvezni tedenski zapori za javne lokale.

V Štandrežu bo danes pogreb Lojzeta Nanuta s Pilošča

V Štandrežu bo danes pogreb Lojzeta Nanuta, ki je dolgo vodil znano gostilno na Pilošcu. Rodil se je pred skoraj 93 leti, se pod Avstrijo, ko je bil Štandrež se samostojna občina z izrazito kmečkim gospodarstvom in ko so se v južnem delu Gorice povsod razprostirale njive. Prav tako se ni bilo letališča ampak je bilo na tem mestu le večje zemljišče v državni in deloma občinski lasti, kjer se je vecinoma pasla živina. Pogreb Lojzeta Nanuta bo danes ob 12.30, iz mrliske veže glavnega pokopališča.

GORICA / VČERAJ NA SEDEŽU DEŽELNE VLADE

Soočanje o goriški problematiki

Deželo sta predstavljala Fasola in Tomat - Kmalu novo srečanje

Na sedezu deželne uprave v Gorici je bilo včeraj srečanje med deželima odbornikoma za zdravstvo in socialno skrbstvo ter kulturne dejavnosti, Fasola in Tomatom ter goriskim zupanom Valentijem in nekaterimi člani občinskega odbora. Srečanja se je udeležil tudi deželni svetovalec Larise. Slo je za prvi, konkretniji sestanek po "zupanovih ugotovitvah", da Dežela namenja premalo pozornosti reševanju goriske problematike. Na včerajšnjem srečanju so se zato pogovarjali o skorajda vseh vprašanih, ki žulijo občinske upravitelje: od zdravstva in usode bolnišnice, do reorganizacije storitev, od financiranja izgradnje avtocestnih odsekov, do dokončanja gledališča Verdi in avditorijuma. Govor je bil tudi o reorganizaciji ustanov, ki skrbijo za razvoj industrije.

Na nekaj vprašanj sta predstavnik deželne vlade odgovorila precej konkretno, na številne druge pa izmikajoče in bo treba še marsikaj preveriti in ugotoviti. Z zupanom sta se strinjala v oceni, da je treba najprej zagotoviti avtocestno povezavo avtocest s slovenskim cestnim omrežjem in sele nato poskrbeti za druge načrte. Posebno pozornost so na srečanju namenili razpravi o možnostih razvoja in tudi o težavah univerzitetnega pola. Dežela bo preverila možnosti financiranja določenih dejavnosti, ne bi pa želela ustvariti ali krepiti sporov med Univerzo in Vidmu in Trstu. Na izrecno vprašanje zupana Valentija kakšna usoda se napoveduje za bolnišnico v Gorici je odbornik Fasola dejal, da je to zdaj v pristojnosti Bolnišnične ustanove, marsikaj pa bo odvisno od vladnega dekreta. Ostaja pa, po besedah Fasole, se

zmeraj nereseno vprašanje bolnišnice Janeza od Boga.

Glede preureditve na področju javnih storitev, si bo Dežela prizadevala, da bi bila zagotovljena določena enotnost v pokrajinskem merilu, vendar pa bo treba upoštevati tudi stvarnost. Tako recimo kar zadeva preureditev konzorcijev za industrijski razvoj, bo treba nujno vzeti v postev določeno prednost(in priznanje), ki jo ima obstoječa ustanova na Trziškem. Predstavnik Dežele sta izrazila načelno pripravljenost, da se zagotovijo finančna sredstva za nov poseg na objektu gledališča Verdi in da se pospeši prenova in torej čimprejše odprtje avditorijuma. Predstavnik dežele in občine se bodo v kratkem spet sestali in razpravljali o vprašanji reorganizacije javne zdravstvene službe, piše v tiskovnem poročilu.

PUST

V dežju?

Danes prvi sprevod

Kaže, da bo letosnji pust v znamenju dežja. Napovedi za danes, jutri in naslednje dni niso namrec najbolj ugodne. Dez ali ne, pustna sobota je tu in z njo številne pustne prireditve, ki se bodo odvijale od danes do srede, ko bodo s pogrebom, sežigom ali kakšnim drugačnim načinom "uničenja", odvisno pač od kraja do kraja in od tradicije, opravili z letosnjim praznovanjem. Poročali smo že, da v Gorici ne bo tradicionalnega spreveda pustnih voz, da pa bo v mestu kljub temu niz manjših prireditev, nastopov glumcev, godbenikov itd. Danes popoldne bodo za pustno prireditev poskrbeli člani krožka Amici del taieto, ki vabijo maske na pustni sprevod. Zbirališče ob 14.30 na Travniku, pustno veselje pa se bo zatem nadaljevalo na Kornu ob zvokih godbe iz Orzana. Pustno prireditev pripravljajo zvečer tudi na razstavišču, vesele prireditve pa napovedujejo tudi po družtvih.

ZDRAVSTVO / BARATTI PREDSTAVIL NAČRT

Kako bi prihranili..

Zdaj je že precej jasno, kako namerava glavni ravnatelj zdravstvene, oziroma bolnišnične ustanove Giambattista Baratti privarčevati približno 18, 5 milijarde lir. Na informativnem srečanju, kajti dogodek bi težko drugače poimenovali, ceprav se skusa predstaviti kot posvetovanje, je predstavnik sindikatov seznanil s svojim načrtom varčevanja: krcenje izdatkov na vseh področjih, vključno tudi v dveh bolnišnicah, v Trziču in Gorici. Načrt predvideva reorganizacijo na ortopedskem in kirurškem oddelku bolnišnice v Trziču, na ortopedskem in medicinskem oddelku bolnišnice v Gorici, na otorinoloksem in okulišničnem oddelku obeh bolnišnic. S temi ukrepi naj bi prihranili približno eno milijardo lir. Zamrznitev zaposlovanja, oziroma nado-

mešcanju osebja, ki odhaja, oziroma, ki je že odslo v pokoj bo pomenila tudi precejšen delež v varčevalnem programu.

Zmanjševanje obsega nadurnega dela, dela na terenu in drugih "posebnih" obveznosti naj bi pomagalo dodatno zmanjšati primanjkljaj. Za koliko? V tem trenutku najbrž ni nikogar, ki bi bil v stanju to jasno opredeliti s številkami. Nekaj oseb bo kot kaže tudi ob službo, kakor je primer starih poklicnih bolničarjev.

Menedzer Baratti, ki kakor pravijo predstavnik sindikalne zveze, se zelo nerad pogovarja z njimi, ravzaprav jih na srečanja niti ne vabi, pa je bil na četrtkovem srečanju delezen nič kaj prijaznega sprejema. Predstavnik panožnih sindikatov so iz protesta proti takemu načinu vodenja posvetovanja in

soočanja (vse je odločil ze dr. Baratti) zapustili srečanje in napovedali zelo oster boj proti takim oblikam vodenja ustanove, ki skrbi za javno zdravstveno službo.

Precej kritični do načina upravljanja in načina sprejemanja odločitev so tudi župani, ki sestavljajo takoiimenovano konferenco županov. Povedali so že, da namepravajo glede uravnavanja javne zdravstvene službe ohraniti vlogo sogovornika. Zgleda, da je "menedžer" razumel smisel sporočila in da bo prihodnji teden sedel za mizo s člani konference. Goriski zupan Valenti skusa sicer vplivati pomirjevalno in pravi, da so se najtežja vprašanja ze začela razreševati in da je opaziti precejšnjo pripravljenost na pogovor in sodelovanje z istim ciljem: najti najboljši izhod iz sedanjega položaja.

NABORJET / OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Takoj uresničiti TV oddaje RAI v slovenščini

TRST - Deželni odbor za televizijsko službo je soglasno odobril resolucijo, v kateri potrjuje potrebo po takojšnjem začetku TV oddaj v slovenščini v okviru tretje televizijske mreže in poudarja nujnost korektnih metode pri sprejemanju za to potrebne osebja v službo. Odbor nadalje potrjuje potrebo po izboljšanju vidljivosti tretje mreže in po razširitvi tretje mreže bis na deželni teritorij, ki ga pokrivajo pretvorniki Ponteca, da bi omogočili tudi oddaje v furlanscini. Oddaje v furlanscini naj bi začeli oddajati istočasno z oddajami v slovenščini.

O kulturi, ki govori o sožitju, strpnosti, medsebojnem spoštovanju

V Beneški hiši predstavili zadnje delo Rafka Dolharja »Od Trente do Zajzere«

NABORJET - »Na drevisnjem prazniku ne želim spregovoriti o Presernu, marveč želim izpostaviti tisto plat kulture, ki govori o sožitju, o strpnosti, o medsebojnem sporazumevanju in spoštovanju. Strpnost, ki mora biti prisotna tudi znotraj naše manjšine, saj je vendarle čas, da poiščemo skupen jezik in udejnani potrebno akcijsko enotnost.«

Tako je v Beneški hiši v Naborjetu prisotne nagovoril predsednik kulturnega društva Planika Anton Sivec (na sliki), ki je omenil društvena prizadevanja za uveljavitev slovenske kulture v Kanalski dolini in kritično ocenil dejavnost tistih Slovencev, ki na svojih prireditvah ne čutijo potrebe, da bi prišel do izraza tudi materin jezik. Negativno je ob enem ocenil pritisk, da bi slovenske franciskane premestili iz Zabnic in s Sv. Visarij. Anton Sivec je nadalje podčrtal, da si bo društvo maksimalno prizadevalo za kulturno prisotnost med Slovenci v Kanalski dolini. S tem v zvezi je najavil izid prve

številke društvenega biltena, ki bo kmalu prišel med bralce.

Kulturni spored v Naborjetu so oblikovali člani komornega orkestra Centra za glasbeno vzgojo E. Komel iz Gorice (vodil jih je Stojan Kuret) ter domači recitatorji, ki sodelujejo pri tečaju slovenščine, ki jih vodi Irena Sumi. Presernove pesmi so recitali Andrej Bartoloth, Lucijan Lister, Katarina Piuk, Doroteja Willeit, Jan Piuk in Francesca Bartoloth. Kulturni večer pa je bil tudi priložnost, da so občinstvu predstavili zadnje knjižno delo Rafka Dolharja Od Trente do Zajzere, ki ga je avtor posvetil Julijusu Kugyju, človeku širokih pogledov in humanistu.

Dolharja je predstavil Salvatore Venosi, ki je podčrtal, kako se avtor že od rane mladosti ukvarja s tematiko slovenskih gora, predvsem z zapadnim delom Julijskih Alp. Dolhar, tako je se povedal Venosi, je krajinske bisere v Kanalski dolini začel spoznavati v družbi svojega očeta, ki je izkoristil vsako uro, da je

iz mesta pobegnil v naravo.

Avtor je povedal, da je knjiga nastala na podlagi gradiva radijskih programov, ki so bili namenjeni prav Julijusu Kugyju Namen knjige od Trente do Zajzere pa je prvenstveno ta, da bralec spozna lepoto naših gora in jim posveti nekaj več casa.

Na sobotnem srečanju je državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj podprl Sivecovo mnenje, da je treba kulturno razumeti kot nekaj, kar nas medsebojno plemeniti. Spomnil se je tudi na nekaj okroglih obletnic, ki so vezane na slovenskega očaka, Triglav.

Kulturnega večera v Beneški palači se je udeležil tudi slovenski konzul v Trstu Tomaz Pavšič ter nekateri upravitelji z obmejnega območja, med katerimi je bil tudi odbornik gorske skupnosti za Kanalsko dolino Edi Kravanja, ki je v slovenščini nagovoril prisotne in izrekel pohvalo kulturnim delavcem Planike.

Rudi Pavšič

NOVICE

Proti združevanju dežel

VIDEM - Danes dopoldne (ob 11.30) bodo na videmskem sedcu Dezele predstavili nacrt »Per essere regione«, ki je nastal na pobudo skupine kulturnikov in politikov, ki se prepoznajo v levo-sredinskem polu. Nacrt »Per essere regione« se želi zoperstaviti projektu megadezele s središčem v Benetkah ter tudi vsem tistim predlogom, ki gredo v smeri razdelitve nase dezele na dve enoti, trzasko in videmsko. Nacrt, ki ga bodo predstavili danes v Vidmu, predvideva a tudi federalistično ureditev države. (r.p.)

Italijani v Istri in Dalmaciji: danes srečanje v Vidmu

VIDEM - »Italijanska narodnostna skupnost v Istri in Dalmaciji: zgodovina, težave in perspektive«. To je naslov srečanja, ki bo danes, v soboto, ob 17. uri v videmski palači Kechler. Na njem bosta o zdajšnjem položaju italijanske manjšine spregovorila predsednik izvršnega odbora Unije Italijanov Maurizio Tremul ter predsednik Unije prof. Giulio Rota.(r.p.)

BENEŠKA SLOVENIJA / NAPOVEDANA REORGANIZACIJA ŠOLSKEGA SISTEMA

Negotovanje v Benečiji

Šoli v Tipani in Bardu naj bi zaprli, otroke pa premestili nekam v dolino

TIPANA - Reorganizacija šolskega sistema je tudi na Videmskem zahtevala dokaj drastične odločitve in sprožila val negotovanja med dijaki, starši in krajevnimi upravitelji, saj je solsko skrbništvo, upoštevajoč le tehnobirokratska merila, sklenilo, da bo marsikatero solo zaprlo. V ta projekt sta sodili tudi osnovni soli iz Tipane in Barda, ki naj bi ju zaradi prenizkega števila otrok, zaprli, otroci pa naj bi se preselili v dolino.

Nakazana izbira je upravičeno naletela na neodobranje

v obeh občinah, tako da so se krajevni upravitelji, starši otrok, didaktično ravnanje iz Cente in sama gorska skupnost za Terske doline angazirali in pripravili protipredlog, ki predvideva združitev obeh sol v eno samo enoto. Solo, da bi nekako ugodili potrebam otrok iz obeh krajev, pa naj bi odprli v Viskorski, ki stoji nekako na pol poti med obema občinama.

O tem je tekla beseda na javni skupščini, ki jo je sklical zupan iz Tipane in ob enem predsednik gorske skupnosti za

Terske doline Armando Noacco. Srečanja sta se poleg velikega števila staršev udeležila se namestnik didaktičnega ravnateljstva iz Cente Giancarlo Dal Molin ter odbornik za kulturo gorske skupnosti Viljem Cerno.

Zupan Noacco je ugotovil, da bi zaprtje sol zadalo odločilen udarec možnemu razvoju krajevnih kultur in bi otroke že od mladih nog iztrgalo iz domačega kraja. »Projekt Viskorska« pa bo imel tudi nekaj praktičnih prednosti, saj bodo zaradi večjega števila otrok

lahko odprli vseh pet razredov osnovne šole. Viljem Cerno je izpostavil potrebo, da je šola vključena v domače okolje in da se v njej pouk lahko odvija tudi v domačem, slovenskem jeziku. Na tak način bi se otrok že od mladega vzivil v dvojezičnost in bi z njo rastle in se razvijal.

Sandro Pascolo je v imenu staršev podprl nakazano resitev in podčrtal skrb, ki jo šola mora nuditi tudi ko gre za vprašanja, ki so vezana na narodnostno identiteto otrok.

Rudi Pavšič

Bogdan Berdon

Pravno stanje jezikovnih pravic Slovencev v Italiji

77.

Delegacij, izjav, pisem brez odgovora, zakonskih predlogov o "globalni zaščiti" in podobnih dejanj je bilo nesteto. Postali so sestavni del ustaljenega manjšinskega obreda.

Tudi groženj, napadov, skvadrstičnih pohodov je bilo nesteto. A je imel prav predsednik rimske vlade Colombo, kadar je ugotavljal "vrednost mirnega sožitja" in "povsem zadovoljive odnose" med italijansko in slovensko jezikovno skupino.

Ce so na primer trikoloristi prepričali slovensko petje v Hlodicu na festivalu beneške slovenske pesmi (25. avgusta 1971), je treba pač razumeti, saj so napad organizirali pripadniki Vsestranske zveze alpincev (Associazione Nazionale Alpini). Ti pa so nosilci "vrednot mirnega sožitja", ki so tesno povezane z "učinkovitimi in naglimi rezultati" manjšinskega varstva, kot je predložil Predsednik vlade Colombo že 1971. leta. Kajti ta zapis bo zbledel, ko bomo lahko proučili tajne listine Urada za obmejna

področja ("Ufficio confini") in tajnih varnostnih služb (SIFAR, SID), ki so bdele nad manjšino. Medtem ko je po trzaskih ulicah nemoteno divjala fašistična drhal, so na proslavi na openskem streliscu policijski funkcionarji zapisovali prisotne na osnovi okrožnice varnostne službe italijanskih oboroženih sil SID (bivše SIFAR) iz leta 1967 Prot. D 651045/3, ki določa, da morajo "poveljstva oboroženih sil, karabinjerjev in finančnih stražnikov nadzorovati posebne zahteve etničnih manjšin na ozemljih ob vzhodni meji". (SID nadzoruje Slovence, Dokumenti borbe za narodnostne pravice Slovencev pod Italijo, ZTT, 1971, stran 53).

POMEN ZUNANJEGA VIDEZA

Formalnopravna ureditev varstva manjšine je izredno pomembna. Vendar pa ni zadostna za njeno ohranitev. Jezik je zares razpoznavni znak narodne skupnosti, primarni posrednik njenih vrednot in zato jamstvo za obstoj in nadaljnjo ohranitev bogastva vsake etnične skupine.

Toda slovenski jezik ne živi samo v sodnih listinah, v policijskih zapisnikih ali v upravnih aktih. Manjšinski jezik živi v vseh človeških dejavnostih, v gospodarstvu, sportu, kulturi, umetnosti, znanosti.

Živi v vsakdanjih razmerjih zasebne in poklicne dejavnosti. Izredno vlogo pri varstvu našega jezika ima slovensko gospodarstvo, ki ni po-

membno samo zaradi vsakdanjega kruha in občutka enakosti na vseh področjih delovanja, ampak tudi kot posrednik očitne dvojezičnosti.

Trzaska kreditna banka, Zadrzna kraska banka, Zadrzna kreditna banka Sovodnje ob Soci, Zadrzna kreditna banka Doberdob, Kmečka banka so pomembne ustanove tudi zaradi svojega očitnega slovenskega videza v središču mest, zaradi svojega poslovanja v slovenščini.

Prof. Riccardo Guala Duca je objavil pismo v »Piccolu« z dne 31. marca 1984 pod naslovom »Malo Tržacarov zna slovensko« (»Sono pochi i triestini che sanno lo sloveno«), v katerem pravi-v polemiki z Borisom Racetom-da Slovenci imamo sicer pravico govoriti slovensko, a da nimamo dejanske možnosti, da bi govorili v javnosti v našem jeziku. »Naj le poskusi Race iti na trg, naročiti v baru pijaco, ali vprašati nekoga (na primer mene) ime ulice v slovenskem jeziku, pa ne bo dobil odgovora, kajti le majhen odstotek Tržacarov (na primer moja prodajalka kruha, moj drogerist pa ne) razume slovensko«.

»Provi il signor Race a fare la spesa, a ordinare una consumazione al bar, o a chiedere a qualcuno (per esempio a me) un'indicazione viaria in sloveno, e non avrà ciò che chiede, poichè solo una percentuale minima dei triestini (per esempio la mia panettiera, ma non il mio droghiere) comprende lo sloveno.«

(Nadaljevanje sledi)

REZIJA

Predstavniki SSK na obisku pri rezijskem županu

Dogovorili so se o okrepitvi medsebojnih stikov in sodelovanja

Zupan v Reziji Luigi Paletti je v teh dneh imel v gosteh tajnika SSK Martina Breclja in devinsko-nabrezinsko podžupanja Vero Tuto Ban. V daljšem in prisknem pogovoru je Paletti predstavil položaj v svoji občini in prizadevanja krajevnih upraviteljev, da bi ga vsestransko izboljšali. Med drugim je z zadovoljstvom ugotovil, da se je demografski padec po dolgi letih v Reziji ustavil in da so zaznavni znaki novega življenjskega utripa na vseh področjih, pa čeprav je tudi težav še vedno veliko. Sedanji upravitelji se bodo na skorajšnjih občinskih volitvah po vsej verjetnosti ponovno predsta-

vili, da bi dosežene rezultate po petih letih napornega dela utrdili.

Predstavnika SSK sta izrazila Palettiju priznanje za uspešna prizadevanja njegove občinske uprave za vsestranski razvoj občine, od gospodarskega pa vse tja do kulturnega in etničnega področja. Na srečanju je nadalje tekla beseda o nekaterih splošnejših problemih celotne slovenske manjšine v Italiji, pa tudi o predlogih in prizadevanjih SSK za njihovo reševanje.

Ob koncu srečanja so se rezijanski zupan ter predstavnik SSK dogovorili, da bodo v bodoče se okrepili medsebojne stike in sodelovanje.

SEČOVLJE / STAVKA

CERKNO / OBČINSKI SVET

POSTOJNA / PUSTNA POVORKA

Denarja pa ni in ni

Stavka se lahko še razširi

Stavka delavcev podjetja Wratny, d. o. o., ki se je začela v sredo, se traja. Na včerajšnji tiskovni konferenci na sečoveljskem letališču je sekretar obalnega sindikata delavcev gostinstva in turizma Marij Cerne posebej opozoril, da je to prva stavka zaposlenih v turizmu in da je zdaj pričakovati, da bo takih še več.

Kot smo že poročali, delavci podjetja Wratny, ki ima v franšiznem najemu Metropolov gostinski lokal Baron na sečoveljskem letališču in restavracijo Grič v lucijski marini, od lanskega decembra niso dobili plač. Njihov stavkovni odbor je medtem dobil podporo sindikalnih zaupnikov Hotelov Metropol. Na skupnem sestanku v četrtek so v zvezi s stavko in tudi glede položaja v vseh ostalih Metropolitovih lokalih, ki so bili oddani v najem, sprejeli vrsto zahtev in vprašanj direktorju Staroviću.

Na prvem mestu zahtevajo seveda izplačilo plač in obresti ter ureditev koristen viska ur (ki so jih opravili v sezoni) ali pa izplačilo teh ur, ki bi morale biti obračunane kot nadure. Nekateri delavci imajo iz lanskega leta tudi do osemsto ur viska, do česar je po mnenju predstavnikov sindikata lahko prislo le s krsitvijo pogodb in predpisov.

»Delali smo vso lansko sezono, ki je bila ocenjena kot uspešna. Kje je zdaj denar za naše plače?« sprašujejo delavci. Vprašanje je se več: Ali je prodaja delov se vedno družbene podjetja (Metropol) prinesla korist vsem zaposlenim ali samo posame-

znikom, ki so kasneje najeli določene objekte? Koliko novih delovnih mest so prinesle naložbe v zadnjem času? Ali pomeni oddajanje določenih delov podjetja zmanjševanje števil delovnih mest? Zakaj v nekaterih podjetjih zdaj pogodbeno zaposlujejo delavce, čeprav niso iz gostinske stroke, in ob tem zaposlene usposobljenosti gostince pušajo doma na cakanju? Direktorju Metropolu pa zastavljajo vprašanje: »Gospod Starović, ali v prihodnosti portoroškega turizma morda vidite sebe kot direktorja s fikusom, tajnico in pobiranjem najemnin, nas, domačine, pa kot sezonske delavce?«

Prizadeti delavci pravijo, da so verjeli direktorjevim obljubam, po katerih naj bi prodaja nekaterih delov se vedno družbene podjetja Metropol zagotovo sredstva za donosne naložbe v ostali del hotela. »Kaze, da prodaja dela družbene lastnine ni zadostovala; zdaj se hočejo znebiti se delavcev. Gospod Starović se nas je skušal znebiti tako, da je oddal dele podjetja skupaj z delavci...«

Sindikalni zaupniki iz vseh sedmih Metropolitovih lokalov, ki so bili oddani v najem, podpirajo stavko svojih kolegov in zagotavljajo, da se ji bodo po potrebi pridružili. Predsednica stavkovnega odbora Marija Taskar pravi: »Za zdaj se nimamo zagotovili, da bomo plače dobili. Stavkali bomo, dokler ne bodo izplačane in izpolnjene tudi druge zahteve. Od obljub se ne da ziveti...«

Boris Vuk

Občina prevzema lokalno televizijo

Med probleme sodijo tudi slabe ceste

V Cerknem se je včeraj na tretji seji sesel občinski svet, ki je največ časa namenil vprašanju in pobudam svetnikov ter predlogom za oblikovanje nove občinske uprave. Tako je cerkljanski zupan Janez Podobnik za občinskega tajnika imenoval Idrijčana Marjana Cerla, ki je to delo opravljal že v prejšnji idrijski občini.

Predlog je bil kljub pomislekom manj številne opozicije sprejet in novi tajnik bo začel delati prihodnji mesec, ko bodo naredili novi prostori za občinsko upravo. V njih naj bi takoj začela delati tudi svetovalec za področje gospodarstva in komunale infrastrukture ter administratorka, glede svetovalca na področju družbenih javnih služb in društev pa je bil izrečen pomislek, da ta v majhni cerkljanski občini ne bo imel dovolj dela.

Sicer so svetniki včeraj dali nekaj zanimivih po-

bud. Nekaj časa so porabili za razčiscavanje, kdo naj upravlja lokalno televizijo, za katero je doslej skrbela krajevna skupnost, po mnenju svetnika Milana Božića pa bi morala nad njo bdeti občina. Nekateri je zanimivo, kaj bo po novem s cerkljansko policijsko postajo, drugi pa so opozorili na pomanjkljive oznache krajev in slabo vzdrževanje glavnih cest.

Zupan Podobnik je menil, naj sedanjí 1. oktober, ki je povezan z ustanovitvijo Vojkove brigade, ostane občinski pra-

znik, saj se je na ta dan rodil tudi sloviti cerkljanski matematik Franc Močnik. Na včerajšnji seji so sprejeli se investicijski program cerkljanskega vrta za obdobje do leta 1999 in potrdili začetek postopka za spremembo prostorsko-reditvenega načrta zaradi selitve benčinskega servisa.

V obsirni informaciji so se svetniki seznanili tudi z načrti podjetja Eta in s siritvijo tamkajšnjih hotelsko-turističnih zmogljivosti, ker naj bi marca letos začeli z vrtnanjem globinske vrtnice za prihodnje termalne vode. Podrobneje naj bi o tem spregovorili na prihodnji seji, ko bodo svoje načrte predstavili vodilni predstavniki Ete.

Roman Bric

POSTOJNA / MESEC KULTURE

Pivška pokrajina na fotografijah

Med številnimi domačimi ljubiteljskimi kulturnimi skupinami in ustvarjalci, ki se v mesecu kulture predstavljajo pivskemu in postojnskemu občinstvu, je tudi umetniški fotograf Igor Drandić.

Njegova razstava fotografij z naslovom Moč ljubezni se je včeraj zaključila v knjižnici Bena Zupanića v Postojni, od danes naprej pa so njegova dela na ogled v postojnski glasbeni soli. Fotografija Drandića je že v rani mladosti pot zanesla iz rodne Istre daleč v svet. S fotografskim aparatom v roki je prehodil afriške pušave, indijske prostranosti,

Sredozemlje in evropske prestolnice. V zadnjih nekaj letih je veliko pozornosti namenil notranjski pokrajini, kjer je skozi fotografski objektiv odkrival lepote Cerkljskega jezera, v ciklu njegovih najnovejših del pa je motive črpal iz okolice, kjer zdaj živi in dela. To je pivška pokrajina, ki ostaja skozi umetniški jezik še skoraj neopredeljena. Na glasbeni soli se Drandić predstavlja s fotografijami Postojne in njene okolice, razstavo pa spremljajo tudi izdelki unikatnih poslikav svile, ki so delo njegove zene Anke Drandić Kerševan.

(M. G.)

Največja poslovna konferenca

BOVEC - V Bovcu bo 3. in 4. marca potekala letosnja največja poslovna konferenca slovenskih in italijanskih podjetij. Doslej je prijavljeno več kot 130 slovenskih in približno 80 italijanskih podjetij, v teh dneh pa potekajo dogovori o srečanjih predstavnikov podjetij, o posamičnih medsebojnih sestankih itn. Organizatorji slovensko-italijanske poslovne konference so GZS - območna zbornica Nova Gorica, Trgovinska zbornica Videm in Slovensko delovno gospodarsko združenje Cedad. Srečanje bodo podrobneje predstavili na torkovi novinarski konferenci. (V. C.)

Letos manj sodelujočih

V povorki vse od vesoljcev do izgleda porodnišnice v letu 2000

Na Postojnskem bo pustno raje doživelo vrhunec v torek, ko bo po mestnih ulicah in trgih krenila pustna povorka, ki jo vsako leto organizira postojnsko turistično društvo. Letos bo v njej sodelovalo devet skupin in Postojnska godba, najboljše tri pa čakajo denarne nagrade.

Sodec po prijavah, ki jih je doslej prejelo TD Postojna, bo letos skupin nekoliko manj, ne glede na to pa se obeta kar prestra in zanimiva povorka. Skupina Gasilskega društva Postojna bo predstavila pustno pogrebno društvo, skupina iz Laz bo uprizorila življenje na otoku Zanzibar, skupina iz Pariz pa se bo sla vesoljce. Vedno aktualno kmetijsko problematiko bodo na svoj način predstavili oraci z Rakeka. Sodelujoči so tudi letos po-

skrbeli za predstavitev aktualnih lokalnih tem. Klub padalcev in zmajarjev NUT iz Zaloga naj bi uprizoril peripetije okoli gradnje plinske postaje, učenci OS Miroslava Vilharja iz Postojne pa bodo pokazali, kako bo izgledala postojnska porodnišnica leta 2000. OS Antona Globočnika iz Postojne bo prikazala zgodbe o Butalcih, skupina iz planinskega zavoda pa se bo osemila v Kremenčkove. Sodelovali bodo tudi podgrajski skoropovorka. Skupina Gasilskega društva Postojna bo predstavila pustno pogrebno društvo, skupina iz Laz bo uprizorila življenje na otoku Zanzibar, skupina iz Pariz pa se bo sla vesoljce. Vedno aktualno kmetijsko problematiko bodo na svoj način predstavili oraci z Rakeka. Sodelujoči so tudi letos po-

Mateja Godejsa

IZOLA / SEJA OBČINSKEGA SVETA

Kar nekaj novosti

Po novem bodo imeli tri upravne organe

Izolski občinski svet se je v sredo sestal na svoji drugi seji. Svetniki so najprej sprejeli pravilnik o plačah zupana in drugih funkcionarjev občinskega sveta ter odlok o ustanovitvi, organizaciji in delovnem področju občinskih upravnih organov, občinske inspekcije ter njihovih strokovnih in tehničnih služb.

Po novem bodo imeli v Izoli tri upravne organe, in sicer za finance, družbene dejavnosti ter planiranje, urbanizem, stanovanjske in gradbene zadeve. Občinska inspekcija bo samostojna služba, občinsko upravo pa bo vodil zupan oziroma po njegovih

pooblastilih tajnik občinske uprave.

Največ časa so svetniki namenili razpravi o podelitvi koncesije za upravljanje s stanovanji in poslovnimi prostori v lasti občine. Potrebno je bilo dolgotrajno pojasnjevanje, saj se nekateri svetniki prvič vključujejo v tovrstno delo in jim marsikaj se ni jasno. Na javni natečaj za dodelitev koncesije, ki ga je občina objavila novembra lani, se je prijavilo pet podjetij. Ko so temeljito preučili vse ponudbe, so se svetniki odločili, da koncesijo dodelijo podjetju Stavbenik - servisne storitve, d. o. o., Koper.

Boris Vuk

NOVA GORICA / TUJA DELOVNA SILA

So slovenski delavci ogroženi?

Tujci za zdaj opravljajo dela, za katera primanjkuje domače delovne sile

V zadnjem času, predvsem od sprejetja zakona o zaposlovanju tujih delavcev naprej in od začetka vseslovenske gradnje avtocest, prihaja v Slovenijo vedno več tujih delavcev. Najštevilnejši so delavci iz nekdanje Jugoslavije.

Tako postaja nadvse aktualno vprašanje, ali tujci, predvsem »južnjaki«, ogrožajo Slovence pri zaposlovanju. Na Zavodu za zaposlovanje RS pravijo, da ne. Ti delavci na Slovenskem opravljajo predvsem slabše plačana dela, kot na primer Portugalski ali Alžirci v Parizu.

Novogoriška enota republiškega zavoda za zaposlovanje je v svojem biltenu, v katerem so podatki za leto 1994, objavila, da je bilo v severnoprimerjskih podjetjih lani izdanih 2511 delovnih dovoljenj za tujce, od teh kar 2506 na prošnjo slovenskih podjetnikov, le pet pa je bilo takih, ki so zaprosili (in dobili) delovno dovoljenje na

lastno željo. Od skupnega števila izdanih delovnih dovoljenj je bilo 1144 obnovljenih, 179 pa je bilo dovoljenj za pogodbeno dela. Delovna dovoljenja so bila tujcem izdana za dela, ki zahtevajo razmeroma nizko stopnjo

V novogoriški enoti republiškega zavoda za zaposlovanje opozarjajo na previdnost pri izdajanju delovnih dovoljenj tujim delavcem. Previdnost svetujejo predvsem zato, ker sta njihova strokovnost (ponarejena spricevala in podobno) in cenenost pogosto vprašljivi. Ta delovna sila je pri delodajalcih zazelenala prav zaradi cenenosti. V Novi Gorici opozarjajo, da zaradi tega nekateri podjetniki delovna mesta prilagajajo tujcem.

izobrazbe. Tako je bilo kar 65,5 odstotka dovoljenj izdanih za delovna mesta s I. in II. izobrazbeno stopnjo, 25

odstotkov za delovna mesta s III. in IV. stopnjo, 7,6 odstotka za V. stopnjo (končna srednja šola) in le 1,8 odstotka za dela, ki zahtevajo visjo (VI. stopnja) ali visoko (VII. stopnja) izobrazbo. Največ tujih delavcev je v gradbeništvu (od I. do IV. izobrazbene stopnje), nekaj pa jih ima status artistov plesalcev, ki nastopajo predvsem v nočnih lokalih. Pri mnogih

gre za delovno razmerje, ki je nastalo še pred uveljavitvijo zakona o zaposlovanju tujcev. Vojko Cuder

CERKNO / PUST

Več kot pet metrov dolga obtožnica

Cerkljanskega pusta tudi letos bremeni dolg spisek pregreh, ki so jih sodniki Cesarsko-kraljeve sodnije zapisali na več kot pet metrov dolg svitek ali »kolomon«, kot mu rečejo po domače.

Tako lahko pričakujemo, da bo pust med branjem obtožnice na glavnem trgu v Cerknem jutri in na pustni torek ob 15. uri tako kot prejšnja leta večkrat pobegnil s prizorišča, vendar ga bodo najbrž laufarski policaji »ta tierjerti« kmalu prignali pred stroge sodnike, ki so mu tudi letos napravili veliko grehov. Tako je pust Cerkljanom v minulemu letu kljub njihovem nasprotovanju prinesel novo občino, na vidiku so stare zamere z bliznjo Idrijo, ukinil je edino Namino blagovnico, Cerkljani pa so nezadovoljni tudi s

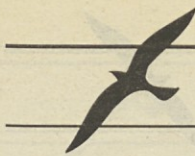
Pust je vsega kriv, pravijo v Cerknem (Foto: Roman Bric)

tamkajšnjim zdravstvom, cestami, kulturnim življenjem, vremenom in drugimi pustovimi potegavščinami, ki so marsikoga pripeljale tudi na strani krajevne črne kronike. Cerkljanska »Laufarkomanda« je že v predpustnem času na osrednjem trgu postavila poseben nabiralnik za »laufarske falauze«, v katero lahko prebivalci oddajo svoje pripombe in si tako olajšajo dušo, če jim je pust

ali pa kdo drug v prejšnjem letu kaksno zagodel. Sicer pa so laufarji v minulih dneh pripravljali svoja oblacila in na novo posili obleko pusta, ki je obložena z mahom, punstovega brata, ki je pošit s smrekovimi vejicami in »ta brsljanovega« ki je pošit z brsljanom. V tem času so tudi za koledovali po okoliskih vaseh, kjer so nabrali obilo domaćih dobrot, zaplesali z dekletin in z domačini pomo-

drovali o letini. Pustni sprevod 25 mask se bo v nedeljo na cerkljanskih ulicah prikazal že dopoldne, pustna obravnava pa se bo na glavnem trgu začela ob 15. uri. Pustni ceremonijal z obsodbo bodo laufarji ponovili v torek, ko bodo pustu izrekli obsodbo - strasno smrt z »botam«, ki jo opravi najbolj spostovani član laufarske družine »ta star«.

Roman Bric

ZAČETEK KONCA VELIKE KOALICIJE

Bo proračun usoden za vladno koalicijo?

LJUBLJANA - Finančni minister Mitja Gaspari ne toži brez razloga, da so pogajanja o proračunu, ki so se pred kratkim začela, doslej daleč najtežja. Tokrat namreč ne gre samo za to, da so vsi resorji in vse vladne stranke nezadovoljni s predlogom finančnega ministrstva, pa tudi ne le za dejstvo, da so nekatere »obveznosti« iz prejšnjih let »dohitele« državno blagajno (na primer stroški za uvedbo lokalne samouprave). Obstaja se cela vrsta indicov, ki nakazujejo možnost, da bodo tokratna pogajanja zares usodna za obstoj velike trojne koalicije.

Vse tri stranke pri-
znajo, da se že pripra-
vljajo na nove volitve,
ki bodo ob koncu priho-
dnjega leta. To pomeni,
da bodo se posebej pre-
vidne pri uvajanju za-
volilce nepopularnih
»varčevalnih ukrepov«,
ki pa naj bi bili po mne-
nju finančnih stroko-
vnjakov nujni. Pred vo-
litvami se bodo prav vsi
resorji in vse vladne
stranke skušali pokazati
v kar najboljši luči - za
to pa seveda potrebujejo
denar. Na drugi strani
pa bi morala posebej
LDS, ki se zagotovo naj-
bolj enaci z vladno in
njeno politiko, naspro-
tovati pretiranemu za-
dolzevanju, ce ne zeli
na prihodnjih volitvah
nastopiti kot glavni kri-
vec za »razprodajo« Slo-
veniji tujini. Pogajanja
so torej v taksnih razme-
rah zagotovo bistveno
težja kot v minulih dveh
»povolilnih« letih.

Vladna trojka začena
pogovore tudi bistveno
bolj razklana kot v pre-
jših letih. V parlamentu,
posebej po se neresen-
nem zapletu ob imeno-
vanju novega predse-
dnika odbora za medna-
rodne odnose, praktično
obstaja (in pogosto tudi
odloca) samo se »leva«
koalicija liberalne de-
mokracije, združene li-

ste in »simpatizerjev« v
opoziciji. Krscanska de-
mokracija se odloča pra-
viloma skupaj z opozi-
cijskimi desnimi stran-
kami in tako - po mne-
nju drugih dveh partne-
ric - skusa ponoviti
uspeh formule, ki jo je
prvi dve leti obstoja se-

velike koalicije, torej
predvsem znamenite osi
LDS - SKD. Posledice
novih kompromisov in
koncesij so namreč lah-
ko za sedaj največjo
stranko silno nevarne.
Se tako trdni dogovori
niso več nikakršno za-
gotovilo, da bo trojna
koalicija v parlamentu
sploh se kdaj zares delo-
vala. Na drugi strani pa
bi vedno nove »nenačel-
ne« kupcije lahko pov-
zročile velike težave in
spore med različnimi
frakcijami in strujami
znotraj liberalne demo-
kracije, obenem pa se
poslabšala njeno podo-
bo v javnosti. LDS tako

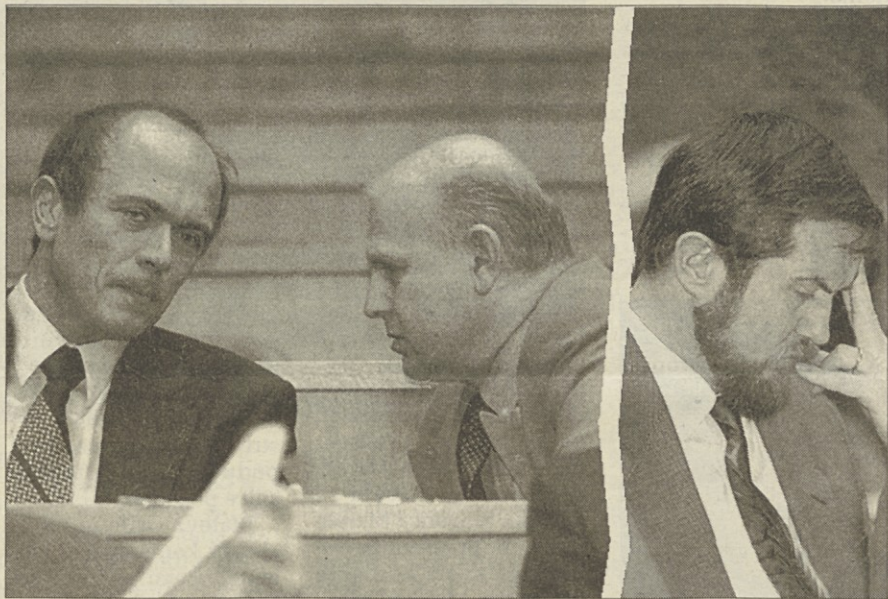
zank, zelo malo možno-
sti. Kakršnakoli spre-
memba je v bistvu mo-
goca le, ce se zanj
odloci vladna trojka, po-
sebej pa največja LDS.
Združena lista in kr-
scanska demokracija ta
hip prostovoljno zagoto-
vo ne bosta izstopili iz
vlade, grožnje z ministr-
skimi odstopi, ki se bo-
do zagotovo vrstile v ca-
su proračunskih poga-
janj, pa bo treba razu-
meti predvsem kot
»sredstvo pritiska«. Li-
beralna demokracija, ki
je v nekoliko druga-
cnem položaju, pa se bo
odločala med dvema ra-
zlicicama. Zelo lahko se

gre, denimo, za verouk
v solah, za vračanje pre-
moženja Cerkev...) in s
tem skušala spet prepri-
cati del »levih« volil-
cev, ki jih je - kot so po-
kazale lokalne volitve -
zagotovo izgubila zaradi
svoje mlačne politike.
Seveda bi morala tudi v
tem primeru sklepati
kompromise z levimi
poslanci in strankami,
kar pa je zaradi ne - de-
lovanja velike koalicije
v parlamentu počela tu-
di doslej.

Seveda pa krscanska
demokracija, v kateri oči-
tno v zadnjem času
zmaga manj »pragma-
tična« usmeritev, ne bo
zlahka »sestopila« v
opozicijo. Prvič zato,
ker položaj v vladi po-
meni celo vrsto ugodno-
sti. In drugič zato, ker
obenem lahko paktira z
desno opozicijo, ne da
bi se spustila v bitko za
prvo mesto z Jansevo
socialdemokracijo in
nekoliko manj s Podob-
nikovo ljudsko stran-
ko. Ker tudi v LDS ta
hip se ni enotnega stali-
sca o tem, kakšna naj bo
»koalijska« strategija
stranke, je seveda mogo-
ce, da bo letosnji prora-
čun kljub vsemu »spra-
vila pod streho« koalici-
ja v (do) sedanji sestavi
in da se bo pravi pre-
dvolilni spopad začel
nekoliko kasneje.

Vendar pa takšno so-
glasje vladne trojke ne
bo nujno tudi v korist
države. Nasprotno; pro-
računski kompromis ta-
ko različnih (političnih)
interesov v letu pred vo-
litvami je lahko za pla-
čevalce davkov zelo sla-
bo znamenje.

Tanja Staric

Velika koalicija poka po šivih? (Foto: Bojan Velikonja/BOBO)

danje vlade prakticirala
Janseva socialdemokra-
cija. Krscansko demo-
kratsko »sedenje na
dveh stolih« zagotovo
najbolj skrbi liberalne
demokrate, ki - po nasih
informacijah - zelo re-
sno razmišljajo o koncu

realno grozi neuspeh na
volitvah, po tem pa se
notranji razkol med zdaj
latentno nasprotujočimi
si »silnicami«.

Kot je znano, je za za-
menjavo vladnega kabi-
neta ali za predčasne
volitve, zaradi pravnih

zgod, da bo LDS zao-
strila odnose s krscan-
sko demokracijo in da
bo skušala »formalizira-
ti« levo koalicijo, ki ze
obstaja v parlamentu. V
tem primeru bi LDS
skušala poudariti doslej
zabrisane razlike (ko

PO OBISKU V BRUSLJU

Thaler o naši zunanji politiki

Slovenija ne sodi v »balkanski kotel«

BRUSELJ - V minulih dneh je slovenski zunanji minister Zo-
ran Thaler svoje sogovornike v Bruslju seznanil z vsem, kar je
za uradno Ljubljano najpomembnejše, Evropa pa tega (po svoji
krivdi) ne pozna dovolj. Med dvodnevni obiskom pri zvezi
Nato, Evropski komisiji in Zahodnoevropski obrambni zvezi (-
WEU) se je vodja slovenske diplomacije pogovarjal z gene-
ralnim sekretarjem Nata Willyjem Claesom, generalnim sekreta-
rjem WEU Josejem Cutileirom in generalnim direktorjem dire-
kcije Evropske komisije za mednarodne odnose Güntherjem
Burghardtom.

Kot je Thaler dejal na tiskovni konferenci po dvodnevni
obisku v Bruslju, je svoje sogovornike seznanil s prioriteta-
mi slovenske zunanje politike, ki so strnjene v tri kompleksna podro-
čja: nadaljnje pospeševanje (poglobljanje) odnosov in sodelova-
nja z EZ, krepitev odnosov s Severnoatlantsko zvezo in WEU,
krepitev odnosov s sosedi ter zaokrožitev kooperacijskih pove-
zav z državami srednje Evrope in članicami Efte.

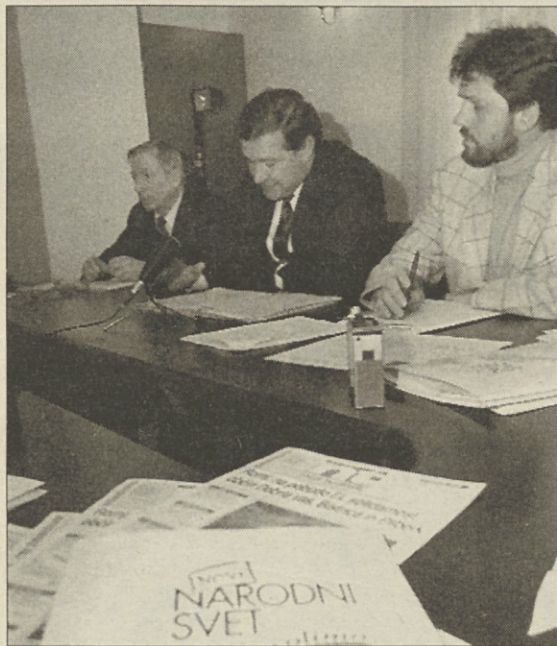
Obisk v Bruslju je Zoran Thaler izrazil tudi za to, da je »spo-
mil« svoje sogovornike, da Slovenija »ni v sveznju dramatičnih
dogajanj v nekdanji Jugoslaviji, prav tako pa noče biti vpletena v te
probleme«. »Slovenija nima nikakršne potrebe, da bi sodelo-
vala na kakršnikoli mednarodni konferenci o nekdanji skupni
državi,« je izjavil Thaler na zelo obiskani tiskovni konferenci v
Bruslju. »Vendar uradni Beograd ne misli tako, zaradi česar se
ZRJ tudi vede tako, kot se.« Thaler je izrazil tudi upanje, da se bo
po izvolitvi nove vlade v Rimu izboljšalo tudi vzdušje v sloven-
sko-italijanskih odnosih.

(Z. S.)

Za koroške Slovence ali proti njim

LJUBLJANA - Pred-
sedstvo Narodnega
sveta koroških Sloven-
cev se je na zadnjem
občnem zboru odločilo
za temeljito organiza-
cijsko in vsebinsko
prenovo, kar bo vsem
koroškim Slovincem,
ne glede na ideološko in
strankarsko - pripa-
dnost, omogočilo ne-
posredno izvolitev na-
rodnega zastopstva.

Predsednik Naro-
dnega sveta koroških
Slovencev Matevž
Grilc je na včerajšnji
novinarski konferenci
v Koroskem domu de-
jal, da ni nikakršnega
razloga, da vsi koroški
Slovinci ne bi pristali
na takšno skupnost.
Grilc na prenovi gleda
z optimizmom, saj po
njegovem mnenju ko-
roški Slovenci nimajo
druge možnosti. Meni,
da so tisti, ki mislijo,
da se probleme lahko
rešuje razdeljeno kot

Predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev

doslej, v zmoti. »Naro-
dnostna skupnost ne bi
smela delovati v defen-
zivi, postati mora ofen-
zivna in enotno zago-
varjati svoja stališča
nasproti Avstriji, Slo-
veniji in mednarodni
javnosti,« je dejal
Grilc.

Po njegovem mnenju
bi morala biti Slovenija

bolj samozavestna v
zunanji politiki in pri
dvostranskih pogaja-
njih z Avstrijo. Dodal
je, da se bo morala ma-
tična država odločiti
ali za koroške Slovence
in proti Avstriji, ali pa
za Avstrijo in proti ko-
roškim Slovincem.

Vesna Vuković
Foto: D. S./BOBO

Premalo države in preveč

VLASTA JALUSIC

Nasilje je postalo ne sa-
mo vsakdanja realnost,
temveč tudi ena glavnih
tem političnih razprav.
Pri tem smo soočeni z ne-
kim paradoksom. Na eni
strani slišimo glasno na-
sprotovanje tako imeno-
vani policijski državi (po-
oblastilom policije), na
drugi strani glasno zavze-
manje za ostro postopanje
policije in sodstva v pri-
merih zločinov, kaznivih
dejanj. Opraviiti imamo torej s paradoksom, ki se zdi
neresljiv. Toda od kod izvira? Povezan je predvsem s
prevladujočim, tudi modernim politološkim in soci-
ološkim dojemanjem države, državljanov in drža-
vljank in njihove odgovornosti za to državo oziroma
za katerokoli drugo državo.

Denimo, da imamo v primeru Slovenije opraviti
z državo, ki so jo državljani in državljanke ustvarili
sami, ki ni prišla niti od boga niti od kaksne stran-
ke. S tem se bo večina najbrz strinjala. Odgovor-
nost državljanov in državljanek za njen nastanek bi
potem izhajala iz dejstva, da so jo tako rekoc sogla-
sno ustvarili sami.

Toda ali so imeli nalogo le pri ustanavljanju, zdaj
pa lahko zaspijo in se pustijo prepričati nekaterim, ki
trdijo, da je vsa njihova vloga v tem, da plačujejo dav-
ke, v zameno pa jih mora država varovati pred zlorab-
ami in zločini, in da so poslanci v parlamentu in poli-
tiki samo tehniki izvajanja tovrstne vladavine? Ali
naj verjamejo tistim, ki pravijo, da je treba prepustiti
politiko politikom, ali onim, ki trdijo, da je vse koru-
pirano in da je zdaj že zdavnaj čas, da ljudstvo vzame
zadeve v svoje roke in se paralelno organizira, todi
obrambeno, kajti država in policija ne opravljata svo-
jih nalog? Obe trditvi, za kateri se zdi, da hodita vsaka
svojo pot, imata nekaj skupnega. Namreč to, da sta iz
svojega besednjaka izbrisali aktivnega državljana in
državljanke in njuno odgovornost za skupne zadeve.
Obe trditvi: poglejte, politikom ste dali mandat, zdaj pa
so oni odgovorni za vso usodo in za usodo države. Ce
tega ne počnejo dobro, bomo na naslednjih volitvah
izvolili druge, pravijo eni, ce tega ne počnejo dobro, si
bomo nabavili puske, trdijo drugi. V obeh primerih gre
za redukcijo države na policijsko in zunanje-politično
reprezentacijsko funkcijo.

Ta redukcija države na policijsko funkcijo je seveda
povezana s pojmovanjem države in politike v pre-
jšnjem sistemu in z dedukcijo tega, ki bi naj predstavljal
totalitarni sistem. Namreč, gre za tezo, da je bil prejšnji
sistem totalitaren, in sicer predvsem zaradi preveč raz-
sopirjene države in prevelike politizacije vseh zadev. V
prejšnjem sistemu je bilo tako preveč politike in zdaj bi
se bilo treba zavzemati za manjšo politizacijo, prav ta-
ko pa bi bilo treba zmanjšati na minimum državo. Iz te-
ga izhaja zahteva, da je treba zmanjšati pristojnosti apa-
rata, ki lahko nadzorovano in legitimno uporabi nasilje,
ga torej uporabi »v imenu zakona«. Obenem pa je gla-
vna funkcija države v tem, da deluje ravno na področju
zagotavljanja miru in zakonitosti, mirnega pretoka ka-
pitala in mirnega bogatenja ali obubožanja. Na eni stra-
ni je države torej vedno preveč, na drugi pa premalo.

To nujno spodbuja boj med dvema ideološkima
opredelitvama, ki izhajata iz teze, da izhaja totalitariz-
em iz državnega nasilja, ne pa iz pomanjkanja drža-
vljanske aktivnosti. Seveda je v tem napaka. Totalitarna
država ni najprej policijska država, predvsem pa ne do-
bro organizirana, ampak država, ki so jo bodisi ukinili
ali pa v kateri zaradi nasilja v družbi in samoorganiziranih
klik, ki se med seboj začnejo (tudi oboroženo) spopadati,
država postane nemočna in več ne igra tiste-
ga, ki vlada nad družbo in nad razredi, temveč njene
funkcije začne prevzemati ulica, drhal. Tudi totalitari-
zem nikdar ni gola vladavina državnega nasilja, temveč
organizacija družbe.

Zato se zdi, da je zelo aktualno vprašanje, ali je dr-
žava res le aparat, ki naj zagotavlja mir na določenem
ozemlju in skrbi za to, da državljani mirno opravljajo
svoj biznis, ali pa je morda lahko se kaj več. Ali je poli-
tika res zgolj »sredstvo«, ki skrbi, da zadovoljevanje
osnovnih življenjskih potreb teče mirno? Kaj se zgodi,
ce je država zmanjšana na minimum, njeni državljani
in državljanke pa so apolitični v smislu, da mislijo, da
je dovolj, ce gredo vsaka stiri leta volit, medtem pa se
brigajo za zasebne zadeve, bodisi da jih zanima zgolj to,
kako bodo obogateli, ali pa to, kako ne bi popolnoma
obubožali, kako se bodo socialno povzpeli in kako si
bodo nagrmadili cim več materialnih dobrin. Medtem
pa se slučajno zgodi, da se prav zaradi vsega tega po
eni strani izredno poveča družbena patologija vseh vr-
st, razbohotijo se rasizmi in seksizmi, ki legalno uspe-
vajo, ker nihče ne pomisli, da so v ustavi prepovedani,
zviša se stopnja kriminala, predvsem nasilna dejanja
mladoletnikov. In potem pride nekdo, po možnosti
mlad in visoko slovensko govorec, ki začne govoriti o
novi morali, o nasih koreninah, o zdravem duhu in o
slovenskih tleh ter predvsem o tem, da država ne fun-
kcionira in da je policijska.

AVSTRIJA / NEVTRALNOST

V zadnjih dneh je bilo razbitega precej porcelana

Nadaljnje izjave politikov

DUNAJ - Izjava avstrijskega predsednika Thomasa Klestila, da je avstrijska nevtralnost preživeta in da varnostne politike ni mogoče graditi na iluzijah, se naprej močno odmeva v najvišjih političnih krogih.

Po ostrem spopadu na vrhu države - predsednik državnega zbora Heinz Fischer in kancler Franz Vranitzky sta Klestilove izjave odločno zavrnila in zveznega predsednika celo javno opozorila, da je nevtralnost »del avstrijske ustave in nikakršna iluzija« - sta se včeraj v razpravo vključila tudi nekdanji zvezni predsednik Rudolf Kirchschläger in predsednik kluba po-

slancev SPÖ Peter Kostelka.

Kirchschläger je v dnevniku Kurier svaril pred preveč custveno razpravo o tem občutljivem vprašanju in menil, da je bilo v zadnjih dneh razbitega precej porcelana, Kostelka pa je svaril pred enostransko zvezo Avstrije z Natom. V zvezi s tem je predlagal regionalno varnostno ureditev v okviru OZN, v kateri bi lahko sodelovalo vseh 42 evropskih držav.

V imenu kluba poslancev ljudske stranke v parlamentu je Hubert Neisser pogrešal konsenz koalicijskih strank v varnostopolitičnih zadevah. Ivan Lukan

AVSTRIJA / ZAŠČITA SLOVENSKE NARODNOSTNE SKUPNOSTI

Vranitzky odklonil dvostransko pogodbo

Grilc in Sturm: Ohraniti je treba vsebino 7. člena ADP

IVAN LUKAN

DUNAJ - Je razprava o dvostranski pogodbi med Slovenijo in Avstrijo o zaščiti Slovencev na Koroskem in Stajerskem že konec, preden da se je sploh začela? Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky je namreč nedvoumno odklonil željo Ljubljane po sklenitvi take pogodbe, kar je na obisku na Dunaju predlagal novi slovenski zunanji minister Zoran Thaler. Vranitzky meni, da je položaj manjšin v Avstriji zakonsko jasno urejen, vrh tega država ne le goji, temveč nenehno stopnjuje dialog z vsemi manjšinami.

Slovenski zunanji minister Thaler je željo Slovenije po sklenitvi dvostranskega sporazuma o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji utemeljil s tem, da v Avstriji trenutno

poteka razprava o smislu nadaljnje veljavnosti Avstrijske državne pogodbe, v kateri pa so v 7. členu zajamčene tudi manjšinske pravice koroskih in stajerskih Slovencev ter gradiscanskih Hrvatov.

Po poročilu Avstrijske tiskovne agencije APA je vodja slovenske diplomacije zahtevo podkrepil tudi s tem, da je Slovenija medtem ze sklenila dvostransko pogodbo z Madžarsko, prizadeva pa si tudi za sklenitev take pogodbe z Italijo.

Prvi je na Thalerjev predlog v četrtek zvečer odgovoril avstrijski zunanji minister Alois Mock. Dejal je, da se je Avstrija pripravljena pogovarjati o pogodbi, vendar je dal vedeti, da daje Avstrija prednost večstranski ureditvi. Dvo-

Proti dvostranski pogodbi: kancler Franz Vranitzky.

Thalerjev predlog je močno odmeval v Avstriji.

stranska pogodba bi bila po Mockovih besedah »le ena od možnosti v katalogu instrumentarijev za zaščito narodnih manjšin«.

Svoje stališče do Thalerjevega predloga sta včeraj pojasnila tudi predsednika osrednjih slovenskih organizacij na Koroskem, predsednik Zveze slovenskih organizacij in sosveta za koroske Slovence Marjan Sturm in predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev Matevž Grilc.

Sturm je poudaril, da je 7. člen ADP »tisti mednarodni dokument, ki je omogočal, da smo koroski Slovenci vsaj v tej obliki preživeli«. »Koroski Slovenci bomo zato vztrajali pri tem, da se Avstrijska državna pogodba in njen 7. člen ohranita. Če pa bi velesile

odstopile od pogodbe, bi nam Avstrija morala ponuditi jasno nadomestilo, ki vsebinsko ne sme biti slabše, temveč boljše od manjšinskih določil Avstrijske državne pogodbe.« je dejal Sturm in opozoril, da o usodi ADP in s tem tudi njene 7. člena ne odloča Avstrija sama, temveč tudi podpisnice in sopolisnice pogodbe.

Matevž Grilc je na tiskovni konferenci v Ljubljani včeraj podprl Thalerjevo pobudo za sklenitev dvostranske pogodbe. Za NNSKS ni važen formalizem (ADP ali dvostranska pogodba), pomembna sta njena vsebina in učinek za manjšino, je dejal Grilc, ki je Sloveniji očital, da je - se posebej po osamosvojitvi - za zaščito koroskih Slovencev storila premalo.

NOVICE

Butros Gali na Dunaju

DUNAJ - Generalni sekretar OZN Butros Gali je včeraj prispel na enotedenski uradni obisk v Avstrijo. Sekretar se bo med drugim sestal z najvišjimi političnimi predstavniki države, srečal pa se bo tudi s svojim predhodnikom v OZN Kurtom Waldheimom. Dunajska univerza bo generalnemu sekretarju OZN podelila častni doktorat.

Srečanje socialdemokratov

DUNAJ - V avstrijski prestolnici se je včeraj začelo srečanje vodilnih socialdemokratov vse Evrope, na katerem bodo obravnavali predvsem vprašanja varnosti, zaposlovanja in varstva okolja v Evropi. Sestanka so se udeležili tudi norveška ministrska predsednica Brundtland, njen danski kolega Rasmussen, podpredsednica švedske vlade Sahlinova ter voditelja finskih in nemških socialdemokratov Lipponen in Scharping.

Umrla Elfi Althoff-Jacobi

DUNAJ - Elfi Althoff-Jacobi, velika dama maneze, je v 80. letu starosti umrla v Merkersburgu v Nemčiji. V 70. letih je kupila avstrijski cirkus Rebernigg in ga preimenovala v Avstrijski nacionalni cirkus.

MADŽARSKA

Z vsemi močmi proti proračunskemu primankljaju

BUDIMPESTA - Guverner madžarske centralne banke je pred kratkim izjavil, da v celoti podpira ukrepe, s katerimi naj bi zmanjšali naraščajoči proračunski primanjkljaj in opozoril, da je neravnovesje čedalje večje, s tem pa tudi omejuje manevrski prostor za izvajanje fiskalne politike. Gyorgy Suranyi, ki so ga imenovali na celo Narodne banke Madžarske (NBH), je na srečanju z nemškimi bančniki izjavil, da je nujno treba zmanjšati proračunski in tudi tekoci bilančni primanjkljaj.

»Centralna banka - in tudi jaz osebno - bo podpirala vse ukrepe, namenjene zmanjševanju proračunskega primanjkljaja, s tem pa bi uravnotežili tudi neravnovesje v tekoci plačilni bilanci, je izjavil Suranyi. Pojasnil je, da je madžarski proračunski primanjkljaj vztrajno naraščal zadnjih pet let, letos pa predstavlja že devet odstotkov bruto domačega proizvoda. Primanjkljaj je že

presegel prihranke madžarskih varčevalcev. Zahteve po posojilih v javnem in zasebnem sektorju so že dvakrat presegle depozite varčevalcev, zaradi česar je neizogibno prišlo do primanjkljaja v tekoci plačilni bilanci, je dodal. »Kadarkoli se zgodi, da proračunski primanjkljaj preseže domače prihranke, se občutno zmanjša manevrski prostor za vodenje fiskalne politike,« je se dejal. Pač pa Suranyi meni, da se v madžarskem gospodarstvu kažejo nekatere pozitivna znamenja.

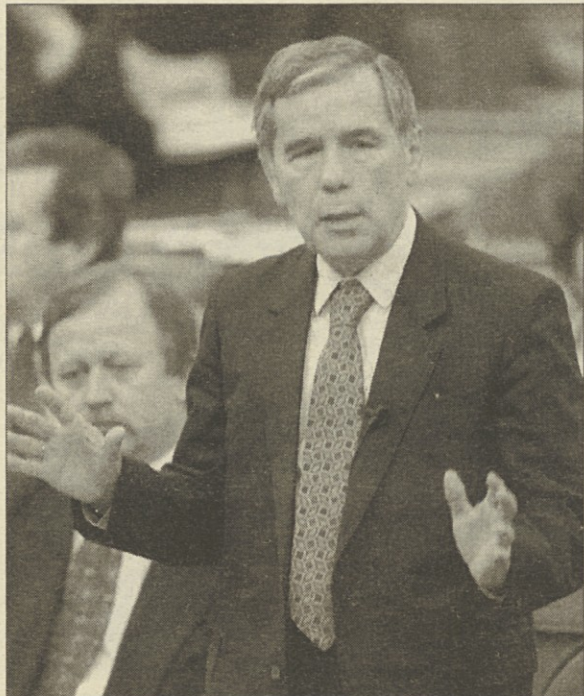
Tako je Madžarska v letu 1994 prvič v zadnjih petih letih zabeležila rekordno rast BDP, k čemur je prispeval predvsem povečan izvoz. Pri tem je Suranyi opozoril, da je povečan domače povpraševanje, ki mu je sledil uvoz, tudi prispevalo k okrevanju gospodarstva, vendar ga zdaj skrbijo morebitni učinki uvoza na inflacijo. »Ta hip si zato ne moremo privoščiti nadaljnega povečevanja porabe na Ma-

Predsednik ZSO in sosveta za Slovence Marjan Sturm.

Predsednik Narodnega sveta (NSKS) Matevž Grilc.

Madžarski premier Horn v parlamentu (Telefoto: AP)

dzarskem,« je dodal. Po mnenju guvernerja je madžarski zunanji finančni položaj trden. Čisti dolgovi so leta 1989 znašali približno 85 odstotkov od 28 milijard bruto dolgovi do tujine, vsi pa so bili dolgoročni, z odplačilnimi roki do pet let. Prav to je omogočilo Madžarski, da je ni prizadel naden beg kapitala. Madžar-

ska je tudi ustvarila zadostno količino deviznih rezerv, s katerimi bo brez težav pokrivala povpraševanje po uvozu v naslednjih sedmih mesecih. Suranyi je na celu madžarske centralne banke zamenjal Petra Akosa Boda, ki je odstopil decembra zaradi nesoglasij med vlado in bančno politiko.

Mitya New / Reuters

Lani se je na Madžarskem začela gospodarska rast

BUDIMPESTA (Reuters) - Obseg madžarskega gospodarstva se je v preteklem letu realno povečal za tri odstotke, kar je precej več kot so predvidevale pesimistične napovedi o stagnaciji, o kateri so lani veliko govorili, je sporočilo finančno ministrstvo. »Po nekaj letih nazadovanja bruto domačega proizvoda se je lani začela gospodarska rast,« je zapisalo finančno ministrstvo v svojem rednem mesečnem poročilu za februar ter ob tem napovedalo realno triodstotno rast, ki temelji na podatkih za prvih enajst mesecev preteklega leta.

V začetku lanskega leta je vlada napovedala ničelno rast BDP v letu 1994, potem ko se je BDP realno znižal za 2,3 odstotka v letu 1993. Toda močna, osemmodstotna devalvacija forinta, do katere je prišlo v avgustu, je pomenila močno spodbudo za izvoz na mednarodne trge. Tako se je obseg izvoza v prvih enajstih

mesecih povečal za 17 odstotkov, ker pa je bilo veliko naročil v decembru, so pričakovali, da se bo rast izvoza ustalila nekje med 17 in 19 odstotki. Uvoz v obdobju od januarja do novembra lani se je povečal za približno 20 odstotkov, kar bo po vsej verjetnosti na letni ravni pomenilo 18- oziroma 20-odstotno povečanje. Pač pa je ministrstvo obnovilo svoje napovedi o visini plačilnobilančnega primanjkljaja za Madžarsko v letu 1994, ki naj bi znašal med 3,8 in 4 milijardami dolarjev. Finančno ministrstvo je tudi sporočilo, da se je obseg industrijske proizvodnje povečal v prvih enajstih mesecih lanskega leta za več kot devet odstotkov, do povečanja pa je prišlo predvsem v drugi polovici leta. Tako naj bi industrijska proizvodnja na letni ravni zabeležila med 8 in 9,5 odstotka rasti, se ugotavlja omenjeno poročilo. Tudi vlaganja so se v prvih treh četrtletjih lanskega leta povečala za 20 odstotkov.

Madžarska zapira rudnike urana

BUDIMPESTA (Reuters) - V naslednjih treh letih bo Madžarska zaprla svoje rudnike urana, v tem času pa močno zmanjšala izkop rude, je izjavil eden od predstavnikov Državnega holdinga Co AV Rt. Rudnik Mecseukran Kftand. Njegovo podružnico Mecseki Erccanyaszati Vallalat bodo zaprli leta 1998, s čimer bodo tudi končali izkop radioaktivnih kovin na Madžarskem. »Zaposleni, ki jih je 1800, bodo odsli v pokoj oziroma bodo odpušteni,« je dejala. Do nedavnega so nakopali od 410 do 430 ton obogatene urana.

Rudnike so odprli pred nekaj desetletji, saj je neposredno po drugi svetovni vojni Madžarsko zasedla Rdeča armada, Madžarska pa je postala ključni dobavitelj surovin za hlastna prizadevanja Rusije, da bi postala jedrska vellesila. V zadnjih letih pa so vso rudo porabili za edino jedrsko elektrarno v Paksu v centralni Madžarski, potem ko so v Rusiji predelali rudo v gorivo. Jedrska elektrarna Paks potrebuje za svoje obratovanje približno 410 ton obogatene urana, zato bo manjkajočo rudo v prihodnje kupovala od ruskih proizvajalcev.

OPERNI PLES

Loren v središču plesnega dogajanja

DUNAJ - »Uživala sem vsak trenutek plesa, počutila sem se izvrstno.« S temi pohvalnimi besedami je igralka Sofia Loren, ki jo je obcupovalo šest tisoč obiskovalcev, opisala, kako je doživela Operni ples, vrhunski plesni in predvsem družabni dogodek, na katerem je leto za letom mogoče obcupovati skorajda vso elito, ki jo Dunaj in Avstrija premoreta.

Poleg Sofie Loren, ki je ples obiskala kot gostja dunajskega gradbenega podjetnika Luggnerja, je največ pozornosti vzbudila filmska igralka Shirley Mac Laine, med domačo »politično smetano« pa sta se ga udeležila zvezni predsednik Thomas Klestil in zvezni kancler Franz Vranitzky.

Gneča okoli Sofie Loren je bila neopisna - nekdo ji je stopil celo na rob globoko izrezane obleke, tako da se ji je skoraj odtrgala naramnica. Loreno vo je v svoji predsedniški loži sprejel tudi Klestil, preden se je okrog polnoči - očitno zaradi prevelike gneče - poslovila od »plesa visjih deset tisoč«.

Operni ples je zaključil s čistem dobičkom pet milijonov silingov. (I. L.)

50-LETNICA ŽENSKÉ VOLILNE PRAVICE / DANES VSE VEČ ŽENSK TUDI V PARLAMENTU IN NA VLADI

Zmaga demokracije

Predsednik Scalfaro: volilna pravica je osnovna pravica vsega prebivalstva

RIM - Institucije in politični svet so proslavili petdeseto obletnico ženske volilne pravice s slovesnostjo v eni od dvoran poslanske zbornice. Svečanosti so se udeležili predsednik države Oscar Luigi Scalfaro, predsednika obeh zbornic Carlo Scognamiglio in Irene Pivetti in predsednik vlade Lamberto Dini. Poglavitna ugotovitev proslave je bila, da so ženske v teh petdesetih letih ogromno napredovale v družbi in si priborile pomembno

mesto v politiki.

»Ženske imajo pred seboj se dolgo pot, saj se danes večkrat nerade volijo ženske kandidatke,« je dejal predsednik Scalfaro, ki je tudi poudaril, da je volilna pravica ena od temeljnih pravic vseh državljanov. Tudi predsednica zbornice Irene Pivetti je dejala, da je bilo priznanje volilne pravice ženskam samo korak v smeri demokracije. Poleg tega je izrazila svoje zadovoljstvo, da lahko kot predsednica zbornice po-

sluša bivšo predsednico Nilde Iotti, češ da to dejansko najbolje dokazuje pomembnost današnje politične vloge žensk.

Bivši poslanki Marisa Rodano in Liliana Ricchetti, ki sta bili med pobudnicami in borkami za žensko volilno pravico, sta obudili spomine na boj, ki je pred petdesetimi leti privedel do priznanja te pravice. »Vest je imela skoraj večji odmev v ilegalnih glasilih kot v državnih dnevnikih, ki

so takrat izrazili marsikateri pomislek. Nekateri so celo menili, da ženske ne bodo uveljavile svoje volilne pravice,« je dejala Rodanova. Ženske pa so se v teh letih pridno udeležile volitev, čeprav je v zadnjih casih med volivci zavladalo nekakšno naveličanje, zaradi česar je volja do osvajanja novih ciljev upadla. Tina Lagostena Bassi je v zvezi s tem izjavila: »Ze petdeset let pridno volimo, sedaj pa želimo, da nas volijo v večjem številu.«

Iottijeva je med drugim poudarila pomembnost visokega števila poslank, ki so bile izvoljene na zadnjih volitvah in z zadovoljstvom opozorila na prisotnost ženske na ministrstvu za zunanje zadeve. Z nasmehom je poudarila tudi, da država se nikoli poprej ni imela tako mladega predsednika poslanske zbornice kot danes. Zaključila je, da mora to postati začetek nove in tvornejšje vloge žensk v politiki.

Na svečanosti je med drugimi spregovorila tudi Tina Anselmi, ki je se enkrat poudarila, da so si ženske priborile volilno pravico in sicer zaradi aktivne vloge, ki so jo imele v vojni. »Ce smo v preteklosti bile žrtve zgodovine, si moramo danes prizadevati imeti bolj tvorno vlogo,« je zaključila. Nekdanja ministrica za solstvo Franca Falcucci je ob koncu izjavila, da je volilna pravica za ženske samo izpolnila določila 3. člena ustave, ki ureja temeljna pravila demokratičnega sožitja.

V PARLAMENTU IN V SVETIH KRAJEVNIH UPRAV

»Naše« v politiki

Jelka Gerbec (slika levo).

Več je bilo tudi žensk v pokrajinskih svetih. Marija Ferletic (slika spodaj) je bila v Gorici nekaj časa celo odbornica, goriška pokrajinska svetovalka je bila Aleksandra Devetak, v tržaškem pokrajinskem svetu pa sta »nežni spol« v različnih obdobjih zastopali Sonja Sirk in Nives Kosuta.

V tržaškem občinskem svetu je bila zadnja slovenska izvoljena predstavnica Anamarija Kalc, ki je bila prej tudi predsednica vzhodnokraskega rajonskega sveta, pred leti pa je bila občinska

svetovalka tudi Jelka Gerbec.

Med okoliskimi občinami pa naj omenimo predvsem zgornjsko županjo Tamaro Blažino (slika zgoraj). To pa bomo tudi nehalno, kajti občinskih odbornic (nekaterih celo na podzupanskem mestu) in svetovalk je bilo res veliko in se sedaj jih je v občinskih svetih lepo število, čeprav se zdalec ne polovica, kot to želijo nekateri rimski zakonodajalci. Pa kaj, Rim je tako zelo dalec...

Pa še nekaj. Praga deželne sveta doslej se ni prestopila nobena slovenska svetovalka.

ITALIJA / ŽENSKÉ SO POSTALE POLNOPRAVNE DRŽAVLJANKE ŠELE PO 2. SVETOVNI VOJNI

Boj za volilno pravico

Predsedovanje Irene Pivetti je marsikdaj zanetilo polemike

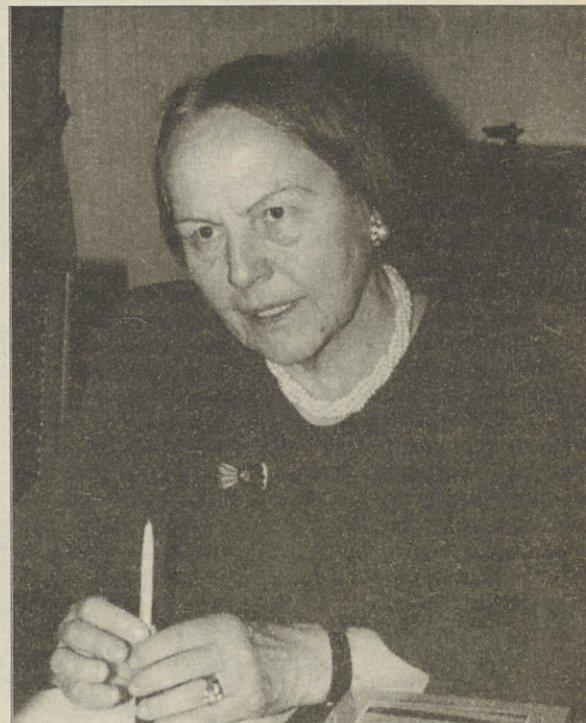
RIM - »Vase ploskanje razumem predvsem kot pozdrav prvi ženski, ki govori v tej zbornici, pozdrav predstavnici vseh italijanskih žensk, ki se danes prvič aktivno udeležijo politične razprave v državi.« Te besede je spregovorila Angela Guido Cingolani 1. oktobra 1945, osem mesecev potem ko so 1. februarja istega leta ženske dobile volilno pravico.

Pot je do nje je bila dolga in naporna. Marca 1865 so ženske v Toskani, Lombardiji in Venetu izgubile pravico glasovanja na administrativnih volitvah, ki so jo imele pred zedinjenjem Italije. Junija istega leta je civilni zakonik prepovedal, da bi pričale na sodišču. Ze od leta 1861 je italijanski parlament zaman skušal rešiti vprašanje ženske volilne pravice. Razprava je dalj časa burila duhove v parlamentu in v državi. Medtem so začele nastajati prve ženske celovske organizacije, v začetku tega stoletja pa so nastale tudi razna ženska združenja.

To je privedlo do pozitivnih sprememb: leta 1877 so ženskam zopet priznali pravico, da lahko pričajo na sodišču, leta 1911 pa so jim priznali pravico do poučevanja na osnovnih solah, čeprav jim se ni bilo dovoljeno poučevati na

višjih solah in univerzah. Leta 1919 se jim je končno odprla pot v odvetniški poklic. Fazizem je ta razvojni proces zavrl in ženska združenja razpustil. Z zakoni o delu je ženskam bil prepovedan dostop do večine poklicev. Njihova naloga je bila predvsem »rojevati bodoče vojake«. Ob padcu fazizma je bil položaj ženske v družbi celo slabši kot v preteklem stoletju. Vlado, ki je nastopila po fazizmu, je čakala zahtevna naloga, priznati ženskam, ki so se med vojno pogumno borile z moškimi, pravico do polnopravnega državljanstva.

Italija je bila med zadnjimi državami, ki so ženskam priznale volilno pravico. Med prvimi so bile ameriška zvezna država Wyoming (1868), Nova Zelandija (1893), Južna Avstralija (1895), Avstralski Commonwealth (1902), Finska (1906), Norveška (1913) in Velika Britanija (1928). V tridesetih letih so jih posnemale številne države, med katerimi tudi Rusija, Španija in Indija. Francija je ženskam priznala volilno pravico leta 1944. Danes je položaj sicer veliko boljši, toda žensko predstavnstvo v skupščini številčno se vedno ne odraža dejanske vloge, ki jo ima ženska v družbi.

Nilde Iotti je bila prva ženska, ki je predsedovala zbornici

GLASBA

Vrhunsko izvajanje Corrada Rojaca na koncertu GM

IVAN SILIC

Moram priznati, da me harmonika nikoli ni zanimala, celo odbijala me je zaradi brezbarvnega zvoka, površne temperiranosti, neprecizne uglašenosti, zlasti pa površinsko zasnovanih interpretacij stilno neopredeljenih adaptacij izvornih del markantnih skladateljev iz raznih preteklih obdobjev pa tudi iz našega stoletja.

Sicer pa se je v zadnjem času odnos do tega instrumenta, zahvaljujoč na eni strani izpopolnjevanju instrumenta in novo nastajajoči literaturi zanj, na drugi pa vse popolnejši kvaliteti igranja, ki je prehajalo v vse bolj močan muzikalni izraz z vsemi tančinami prepriljivega interpretiranja, dokaj drugačen. Studij tega instrumenta je marsikje po svetu našel svoje mesto na visoki glasbeni soli, medtem ko smo na Slovenskem dobili šele prve skladbe J. Goloba, P. Sivica /za kitaro in harmoniko/ in C. Rojaca - v kolikor sem imel priložnost do zdaj slišati. Spoznal pa sem dva pomembna interpreta na harmoniki: Franca Ziberta v Radencih lanskega leta in zdaj Corrada Rojaca v Trstu ([na arhivskem posnetku](#)). Oba sta vrhunska umetnika, oba sta individualni osebnosti s svojstvenim umetniškim pojmovanjem.

Toda naj se povrnem na Rojaca recital, ki je bil v tržaškem Kulturnem domu 21. februarja s sporedom del G. Frescobaldija, V. Zolotarjova, T. Lindquista, C. Rojaca, A. Kusjakova in S. Gubajduline. Razen prvega torej so vsi sodobni skladatelji, kar je skoro vedno za večino poslušalcev lahko vprašljivo. Toda izjemna izvedba in pristno zajeta ter oblikovana muzika vedno prepričata; resnična moč poustvarjalca se ved-

no odzove. Tako je bilo tudi tokrat.

Poleg zanimivega sporeda sodobnikov sta bili za ta koncert značilni znanje, virtuozna preciznost v vseh sestavinah dovsrne, sproscene igre in poglbeno dojetje umetnin, izoblikovanih v njihovih slogovnih značilnostih. Rojac ni le virtuoz, temveč predvsem široko razgledan glasbenik, sam tudi dober komponist, kot interpretator občutljiv, in izjemno odziven umetnik vrhunske veljave. Cel spored je odseval zares muzikalni naboj, vendar so se vse odlike izvajalca, komponista, globoko dojemajočega in v močni intenzivnosti oblikujočega interpreta najbolj strnile in odrazile v njegovem Drammatico, Kusjakovi Sonati in ekspresivni De profundis /clamavi ad te, Domine/ Sofije Gubajduline.

KNJIŽEVNOST

Goli, enolični, vendar učinkoviti portreti iz vsakdana

MATEJKA GRGIC

Z novim letom se je na knjižnih policah pojavilo novo ime tržaške literature: Laura Carnielli. Založba L' asterisco je izdala njen knjižni prvenec, zbirko kratkih crtic z naslovom Povesti v crnem (Racconti in nero).

Vsebinsko so crtice goli, enolični, a kljub temu močno učinkoviti portreti iz mestnega vsakdana. Goli - ker jih avtorica zagrne le z najnujnejšo tancico besed in opisov. Enolični - ker so si v bistvu vsi enaki: spremeni se morda le ime, starost, poklic, a se v tem so si vsi podobni, kot bi prisli na strani knjige iz arhiva kakega psihologa. Močno učinkoviti - naturalistično izrazje in in brezizhodni pesimizem opisovalca napravita na bralca nedvomno močan vtis.

Glavni junaki (ceprav je o junakih v tem primeru težko govoriti), so ženski liki, ki jim avtorica prav nič ne prizanaša. Njihovo življenje prikazuje kot samotno prebijanje človeka skozi usodo. Samota pa daje ženskim obrazom kaj čudne poteze, tako da se zdijo vsi spaceni, neizprosnost, postarani. Vse protagoniste (od plavalase valhirije do šepave vdove) so tako iznakazevali, da veje iz njih le se gnus, s katerim se dotikajo življenja in vseh, ki jih obdajajo in se jim skušajo približati. Svojo samoto gradijo tako, da se zapirajo v mondene lokale, urade ali smrdljiva stanovanja. Navzven osabne, prevzetne in morda zlobne, zakrivajo v svojih labirintih krhkost zapuščenih, premaganih in nezadovoljnih bitij, katerih življenje se osredotoča na bolestin, morda celo podzvestno hrepenenje po tistem, česar nimajo in česar se navsezadnje tudi branijo. Uteho iščejo v odnosu z nasprotnim spolom, ki pa se vedno sprevrže v pono-

ven poraz.

A s takimi toni niso opisane samo ženske, pač pa tudi moski, čerpav so crtice, kjer je v ospredju moska psiha, malostevilnejše in - po mojem mnenju - tudi manj posrečene. Navsezadnje mora vedno izstopati kak ženski lik, ki kljub svoji notranji razklanosti zapelje moškega, ki je premaganec na celi crti: fizični prikrasnosti gre dodati se jasno, izpricano psihološko nestabilnost.

Okolje, v katerega je po-

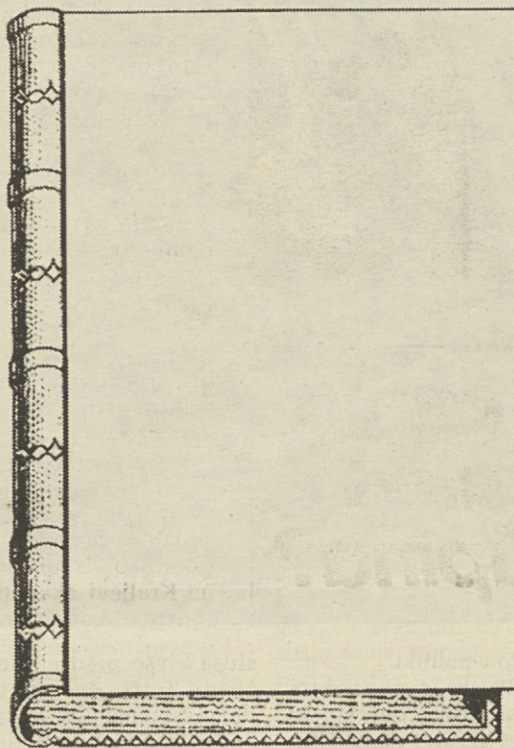
stavljali eden drugemu z edinim orožjem, ki ga priznava etika: notranjo silo. Obnasanje protagonistov prehaja v nizkotno izrabljanje sibekejšega v negativnem dialektičnem procesu, ki pelje v involucijo človeškega rodu. Odnosi med lutkami (kako pa naj bi jih sicer poimenovali?) ne temeljijo niti na usmiljenju, kaj sele na spostovanju ali ljubezni. Celotno zadovoljevanje čustev je nemogoče, saj je strast neobvladljiva sila za tiste, ki niso kos niti svojim najbolj prvinskim nagonom.

Pesimizem Carnielijeve je torej popoln: nemoč zaobjema ves svet, v katerem zivotarijo prazne figure, in ves svet, ki ga te figure lahko poznajo. Nobene ga upora ni, nobenega hrepenenja po nečem višjem, le brezoblična sla, ki je ne morejo potesiti, saj presega njihove dejanske sposobnosti razumevanja in ustvarjanja in postaja cilj sama sebi. Upor, v kolikor ga je zaslediti, ostaja vedno znotraj določenih shem, tako da o nekem revolucionarnem dejanju sploh ni mogoče govoriti.

Jezik, ki dosledno opusca velike začetnice, včasih pa tudi locila, vzbuja vtis vlaka, ki polzevo drsi po tirnicah, in ki se nikoli ne ustavi, ki nikoli ne pozeze z večjo

hitrostjo in ki se niti nikoli ne iztiri, saj ne ve, da obstaja mimo tracic, na katere so ga postavili, se kak drug prostor, v katerega bi se lahko prevrnil.

Knjiga pušča v bralcu grenak občutek, čeprav je mogoče zaslediti distanco, s katero gleda pisateljica na izbrano temo. Odmaknjen odnos pa morda se bolj podčrtuje (ali celo dokazuje) nezmožnost človeka, da bi se na kaj navezal, četudi le na papirnatega junaka, ki ga je sam ustvaril.

stavljeno blede dogajanje, spominja na yuppijevski ambient, ki pa ga pri temeljih izpodkopa njegova lastna nicevost. Navzven močni, uspešni in zavidanja vredni svet poslovez in zaposlenih žensk je v resnici gnila prisposoba sodobnega sveta, mikrokozmos pretrganih (morda nikoli vzpostavljenih) medčloveških vezi, rutinskega komolcarstva in samote. Prav slednja je edini, pravi antagonist nastopajočih, saj sami nimajo dovolj moči, da bi se zopr-

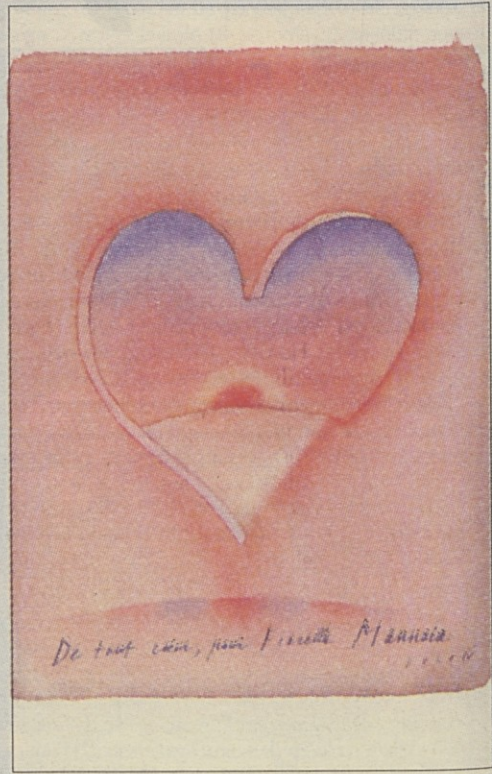
Ko je bila Marilyn še Norma Jean

Kdo je lepoticar na sliki? Ne verjetno, vendar je prav kasnejši sex simbol svetovnega slovesa Marilyn Monroe. V času, ko so jo slikali, ne samo, da se ni bila znana, niti Marilyn Monroe se se ni pisala, temveč je bila mlada rjavolaska Norma Jean Baker. Ko se Norma Jean komaj prebijala skozi življenje in ji nihče ni napovedal blesteč prihodnosti, je tudi posnela film, ki je bil za takratne case precej pornografski, dandanes pa bi se verjetno nad njim sirska publika nasmihala. Kratek film »The Apple Knockers and the Coke« iz leta 1946 bodo predvajali v Pordenonu na pobudo krožka Cinemazero. Pravzaprav bi lahko se pred polnočnim predvajanjem do zapletov, kajti Ovidio Assonitis, ki je pred 20 leti odkupil veliko nepoznanega materiala o zvezdnici, je že najavil, da je po vsej verjetnosti za nezakonito kopijo desetminutnega crnobelega filma in je zato »povabil« organizatorje pordenonske projekcije, naj filma ne predvajajo.

Nežen »srčni« Folonov poklon Fiorelli Mannoia

»In tako sem začel s svojimi barvami pripovedovati o potovanju človeka, ki pride z neba in prinese energijo...« Tako Jean Michel Folon poetično opisuje začetek svojega sodelovanja z družbo Snam, ki je med drugim tudi dobaviteljica metana. Belgijski umetnik je pod pokroviteljstvom družbe Snam prisel tudi v Trstu, kjer je razstavljal samo nekaj ur, in sicer v gledališču Rossetti ob nastopu Fiorelle Mannoia. Izvrstni italijanski izvajalki avtorske pesmi je Folon poklonil tudi »srčni« akvarel (na sliki), v obliki razglednice pa so akvarel vključili v zelo lepo opremljeno brosurico s podatki o obeh umetnikih, avtorjih zadnjih pesmi, ki jih je posnela Fiorella Mannoia, in s teksti nekaterih pesmi. Folonovi akvareli za Mannoio so nežni, z istimi pastelnimi barvami in nevsiljivimi slikami pa skuša sirska publika predstaviti vlogo družbe Snam.

GLEDALIŠČE / OB BALETNEM VEČERU V OPERI

Različni stili, pomembna dela

LJUBLJANA - Nocoj bo v Operi premiera baletnega večera, ki sta ga pripravila van Schayk kot koreograf in Clint Farha kot njegov asistent. Tako nam ne bo treba potovati na Nizozemsko, saj se bomo lahko z nekaterimi baleti seznanili kar v Ljubljani. Sicer pa Nizozemska brzkone sodi med najbolj liberalne države v Evropi in tamkajšnje baletno občinstvo je bilo zmeraj naklonjeno ustvarjalnim baletnim uprizoritvam, celo bolj kot tradicionalnemu in klasičnemu baletnemu repertoarju.

Odprtost in dojemljivost občinstva sta tudi omogočila, da so številni koreografi, med njimi zlasti Rudi Van Dantzig, Toer van Schayk in Hans van Maene, lahko razvijali različne stile koreografij in ustvarili številna pomembna baletna dela.

Zanimivo je, da je Nizozemski narodni balet ustanovila Sonia Gaskell, vsi trije omenjeni koreografi pa so njeni učenci. Sonia Gaskell je bila po poreklu Litvanka, ki se je po poroki z nizozemskim arhitektom priselila v Amsterdam in se neizbrisno vpisala v njegovo baletno zgodovino: njen umetniški, organizacijski in pedagoški prispevek k nizozemskemu baletu je neprecenljiv.

Član njenega ansambla je bil v letih 1955-1959 tudi vsestransko nadarjeni Toer van Schayk, z izrazitim smislom za kiparstvo in slikarstvo. S pomočjo stipendije ju je dostudiral na Kraljevi akademiji likovnih umetnosti v Antwerpnu, ves čas studija tudi plesal in se leta 1965 znova pridružil Nizozemskemu narodnemu baletu. Kot solist je nastopil v števil-

nih koreografijah Rudija van Dantziga in bil pri teh baletnih uprizoritvah običajno tudi kot scenograf in kostumograf. Van Dantzigova pobuda, naj se loti tudi koreografije, se je bogato obrestovala: od leta 1971 je Toer van Schayk za Nizozemski balet ustvaril več kot 40 koreografij. V njegovih baletih so nastopali pomembni umetniki. V londonski uprizoritvi njegovega Favrovega popoldneva je plesal Rudolf Nurejev, van Schaykove koreografije pa uprizarjajo na številnih odrih po svetu.

Poklicna raven Nizozemskega narodnega baleta je visoka. Tuji plesalci se v velikem številu udeležujejo njegovih avdicij v upanju, da bodo prav v tem ansamblu uresnili svoje sanje o poklicni karieri. Eden takšnih je bil tudi Clint Farha iz Washingtona, ki se je Nizozemskemu baletu pridružil, ko je bil star osemnajst let. Več kot dvajset let je bil član ansambla in se v tem obdobju dodobra privadil zahtevam in zahtevnosti enega najboljšejsih baletnih repertoarjev na svetu.

Na enem od gostovanj je moral Farha vskoci v vlogo Nurejeva, ki zaradi poškodbe ni mogel nastopiti. Občinstva, ki je v »Korizičanovem pas de deuxu« pričakovalo nastop Nurejeva in si je bilo prisiljeno ogledati nekoga drugega - Clint Farha ni razočaral.

V Amsterdamu že nekaj let deluje tudi Muziektheater. Njegov 80-članski ansambel vsako sezono z zavdanja vredno kondicijo odplese približno sto baletnih celovečernih predstav.

Andrew Stevens

NA KRATKO

Pisatelji želijo več literarnih nastopov

LJUBLJANA - Clani Društva slovenskih pisateljev so sklenili povečati število svojih literarnih nastopov. V ta namen so ustanovili »pool za promocijo literature«, organizacijsko jedro, ki bo pripravljalo turnee po Sloveniji in poskrbelo tudi, da bodo pisatelji za svoje nastope plačani. Pričakujejo, da bo honorar najmanj 16.000 SIT. To naj bi bil prvi korak do uvrstitve literarnih nastopov na seznam avtorskega dela. Izvorno so pisatelji s tem podjetjem želeli izboljšati položaj literature nasploh. Da mislijo zares, so pokazali z zasnuto kom internih literarnih večerov, ki bodo vsak četrtek po 20. uri v prostorih DSP na Tomscevi 12 v Ljubljani. Ta teden je nastopil Andrej Morovic, »glava pool-a« (na sliki, foto B.P.), prihodnji pa bo nastopila Maja Novak. (L. M.)

Trinajsti reški bienale je posvečen oblikovanju

REKA - Včeraj so v Moderni galeriji odprli 13. mednarodni bienale risbe, projekt, ki ga v ustanovi organizirajo od leta 1968 (kontinuiteta projekta je bila prekinjena le pred tremi leti, in sicer zaradi vojnih razmer na Hrvaškem). Bienale, ki je bil v izhodiščih namenjen promociji risbe kot samostojnega likovnega medija in je zelo odmeval v širšem mednarodnem prostoru, se je v svoji 12. izdaji leta 1990 od širše predstavitvenega usmeril k tematskemu konceptu in bil posvečen kiparski risbi. Letošnji bienale je zastavljen na temo risbe industrijskih oblikovalcev, njegov selektor pa je dr. Stane Bernik iz Slovenije. Gre za prvo tovrstno pobudo v svetovnem merilu, ki bo pokazala vpogled v metodologijo in proces kreativnega razmišljanja oblikovalcev, na njem pa z okoli 480 risbami sodeluje 73 avtorjev iz 19 držav (med njimi Marjan Gaspersic, Georg Gedl, Marijan Gnamus, Albert Kastelec, Oskar Kogoj, Niko Kralj, Vladimir Pezdirc, Marko Turk in Branko Uršic iz Slovenije ter Boris Podrecca iz Avstrije). (V. U.)

Kdo je komu ogrevalna predskupina?

Ali En je model (Foto: D. S./BOBO)

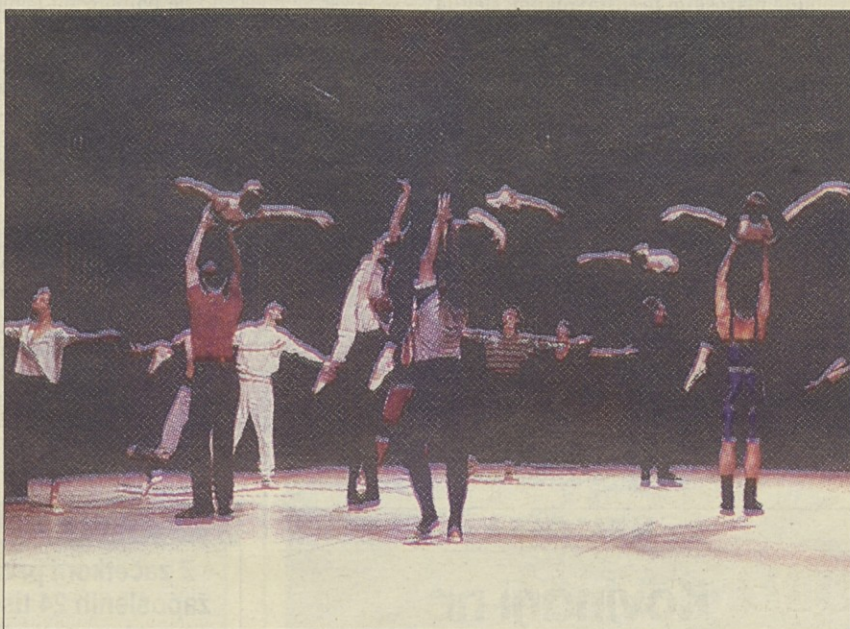
LJUBLJANA - Ali En, 21-letni provokator, ki je poplaval slovensko glasbeno sceno in je iz klepetavega mulca v gobezdavega mladeniča zrastel na »skateu« pred Cankarjevimi domom, živi v »funky« ritmu. Zameril se je vsem, razen svojim poslušalcem, ljudem, ki so do njegovega bučnega prihoda na slovenske radijske valove strogo poslušali le tuje glasbenike. Nekateri so se zgrazali nad sočnimi kletvicami v besedilih, drugim se je smilil Jan Plestenjak, ki mu je Ali posvetil kar celo pesem.

Ali je model, »staylish« model, osebnost, ki se rola po ljubljanski nočni sceni, je burek, rolka, zacetenik dekanj na snegu in je moderator na »Ballentines snowboard tekmovanjih«. Nekaterim gre na živce in pravijo, da je malomeščan, ki je svoj uspeh zgradil na pluvanju po drugih. Drugim, predvsem mladim, je vsek njegov stil, njegova besedila, v katerih prepoznajo sami sebe. Ali En bo ogrel publiko na nedeljskem koncertu, prav tako izredno provokativne in »najedajoče« ameriške skupine Beastie Boys, čeprav Ali trdi, da so Beastiji njegova ogrevalna predskupina.

Ce niste poznali njihove pesmi No Sleep Till Brooklyn ali (You Gotta) Fight For Your Right (To Party), ste jih gotovo spoznali s pesmijo Sabotage z novega albuma Ill Communication. Mnogi menijo, da se Beastie Boysi Adam Yauch (MCA), Mike Diamond (Mike D) in Adam Horovitz (Ad Rock) od svojega začetka niso nič spremenili. Se vedno jih imajo za hripave, razvajene in sovražnike zensk. Za enega svojih prvih koncertov so namreč najeli »go-go girls« in jih pustili ukleknjene na odru. Zase sedaj pravijo, da so odrasli. Za album Ill Communication so porabili le sedem mesecev. Ne ukvarjajo pa se le z glasbo. Mike D je solastnik tovarne z oblačili X - Large, ki jih prodajajo v Angliji, New Yorku, Los Angelesu, San Franciscu in Tokiu. Ad Rock je napisal dolg esej o politični situaciji v Tibetu, več pa se posveča tudi deskanju na snegu. Skupaj so ustanovili tudi diskografsko hišo, studio in revijo Grand Royal, v kateri je tudi mreža kosarkarskih igrišč in »skate rampa«. V nedeljo bodo Beastie Boys v Ljubljani v Hali Tivoli s tremi predskupinami. Ženska rap skupina Luscious Jackson, D.J. Hurrican in Ali En.

Tina Lucu in Irena Sorn

NOVO NA ODRU

Iz enega izmed »listov« triperesne baletne deteljice (Foto: S. Novković)

Dr. Lojz Kraigher: Školjka

Režiser Joze Babic, dramaturginja Mojca Kreft, asistent režiserja Alen Jelen, lektorica Barbara Zupan, scenograf Sveta Jovanovic, kostumografka Jerneja Jambreš, glasba Lado Jakša, koreografinja Lojzka Zerdin, igrajo Renata Radic Berglez, Marjan Kuret, Bojan Vister, Jasmina Pecar, Tone Bertonec, Miha Kavcic, Zdenka Bevc, Marina Dornig, Senjakobsko gledališče, nocoj ob 19.30. uri, predstava traja dve uri, en odmor, vstopnice po 500, 600, 700 SIT, gledališki list 200 SIT.

Kraigherjeva Školjka je dramsko besedilo o »iskanju bisera v školjki«, ki ga je režiser Joze Babic s posebno poezijo postavil v nas čas. Uprizoritveni koncept razgrinja vprašanja človeka, njegove duše in telesa ter razmišljanja o svetu, v katerem živi. Školjka kot metafora za iskanje tistega bisera, ki naj bi bil vrednota življenja, je igra o treh generacijah, ki v zablodah, ranjenosti in prizadetosti krojijo usodo druga drugi. Vročična blodnja glavne junakinje, ki želi ljubiti moškega, se sklene s koncem, ko izgubi ljubezen svojega življenja. Kljub temu, da je besedilo nastalo že leta 1901 in se nato spreminjalo do leta 1958, je Školjka sodobna v svoji sporočilnosti. Kot je že davno napisal Lojz Kraigher: »V školjki ni bilo bisera«, kar pa se ne pomeni, da se je človek v svoji drami odvedal iskanju školjke z biserom.

(A. P.)

Baletni večer

Koreograf in avtor predstave Toer van Schayk, balet - Pirovi plesi II, Himera in Orfej, plesejo E. Nekrasova, G. Radasan, O. Andrejeva, V. Isaicev, J. Ermalai, S. Semennjuk, V. Vidmar. Premiera nocoj ob 19. uri, SNG Opera in balet Ljubljana, predviden zaključek predstave ob 21. uri, odmor, vstopnice za premiero po 2.200, 1.900, 1.550 in 700 SIT, za izven po 2.000, 1.700, 1.450 in 700 tolarjev, gledališki list 700 SIT.

Pirov ples je bil v antični Grčiji najprej bojni ples, vendar se je kasneje razvil v ples razkazovanja moči in fizičnih vscin - v njem so sodelovali tako moški kot ženske. Osnovo baleta Pirovi plesi II predstavlja umetnost vojskovanja na francoskem dvoru v sedemnajstem stoletju. Glasbo so Jean-Baptiste Lully, Francois André Danican Philidor in Francois Couperin napisali v istem času za glasbenike na dvoru Ludvika XIV. Pas de deux z naslovom Himera je tretji del baleta Bajeslovna pretveza, nastalega na glasbo Bele Bartoka. Himera je slavna posast iz grške mitologije, pol ženska pol zival. Toer van Schayk v svoji koreografiji uporabi tudi motiv iz mita o znanem pevcu polbogju Orfeju. Pri tem ni zelo vezan na libreto, na osnovi katerega je nastal Orfej Stravinskega. Čeprav je čustvovanje obeh junakov v baletu podobno čustvovanju mitološkega para, to nista več Orfej in Evridika, ampak preprosto ženska in moški. (T. F.)

Iskalci bisera v školjki (Foto: T. Pinter)

KANADA / CLINTON NA OBISKU

V primežu denarnih težav in odcepitve

Krvaveca zelodčna rana ameriskega zunanjega ministra Warrena Christopherja, ki je moral v Ottawi poiskati zdravniško pomoč, je v poročilih tiskovnih agencij dodobra zasenčila vsebino pogovorov predsednika Billa Clintona v Kanadi (na sliki AP). Clintonov enodneveni skok k severni sosedu ZDA pa zato ni bil nič manj pomemben. V trojici severnoameriskega trgovinskega sporazuma (Nafta) namreč ni sibihi člen samo Mehika, ki je zaradi svoje gospodarske nesposobnosti pravkar dejansko preselila svojo prestolnico v Washington. Tezave se napovedujejo tudi Kanadi.

Valuto nekoč vzorne države kapitalizma s cloveskim obrazom zaradi zadolženosti in premalo stroge monetarne politike nekateri že zmerjajo s »severnim pezom«. Država ima poleg etga se odcepitve željno francosko govorečo manjšino, ki naj bi se do konca leta na referendumu odločala za samostojno državo ali proti njej, zato so gospodarski zlomi se posebej nevarni. Ni presenetljivo, da so skušali Clintonov obisk za svoje cilje izkoristiti tako nasprotniki kot zagovorniki odcepitve Quebeca.

Z vzklikom »Vive le Canada« se je Clinton v parlamentu opredelil za politiko premiera Jeana Chretienja in za enotnost države s katero ZDA na leto izmenjajo trgovine za 250 milijard dolarjev. Srečal pa se je tudi z najbolj gorečim zagovornikom odcepitve Quebeca Lucienom Bouchardom. Ta politik je nedavno z veliko sreče preživel nenavadno bolezen. Zaradi napada mesojede bakterije so mu odrezali nogo in komaj rešili življenje, toda to je samo se povečalo njegovo karizmatičnost, s tem pa tudi privlačnost odcepitve za prebivalce Quebeca. Poznavalci kljub temu menijo, da bo referendum pokopalo 60 odstotkov ravnodusnih Quebecanov - če se ne bo zgodilo kaj pretresljivega, na primer huda gospodarska ali finančna kriza.

Kanado je nekaj dni pred Clintonom obiskal predstavnik investicijske družbe Moody, ki je po mnenju finančnih strokovnjakov pomembnejši od ameriskega predsednika. Z enim samim stavkom, na primer z negativno oceno kanadskih reform, lahko požene tuje investitorje v beg in tudi v Kanadi povzroči »mehiški sindrom«, ki bi ga morali najbrž spet reševati Američani. Zagovorniki odcepitve so predsedniku Clintonu že zagotovili, da se bo tudi samostojni Quebec pridružil Nafti...

Barbara Kramzar

NATO / ODNOSI Z BLIŽNJIM VZHODOM

Verski skrajneži kot komunisti?

Claes je z obsodbo islamskega fundamentalizma mnoge razjezil

BRUSELJ - Med zagotavljanjem, da ne začenja »nove križarske vojne proti islamu«, je severnoatlantska vojska zveza Nato začela previdni dialog s petimi bližnjevzhodnimi in severnoafriškimi državami. Natov generalni sekretar Willy Claes, ki se otepa korupcijskih obtožb se iz svojega delovanja v belgijski politiki, je včeraj predstavil najnovejšo sredozemsko pobudo maroškim predstavnikom, sledila pa bodo srečanja z Izraelci, Egipčani, Mavretanci in Tunizijci.

Aktivnejšo varnostno politiko na Natovih južnih mejah so navdušeno podprle južne članice vojske zveze Portugalska, Španija in Francija.

Zaradi najnovejše pobude pa so glasno protestirale tiste bližnjevzhodne države, ki jih niso povabile zraven, kritične pa so tudi številne članice zveze Nato, ki menijo, da je Claes sodelovanje z bližnjevzhodnimi in severnoafriškimi državami neodgovorno predstavil kot napad na islamski fundamentalizem. Generalnega sekretarja Nata so veleposlaniki članic zveze osteli po izjavi, da

je fundamentalizem prav takšna nevarnost zahodni zvezi, kot je bil nekoč komunizem. Besni španski diplomat je komentiral, da je predstavljanje stikov kot novo križarsko vojno proti islamu nevarno in zavajajoče. »Nas cilj naj bi bila zagotovitev varnosti, ne pa iskanje novih sovražnikov,« se je pritoževal.

Vojska zveza Nato se je desetletja ukvarjala predvsem z vzhodno Evropo. Proti jugu se je začela obracati sele po poročilu tajnih služb, da lahko diktatorske države ali skupine fundamentalistov kmalu ogrozijo Evropo z jedrsko vojno. Po razburjenju, ki ga je povzročil, se je Willy Claes začel umikati. »Nata ne zanima verski fundamentalizem, pa naj bo to islamski ali kakšen drugačen,« je zapisal v britanskem časopisu Financial Times. Toda škoda je že bila narejena in Claesova avtoriteta se je močno omajala. Iran, Libija in Alžirija so izrazili zaskrbljenost o tem, kakšni so resnični cilji zahodne vojske zveze, nelagodje ob Claesovi izjavi pa so sporočile tudi nekatere muslimanske republike nekdanje Sovjetske zveze.

Jonathan Clayton / Reuter

NEMČIJA

Kovinarji ne nameravajo popustiti

MÜNCHEN (Reuter, dpa) - Na tisoče delavcev nemške kovinske in elektro industrije, članov sindikata IG Metall, je včeraj na Bavarskem po 11 letih ustavilo stroje in se podalo v boj za višje place in krajši delovni teden. IG Metall šteje več kot tri milijone članov in je eden največjih sindikatov v zahodni Evropi.

Predsednik sindikata Klaus Zwickel je včeraj zgodaj zjutraj v Nürnbergu pred vrati ene od Siemensovih tovarn pozval delodajalce, naj se čimprej odzovejo povabilu k pogajanjem. Opozoril je na nevarnost, da bodo delodajalci začeli stavekajoče izsiljevati po načelu »vrnite se na delo, ali pa vas odpustimo«. Delavci nemške kovinske in elektro industrije že od oktobra zahtevajo 35-urni delovni teden, zahtevajo pa tudi šestodstotno povišanje plac. Vodja IG Metalla za Bavarsko Werner Neugebauer je izjavil, da bo stavka trajala, vse dokler delodajalci ne bodo sprejeli njihovih zahtev ali pa ponudili kompromisno rešitev.

Delodajalci doslej se niso odgovorili na zahteve sindikata, prav tako niso predstavili svojih predlogov. Le minister za delo Norbert Blüm je opozoril na negativne posledice stavke, rekoc, da »stavke samo še bolj zavirajo tempo rasti«.

Iz solidarnosti z bavarskimi kovinarji so delavci v Baden-Württembergu napovedali opozorilno stavko. V Sindelfingenu pri Stuttgartu pa se je iz protesta proti politiki delodajalcev zbralo nekaj tisoč zaposlenih v tovarni Mercedes. Tudi v Kasslu je nekaj sto delavcev v kovinski industriji napovedalo opozorilno stavko. Predsednik drugega nemškega sindikata DGB Dieter Schultze pa je včeraj v podporo delavcem kovinske in elektro industrije napovedal akcijo »Solidarnost 95«.

O čem pišejo drugje po svetu

O pokolu v alžirskem zaporu

»To je največji pokol v zgodovini Alžirije, odkar se je osamosvojila od Francije. Zdaj vsi čakajo na odgovor - na mascevanje Islamske fronte rešitve in njenih oboroženih skupin. Položaj v Alžiriji se cedalje bolj zaostruje. Ljudi je upravičeno strah: da bi se zaščitili pred islamskimi teroristi, se pretvarjajo, da se selijo, potujejo ali da so nenadoma zboleli. Tisti, ki je imel priložnost, je že pobegnil. Tisti, ki mora ostati, je ujet v past.« (Il Messaggero, Rim)

O reformi ruskih oboroženih sil

»Rusija leta 1995 nujno potrebuje sposobno, opremljeno, sito in zadovoljno armado. Nujno je treba zmanjšati pretirano število divizij, zapreti odvečna vojska naselja in oporišča, uničiti na stotine ton streliva, razstaviti stare jedrske podmornice, priskrbeti stanovanja za tisoče oficirjev in jih odpustiti ter zapreti vojaške šole ali pa jih preusmeriti v izobraževanje poklicnih vojakov ... In vse to v le enem letu pod osebnim vodstvom ruskega predsednika, ki je med celensko vojno večkrat dokazal, da o vojskarih rečeh nima pojma.« (Sevodnja, Moskva)

O francoskih predsedniških volitvah

»Izid francoskih predsedniških volitev, ki bodo čez dva meseca, je manj gotov, kot je bil tedaj, ko je Balladur objavil svojo kandidaturo. To se je pokazalo tudi na svetovnih trgih, kjer je bil francoski frank v zadnjem tednu pod hudim pritiskom ... Balladur je maastrichtski sporazum le obotavljaše podprl. Toda v vlogi premiera so ga v preteklih letih poosebljali s smerjo, v kateri se gibljeta Francija in Evropa. Njegov nasprotnik, predsedniški kandidat Chirac, pa je v skrajni opoziciji. Bori se proti kandidatom skrajne desnice in levice in se poteguje za glasove vseh tistih, ki bi jih napovedane reforme prizadele. Toda se naprej ostaja vprašljivo, ali bi Chirac vodil drugačno politiko od Balladurja.« (Financial Times, London)

O ameriško-francoski vohunski aferi

»Eden od razlogov za povečano dejavnost tajnih služb na področju gospodarstva je konec hladne vojne. V ZDA so celo javno razpravljali o preusmeritvi informacijskih služb v zbiranje gospodarskih podatkov ... Cia - uradno - zavraca industrijsko vohunstvo. Pravzaprav naj bi slo za to, da domaco vlado obveščajo o gospodarski moči in tajnih nacrtih drugih držav ... Rezultate raziskav, ki stanejo milijarde, naročniki kljub globalnim informacijskim mrežam skrivajo kot pravi zaklad. Zato postaja ilegalni način pridobivanja pomembnih informacij za velike koncerne zapeljiva alternativa.« (Der Standard, Dunaj)

O generalnem sekretarju Nata

»Treba je poudariti, da se je Willyju Claesu izredno hitro povrnil spomin. Ko je podrobneje razmislil, se je le spomnil, da je italijanski proizvajalec helikopterjev Agusta leta 1989 Flamski socialistični stranki (SP) ponudil milijonsko podkupnino. Je pač enostavno pozabil. S tem, ko je hlinil 'izgubo spomina', je Claes zavedno potvarjal resnico. V običajni nizozemščini se to imenuje laganje. Pri tako visokem funkcionarju, kot je generalni sekretar Nata, kaj takega ne more ostati nezaznovano. Willy Claes mora odstopiti.« (Algemeen Dagblad, Rotterdam)

O severnoirskem mirovnem nacrtu»Major je stavil na to, da se bodo unionistični politiki v končni fazi le pripravljene uvesti za pogajalsko mizo. In sicer zaradi preprostega razloga: večina njihovih volivcev namreč to želi. Ljudje, katerih večina nikoli ni spoznala 'normalnega' življenja, so zdaj občutili, kakšno je lahko življenje brez nasilja. Večina prebivalstva iz katoliškega in protestantskega tabora se bo počasi začela zavedati tudi tega, da sovraštvo, ki izvira iz občutka zgodovinske nepravčnosti, v današnji Evropi nima nobenega prostora.« (Mlada fronta dnes, Praga)

Poveljnik Unproforja Janvier v Sarajevu

SARAJEVO, ZAGREB (dpa) - Na prvi obisk v Sarajevu je včeraj prispel bodoči vrhovni poveljnik mirovnih sil na območju nekdanje Jugoslavije Bernard Janvier. Janvier, ki bo v torek na položaju zamenjal francoskega. Janvier, ki bo v torek na položaju poveljnika Unproforja zamenjal Bertranda de La-presla, se je že sestal s političnimi in vojaškimi vodstvom bosanskih Srbov in muslimansko-hrvaske federacija.

Po treh mesecih relativnega miru na severu Bosne so se v noči na petek med srbskimi in muslimanskimi enotami spet vneli boji za Tuzlo. Bosanski radio in poveljstvo Unproforja v Sarajevu sta poročala, da je srbsko težko topništvo začelo obstreljevati predmestja Tuzle. Poleg tega so srbske in muslimanske enote izmenjale topniški ogenj v bližini Tesnja. Unprofor je tam zabeležil 76 eksplozij granat. Hrvaska tiskovna agencija Hina pa je včeraj poročala o večjih premikih srbskih enot v severni Bosni.

Položaj v bihaški enklavi se tudi včeraj ni bistveno spremenil. Krajinski Srbi so v podporo Abdičevcem obstreljevali položaje bosanskih vladnih enot v Veliki Kladusi. O spopadih so poročali tudi iz samega središča Bihača.

Evropski upravitelj Mostarja Hans Koschnick pa je včeraj sprtima mestnima skupnostima, Hrvatom in Muslimanom, na pogovorih o politični prihodnosti mesta predstavil nov nacrt za končanje napetosti. Evropska zveza pa je Mostarju namenila še 1,6 milijona nemških mark podpore za odprje delovnih mest.

Napetost v Makedoniji ne popušča

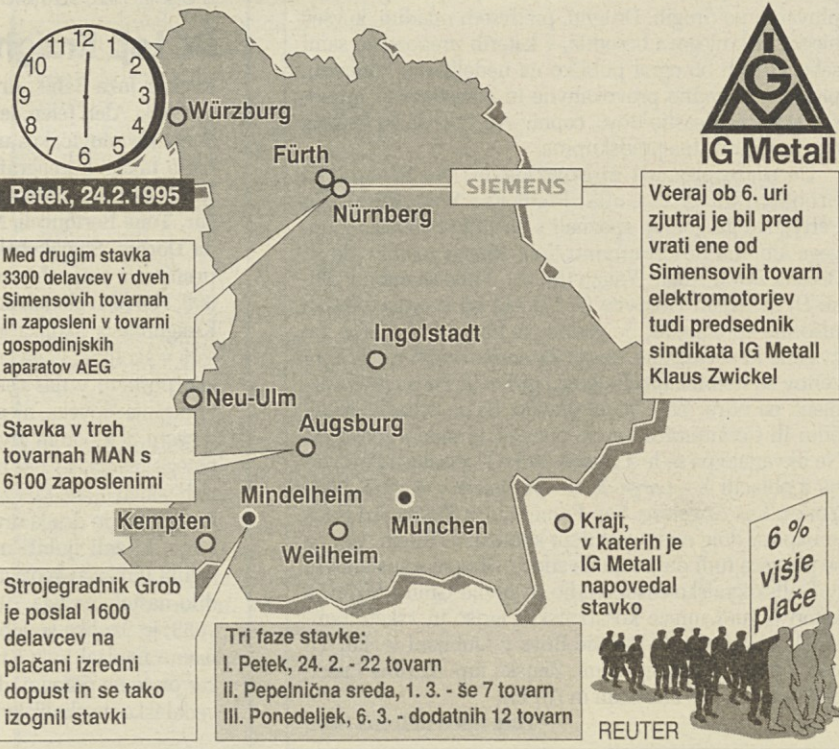
SKOPJE - Čeprav v zadnjih dneh ni bilo neposrednih spopadov med Albanci in makedonsko policijo, je politični položaj v Makedoniji se naprej skrajno zapleten. Dosedanja pogajanja albanskih političnih vodij s predsednikom Gligorovim in premierom Brankom Crvenkovskim niso obrodila nobenih rezultatov. Albanci zahtevajo, da bi po hitrem postopku sprejeli zakon o visokem solstvu, ki bi legaliziral Univerzo v Tetovu, okrog katere je največ nesoglasij, zakon o rabi jezika, po katerem bi se albanski jezik izenačil z makedonskim v tistih občinah, v katerih Albanci predstavljajo najmanj 10 odstotkov prebivalstva, in zakon o lokalni samoupravi, ki bi občinam vrnil vsaj del pristojnosti, ki so jim bile odvzete leta 1990.

Nepripravljenost makedonskih uradnih predstavnikov, da bi sprejeli hitre spremembe, bi utegnil odločilno vplivati na to, da se bodo Albanci umaknili iz vseh državnih institucij. Eden od visokih albanskih uradnih predstavnikov je v izjavi za Republiko poudaril, da se bosta politična vrhova v Pristini in v Tirani posvetovala v zvezi z morebitnim umikom Albancev iz makedonskih institucij, saj bi se v tem primeru močno poslabšal položaj v zahodni Makedoniji. Nekateri viri trdijo, da je prišlo do nesoglasij med misijo Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) v Skopju ter predstavnikom Jasusija Akasija Hugom Ansonom. Anson v celoti podpira makedonsko vlado v zvezi z najnovejšimi dogajanjimi v Tetovu, misija OVSE pa meni, da je treba univerzo v Tetovu legalizirati s sprejemom zakona o visokem solstvu.

Blerim Shala

VČERAJ SE JE ZAČELA STAVKA

Z začetkom prve izmene je v 22 tovarnah na Bavarskem, kjer je zaposlenih 24 tisoč delavcev, začelo stavkati več kot enajst tisoč članov sindikata kovinske in elektroindustrije IG Metall.

ČEČENIJA

Grozni je obkoljen z vseh strani

GOITI - Rusko topništvo in veccevni metalci raket so včeraj celo noč obstreljevali čecenske utrde južno od Groznega. Ze v torek so Rusi prekinili zadnjo vecjo cestno povezavo z razruseno prestolnico. Tako so jo po dveh mesecih spopadov popolnoma obkolili. Boji so se ze pred tem razširili na okoliška mesteca in vasi, od koder se v varstvu noci v Grozni tihotapijo ostrostrelci in enote komandosov.

Cecenski viri navajajo, da se je najmanj deset ruskih oklepnih vozil sinoči odpravilo proti mestu Urus-Batajev, jugozahodno od Groznega, kjer je središče čecenskih separatistov. Uporniki so ze sporočili, da se bodo umaknili v gore, južno od področja bojev. Pjotr Dejnjin, ruski šef zračnih

sil, je za agencijo Interfax izjavil, da so njegova letala sposobna napasti uporniška oporišča tudi v gorah.

O posegu v Čeceniji imajo prebivalci Rusije izjemno slabo mnenje, temu pa se pridružujejo tudi v tujini. Kljub temu je v četrtek predstavnik Združenih držav zagovarjal velikodusno pomoč, ki so jo namenili državam bivše Sovjetske zveze. Menil je, da boji v Čeceniji ne bi smeli zavreti podpore reformam, ki jih izvajajo v Moskvi. Strobe Talbott je povedal, da čecenska avantura sicer škodi interesom Moskve, da pa bi bilo spreminjanje politike za Washington neprimerno. Poudaril je tudi, da je kavkaska vojna »velik korak nazaj« in »osebni in politični poraz« predsednika Jelcina.

Kurt Schork / Reuter

V Čeceniji je padlo 1146 ruskih vojakov

MOSKVA (AFP) - Po zadnjih podatkih - včeraj jih je posredoval Dmitri Volkogonov, predsednik vladne komisije o vojnih ujetnikih in pogrešanih -, je med spopadi v Čeceniji padlo 1.146 ruskih vojakov, 374 je pogrešanih, 5000 vojakov je bilo med boji »ranjenih ali pa jih je zbolelo«.

Volkogonov je poudaril, da so omenjene podatke komisiji posredovali »uradni

vojaskih viri«, ki poročajo tudi o 20 žrtvah med zdravniki in bolničarji. Ob koncu januarja so uradni viri ministrstva za obrambo navajali 735 padlih ruskih vojakov in 2500 ranjenih. Volkogonov je se povedal, da imajo ruske sile v ujetništvu več kot 400 Čecenov, vendar o podrobnostih ni želel govoriti.

Gorbačov še vedno verjame v perestrojko

MOSKVA - Svoboda izražanja, svobodne volitve, konec hladne vojne... Deset let po začetku perestrojke (marec 1985), se njen »oč«, takratni predsednik Sovjetske zveze, Mihail Gorbačov, še vedno zaveda dosežkov svoje politične strategije, vendar meni, da bi se dogodki lahko počasneje odvijali. Pojem perestrojke, ki v rusčini pomeni obnova, je svetu naznanil korenite spremembe v sovjetski družbi. Gorbačov poudarja, da je »takšne ideje lahko najti tudi v nekaterih Leninovih delih«.

V prostorih fundacije Gorbačov, ki ima svoje prostore v severozahodnem delu Moskve, ima vedno veliko obiskovalcev - politikov, poslovnežev in novinarjev. Gorbačov si je kot oč perestrojke že zagotovil mesto v zgodovini, čeprav se morda ni zavedal, da bo njegova politika pripeljala do razpada Sovjetske zveze.

»Perestrojka v začetku ni pomenila popolnega uničenja tedanjega sistema«, poudarja vodja gibanja, ki je pripeljalo do padca komunizma v Sovjetski zvezi in kasneje do njenega razpada. »Tako kot Hruščov sem menil, da lahko ostane tedanji politični sistem nespremenjen in ga je preprosto mogoče prilagoditi Leninovim idejam«, priznava nekdanji generalni sekretar ruske partije. »Sele po letu 1988 sem spoznal, da sem se motil in da je mogoče spremeniti tedanji politični sistem«, dodaja Gorbačov. Demokratične ideje so ga prehitvevale. Ko je dovolil svobodo govora, je moral neprestano slediti razvoju liberalizma, ki ga je sam sprožil. Pogosto je okleval: tako je oporečniku Andreju Saharovu sele po dveh letih dovolil vrnitev v domovino (decembra 1986), in štiri leta potem, ko je bil na celu države, ukazal umik Rdeče armade iz Afganistana. Vec komunističnih voditeljev je v letih od 1988 do 1991 omeščalo svojo ideologijo: vedno bolj pogosto so namesto komunizma uporabljali izraz socializem. Takšno milejšje izrazoslovje kmalu ni več zadostovalo - poskus državnega udara avgusta 1991 je v treh dneh pripeljal do dokončne liberalizacije razmer v državi.

»To, kar se dogaja zdaj, ni v skladu z načeli perestrojke«, poudarja. Deset let po njenem začetku je še vedno prepričan, da bi bilo mogoče ohraniti Sovjetsko zvezo in hkrati izvajati reforme. »Zavzemali smo se postopno uvajanje gospodarskih reform in ne za terapijo soka. Zagovarjali smo obstoj Sovjetske zveze, nekateri pa so uzakonili njen razpad«, je odločno dodal.

Marina Lapenkova / AFP

SOMALIJA

Modre čelade odhajajo

V OZN trdijo, da mirovna operacija vendarle ni bila samo polom

NEW YORK - Združeni narodi prvič po petdesetih letih zaključujejo mirovno operacijo, ne da bi izpolnili svoje poslanstvo. Modre čelade zapuščajo Somalijo, za njimi pa ostaja dezela, ki je na milost in nemilost prepuščena spopadom med klani, ki naj bi jih mirovne čete spravile med seboj.

V želji, da bi se pri umiku izognili kakršnimkoli incidentom, si je mednarodna skupnost dodobra zavarovala hrbet z več kot deset tisoč vojakov in ladjevjem iz šestih držav članic ZN, med njimi ZDA, Francije in Italije, ki sodeluje pri operaciji »Združeni ščit«, v okviru katere bodo do 6. marca umaknili vse pripadnike modrih čelad, ki so sodelovali v Somaliji v okviru misije OZN.

Somalcev ne pesti več tolikšna lakota, kot je pustila pred prihodom modrih čelad leta 1992, toda mirovni proces, ki so ga začeli ZN, ni pomiril spopadov med klani. Ti se bodo po vsej verjetnosti še bolj razmaknili in ogrozili humanitarne organizacije, ki bodo ostale v Somaliji brez vojaške podpore.

Na sedezu OZN v New Yorku priznavajo, da v okviru operacije Onusom II niso dosegli ne vojaškega ne političnega cilja, ki so si ju zastavili: ni prišlo do nacionalne sprave in ni bilo doseženo trajno premirje. Odgovorni predstavniki Onusoma gledajo na umik predvsem pragmatično. Po njihovem mnenju so ZN v Somaliji preizkusili doslej še nepreizkušeno formulo vsiljevanja miru z orožjem. Očitno je spodletela, tako da se je boljše umakniti, kot pa za vsako ceno ohranjati nekoristno navzočnost, ki je stala več kot milijardo dolarjev na leto.

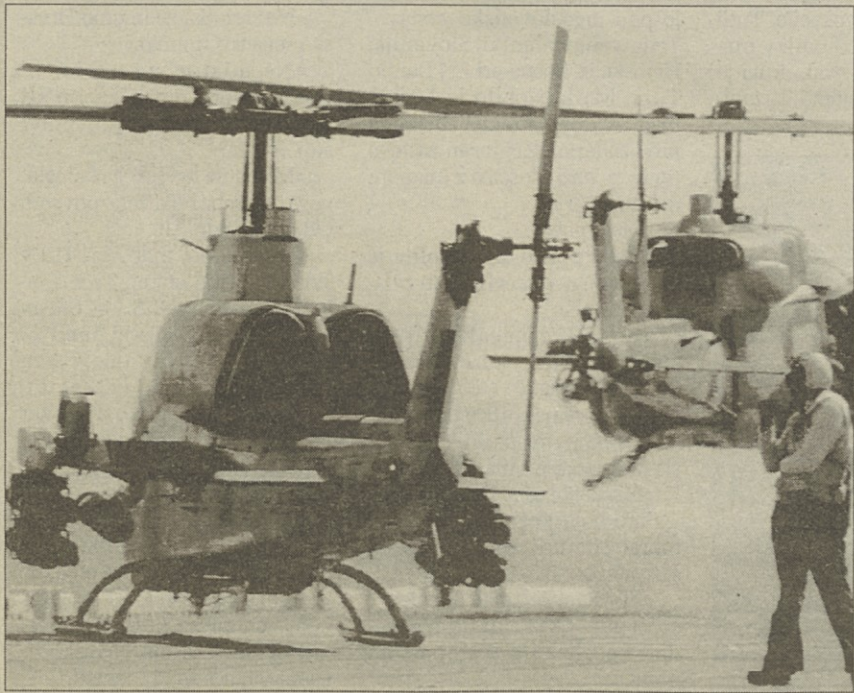
»Če pri protagonistih spopada ni pripravljenosti za politično rešitev, jim ne moremo vsiliti miru, saj za to nimamo na voljo dovolj sredstev«, je pred mesecem izjavil generalni sekretar ZN Butros Gali.

Po padcu režima Siada Barreja januarja 1991 se je Somalija pogreznila v obdobje dolgotrajne lakote in vojskih spopadov med frakcijama Mohameda Faraha Aidida in njegovega nasprotnika Alija Mahdija. Prva operacija ZN (Onusom I) se je začela aprila 1992, a so jo zaradi začetnih težav ze decembra 1992 zamenjale mednarodne sile pod vodstvom ZDA. Maja 1993 so modre čelade v okviru operacije Onusom II nadomestile in zamenjale mednarodne čete. Tokrat jih je bilo več kot 30.000, njihova pooblastila pa so bila precejšnja, saj jim je Varnostni svet dovolil, da »vsilijo mir« tudi s silo, če bodo tako terjale okoliščine.

Pet mesecev kasneje je smrt 18 ameriških vojakov, ki so naleteli na zasledo v vojski operaciji zoper Aidida, njihova trupla pa so potem vlačili po ulicah, sprožila alarmni zvonec. Ameriško javno mnenje se je odzvalo s tolikšnim ogorčenjem, da so se skupaj z Američani začeli umikati tudi njihovi zahodni zavezniki.

Po mnenju Kofija Annana, vodje mirovnih operacij OZN, so se ZN v Somaliji naučili nekaj »bistvenega«: »Kdaj se je treba umakniti«. Annan meni, da izid operacije vendarle ni povsem negativen. Tudi tisti, ki ne spadajo med pretirane optimiste, pa ugotavljajo, da je vse, kar bi lahko steli med pozitivno, na skrajno majavih nogah, saj OZN v Somaliji svoje naloge ni opravila.

Luis Torres de la Llosa / AFP

KITAJSKA / POSKUSI DEMOKRATIZACIJE?

Samouprava do leta 2000

PEKING - Namestnik kitajskega ministra za lokalno samoupravo Wang Zhenyao je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal, da so se kitajske oblasti odločile, da bodo do leta 2000 po vsej državi uvedle sistem neposredne, vaske demokracije. »Ministrstvo za lokalno samoupravo meni, da bo 900 milijonov kitajskih kmetov ravno s pomočjo politične participacije lahko bistveno vplivalo na razvoj naše države. Najprej bomo skušali izvesti neposredne volitve na najnižji, lokalni ravni, saj smo trdno prepričani, da bo to pozitivno vplivalo tudi na provincialne in državne organe«, je novinarjem zatrdil Wang Zhenyao.

Ljudska republika Kitajska je formalno sicer socialistična in demokracija država z močno lokalno samoupravo, dejansko pa je vsa oblast na lokalni in na državni ravni v rokah vsemogočnih partijskih voditeljev. »To so večinoma pomanjkljivo izobraženi in lakomni, a neverjetno zviti ljudje, ki so se solali na partijskih solah, nato pa so jih osrednje oblasti v Pekingu poslale na vse konce te ogromne države, da bi v skladu z navodili iz Pekinga upravljali lokalne skupnosti in province. V praksi pa so ti ljudje pravi fevdalni gospodje«, je položaj na kitajskem podeželju opisal Tien Hangzu, razisko-

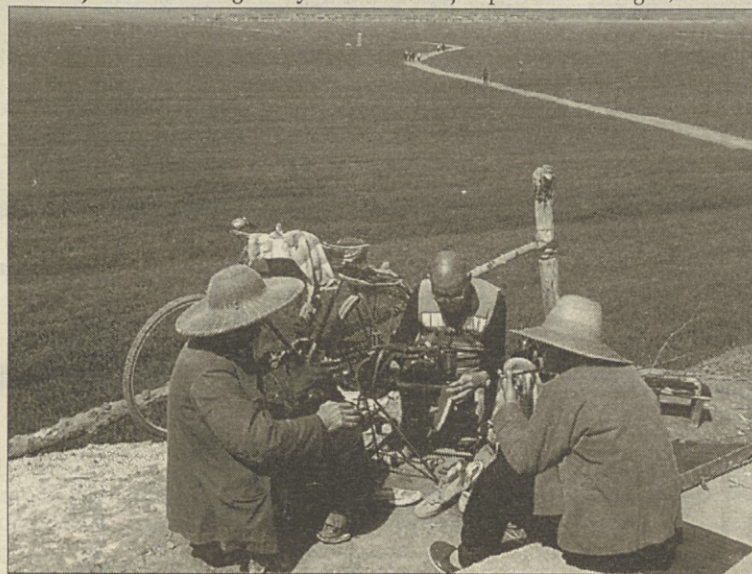
valec na seuleskem Institutu za kitajske studije.

Poslanci Ljudskega kongresa, najvišjega zakonodajnega organa na Kitajskem, so ze leta 1987 sprejeli zakon o vaskih odborih, ki naj bi po besedah ministra za lokalno samoupravo »kitajskim vaščanom prinesel več svobode in političnih pravic.« Poleg tega zakon tudi predvideva, da bodo se neizvoljeni vaski odbori pristojni tudi za pobiranje davkov, vzdrževanje infrastrukturnih objektov, gradnjo sol, bolnišnic in kulturnih domov ter javno varnost in socialno skrbstvo.

Wang je povedal, da bo po predvidevanjih uradnega Pekinga sistem lokalne samouprave učinkovitejši od centraliziranega stalinističnega sistema, saj je Kitajska kljub industrializaciji in urbanizaciji še vedno pretežno kmetijska država.

»Ko se srečujem s predstavniki lokalnih oblasti, mi vsi po vrsti zgroženi zatrjujejo, da bo nactovana reforma lokalne samouprave povzročila nemire in razpad organov državne uprave na podeželju, ki zagotavljajo kohezivnost nase države. Po njihovem mnenju kitajski vaščani se niso zreli za demokracijo, ki bi jo uvedba demokracije lokalne samouprave pogoj za uspešno nadaljevanje političnih in gospodarskih reform«, je prepričan Wang.

Jeffrey Parker / Reuter

V Tadžikistanu še ena volilna prevara

DUSANBEJ - V Tadžikistanu bodo imeli jutri parlamentarne volitve, ki sicer ne bodo vaja iz demokracije, zagotovo pa bodo povzročile nove razkole v tej obubožani srednjeazijski državi, ki šteje 5,7 milijona prebivalcev in v kateri pustoši državljanska vojna ze od leta 1992.

Predsednik Imomali Rahmonov je ta teden izjavil, da bodo te volitve »prvic večstrankarske, v duhu pluralizma in resničnih demokratičnih svobostin«. S predsednikom se strinja zelo malo državljanov. Tuji opazovalci ugotavljajo, da hoče Rahmonov, ki je bil znova izvoljen za predsednika novembra, predvsem utrditi svojo oblast z zlorabo volilnega zako-

na, da bi si zagotovil lojalnost parlamenta, ki ima 181 sedežev. »Nedemokracija teh volitev je ze vnaprej določena«, je izjavil Gančo Gančov, ki vodi misijo Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). Rahmonov je izšel iz državljanske vojne kot zmagovalček, saj se mu je posrečilo pregnati islamske in demokracijske sile iz države.

Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi in Organizacija združenih narodov nista poslali svojih opazovalcev na jutrišnje volitve, saj bi jih po mnenju obeh organizacij morali preložiti in dopustiti, da bi se opozicija v izgnanstvu primerno organizirala, sodelovala na volitvah,

predvsem pa začela s sedanjim režimom nova pogajanja o miru.

Štiri opozicijske stranke so v okviru sedanje volilne zakonodaje sicer lahko predložile svoje kandidate, med njimi pa ni poglobljene opozicijske sile, izgnane Islamske stranke obnove. Dovoljene štiri opozicijske stranke so v vsakem od 64 volilnih okrožij lahko predlagale le po enega kandidata, toda z volilnimi okrožji upravljajo tisti, ki jih je imenoval Rahmonov, tako da ni mogoče govoriti o opoziciji.

V Tadžikistanu bo v nedeljo volilo 2,6 milijona volilcev, delne izide volitev pričakujejo ze v torek.

Douglas Busvine / Reuter

POL STOLETJA PO JALTI SE EVROPA ZNOVA SREČUJE S PODOBNIMI VPRAŠANJI

Usodna in cinična diplomacija velesil

LONDON - Sovjetski diktator, ameriski predsednik in britanski vojni voditelj so že dolgo mrtvi. Toda usodna pogodba, ki so jo sklenili pred 50 leti, se vedno meče dolgo senco čez Evropo, kjer so novi spori zamenjali staro delitev na Vzhod in Zahod. V času, ko so zavezniki obkolili Berlin in se pripravljali na končni udarec nacistični Nemčiji, so se voditelji protihitlerjevske koalicije sestali v črnomorskem letovišču Jalta. Njihove odločitve o delitvi Evrope na vplivna območja so postavile temelje hladne vojne. Pol stoletja pozneje se spet pojavljajo isti strahovi, ki so obeležili sestanek ob Črnem morju.

Nekdanji svetovalec ameriskega predsednika Carterja Zbigniew Brzezinski je pred kratkim v Washingtonu omenil nekatere podobnosti. »Pred petdesetimi leti je bila Nemčija na kolenih, danes je najmočnejša sila v Evropi. Ravno nasprotno se dogaja z Rusijo. Evropa se srečuje s podobnimi vprašanji kot leta 1945. Kaksna je vloga Nemčije v novi Evropi? Kaksen odnos do Evrope bi morala imeti Rusija? Kaksno vlogo naj odigrajo Združene države,« se je vprašal Brzezinski.

Jalta je pripeljala do delitve Nemčije in dala mo-

žnost Stalinu, da je razširil svoj vpliv na vzhodno Evropo v letih po 2. svetovni vojni. V očeh nekaterih držav je bila konferenca v Jalti velik Stalinov uspeh in dokaz, kako cinična je lahko diplomacija velikih držav pri odločitvah o malih narodih. Ko so leta 1991 zrušili berlinski zid, so povsod začeli govoriti o »eni in svobodni Evropi,« o možnosti, da bosta vplivna območja in nasprotja zamenjala sodelovanje in varnost za vse. Taksna upanja so kmalu padla v vodo z vojno v nekdanji Jugoslaviji in rusko uničevalno akcijo v

Cečeniji. Vzhodnoevropske države so videle večjo možnost za svojo varnost v tem, da se pridružijo Natu. V Evropski zvezi so že zaskrbljeni zaradi znakov, da se na obzorju pojavlja nova Jalta. Zaveznice v Natu razpravljajo o možnosti, da bi vzpostavile poseben odnos do Rusije in s tem zmanjšala strahove, ki se v Moskvi porajajo zaradi siranja zveze na vzhod.

S tem so povzročile skrb bi državam, ki so že zaprosile za članstvo v zvezi. Obstaja namreč možnost, da bo Zahod sklenil dogovor z Rusijo, s katerim bodo ostale na prepihu in obstaja možnost, da bo Zahod prepustil Rusiji vpliv na odločanje o tem, kdo in kdaj lahko pristopi k zvezi. Zahodne države so takšno možnost že zanikale. Trdijo, da je nujno treba priznati Rusijo kot največjo evropsko silo v času, ko je uspešnost reform in s tem prihodnost te države še nejasna. Predstavniki

zveze so večkrat ponovili, da Rusija ne bo dala veta na pristop novih 16 članic. Siritev Nata na vzhod naj bi videla kot dobrobit za vsakogar. »Povečanje bo zbrisalo stare delitve in ne bo ustvarilo novih,« je prejšnji mesec povedal generalni sekretar Willy Claes v Münchnu.

Diplomati vidijo težave v tem, da se Nato ne more razširiti na ozemlje vseh 22 članic nekdanjega Varšavskega pakta. Nekateri države bodo torej varno pod zaščito jedrskega orožja, s katerim zveza zagotavlja varnost članicam, druge pa bodo prepustene same sebi. »Evropa je že zdaj razdeljena na varne in nevarne, kar je posledica Jalte. Ni posebej verjetno, da se bo to spremenilo,« meni neki izkušeni diplomat. V času, ko so se v Jalti sesli Stalin, Churchill in Roosevelt, so se razmerja moči spreminjala zelo hitro, enako hitro kot danes. Zanesljivost starih razmer

je minila, pojavljajo se nove nevarnosti.

Združene države so bile pred 50 leti že supersila, ki je razvijala svoje jedrsko orožje. Enako je bilo s Sovjetsko zvezo. Nemčijo so morali ostro kaznovati in ponizati, ker si je drznila porušiti razmerja moči in pri tem uporabljati silo. Britanija je bila na strani zmagovalcev, vendar je kmalu - skupaj s svojim imperijem - izgubila tudi svojo moč. Danes je Sovjetska zveza tista, ki je ponizana in Rusija je v krizi. Združene države, ki so ostale edina velesila, se srečujejo z zapletenim vprašanjem, kje in kako naj ukrepajo v drugačnem svetu. Tudi odnosi med Washingtonom in njegovimi stalnimi evropskimi zaveznicami iz časa hladne vojne so cedale bolj nezanesljivi. Nemčija se sprašuje, ali ni morda prišel čas, ko se mora njena politična moč v Združenih narodih in tudi druge izenaciti z njeno gospodarsko močjo.

Zdaj ko svet praznuje obletnico konca druge svetovne vojne, je tudi Jalta delezna precejšnje pozornosti. »Kar je najbolj zanimivo pri tej obletnici, je to, da se zdaj sprasujemo, kdaj so minile druge,« je zapisal britanski zgodovinar Timothy Garton Ash.

V članku je dodal, da Jalta pripada preteklosti, vendar kljub temu se vedno lahko veliko nauči celino, ki jo pretresajo nove vojne in trpljenja, ki jih Zahod ne more zaustaviti. »Na koncu, čisto na koncu - ne smemo se enkrat dopustiti zmagoslavju sile brez zakonitosti,«

Nicholas Doughty / Reuter

Mondena Jalta tone v pozabo

JALTA - Ob prelomu stoletja je črnomorsko letovišče gostilo rusko kraljevo družino. Pred petdesetimi leti so se tu sestali voditelji Velike Britanije, Sovjetske zveze in Združenih držav na zgodovinski konferenci. Zaradi političnih pretresov in postsovjetske gospodarske krize danes v Jalto zaidejo le redki gostje. »Zelo nam je težko. Včasih so bili hoteli in zdravilišča zasedeni celo leto, sezona pa je dosegla vrhunec čez poletje. Lani pa smo imeli le dva meseca pravi obisk,« je dejal Pjotr Makuha, namestnik direktorja združenja krimskih letovskih mest in nadaljuje: »Kar je slabo za Jalto, je slabo za ves Krim, saj se na turizem veže veliko industrije in storitvenih dejavnosti.«

Tudi v primeru, da bi se politične razmere umirile, bi Jalta le težko računala na milijon turistov v letu 1995, kar je za polovico manj kot pred dvema letoma. Sedemdeset let sovjetske oblasti je namreč pustilo sledi na letovišču. Temnačni sivi bloki kazijo prekrasen razgled na gore, ki obkrožajo mesto. Del starega trga so podrli in prebarvali pisana pročelja hiš iz 19. stoletja. Letoviško mesto je bila tudi priljubljena točka stare komunistične elite. Stevilo prebivalcev mesta se je v vročih poletnih mesecih kar potrojilo in naraslo na pol milijona. Stalin je palačo Livadia izbral za mesto sestanka s Churchillom in Rooseveltom leta 1945, na katerem so odločili o usodi povojne Evrope. Palačo, ki je bila zgrajena v čast carja Nikolaja II., je Stalin preuredil v lastno poletno rezidenco. Med pučem stare komunistične elite leta 1991 je Gorbacov letoval prav v predmestju Jalte.

Ob gospodarskem razsulu Ukrajine, Rusije in drugih nekdanjih sovjetskih republik upada tudi kupna moč turistov. Povprečna mesečna plača v Ukrajini znaša približno 20 dolarjev, tako da ljudje raje preživljajo svoje dopuste ob gojenju zelenjave na deželi.

Lani, ko je mesto preslo iz ruskih v ukrajinske roke, je bilo za Jalto se posebno slabo. Serija političnih spopadov med proruskim predsednikom Krima in parlamentom je bila napihnjena še s strani ruskih medijev. To je seveda odgnalo množice turistov, ki so se včasih sprehajale ob obali. Veliko stvilo Rusov je odpovedalo svoje rezervacije, ker so verjeli lažni informaciji televizije, ki je poročala o vrstah ukrajinskih tankov pred krimskimi mejami. Nato je prišla suša in pomanjkanje pitne vode, kar je povzročilo izbruh kolere. Pri tem je 17 ljudi umrlo. Zaradi suše so bili na Krimu prisiljeni zapreti tudi skoraj vsa zdravilišča, vodo pa so prebivalcem vozili s cisternami. Zimska deževja so sicer dodobra napolnila zaloge vode, pojavile pa so se težave z energijo, ki je postajajo nezno. Veliko objektov ne ogrevajo in tudi v najboljših hotelih iz pip teče le mlačna voda.

Letovišče, ki so ga zgradili v okolici palače Livadia, ima svoj lasten izvir vode, zato je bilo vse leto dovolj obiskovalcev. »Srečo imamo, da je bil car pameten in je zgradil palačo okoli studenca,« zadovoljno ugotavlja Tatjana Jevtusenka, uslužbenka v letovišču. Goste iz zahodne Evrope so privabile nizke cene. Za eno noč so odsteli od 50 do 150 dolarjev. Za leta, ko so bile sobe rezervirane že mesece vnaprej, smešno malo. Sindikati so včasih pošiljali na zdravljenje nekaterih kroničnih boleznih svoje delavce. Danes preprosto nimajo več denarja.

Silovito naraščanje kriminala je seveda odigralo svojo vlogo pri odganjanju turistov. Policija je lani zabeležila kar 22 naročenih umorov. Ubiti so bili tudi trije voditelji političnih strank. Tako nakatere družine, ki so prej služile denar z oddajanjem sob, tega ne upajo več početi. Makuha ne obupuje: »Nova generacija Rusov in Ukrajincev raje letuje na Kanarskih otokih kot pri nas. Vendar se vedno računamo na tiste, ki so tu že bili in so odšli zadovoljni. Ti se bodo vrnili.«

Lida Poletz / Reuter

Churchill, Roosevelt in Stalin pred pol stoletja na Jalti

NEKJE V EVROPI

V modi so trojke...

BRANKO ŠÖMEN

Nekje v Evropi je življenje se vedno vredno toliko, kot piše na tecažnih listah, kot so izračunali davčni uslužbenci ali zdravniki patologi. Nase življenje je v bistvu vredno toliko, koliko mi cenimo tuje življenje... Za tuje življenje pa nam je v glavnem figo mar. Razen v trenutku, ko smo ogroženi. Takrat namreč ne gre več za neko tuje življenje, marveč za nase!

Stali smo ob gostilniškem sanku, držali v rokah kozarce in strmeli na ulico, kjer je potekalo vsakdanje življenje.

»V Sloveniji so znova v modi trojke,« je rekel Rom in srebnil črno kavo.

»Trojke ali trojčki,« je skušal biti naivno duhovit Jure, ki se ni mogel otrestiti svojih dolgov in se je kar naprej mučil s svojo nizko, nikakršno novinarsko plačo.

»Nacionalistične trojke, ki naj bi branile državljane pred

državljani.«

»Mar Slovenci nimajo svoje policije?«

»To so strankarske trojke, Slovenski Sokoli.«

»SS,« je pokimal Jure in srebnil svoj višnjevec.

»Ne moreš imeti tri policije - redno, vojno in zasebno. To je, kot bi imel tri zene, tri posojila, tri mercedese, trojno državljanstvo...«

»Slovenske trojke so plod fashiistične stranke.«

»Res? Naj si Evropa ne prizadeva, da bi se na Balkanu srečali trije politiki in končali vojno? Mislim na Izetbegovića, Miloševića in Tudmana.«

Utihihni smu. Tehtali smo to politično modo trojk in si mislili vsak svoje.

»Ni nujno, da so trojke fashiistične. Lahko so tudi protifashiistične.« Pogledal sem Rema. Bil je edini, ki je redno prebiral časopise. Ne samo v službi, ko je počival od branja slabih scena-

rijev, marveč tudi doma, ko je počival od prebranega hrvatskega tiska in listal časopise, ki so izhajali zahodno in vzhodno od Zagreba.

Mimo lokala je zapeljal tramvaj. Trije vagoni. Modra zagreb-

ska trojka. Hotel sem jima reci, a sem raje molčal. Morda bi v tem videla zlobno provokacijo. Tudi milicniki so nekoč hodili v trojkah. Eden je spraseval, drugi je poslušal, tretji, pisмени, je zapisoval...

Foto: Romeo Ibrišević

»Trojka v New Yorku je protestirala, ker Srbi se vedno živijo pod jugoslovansko zastavo. Trije veleposlaniki Slovenije, Hrvaske in Bosne pri ZN Danilo Turk, Mario Nobilo in Muhamed Sadićbej so zahtevali, naj se pred sedežem ZN razen zastave umakne tudi ploščica z imenom nekdanje SFRJ.

»Malo pozno.«

»Bolje pozno kot nikoli!« je dejal Jure, naju pogledal in zalagal od smeha.

»Bogcatitvojega! Tudi mi smo udarna, novinarsko-literarna trojka!«

»Le da se nas nihče ne boji!«

»Ce se pa nismo nikjer registrirali, razen pri maticarju.«

»Kot kaj bi se registrirali?!«

Jure naju je znova pogledal, tokrat pomilovalno. Prestregel sem njegov sokolji predlog.

»Slovenci ze imajo Sokole.«

»Tudi Hrvati. In da bos vedel, zaceli so jim stopati na prste.«

»Mi trije bi lahko ustanovili HSS.«

»Ne seri. Saj ze imamo Hrvatsko seljacksko stranko.«

»Ne mislim na to. Mi bi predstavljali organizacijo ali trojko Hrvatski smedjeglavi sup...«

»Misliš na hrvatskega beloglavca jastreba? Ta leta povsod. Od Jadrana do Alp.«

»Simblično, mar ne?! HBS. Tri crke, Trije pojmi, Trije simboli. H kot Hrvat, S kot Slovenec...« je zacel sanjariti Jure.

»...in B kot Butalec,« sem bleknil, prepričan, da sem duhovit, Rom pa je ježno dejal, ker njegove profane inicialke ni bilo v izmisljeni kratki. »Drži. No-mes est omen.«

Naredili smo dolge obraze. Razšli smo se kot neustanovljena trojka, ki ni imela ne grba, ne kratice, ne imena, ki ni protestirala, vendar se tudi nad nimer ni navdusevala. Hrvatsko življenje si tega še ni zaslužilo.

NEMČIJA / PO SKLEPU NOTRANJEGA ZVEZNEGA MINISTRSTVA IN HAMBURŠKIH OBLASTI

Razpustili so protiustavni neonacistični organizaciji

Najnevarnejša je bila FAP, ki je imela kakih 430 pristašev

BERLIN - Zvezna republika Nemčija je včeraj prepovedala in razpustila dve neonacistični organizaciji, ki sta za ustavne sodnike v Karlsruheju »nevarni in protiustavni«. Od leta 1992 so tako izven zakona postavili devet desničarskih organizacij. Včeraj so razpustili Svobodnjasko stranko nemških delavcev (FAP) in Nacionalno listo (NL). Prva je bila razvejena po vsem nemškem ozemlju, tako da je sklep sprejel zvezni minister za notranje zadeve Manfred Kanther, proti drugi pa so posegle hamburske deželne oblasti, ker je NL prisotna le v Hamburgu.

Nemška protiteroristična služba (Verfassungsschutz) je FAP nadzirala vse od njene ustanovitve leta 1979. Agenti so tako sproti preverjali njeno dejavnost na vsem nemškem ozemlju. Vodstvo FAP se je hvalilo, da ima na tisoče privrženec, protiteroristična služba pa je ugotovila, da je teh pristašev le 430. Agentom so bili obenem znani vsi njeni sedeži, tako da so po včerajšnjem sklepu preiskali kakih 50 sedežev, v katerih so zaplenili ogromno propagandnega in drugega neonacističnega materiala (na sliki AP gradi-

vo z düsseldorfskega sedeža) ter celo orožja. Na podoben način so v Hamburgu razpustili tudi NL, ki je imela le kakih 30 pristašev.

Notranji zvezni minister Kanther je včeraj povedal, da se je treba proti desnim skrajnežem boriti z enako odločnostjo kot proti levicarskim. FAP je oboževala nekdanje nacistične veljake, ohranjala je nacistične rituale, napadala demokratične institucije, gojila sovražstvo do Židov in tujcev.

Sklep notranjega ministrstva so podprle vse nemške stranke, zadovoljni so tudi ljudje, ker je oblast kočno z vso odločnostjo stopila na prste tudi neonacistom. Nekoliko bolj zaskrbljeni so pri protiteroristični službi, ker se bojijo, da bodo neonacisti sedaj presli v ilegalo. Bodri jih le ugotovitve, da je število neonacistov omejeno in da je večina ljudi do njih sovražno razpoložena, ker jih ima za nevarne psihopate. Bolj zaskrbljeni so glede dežel v nekdanji NDR, kjer bi neonacisti lažje dobili privrženec med nezadovoljnimi in do tujcev sovražno razpoloženimi osebami.

ZDA / NEOBIČAJEN PREDLOG

Župan Giuliani je predlagal »mafijski tour« po New Yorku

NEW YORK - »In sedaj, gospe in gospodje, na vaši desni lahko vidite "Umberto Clam House", v tej newyorski restavraciji je na svoj rojstni dan bil leta 1972 ubit Joseph Gallo, ki so mu zaradi vratomlomihi akcij pravili "Crazie Joe" (Nori Joe).« Tako bi lahko v kratkem turistični vodniki peljali ljudi na ogled krajev, kjer se je Cosa nostra proslavila. »Mafijski tour« je predlagal newyorski župan Rudolph Giuliani. Predlog ni nov, a ga je prvič izrekla neka tako vidna osebnost. Navsezadnje je prav Giuliani kot državni pravdnik zadal težke udarce newyorškim mafijskim družinam.

S precejšnjim smislom za humor je Giuliani skupini poslovnežev povedal, da bi jih lahko sam popeljal na kraje mafijskih zločinov in posnemal govorico mafijskih botrov. Giuliani je navsezadnje v zapor strpal mafijske kolovodje velikega kalibra, kot sta bila Tony Corallo in Anthony Salerno. Župan je se povedal, da misli zelo resno, ko predlaga ta turistični ogled, ki bi ga lahko razsirili se na Brooklyn, ki se vedno »diši po mafiji«. Kaj hoče s tem doseči, ni se popolnoma jasno. Nedvomno bi imel New York finančne koristi od turizma, brzkone pa hoče Giuliani s taki ogledi tudi vzgajati ljudi, ki bi se prepirali o nevarnosti mafijskega nasilja.

CIPER / DVA MRTVA IN ŠEST RANJENIH

Panika zaradi potresa

NIKOZIJA - Ciprski predsednik Glafcos Clerides je včeraj obiskal območje, ki ga je v sredo ob 23h po krajevnem času prizadel potres, ki je dosegel jakost 5, 2 po Richterjevi lestvici. Potres je najhujše prizadel vasi v pokrajini Paphosa, obmorskega mesteca 160 kilometrov jugozahodno od glavnega mesta. Prvi in najmočnejši sunek, ki je trajal približno pol minute, so občutili na vsem otoku, pa tudi v južni Turčiji, Libanonu in Izraelu. Epicenter potresa je bil na morju, severozahodno od Cipra. Manjši potresni sunki so se nato vrstili vso noč do starih zjutraj.

Na podlagi policijskih podatkov je potres v Paphosu in bližnji okolici poškodoval več bivalisc. Baje se je pogreznilo celo nekaj cest. Potres je povzročil tudi smrt dveh starejših zakoncev, ki sta življenje izgubila pod ruševinami

svojega doma v vasi Miliou. Zaselek se nahaja med Paphosem, enem najpomembnejših ciprskih turističnih središč, in Polisem. V potresu je bilo ranjenih tudi šest oseb. Prebivalci Paphosa in okolice so iz strahu sklenili prenočiti pod milim nebom. V glavnem mestu Nikoziji so zaradi potresa ljudje zapustili hiše in se zbrali na mestnih ulicah. Potres je povzročil velik preplah tudi v mestih Pafos, Limassolu in Larnaki. Predsednik Clerides se je takoj odpravil na obisk prizadetih vasi. Obiskal je Pano, Arodes in Miliou, kjer sta umrla zakonca Charilaos (73 let) in Stella (65 let) Hadjigeorgiu.

Otok ni doživel hujših potresov že od začetka petdesetih let, ko je v potresu umrlo sedem oseb, tudi takrat v okolici Paphosa. Ze takrat je povzročil precejšnjo gmotno škodo.

PAKISTAN / PROTI KRISTJANOMA NI BILO DOKAZOV

Pomilostitev je pravi poraz za vse islamske skrajneže

K sreči pa je njihova politična teža v državi zanemarljiva

ISLAMABAD - Pakistanski islamski funadamentalisti so obupani, ker je vrhovno sodišče v Lahoreju razveljavilo prvostopenjsko razsodbo, s katero so na smrt obsodili dva pakistanska kristjana, 14-letnega Salmata Meisa in njegovega 40-letnega strica Rehmata. Sodniki so ugotovili, da ni nobenega dokaza, ki bi potrjeval, da sta kristjana res napisala bogokletna gesla proti islamu in preroku Mohamedu na zid moseje v njuni vasi, kot je to zahtevala obtožnica. Zaman so pričeli trditi, da so gesla takoj izbrisale, ker so bila preveč bogokletna in neponovljiva, sodniki jim niso verjeli. Pakistanski novinarji so medtem ugotovili, da je bil vsega kriv spor med krščanskimi dečki in muslimanskimi bogatimi kmeti. Dečki so namreč raje zaslužili kaj v mestu na svojo pest, kot da bi dñinili muslimanskim kmetom.

Po razsodbi je morala poseci policija, ki je odpeljala histerične skrajneže, ki so na ves glas vpili svoje razočaranje. Do njih so bili skrajno obzirni in so jih skušali zlepa prepričati, naj se vrnejo domov (na sliki AP). V prejšnjih dneh so skrajneži grozili, da bodo pobili sodnike in njihove družinske člane, ce bi »bogokletna nevernika« oprostili. Pakistanski islamski fundamentalisti skupine Džamaat islami so na vse načine poskušali pogojevati razsodbo, a jim to ni uspelo. Zaradi prvostopenjske razsodbe se je namreč zgražal ves svet, predsednica vlade Benazir Buto je bila prav tako razočarana in presenečena.

Vsi so se sedaj oddahili, a ne pakistanske oblasti, ki se bojijo množičnih demonstracij. Nekoliko jih bodri le dejstvo, da so islamski fundamentalisti res zelo glasni, na zadnjih političnih volitvah pa so si zagotovili le tri po-

slanska mesta, tako da je njihova politična teža v državi skoraj zanemarljiva. Nedvomno pa so zelo vplivni, tako da bodo morale oblasti čimprej spremeniti zakon o bogokletstvu, ki ga je sprejel diktatorski režim Zia-ul-Haka leta 1986. Prav na podlagi tega zakona so namreč obsodili na smrt oba kristjana, s pridom pa ga uporabljajo tudi proti drugim muslimanskim verskim ločinam.

Prav to so ob izjavah zadovoljstva včeraj zahtevali predstavniki organizacije Amnesty International. Po njihovem je prav ta zakon glavi vzrok za kršitve človekovih pravic v Pakistanu. Vatikanski predstavnik za tisk Joaquin Navarro je prav tako pozitivno ocenil sklep sodišča v Lahoreju. Po njegovem je razsodba v čast pakistanskemu ljudstvu in oblastem, ker se z nasiljem ne utrjuje narodne enotnosti, ta je uresničljiva le s strpnostjo in razumevanjem.

Ladja s plutonijem odplula iz francoskega pristanišča

CHERBOURG (FRANCIJA) - Iz francoskega pristanišča Cherbourga je izplula tovarna ladja Pacific Pintail (na sliki AP), ki ima na krovu v plutonij predela-

ne jedrske odpadke japonskih jedrskih elektrarn. Izplutje so skušali do zadnjega ovirati aktivisti naravovarstvene organizacije Greenpeace.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.15	Radovedni Tacek: Gasilec, pon.
08.30	P. Golia: Srce igrač, pon. 2/3 dela mladinske gledališke igre
08.50	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 8. oddaja, pon.
09.05	Svinčnik piše s srcem
09.35	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
10.20	Zgodbe iz školjke, pon.
10.50	Dogodivščine Toma Sawyerja, ameriski film
12.05	Gore in ljudja, ponovitev
13.00	Porocila
13.05	Intervju: Ivan Dolnicar, ponovitev
14.05	Video strani
14.25	Tednik, pon.
15.15	Poglej in zadeni, pon.
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	Tv dnevnik 1
17.10	Osupljivi svet Nicolasa Hulota, 1/3 del francoske dokumentarne serije
18.00	RPL - Studio Luwigana
18.45	Hugo, igrca
19.05	Risanka
19.18	Zrebanje 3 x 3
19.30	Tv dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Utrip
20.10	Ona +on
21.15	Za tv kamero
21.30	Na starih kolesih, 7/12 del am. dokumentarne nadaljevanke
21.50	Ozare
22.05	Tv dnevnik, vreme, sport
22.35	Sova: Umor, je napisala, 8/21 del ameriske nanizanke
23.25	Zlobnost, italijanski film

SLOVENIJA 2

07.50	Video strani
08.00	Euronews
08.50	Umetnost diriganja, 2. oddaja
09.55	Maribor: Zlata lisica, veleslalom (Z), 1. tek, prenos
10.55	Oberstdorf: Smučarski poleti, prenos
12.55	Maribor: Zlata lisica, veleslalom (Z), 2. tek, prenos
13.50	David Copperfield: Skrivnost na Orient Ekspresu, pon.
14.50	Turistična oddaja
	Sova, ponovitev
15.05	Davov svet, 17/24 del ameriske nanizanke
15.30	Umor, je napisala, 7/21 del ameriske nanizanke
16.25	Zvezdniki v cirkuški areni
18.00	EP v streljanju, posnetek iz Vantaaja
18.30	Slovenski magazin
19.00	Podarim - dobim
19.05	Karaoke, razvedrilna oddaja TV Koper- Capodistria
20.10	Policaiz z Beverly Hillsa, ameriski film
21.50	Sobotna noc:
	45. festival popevk iz San Rema
01.55	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
09.00	Spot tedna
09.05	CMT
10.00	Teden na borzi, ponovitev
10.10	Kino, kino, kino, ponovitev oddaje o filmu
11.10	Dance Session, ponovitev oddaje o plesu
11.45	Spot tedna
11.50	Video strani
18.00	Spot tedna
18.05	Burleska Charlieja Chaplina
18.30	Trije glumaci, ponovitev filma
20.00	Vreme
20.05	Krik, oddaja o stilu
20.35	Splošna praksa, 10. del avstralske nanizanke
	Dolgotrajno poslavljanje
	Igrajo: Michael Craig, John McTernan, Sarah Chadwick in drugi; režija: Graham Thorburn
21.30	Na begu , am. film
	Igrajo: Michael Douglas, Susan Anspach, Lawrence Dane, Eugene Levy, Charles Samantha, Phillip Akin, Jennifer McKinney, Lesleh Donaldson in drugi
23.10	Vreme
23.15	Chicago
	In concert at the Greek theatre, posnetek koncerta
00.20	Spot tedna
00.25	CMT
01.10	Video strani

MTV MMTV (62. kanal)

17.30	Popotnik, potopisi in nasveti popotnikom, ponovitev
18.15	Turistično okno Kompas Holiday's, ponovitev
18.30	MMTV sport, ponovitev
19.10	Kuhajmo skupaj, kulinarčna oddaja, ponovitev
19.40	MMTV shop, televizijška prodaja
20.00	Pustna živa scena z gosti: Zvezde, Veter, Majda Pečarič in Ultrazvok, Janez Skof, Simona Weiss, Ivan Hudnik, Majda Pečarič in Toni Kapusin, Obvezna smer, Primož Kastelic, Don Juan in plesna skupina Bolero
21.00	Papirnati tiger, film
22.30	Mortal Passion, film

RAI 1

7.00	Otroški variete La Banda dello Zecchino
9.00	Oddaja za najmlajše, risanke
9.55	SP v smučanju
10.05	Tedenski dnevnik o TV programih Canal Grande Laraichevedrai
11.35	Rubrika: Verdemattina
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Odd. o medicini Check-up (vodi A. Manduca)
13.25	Izzrebanje lota, vreme
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Aktualna odd. o morju: Linea blu
15.15	7 dni v Parlamentu
15.45	Otroški variete Disney Club, risanke
17.40	Aktualni tednik TG 1 Almanah
17.55	Izzrebanje lota
18.00	Dnevnik
18.15	Oddaja o zdravju in lepoti Più sani più belli
19.35	Nedeljski evangelijski
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Glasba: 45. Festival italijanske popevke (vodi Pippo Baudo)
0.05	Dnevnik 1 in vreme
0.15	Filmske novosti
0.20	Film: Ilcoltello nell' acqua (dram., Poljska '62, r. R. Polanski)
1.50	Svet operete: Addio giovinezza

RAI 2

6.30	Videocomic
6.55	Jutranja oddaja Mattina in famiglia, vmes (7.00,7.30,8.00,8.30,9.00,9.30,10.00) dnevnik TG2
10.25	Evropski dnevi
10.55	Tvoj bližnji
11.15	Potrebujem te
12.00	Variete: In famiglia
13.00	Dnevnik, sportna odd. Dribbling in vreme
14.00	Film: Il ladrone (kom., It. '80, i. E. Montesano)
16.25	Izzrebanje lota
16.30	Film: Valdez il mezzosangue (pust., It. '73, i. C. Bronson, M. Bozzuffi)
18.05	Serenio variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.30	Film: E' una sporca faccenda tenente Parker (krim., ZDA '74, i. J. Wayne, E. Albert)
22.25	Film: Atlantic City UD-SA (dram., ZDA '79, r. L. Malle, i. B. Lancaster, S. Sarandon, M. Piccoli)
23.30	Dnevnik, 0.25 vreme
0.30	Tedenski dnevnik o televizijskih progr. Canal Grande Laraichevedrai
1.00	Sobotni sport: vaterpolo

RAI 3

6.35	Pregled tiska
7.30	Film: C'è posto per tutti (kom., It. '91)
9.00	Dnevnik o televizijskih progr. Laraichevedrai
9.30	Film: Joan Lui (fant., It. '71, i.-r. A. Celentano)
12.00	Dnevnik
12.15	Drobci
12.55	SP v smučanju: veleslalom Z, 2. tek
13.30	Nan.: Vita da strega
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR - Okolje Italija
15.15	Sport: odbojka, 16.30 dresura, kolesarstvo
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti, sport
19.50	Aktualna odd.: Omnibus
20.30	Film: L'uomo dai sette capestri (vestern, ZDA '72, i. P. Newman)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	SP v smučanju: smuk, M
23.30	Dok.: Ci chiamavano Wogs,23.50 Letti gemelli
0.30	Dnevnik, pregled tiska, vreme

RETE 4

7.20	Nan.: Tre cuori in affitto
7.50	Nad.: Diritto di nascere, 8.00 Manuela, 9.05 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
9.55	Variete: Buona giornata, vmes 11.00 nad. Febbre d'amore, 12.00 Rubi, vmes (11.25) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Medicine a confronto
16.10	Nad.: La donna del mistero, 17.00 Perdonami
18.00	Variete: Buona giornata, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Totò sexy (kom., It. '63, i. Totò, G. Agus)
22.50	Film: Totò di notte (kom., It. '62, i. Totò, E. Macario), vmes (23.30) dnevnik
0.20	Pregled tiska
0.30	Nan.: Jeffersonovi, 1.00 Tre cuori in affitto, 1.35 Mai dire si

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Aktualno: A tutto volume, 9.30 Nonsolomoda, 10.00 Affare fatto
10.30	Nan.: Komisar Scali
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Aktualno: Amici, 15.25 Anteprima
16.00	Otroški variete Bim bum bam, vmes risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Film: Indiana Jones e l'ultima crociata ('89, i. H. Ford, S. Connery)
23.10	Variete: Gommapiuma
23.30	Film: L'occhio del gatto (fant., '84, i. A. King), vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
12.25	Odpri studio, 12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.20	Aktualno: Village
14.30	Variete: Non è la RAI
15.30	Variete: Jammin'
16.15	Aktualno: Ciak
16.45	Nan.: Star Trek, 17.45 Superboy, 18.15 Village, 18.20 Robocop
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Film: Rimini Rimini-Un anno dopo (kom., '63)
22.45	Nan.: Belle e pericolose - Omicidio registrato (i. M. Michele, L. Cutter)
0.45	Italia 1 sport
2.00	Film: Il Consiglieri (dram., It. '73)

TELE 4

13.30	19.30, 22.00, 23.45 Dogodki in odmevi
20.30	Nad.: Kalifornija, 21.20 nan. Le spie

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 1.00 Dnevnik
9.45	12.45, 19.50 SP v smučanju
20.45	Film: Gazebo (krim., '60, i. G. Ford, D. Reynolds)
23.10	Spanski nogomet

Koper

09.55	Smučanje - svetovni pokal, veleslalom (Z), 1. tek neposredni prenos iz Maribora
12.55	Smučanje - svetovni pokal, veleslalom (Z), 2. tek neposredni prenos iz Maribora
15.00	Juke Box, pon. I. dela
16.00	Euronews
16.10	Juke Box, pon. II. dela
17.00	Vzporedna življenja - ljudje in dogodki naše casa - 1945; avtor : Silvano Sau
18.00	Slovenski program
	Tv Poper - kabaret
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Jutri je nedelja - verska oddaja
19.40	Maribor: Smučanje - svetovni pokal, veleslalom (Z), povzetek
20.30	Sanremo '95 - 45. festival italijanske popevke, zaključni večer, vmes Vsedanes

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Hocem obdržati sina, pon.
11.00	Prismojen bolnik, am. kom., 1954
12.30	Hello, Austria, Hello, Vienna
13.00	Cas v sliki
13.10	Bije trinajsta ura, nemška kom., 1950
14.40	Stirinajst let, kaj zdaj?
15.00	Otroški program
16.15	Beverly Hills 90210
17.00	Mini cas v sliki
17.10	X - Large
18.00	Cas v sliki
18.05	Zdravnica dr. Quinn
	Sreča v igri
19.00	Zlata dekleta
19.30	Cas v sliki, vreme
19.55	Sport
20.15	Musikantenstadl
22.05	Kodno ime: Plesalec , ameriski vohunski film, 1987
	Igrajo: Kate Capshaw, Jerroen Krabbe in drugi
23.35	Cas v sliki
23.40	Amazonke na Mesecu, am. komedija, 1987
01.00	Simon Templar
01.45	Video strani

ORF Avstrija 2

09.55	Maribor: Alpsko smučanje, veleslalom (Z), 1. tek
11.00	Smučarski poleti, iz Oberstdorfa
12.50	Maribor: Alpsko smučanje, veleslalom (Z), 2. tek
15.00	Avstrija II
16.30	Slika Avstrije
17.00	Ozri se po deželi
17.45	Kdo me hoče, zivali iscejo dom
18.00	Sport
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Na psihiatrovem kavču , am. kom., 1988
21.50	Cas v sliki
22.00	Cas na nabodalu
22.05	Alpsko smučanje, svetovni pokal, smuk (M), iz Whistlerja, Kanada
22.20	Monthly Pyton's Flying Circus
22.50	Bravissimo, iz Lida
23.50	Round Midnight
00.35	Video strani

Hrvaška 1

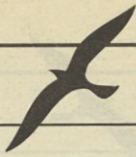
08.45	Tv-koledar
08.55	Porocila
09.00	Dobro jutro
10.30	Mesečev Skakac, 1/24 del otroške serije
11.30	Kapitan Zaspas, 8/13 del risane serije
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 106/211 del
12.50	Me je kdo iskal?, zabavnoglasbena oddaja
13.35	Briljantina, oddaja za mladino
14.15	Narava telesne zgradbe, 5/6 del dokumen. serije
14.45	Prizma, multinacionalni magazin
15.30	Porocila
15.45	Beverly Hills, 1/30 del serije
16.30	Debeluska , kanadski film, 1989
	Igrajo: Ricki Lake, Craig Sheffer, Nada Despotovich, Paul Benedict in drugi; režija: Paul Schneider
18.00	Televizija o televiziji
18.30	Cista resnica, dokumentarna oddaja
19.15	Na zacetku je bila Beseda
19.30	Dnevnik
20.02	Sport
20.10	Zaslepljeni , ameriski film
	Igrajo: Robert Mitchum, Ernest Borgine in drugi
21.45	V dobri družbi, glasbena oddaja
22.35	Slika na sliko
23.15	Razmisljanja
00.15	Sportna sobota
00.25	Porocila
00.30	Sanje brez meja

Hrvaška 2

10.35	Tv koledar
10.45	Oberstdorf: Smučarski skoki, prenos
13.30	Maribor: Veleslalom (Z), posnetek
14.20	Ukradeni nacrti, otroški film
15.15	Ekran brez okvirja
16.15	Theatron:
	Don Giovanni
19.20	Risanka
19.30	Dnevnik, sport
20.10	Mojstrovine svetovnih muzejev
20.30	San Remo, prenos zaključnega večera
	V odmoru Severna obzorja, 66/88 del
00.30	Popolna nevesta , ameriski film, 1991
	Igrajo: Kelly Preston, Sammi Davis, Linden Ashby in drugi

MTV Madžarska

06.00	Sončni vzhod
08.00	Otroški program
11.00	Po sledeh sončnega zar-ka, serija
11.30	Zgodovina madžarske tehnike, serija
12.00	Zvon, video strani
12.05	Dvorčak: IX. simfonija
	Novi svet
13.00	Napovednik programa
13.25	Na poti povratka
14.00	Hurikan
14.35	Dandanes
14.55	Barve Evrope
16.30	Cas x
17.15	Storije
17.30	Odpri usta, spored L. Juszta
18.25	Kolo sreče
19.00	Za otroke
19.15	Pet minut proze
19.30	Dnevnik
20.20	Kumara, politična solata
20.40	Sreča je opoteka, am. film
22.30	Koncert Erike Zoltan, posnetek
23.20	Procesi Klaus von Bülow, dokumentarni film

TV SLOVENIJA 1 / Sova

Zlobnost

Italijanski film, 1973

Scenarij in režija: Salvatore Samperi
Fotografija: Vittorio Storaro

Glasba: Fred Bongusto
Igrajo: Laura Antonelli, Turi Ferre, Alessandro Momo, Angela Luce, Pino Caruso, Tina Aumont

Salvatore Samperi je bil med prvimi, ki je v znanu komedije bolj sproščeno in odkrito erotično obarvano nadaljeval z ironizacijo italijanskega kompleksa mame - zenske in nekoliko infantilnega, vendar se vedno patriarhalnega odnosa moskega do zenske in zensk sploh. Dogajanje je postavljeno v južno Italijo, kjer so odnosi se vedno pod močnim vplivom stereotipov, tradicije in to je Samperiju omogočilo precej črne humornosti, pa tudi južnjaške strastnosti, ki se ne pusti zamejevati.

Ugledni meščan, premožni trgovec s tekstilom, je pravkar ovdoval, ima tri sinove, od katerih bi vsaj najmlajši se "močno potreboval mamo, ostali pa vsaj žensko roko, ki bi poskrbela zanje in za gospodinjstvo. In za takšno žensko roko pride privlačna gospodinjska pomočnica Angela, ki na mah razburka čustva očeta in njegove

vih sinov. Oče in starejša sinova so očarani nad lepim dekletom, najmlajši pa v njej vidi kar mamo. Vse skupaj pa s stene nadzoruje velika fotografija pokojne matere in zene, h kateri se po nasvete se vedno obrača vdovec v svojih stiskah. Po sliki gledalca takoj ve, kdo je bil resnični poglavar družine. Vdovec bi se z lepim dekletom oženil, starejša sinova pa bi jo samo zapeljala in pri tem je se posebno neizprosno vztrajen 14 letni Nino, ki hoče svojo prebujajočo se spolnost na vsak način izživeti na privlačnem dekletu. Pripravlja ji najrazličnejše zlobne pasti in igrice, ki kulminirajo neke noči pred poroko očeta s pomočnico. Nino je to noč stopil v svet moskosti, oče bo stopil v zakon in poslej bo mlada žena varna, ali pa tudi ne.

Zlobnost je zgečljiva erotična komedija, spretno režirana in dobro odigrana, se posebej je simpatična in ocarljiva Laura Antonelli, ki se je kasneje uveljavila kot ena najbolj atraktivnih, pa tudi kvalitetnih italijanskih igralk. Film sam pa je bil znanilec celega vala erotično svobodnejših italijanskih filmov.

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 20.10

Policaaj iz Beverly Hillsa

Ameriški barvni film, 1984

Scenarij: Daniel Petrie Jr.
Režija: Martin Brest
Fotografija: Bruce Surtees

Glasba: Harold Faltermeyer

Igrajo: Eddie Murphy, Judge Reinhold, Lisa Eilbacher, John Ashton, Ronny Cox, Steven Berkoff

Film je bil nominiran za oskarja - za najboljši scenarij. Kljub temu je zgodba sicer napeta, a predvidljiva, predvsem pa zabavna po zaslugi Eddieja Murphya kot policaja z nenavadnim obnašanjem in v »uniformi« najstniškega postopača. Sicer pa je Alex Foley (Eddie Murphy) policaj v Detroitu - zgodba pa ga predstavi na delu v Los Angelesu, kamor pride raiskovat smrt

svojega prijatelja. Njegovo delo gre bolj kot kriminalcem na živce policiji, ki ji tujec iz Detroita s svojimi metodami, ki jih označujejo nekonvencionalnost, prostodušnost in »zdrav« odnos do ovir, ki jih mora premagovati na poti do cilja - kar naprej postavlja na glavo načrte za sistematično, dolgotrajno rutinsko detektivsko delo brez vsake domisljije. Mladi, a neizkušeni detektiv, ki mu ga dajo v spremstvo, da bi ga nadziral in »nazaj držal«, je zato kar naprej v težavah iz katerih ga rešuje iznajdljivi Foley. Kakorkoli že, Foley gre neumiljeno, predvsem pa duhovito vsem težavam in oviram navkljub cilju naproti - do končnega obračuna.

Film je bil uspešnica le-

ta in nihče ne dvomi, da predvsem po zaslugi Eddieja Murphya. Njegova tretja filmska vloga (prvi dve v filmih 48 UR in TRADING PLACES) je najpopolnejša in ga je »lansirala« med najboljše plačane filmske zvezdnike. Kot je v Hollywoodu ze navada, so zaradi uspeha tega filma posneli se nadaljevanja POLICAJ IZ BEVERLY HILLSA 2 in 3. Če je dvojka se kar zabaven film, pa je trojka že posteno posla sapa. Tudi ob neuspehu filmov BOOMERANG in UGLEDNI GOSPOD (DISTINGUISHED GENTLEMAN) se zdi, da E. Murphy ne najde ustreznega scenarija za film, ki bi potrdil njegov komični talent. Tako ob slabih filmih zal izgublja ceno in ugled.

TV SLOVENIJA 1	17.10
OSUPLJIVI SVET NICOLASA HULOTA, Proti severnemu polu	
Novinar in pilot Nicolas Hulot je v zadnjih šestih letih prepotoval naš planet v vseh smereh. Njegov cilj je bil doživeti čim več čim bolj razburljivih pustolovščin. V prvi izmed treh oddaj o njegovih doživetjih se je odpravil na Severni tečaj. Potovanje je začel v zahodnem Quebecu, nekaj kilometrov od mesta Radisson, ki je dobilo ime po francoskem raziskovalcu in trgovcu iz 17. stoletja. Radisson je prav tako kot ves Quebec paradoks deviške narave in moderne tehnologije, ki jo simbolizirajo mogočna dela v zalivu James. Reka La Grande Riviere, ki je v dolgih zimskih mesecih zamrznjena, je za motone sani čudovita	pot v notranjost zaledenega severa. Nicolas je obiskal Fort George, nekdanje cvetoče mesto, ki pa je le še kraj duhov. Od tod se je odpravil po sledovih lovcev na kozuhovino v prostranstva Severozahodnega teritorija, kjer Indijanci še vedno živijo na tradicionalen način, čeprav zdaj na drugačen način potujejo po tajgi.

IZBOR IZ SATELITOV	
MUSIC TELEVISION 10.00 The Worst Of Most Wanted; 10.30 The Zig & Zag Show; 11.00 The Big Picture; 11.30 Hit List U.K.; 13.30 First Look; 14.00 Video; 17.00 Dance; 18.00 The Big Picture; 18.30 MTV News - Weekend Edition; 19.00 European Top 20; 21.00 Unplugged; Eric Clapton; 22.00 The Soul; 00.00 Chill Out Zone	RTL 05.40 Za otroke; 11.30 Earle, Indiana; 12.00 Vsi ljubijo Julijo; 12.30 Princ z Bel - Aira, serija; 13.05 Polna hiša; 14.10 Korak za korakom; 14.45 Knight Rider; 16.50 Beverly Hills 90210; 17.45 Melrose Place; 18.45 Poročila; 19.10 Toda hallo; 20.15 Oddaja presenečenj; 22.00 Kako prosim?; 00.00 Sobotna noč
SKY ONE 15.00 Knights And Warriors; 16.00 Three's Company; 16.30 Baby Talk; 17.00 Wonder Woman; 18.00 Parker Lewis Can't Loose; 19.00 Rokoborba; 20.00 Kung Fu; 21.00 The Extraordinary; dokum. serija; 22.00 Cops I.; 22.30 Cops II.; 23.00 Tales From The Crypt	RTL 2 05.50 - 14.20 Ponovitve; 14.20 Lancelot, drzni vitež, angl. zgodovinski film, 1962; 16.35 Divji zahod na gorjem Bavarskem, nem. kom., 1951; 18.15 Poročil se bom z družino; 20.00 Poročila; 20.15 Baby Boom, ameriška kom., 1986; 22.30 Ustavite vlak 123, ameriški triler, 1974
PRO 7 12.00 Parker Lewis; 12.30 Zares super, gospod Cooper; 13.00 Superboy; 13.30 Potovanje na dno morja; 14.30 Reptile; 16.00 Afera s concordom, it. akc. film, 1978; 17.55 Cousteau - ocenska pustolovščina; 19.55 Poročila; 20.15 Misija orel - močna roka bogov, hongkonski akcijski film, 1991; 22.20 Brez obzaložanja, am. kriminalka, 1992; 00.15 Poročila	SKY MOVIES 15.00 Bonanza: The Return; 17.00 Won Ton Ton, The Dog Who Saved Hollywood; 19.00 Bingo; 21.00 Close To Eden; 23.00 Silver, am. erotični triler, premiera
PREMIERE 15.10 Nogomet; 17.55 Spustite medvede, spektakel; 18.30 Nori Nut, am. kom., 1993; 20.00 Premiere; 20.15 Dave, am. pol. kom., 1993; 22.05 Divja orhideja 3, ameriški erotični triler, 1992; 23.50 Morilčeva senca	MOVIE CHANNEL 11.00 Hook; 13.20 Spencer's Mountain; 15.15 The Man In The Net; 16.55 Carmen Jones; 18.40 Hook; 21.00 Batman Returns; 23.05 The Public Eye
SAT 1 06.00 Za otroke; 09.25 Košarka, vrhunski NBA; 10.40 Pregarjalci duhov 2, pon. am. kom. 1989; 12.50 Močna številka, am. film, 1984; 14.45 La Bamba, am. glasbeni film, 1986; 16.50 Pojdi na vsel; 18.00 Nogomet; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Pri Rdečem konjčku, avs. komedija, 1960	FILMNET + 12.00 This Is My Life; 14.00 National Lampoon's Loaded Weapon 1; 18.00 Double Jeopardy; 20.00 Jennifer 8; 20.05 Brutal Glory
EUROSPORT 08.30 Akrobatsko smučanje, posn.; 09.30 Alpsko smučanje, veleslalom (2), iz Marlboro; 11.30 Tenis, pon.; 12.30 Alpsko smučanje, iz Marlboro; 14.00 Smučarski skoki, pos. iz Oberstdorfa; 15.15 Kolesarstvo, iz Genta; 16.30 Atletika, iz Birminghama; 18.30 Golf, pos.; 19.30 Alpsko smučanje, smuk, iz Whistlerja; 22.00 Tenis, pos.	SUPER CHANNEL 05.30 Novice; McLaughlinova skupina; Europa Journal; Video moda; 14.00 Šport; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Ushuaia; 20.00 Dateline; 21.30 Novice; 22.00 Košarka; 00.00 Tonight Show; 01.00 Ushuaia; 02.00 Res osebnost; Rivera, izbor
	CNN 11.30 Travel Guide; 12.30 Healthworks; 15.00 Larry King Live; 16.30 Your Money; 18.30 Evans And Novak; 21.30 Style; 22.30 Future Watch; 23.30 Showbiz Today; 00.00 The World Today; 00.30 Diplomatic Licence; 01.00 Pinnacle

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 10.05 Kulturna panorama; 11.00 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Aktualni mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Igra; Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.30 Sobotni val; 8.40 Kolesar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.30 Obvestila; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Glasbene želje; 16.05 Popevki tedna; 17.50 Šport; 19.00 Sobotni večer z J. Webrom; 22.00 Zrcalo dneva, vreme.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues...; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovske skladbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 16.40 Umetni svetovi; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.25 P.I. Čajkovski; 19.30 Opera; Traviata; 22.35 Znamenite partiture; 23.55 Utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.15 Planinska postojanka; 9.45 Du jesl, zabavno in humorno; 10.45 Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 12.00 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Terenska akcija; 13.40 Pet zvezdic; 14.10 Okno v svet; 14.45 Zanimivost; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Popoldne na MV; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik; 19.30 Športni program.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturne aktualnosti; 11.45 Dorothy ed Alice; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Narečna odd.; 14.50 Single tedna; 15.00

Redazione teen; 16.00 Modri val; 18.45 Rigatoni; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

7.00-11.00 Dej nehi no; 8.00 Horoskop; 9.30 Kam danes; 10.15 Novice; 11.00 Notranjsko-kraški mozaik; 11.20 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigosanih; 15.00 Popoldanski vodeni program; 17.30 Angleščina; 19.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampedo; 22.00 DJ Jernej in hot mix.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Izbor pesmi tedna; 19.30 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroški studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistriška panorama; 14.10 Od Ptuja do Ormoža; 15.00 iz Slovenskih goric; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želili ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Radio express; 19.30 Sportna sobota; 21.00 Lestvica zabavnih melodij; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Nočni.

Radio Študent

11.00 Curriculum vitae; 14.30 RO: Mustafa Tetey Addy; 17.45 Come Together!; 19.00 TB: Marilyn Crispell; 20.30 Ghost RS: Beastie Boys.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolesar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Revival; 9.15 Filmi na ekranih; 9.25 Potpuri; 10.10 Koncert; 11.30 iz Dopolisnic z najbližjega Vzhoda; 11.40 Znani ansambli; 12.00 Ta rozajanski glas; 12.30 Glasba za vse okuse; 12.45 Primorska poje; MePZ Gruppo corale Tarvisio; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nediški zvon, nato Glasbeni predah; 15.00 Tu 362875, z vami kramlja S. Verč; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Naši diplomanti; pianistka T. Razem; 18.00 Mala scena; 22. leto ob zori-Dekle temnih las (L. Turk, 3.); 18.25 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 19.00 Morški val.

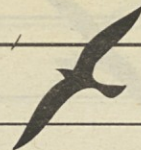
Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

TV SLOVENIJA 1	10.55
DOGODIVŠČINE TOMA SAWYERJA, ameriški barvni film, 1938	
Režija: Norman Taurog Fotografija: James Wong Howe Igrajo: Tommy Kelly, Ann Gillis, May Robson, Victor Jory, Jackie Moran, Walter Brennan Do danes je imenitna, neponovljiva in neponovljiva knjiga Marka Twaina Dogodivščine Toma Sawyerja doživela malo ekranizacij. Med otroci in seveda tudi med odraslimi pomeni prav ta knjiga eno temeljnih del otroške literature; premišljen izbor mladih junakov in poznavanje njihove psihologije, prepričljivo in učinkovito opisovanje časa in dogajanja in ob vsem tem še izjemna humornost, ki jo Twain gradi tako na psihološki likov kot na komični situaciji, v katerih se pojavljajo. Množico teh odlik prinaša tudi film Normana Tauroga Dogodivščine Toma Sawyerja, ki so ga posneli v barvni tehniki leta 1938. Gre za imenitno filmsko verzijo Tomovih dogodivščin, ustvarjalci filma pa so za osrednjo dogodivščino izbrali epizodo z Indijancem Joejem. Film so zasnovali tako, da poznavalci literarne predloge ne bodo pogrešali mnogih, njim ljubih Tomovih dogodivščin, ki so se jim morali ustvarjalci zaradi dolžine filma pač odpovedati. Tisto, kar bodo v filmu pogrešali, bodo pač znova prebrali v knjigi. Gre za prvo barvno verzijo Tomovih dogodivščin, pred tem so namreč posneli že tri črne bele filme, ki pa so bili manj uspešni kot je Taurogov. Zapisati je še treba, da je Tommy Kelly izvrsten Tom, izredno učinkovita pa je barvna fotografija Wong Howaja, ki zablesti predvsem v jamskih prizorih.	

TV SLOVENIJA 1	21.30
NA ŠTIRIH KOLESIH, ameriška dokumentarna serija	
Najhitrejša dirkališče na svetu je Talladega v ameriški zvezni državi Alabama. Tu že več kot dvajset let potekajo dirke predelanih serijskih avtomobilov, ki drivijo po 4,2 km dolgi krožni stezi s tako hitrostjo, da se vam jezijo lasje. Drugi prispevek pripoveduje o tem, kako je mogoče za nekaj sto tisoč dolarjev kupiti rabljeni avtomobil, katere znanke avtomobili so to in kdo so ljudje, ki se jim to ne zdi previsoka cena. Ste se kdaj vprašali, kakšen bo prevoz v 21. stoletju, na svetu, kjer bodo vedno večje energetske in naravovarstvene zahteve? Bodoči oblikovalci se kalijo v Pasadeni v Kaliforniji, v Umetnostnem centru šole za oblikovanje. Oddelek za avtomobilsko oblikovanje je energični inkubator res domiselnih idej, kjer študentje snujejo in izdelujejo osebne vizije avtomobilskega oblikovanja v prihodnje, izdelovalci avtomobilov pa imajo na voljo dotok svežih zamisli, ki bodo morda povzročile inovativnost v proizvodnji.	

TV SLOVENIJA 1	20.10
ONA + ON, razvedrilna oddaja	
V petih zabavnih, pustno obarvanih igrah se bodo tudi tokrat preizkusili štirje simpatični pari. Ples, uganjevanje, znani Slovenci in Slovenke, kot jih niste vajeni, in še marsikaj.	

MENJALNIŠKI TEČAJI

24. februar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	79,90	80,70	11,29	11,46	7,20	7,55
A banka Koper	-	-	-	-	-	-
A banka Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	-	-	-	-	-	-
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	-	-	-	-	-	-
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	79,70	80,62	11,18	11,45	7,20	7,41
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	80,00	80,40	11,20	11,45	7,20	7,50
Come 2 us*	-	-	-	-	-	-
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	-	-	-	-	-	-
Creditanstalt d. d.	80,00	80,80	11,20	11,60	7,30	7,80
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	80,20	80,30	11,36	11,40	7,35	7,50
Hida, od 7-19, sob od 7-14	80,32	80,35	11,38	11,40	7,40	7,44
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,25	80,29	11,37	11,39	7,39	7,43
Kompas Hertz Celje*	79,80	80,30	11,31	11,42	7,20	7,45
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Velenje	79,80	80,30	11,31	11,42	7,20	7,45
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Idrija*	80,10	80,70	11,31	11,42	7,20	7,45
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Tolmin*	80,00	80,50	11,31	11,42	7,20	7,45
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Bled*	80,00	80,50	11,31	11,42	7,20	7,45
Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Nova Gorica*	80,00	80,50	11,31	11,42	7,20	7,45
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Maribor*	79,80	80,30	11,31	11,42	7,20	7,45
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	-	-	-	-	-	-
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	79,20	80,90	11,20	11,48	7,10	7,50
Lemo Sempeter*, t: 065/ 32-250	80,05	80,70	11,30	11,45	7,20	7,40
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,20	80,70	11,27	11,42	7,30	7,60
Poštna banka Slovenije*	78,85	80,40	10,82	11,39	7,02	7,55
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,30	80,32	11,39	11,40	7,36	7,41
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,15	80,30	11,31	11,41	7,30	7,38
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	79,70	80,22	11,30	11,40	7,30	7,49
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,10	80,35	11,33	11,36	7,15	7,55
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	79,20	80,90	11,15	11,50	7,10	7,55
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,10	80,48	11,31	11,43	7,28	7,39
Publikum NM, t: 068/ 322-490	79,90	80,35	11,29	11,40	7,25	7,57
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	79,60	80,30	11,30	11,40	7,20	7,50
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	79,70	80,30	11,25	11,40	7,20	7,48
Publikum Kamnik, t: 060/ 82-822	80,00	80,55	11,32	11,42	7,28	7,50
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	79,95	80,60	11,31	11,42	7,33	7,69
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	80,05	80,40	11,30	11,44	7,35	7,63
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,00	80,78	11,26	11,45	7,30	7,70
SKB d.d.***	79,55	80,35	10,90	11,65	7,20	7,55
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,10	80,30	11,34	11,39	7,40	7,65
SZKB d.d. Ljubljana	-	-	-	-	-	-
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,00	80,70	11,30	11,47	7,35	7,60
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

23. FEBRUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	8,85
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,40
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,80	13,30
Italija	Tržaška kreditna banka	12,50	13,10

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

23. FEBRUAR 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4745	-
francoski frank	-	28.6440	-
nizozemski gulden	-	89.1880	-
belgijski frank	-	4.8570	-
španska peseta	-	1.1418	-
danska krona	-	25.2970	-
kanadski dolar	-	1.0570	-
japonski jen	-	1.5210	-
švicarski frank	-	117.5430	-
avstrijski šiling	-	14.2100	-
italijanska lira	-	0.9106	-
švedska krona	-	20.2450	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Tečajna lista za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
veljavna dne 27. 2. 95

Valuta	Enota	Nakupni	Prodajni
ATS	100	1.157.9521	1.162.2144
DEM	100	8.150.0000	8.180.0000
USD	1	119.6991	120.1396

Tečaji so okvirni, pri konkretnih poslih so možna odstopanja

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 038 z dne 24. 2. 1995 - Tečaji veljajo od 25. 2. 1995 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	88,6832	88,9500	89,2169
Avstrija	040	šiling	100	1160,3910	1163,8826	1167,3742
Belgija	056	frank	100	396,3934	397,5862	398,7790
Kanada	124	dolar	1	86,1636	86,4229	86,6822
Danska	208	krona	100	2063,6795	2069,8892	2076,0989
Finska	246	marka	100	2649,0203	2656,9913	2664,9623
Francija	250	frank	100	2329,1941	2336,2027	2343,2113
Nemčija	280	marka	100	8167,1660	8191,7412	8216,3164
Grčija	300	grd	100	-	51,7145	51,8696
Irski	372	funt	1	-	190,5399	191,1115
Italija	380	lira	100	7,3717	7,3939	7,4161
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	-	2200,0000	-
Japonska	392	jen	100	123,8142	124,1868	124,5594
Nizozemska	528	gulden	100	7283,1519	7305,0671	7326,9823
Norveška	578	krona	100	1852,0683	1857,6412	1863,2141
Portugalska	620	escudo	100	78,7315	78,9684	79,2053
Švedska	752	krona	100	1651,9727	1656,9435	1661,9143
Švica	756	frank	100	9606,2206	9635,1260	9664,0314
Velika Britanija	826	funt sterling	1	190,6952	191,2690	191,8428
ZDA	840	dolar	1	119,9512	120,3121	120,6730
Evropska unija	955	ECU	1	152,6974	153,1569	153,6164
Španija	995	peseta	100	92,8443	93,1237	93,4031

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in fekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 25. 2. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1.500.000	812.207	810.493	1.622.700
76		108.2942%	108.0657%	108.1800%	150.000	81.221	81.049	162.270

Tečajnica borznega trga

št.: 36

Datum: 24. 2. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon std.at(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	popravn	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC		796 (4.5.93)	11.417	72	24. 2.	10.500	11.750	11.550	11.200	343
PRB	1.000	(6.6.94)	13.102	245	24. 2.	13.130	13.340	13.200	13.000	1.703
SAL	500	(7/29.8.94)	19.247	377	24. 2.	19.030	19.800	19.500	19.000	7.891
SKBR	458	(16.5.94)	35.924	127	24. 2.	35.230	35.550	38.400	34.900	21.303
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RS01	8,0	4(31.12.94)	98,0	102	24. 2.	97,5	97,9	98,3	97,5	3.972
RS02	9,5	8(1.10.94)	103,1	62	24. 2.	102,9	103,4	103,4	103,0	71.231
RS08	5,0	3(30.11.94)	83,3	17	24. 2.	77,0	91,0			
RS11	7,0	4(15.1.95)	94,0A	177	24. 2.	85,0	94,0	94,0	94,0	36.403
RS14D	8,0	4(31.12.94)	96,2	60	24. 2.	94,0	97,0	97,0	96,0	876
RS12D	9,5	8(1.10.94)	102,2		20. 2.					
SKB1	10,0	4(1.11.94)	97,0	102	24. 2.		97,7	97,7	96,4	951
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			12.950		23. 2.	12.450	13.000			
DAD	10.000	(1.6.94)	115.207*	951	24. 2.	114.600	122.000	114.600	29.723	
FMD		(8)	15.599	824	24. 2.	15.500	16.000	15.600	15.500	1.232
GPGR			16.000		6. 2.		17.000			
HMER			14.195		20. 2.	14.000	14.600			
NKZ	218	(30.3.93)	8.612	14	24. 2.	8.500	8.700	8.690	8.500	1.292
NKR	4.000	(8/10.6.94)	4.450**		21. 2.		4.900			
TCTR		(5)	702,0	131	24. 2.	695,0	717,0	709,0	700,0	2.457
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	4000	(23.5.94)	37.000		23. 2.	35.100	36.900			
PNP			39.385	625	24. 2.	37.910	38.500	40.000	37.900	21.150
RCSP		(6)	2.960	967	24. 2.	2.798	2.799	2.960	2.960	3
UBKP			11.144**		21. 2.	11.000	14.990			
VIPP			41.200		15. 2.	41.000				
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,0A		24. 2.			99,0	99,0	8
OZG	11,0	4(1.1.95)	91,1A	11	24. 2.	91,0	95,0	91,1	91,1	2.032
PCE	12,0	6(1.12.94)	99,0A	2,06	24. 2.	97,2	103,0	99,0	99,0	242
PLJ	12,0	7(1.1.95)	98,9A		24. 2.	97,1	99,0	98,9	98,9	6
PGO	10,0	1(1.6.94)	93,5A	64	24. 2.	91,0	95,5	93,5	93,5	228
RGSG1	10,0	4(1.6.94)	95,0		22. 2.		96,0			

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V nedeljo, 26. februarja, ob 18. uri in v torek, 28. februarja, ob 19. uri: G. Puccini- TURANDOT (GD). V četrtek, 2., in v soboto, 4. marca, ob 20. uri: S. Ozbolt- ZRCALJENJE (DP). V nedeljo, 5., in v ponedeljek, 6. marca, ob 20. uri: BALETNI VEČER - BALETNO GLEDALIŠČE SANKT PETERSBURG. Nedelja: P. I. Cajkovski - Possédé par son double - balet v dveh dejanjih. Ponedeljek: Don Kihot ali norcava fantazija - balet v dveh dejanjih (GD).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 25. februarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za izven. V petek, 3. marca, ob 19.30: T. Stoppard - ARKADIJA, predpremiere, za abonma študentski prvi. Predstava bo še v soboto, 4. marca, ob 20. uri, premiera, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 25. februarja, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za izven. V četrtek, 2. marca, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven. V petek, 3. marca, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJÁ? za izven.

SNG OPERA, tel.: 061/ 331-950

Danes, 25. februarja, ob 19. uri: T. VAN SCHAYK - BALETNI VEČER, premiera. Predstava bo še v sredo, 1. marca, ob isti uri, za red sredo in v petek, 3. marca, ob isti uri, za red petek. V ponedeljek, 27. februarja, in v nedeljo, 5. marca, ob 11. uri: B. Adamič - SNEGULJICA.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 25. februarja, ob 11. uri: S. Makarovič - SHOW STRAHOV, za izven. Ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VEČERJO, za izven in konto.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 312-860

Danes, 25. februarja, ob 19.30: L. Kraigher - SKOLJKA, premiera, za abonma red premierski in izven. Predstava bo še v nedeljo, 26. februarja, ob 16. uri, za abonma red nedeljski popoldanski in izven.

LGL, tel.: 061/ 314-789

VELIKI ODER

Danes, 25. februarja, ob 17. uri: N. Simončič - VELIKI KIKIRIKI, za izven.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

Danes, 25. februarja, ob 20. uri: plesna predstava ROSE & MARGUERITE, premiera. Predstava bo še v nedeljo, 26., in v ponedeljek, 27. februarja, ob isti uri.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V nedeljo, 26. februarja, ob 20. uri: spopad improvizacijskih ekip LOVKE : GILS NASA KABINET.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/ 25-332

V sredo, 1. marca, ob 16. uri: C. Goldoni-A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPODOV, za abonma čebelica 4. Predstava bo še v četrtek, 2. marca, ob 10. uri, za abonma čebelica 4.

DNEVI KOMEDIJE
do 26. februarja

Danes, 25. februarja, ob 19.30: Waechter-Dekleva - KLOVNI. V nedeljo, 26. februarja, ob 19.30: PODELITEV NAGRAD ZLAHTNI KOMEDIJANT in gostovanje gledališča Gavella iz Zagreba s predstavo O. Wildea - VAZNO JE IMENOVATI SE ERNEST (BITI RESEN).

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

25. TEDEN
SLOVENSKE DRAME

V sredo, 1. marca, ob 19.30: D. Smole - ZLATA CEVELJČKA, premiera (PG Kranj). V četrtek, 2. marca, ob 19.30: S. Makarovič - MEDENA PRAVLJICA (LG Ljubljana). V petek, 3. marca, ob 19.30: D. Jancar - HALSTAT (SSG Trst). V soboto, 4. marca, ob 19.30: J. Kranjc - DETEKTIV MEGLA (SLG Celje).

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

V nedeljo, 26. februarja, Minoritska cerkev ob 17. uri: Serling-D. Lukic - OBMOCJE SOMRAKA, za red u in izven. Ob 19.30, stara dvorana E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF?

LGM, tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 26. februarja, ob 11. uri: B. Gregorič - PORCELANASTA MUCA. V nedeljo, 5. marca, ob 11. uri: F. Lainscek - REGRATOVA ROZA

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

Danes, 25. februarja, ob 20. uri: H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOŽA, za abonma sobota. Predstava bo še v sredo, 1. marca, ob 20. uri, za abonma sredo, izven in v četrtek, 2. marca, ob isti uri, za abonma četrtek in izven..

ŽIRI

V nedeljo, 26. februarja, kinodvorana Žiri ob 18. uri: E. Kishon - RODIL SE JE OČKA.

»Fantastična leta« tržaške likovne umetnosti
na ogled v mestnem muzeju Revoltella

Tržaški mestni muzej Revoltella je pripravil zanimivo razstavo (Fantastična leta) (Anni fantastici) del nekaterih tržaskih umetnikov iz obdobja 1948-1972. V izbor so uvrstila tudi nekaj slovenskih umetnikov, med temi je Avgust Černigoj, na sliki njegovo Tihožitje iz leta 1960.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

V petek, 3. marca, bo ob 20. uri v Sprejemni dvorani otvoritev mednarodne razstave ilustracij za otroke PODOBE DOMISLIJE. Razstava bo na ogled do 26. marca.

V Mali galeriji je do 5. marca na ogled razstava fotografij BARBARE JAKSE. Razstava skulptur in risb DRAGA TRSARJA je na ogled do 20. marca.

V prvem predverju je do 5. marca na ogled razstava SLOVENIJA IN DUNAJ.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V Mali galeriji je do 29. marca na ogled razstava del BOGOSLAVA KALASA.

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA. V nedeljo, 26. februarja, bo ob 11. uri organizirano javno vodstvo po razstavi.

V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 12. marca na ogled razstava WILLIAMA HENRYJA FOX TALBOTA.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava slik BRANKA SIMČICA je na ogled do 9. marca.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

V ponedeljek, 6. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave JIRIJA BEZLAJA

GALERIJA CENETA STUPARJA,

Dunajska 405

Razstava fotografij EDA MARUSICA je na ogled do 1. marca.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava akvarelov PETRA KOŽINA je na ogled do 10. marca.

GALERIJA KAPELICA SOU

Razstava del ROBERTA SIMRAKA je na ogled do 10. marca.

GALERIJA KLUB B-51, Gerbičeva 51a

Razstava slik ROBIJA OSEPA je na ogled do 3. marca.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava grafik, risb in slik BOZIDARJA JAKCA je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA CZP KMEČKI GLAS, Železna 14

Razstava olj PETERNELJ - MAUSER je na ogled do 17. marca.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava grafičnih listov BOGDANA BORČICA je na ogled do 19. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

V četrtek, 2. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave grafik BOJANA KLANCARJA. Razstava bo na ogled do 4. aprila.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava ANTONA HERMANA - Objekti je na ogled do 14. aprila.

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14

V torek, 28. februarja, bo ob 21. uri otvoritev razstave oblikovalke ALENKE GLOBOČNIK. Razstava bo na ogled do 21. marca.

KD SPANSKIH BORCEV

Razstava treh absolventov Mestne šole za risanje in slikanje TEJE KRASEK, FRANCIJA NOVAKA in PRIMOZA PISKARJA.

KNJIZNICA SISKA,

Cesta komandanta Staneta 10

Razstava slik IRENE POLANEC je na ogled do 7. marca.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE,

Trg Celjskih knezov 11

Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENCICA je na ogled do 31. marca.

MARIBOR

FOTOGALERIJA STOLP, Zidovska ulica

Razstava fotografij DYNAMIC GRAZ.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava GENERACIJA 1982 je na ogled do 3. aprila.

PTUJ

MIHELICEVA GALERIJA

Razstava MITOLOGIJA ZOHARJEVEGA KURENTA je na ogled do 28. maja.

TRŽIČ

GALERIJA KURNIKOVA HISA

Razstava risb Slike stare Ljubljane BORISA TROBČA je na ogled do 5. marca.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK

Razstava del VOJKA POGACARJA je na ogled do 22. marca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antični topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Rizarna: do 26.2. je na ogled razstava slikarice Arta Spiegelmana »Maus«. Urnik: nedelja, torek, sredo 9-13, četrtek, petek, sobota 9-18, zaprto ob ponedeljkih.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Art Light Hall: do 4.3. razstavlja slikar David Lippolis.

StudioPHI: do 4.3. je na ogled razstava akvarelov slikarke Rosette Valetti in risb Salvatorja Marcheseja.

Studio Bassanese: do 11.3. razstavlja Enrico Castellani - »Carte 1994«.

Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Galerija Le Caveau (Ul. Sv. Franciska 51/A): do 11.3. je na ogled razstava Livia Rosignana.

ŠPETER

Beneska galerija: do 2.3. je od 17. do 19. ure na ogled slikarska razstava Jasne Merku.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

V sredo, 1. marca, ob 19.30: ZVOKI SESTIH STRUN - PARISKI KITARSKI TRIO. Program: I. Albeniz, E. Granados, M. de Falla (dvorana SF).

V petek, 3. marca, ob 20. uri: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, zeleni abonma (GD).

KLUB CD,

tel.: 061/ 17 67 228

Danes, 25. februarja, ob 21. uri: koncert skupine BERTRAND RENAUDIN KVARTET.

V petek, 3. marca, ob 21. uri: koncertni večer s skupino GREEN TOWN JAZZ BAND.

K4, Kersnikova 4

V ponedeljek, 27. februarja, ob 21.30: koncert ZDENKE KOVACICEK & VANJA LISAK 3.

KAVARNA HOTELA

UNION, Miklosiceva 1

Danes, 25. februarja, ob 22. uri: koncert STJEPANA JIMMYJA STANICA in SULTANOV SWINGA. Pustne maske so zazeljene.

GAJO JAZZ CLUB,

Beethovnova ulica

Danes, 25. februarja, ob 22. uri: koncert MKM TERCE-TA Z JAZZ TRIOM.

HALA TIVOLI,

Celovska 25

V nedeljo, 26. februarja, ob 20. uri: koncert skupin BEASTIE BOYS, LUSCIOUS JACKSON, HURRICANE in ALI EN.

ILIRSKA BISTRICA

MKNŽ

V petek, 3. marca, ob 22.30: koncert skupin INTERCEPTION (Zalec) in SKYTOWER (Rakek).

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95

V četrtek, 23. marca, ob 20.30 koncert Camerata Libacensis. Dirigent Stojan Kuret.

Gledališče Verdi - Dvorana

Tripcevich

Opera in baletna sezona 1994-95

Od 9. do 19. marca bo na sporedu »El amour brujo« (L'amore stregone) Manuela De Falle. Glavni interpreti: Maria Gimenes, Anna Noya, Igor Yerba, Tamara Rojo. Dirigent Angel Gil Ordenez. Predprodaja vstopnic in rezervacije od torka, 28. t. m., pri blagajni dvorane Tripcevich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti

V torek, 14. marca, ob 21. uri koncert Enrica Ruggierija. Predstava izven abonmaja. Predprodaja vstopnic je že v teku pri blagajni gledališča Rossetti in v Pasazi Protti. Trzasko koncertno društvo: v ponedeljek, 27. t. m., ob 20.30 nastop Kvarteta Borodin.

Gledališče Miela

Trzaski jazzovski krozek: V torek, 7.3., ob 20.30 nastop Brother Jack Mc Duff.

Sportna palaca pri Carboli

V ponedeljek, 13.3. ob 21. uri koncert ansambla Litfiba. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

GORICA

SCGV E. Komel

Koncertna sezona 1994-95

V nedeljo, 12.3., ob 20.30 bo v stolni cerkvi koncert sakralne glasbe 20. stoletja. Izvajajo Ljubljanski madrigalisti pod vodstvom Matjaža Sčeka.

PORDENON

Cerkev Sacra famiglia-Dre-

vored Cossetti

Danes, 25.t.m., ob 21.00 - Koncert naboznih skladb za rog in orgle.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Danes, 25.t. m., ob 20.30 (red 1. sobota) ponovitev predstave »Servo di scena«. Režija Guglielmo Ferro. V glavni vlogi nastopa Turi Ferro. Predstava st. 4.

Ponovitev jutri, 26. t.m., ob 16.00 (red 1. nedelja).

Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 25. t.m., ob 20.30 bo na sporedu »Vita col padre« H. Lindsaya in R. Crouseja.

KOROŠKA

CELOVEC

DOM Glasbe: v nedeljo, 5.3. »Koroška poje«.

VOGRČE

Pri Florjanu: danes, 25. t. m., ob 19.30 Pustnija.

RADIŠE

Kulturni dom: jutri, 26. t. m., ob 14. uri otroški pustni ples.

ŠENTPRIMOŽ

Kulturni dom: jutri, 26. t.m., ob 14.00 - Otroški pustni ples.

SELE

Farni dom: jutri, 26. t.m., ob 14.30 - Pustovanje - igra »Krispin in Fridolin«, nastopa gled.skupina iz Podlpe.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 25. februarja, ob 10. uri: PUSTNA MATINEJA. V pustno rajanje vas bodo popeljali igralci in plesalci Plesnega foruma Celje s plesno humoresko KRAVA V CIRKUŠU (KD).

LGL, tel.: 061/ 314-962

Danes, 25., in v nedeljo, 26. februarja, od 15. do 18. ure ter v torek, 28. februarja, od 16. do 19. ure: PUSTNO RAJANJE.

GLEDALIŠKI KLUB KRKA, Dunajska 65

V torek, 28. februarja, ob 19.30: srečanje z gledališkim igralcem in televizijskim urednikom MITOM TREFALTOM.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plečnikov trg 1

V ponedeljek, 27. februarja, ob 10. uri: delavnica - SPOZNAVAJMO IGRE IN SE IGRAJMO. Ob 18. uri: MATEJA RIBARIC - V kraljestvu snega - pespot po gorskih predelih Nepala.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

Danes, 25. februarja, ob 17. uri: pustno rajanje z GOSPODOM OTTOM IN NJEGOVIM PSOM.

V sredo, 1. marca, ob 20. uri: predstavitev treh društev: Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Zenska svetovalnica ter MODRA - skupina za raziskovanje psihosocialnih potreb žensk.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

V sredo, 1. marca, ob 19. uri: predstavitev monografije FERDINANDA SERBELJA - SV. PRIMOŽ NAJAM KAMNIKOM.

SPORTNA HALA, tel.: 061/ 831-612

Danes, 25. februarja, ob 20. uri: VESELO V KAMNIK '95 - PUSTNE STORIJE.

KOČEVJE

MUZEJ KOČEVJE, tel.: 061/ 851-864

V ponedeljek, 27. februarja, ob 17.30: Muzejska delavnica - IZDELOVANJE PUSTNIH MASK, vodi Irena Robič. V torek, 28. februarja, ob 10. uri: TO SO GADI, slovenski mladinski film. V sredo, 1. marca, ob 10. uri: CISTO PRAVI GUSAR, slovenski mladinski film. Ob 17.30: Muzejska delavnica - IZDELOVANJE LUTK, vodi Irena Robič. V četrtek, 2. marca, ob 10. uri: Muzejska delavnica - MAMICAM ZA PRAZNIK (izdelava broš, vazic), vodi Irena Skufca. Ob 17.30: potopisno predavanje z diapozitivi - Potepanje po gorah Nepala, predava Mateja Ribaric.

ŠKOFJA LOKA

KNJIZNICA I. TAVCARJA, tel.: 064/ 620-200

V ponedeljek, 27. februarja, ob 19. uri: ponovitev literarnega večera in predstavitev knjig žirovskih avtorjev.

V Düsseldorfu aretirali Ljubomira Barina

DÜSSELDORF (STA/AFP) - Nemška policija je na osnovi zapornega naloga iz Bordeauxa v Düsseldorfu aretirala znanega hrvatskega nogometnega menedžerja Ljubomira Barina. Slednjega francoska sodnica Bernadette Pragout že tri leta »vabi« na zaslišanje v zvezi s nepravilnostmi pri finančnem poslovanju nekdanjega trenerja Bordeauxa Clauda Beza. Claude Bez je leta 1992 v zaporu presedel dva meseca, ker je v osemdesetih letih s posredovanjem Barina, v švicarske banke položil neprijavljenih 50 milijonov francoskih frankov (9, 7 milijona dolarjev).

Izidi treninga v smuku

WHISLER MOUNTAIN (STA) - Zaradi dežja in megle so odpovedali včerajšnji zadnji trening pred današnjim moskim smukom za svetovni pokal. American Reggie Crist je bil najhitrejši na prvem treningu smuka. Izidi: 1. Crist (ZDA) 2:11.39, 2. Eberharter (Avt) + 0.26, 3. Moe (ZDA) 0.69, 4. Ortlieb (Avt) 0.98, 5. Strobl (Avt) 0.99, 6. Huber (Nem) 1.24, 7. Stemmle (Kan) 1.59, 8. Vitalini (Ita) 1.64, 9. Mader (Avt) 1.69, 10. Skaardal (Nor) 1.74.

Izidi tekem v ligi NHL

NEW YORK (STA) - Izidi četrtkovih tekem severnoameriske poklicne hokejske lige: Washington - Ottawa 5:5, Philadelphia - Quebec 6:6, Tampa Bay - N.Y. Islanders 4:1, Boston - New Jersey 3:2, Montreal - Florida 5:2, Toronto - Anaheim 3:1, Detroit - Chicago 4:2, Calgary - Los Angeles 3:3. Vrstni red: vzhodna konferenca - atlantska divizija: N.Y. Rangers 18, Tampa Bay 15, New Jersey 15, N.Y. Islanders 12, Philadelphia 14, Florida 13, Washington 9; severnovzhodna divizija: Pittsburgh 28, Quebec 27, Boston 19, Montreal 18, Buffalo 15, Hartford 13, Ottawa 7; zahodna konferenca - centralna divizija: Detroit 25, Chicago 21, St. Louis 21, Toronto 19, Winnipeg 13, Dallas 10; pacifiška divizija: Calgary 17, San Jose 16, Edmonton 16, Vancouver 13, Los Angeles 12, Anaheim 11.

Cantona pred sodnika

LONDON (Reuter) - Eric Cantona, francoski nogometaš, ki igra za Manchester United, ne bo smel nastopati do 30. septembra letos, je včeraj sporočila Angleška nogometna zveza. Poleg tega bo moral Cantona plačati kazen 10.000 funtov, ker je pretekli mesec napadel nekega navijača. 23. marca pa bo moral zaradi tega še pred sodnika za prekrške.

Trening poletov v Oberstdorfu odpovedan

OBERSTDORF (STA/APA) - Prireditelji smučarskih poletov za svetovni pokal v nemškem Oberstdorfu so morali včerajšnji trening zaradi močnih sunkov vetra odpovedati. S skoki so poskusili dopoldne, vendar je bilo treniga konec že po 20 tekmovalcih; popoldne je bilo še slabše, trening je bil iz varnostnih razlogov prekinjen že po nekaj predskakalcih. Včeraj torej ni bilo nič z napovedanim lovom na rekordno znamko 193 metrov, ki jo je včeraj postavil Francoz Nicolas Jean Prost. Tekmovalci, ki se bodo v danes in jutri pomerili v Oberstdorfu bodo imeli zaključni trening dopoldan pred tekmo.

KOŠARKA / V EVROPSKEM KLUBSKEM PRVENSTVU ZNANI ČETRTRFINALISTI

Zagrebska Cibona skozi šivankino uho Barcelona in Efes Pilsen praznih rok

Skupina A

Panathinaikos	14	10	4	24
Real Madrid	14	9	5	23
Cska Moskva	14	9	5	23
Scavolini Pesaro	14	9	5	23
Maccabi Tel Aviv	14	8	6	22
Paok Solun	14	6	8	20
Smelt Olimpija	14	3	11	17
Benfica	14	2	12	16

Skupina A

Limoges	14	10	4	24
Olympiakos Pirej	14	9	5	23
Cibona Zagreb	14	8	6	22
Buckler Bologna	14	8	6	22
Barcelona	14	8	6	22
Barcelona	14	8	6	22
Efes Pilsen	14	8	6	22
Bayer Leverkusen	14	4	10	18
Joventut Badalona	14	1	13	15

Četrtrfinalni pari

Buckler Bologna - Panathinaikos
Cibona Zagreb - Real Madrid
Scavolini Pesaro - Limoges
Cska Moskva - Olympiakos

Final four bo od 11. do 13. aprila v Zaragoza

BOLOGNA - V zadnjih letih ne pomnimo tako razburljivega razpleta v finalnem delu »eurocluba«. V obeh skupinah je do dokončne razvrstitve prislo prav v zadnjem kolu. Presenečenj pa je bilo na pretek.

V A skupini je Panathinaikos uspel lep podvig, da je kar sredi Madrida premagal domaći Real in si tako prislužil končno prvo mesto na lestvici. Junak sečanja je spet bil Zarko Paspalj, ki je dal 23 točk. Pri gostiteljih je bil najuspešnejši Arlauckas (23 točk), pod pričakovanjem pa je igral Sabonis (le 14 točk). Panathinaikos bo v četrtfinalu igral s Scavolinijem, ki je že dan prej izgubil proti Paoku. Sumnicenja, da bi solunski košarkarji »poklonili« mostvu iz Pesara zmago, so bila povsem neutemeljena, saj je Paok igral taktično zelo dobro in vsi posamezniki so dali vse od sebe. Ekipa iz Pesara bo tako v četrtfinalu pred zelo težko oviro.

Drugi četrtfinalni par te skupine je Real Madrid - CSKA Moskva. Favoriti za »final-four« so gotovo Madridčani, ki v primeru tretjega srečanja bodo dvakrat igrali doma. Moskovčani pa so doslej prijetno presenetili in bi lahko tudi izločili bogati Real in z njim Arvidasa Sabonisa, ki v Rusiji gotovo ni preveč priljubljen.

Se bolj presenetljiv je bil razplet v B skupini. Zagrebska Cibona, ki je bila po prvem delu že odrezana od boja za prva stiri mesta, se je povsem ne pričakovano, toda zaslužno uvrstila v četrtfinalne in celo osvojila 3. mesto pred bolonjskim Bucklerjem. Iz četrtfinala sta tako izpadla turški Efes Pilsen, ki je bil dlje časa celo na prvem mestu lestvice te skupine, in Barcelona. Turki so visoko izgubili v Zagrebu proti Ciboni, pri kateri sta bila najboljša strelca Marčelić (23 točk) in Alihodžić (20), Spanci pa so izločeni, kljub zanesljivi zmagi v zadnjem kolu

proti Olympiakosu.

Limoges je po pričakovanju doma odpravil demotivirani Bayer iz Leverkusna in osvojil prvo mesto na lestvici. Francozi se bodo v četrtfinalu spoprijeli z bolonjskim Bucklerjem s prednostjo »dveh domačih tekem«. Glede na blede nastope v gosteh v tem pokalu (zmagi le v Zagrebu in Badaloni) čaka Bolonjčane v Limogesu skoraj brezupna naloga. Drugi četrtfinalni par te skupine je Olympiakos - Cibona. Grki so seveda favoriti.

Četrtrfinalne tekme bodo igrali 9. in 14. marca, v primeru da bo izid izenačen, bodo igrali še tretjo tekmo pri boljje uvrščeni ekipi v finalnem delu.

Letošnji »final-four« bo v Zaragoza od 11. do 13. aprila. Po predvidevanju pa naj bi bila polfinalna para naslednja: Panathinaikos - Olympiakos in Limoges - Real Madrid. Bo tudi letošnji »final-four« brez italijanskih predstavnikov? Vse kaže, da bo tako.

ALPSKO SMUČANJE / 32. ZLATA LISICA

Slovenske smučarke optimistično razpoložene

Danes veleslalom, jutri pa slalom - Upanja, da bo slalomski tekma na spodnji progi, še niso povsem opustili

MARIBOR - Včeraj je bila v pivnici v ciljni areni snežnega stadiona pod Pohorjem novinarska konferenca, ki jo je pred današnjim in jutrišnjim tekmovanjem za 32. Zlato lisico sklical direktor slovenskih alpskih smučarskih reprezentanc Tone Vogrinec. Zraven so bile tudi vse najboljše slovenske alpske smučarke, ki so v dopoldanskih urah trenirale na Arehu, pa seveda strokovni stab ženskega dela reprezentance.

»Moram reči, da nam narava ni bila naklonjena, tako da tekmovanje ne bo potekalo na spodnjem delu proge, ki ga dekleta zelo dobro poznajo in na kateri bi imela tudi več možnosti za visoke uvrstitve. Upanja, da bo slalomski tekma na spodnji progi, se nisem opustil. Prizadevni organizatorji SK Branik bodo morda tudi tokrat presenetili, tako kot so nas pred svetovnim mladinskim prvenstvom, ko je bil pogled na strmino nad snežnim stadionom dan pred tekmovanjem podoben današnjemu, naslednji dan pa smo prav na tem delu spremljali fantastično tekmovanje,« je bil optimističen Tone Vogrinec.

Optimisti na včerajšnji novinarski konferenci so bili tudi v strokovnem stabu slovenske ženske smučarske reprezentance. Seveda bolj v pogledu možnosti slovenskih smučark na današnjem veleslalomu in jutrišnjem slalomu.

»V veleslalomu bodo nastopile Spela Pretnar, Urška Hrovat, Katja Koren, Natasa Bokal, Spela Bračun in Mojca Suhadolc - slednji sta si mesto v reprezentanci prislužili v zadnjih preglednih tekmah - na jutrišnjem slalomu pa bo namesto

Suhadolcve v ekipi Alenka Dovžan. V zadnjem času so imela dekleta malo slalomskih preizkušenj, zato se zastavlja vprašanje, v kakšni formi so. Proga je dolga in sorazmerno lahka, zato se lahko marsikaj zgodi, kajtiakovostni vrh je zelo širok. Srečni bi bili ponovitve Urškinega uspeha iz lanskega leta, ko je na Pohorju zmagala v slalomu, toda to bo seveda zelo težko. Dekleta so motivirana, zato sem vendarle optimist,« je povedal Jaro Kalan, glavni trener slovenskih smučark. Optimistična sta bila tudi Stojan Puhali, trener za hitre discipline, in Marko Jurjec, trener za slalom: »Dobro smo trenirali in dekleta so v dobri formi. Proga jim sicer ne ustreza najbolje, ker je morda premalo zahtevna. Zal si Spela in Katja se nista opomogli od zdravstvenih težav, zato sta nekoliko slabše telesno pripravljene.«

In kaj o svojih možnostih na 32. Zlati lisici menijo dekleta. **Natasa Bokal:** »Upam, da bom dobro smučala, saj se počutim dobro.« **Spela Pretnar:** »Na pohorske strmine me vežejo lepi spomini z mladinskega svetovnega prvenstva, ko sem bila druga. Sem v dobri formi.« **Mojca Suhadolc:** »Na treningih mi gre dobro,

upam pa, da mi bo slo na tekmi se boljše.« **Alenka Dovžan:** »Kljub težavam z zdravjem se naadam dobre smučanju in solidni uvrstitvi.« **Urška Hrovat:** »Če mi uspe ponoviti lanski uspeh, bi to bilo fantastično. Težko bo, saj je kandidatka za vrh precej.« **Katja Koren:** »Nič ne povem, le to, da bi rada odpeljala progo po trenutnih močeh.«

Zmago Gomzi

Dosedanje zmagovalke Zlate lisice

(s = skupno, sl = slalom, vsl = veleslalom):

1964: slalom (sl), veleslalom (vsl), skupno (s) Goitschel (Fra), **1965:** sl., vsl. s.: Steurer (Fra), **1966:** sl.: Bouchatay (fra), sl.: Hecher (Avt), s.: Digruher (Avt), **1967:** vsl. in s.: Jeangeorges (Fra), sl.: Rohrbach (Avt), **1968:** vsl.: Pall (Avt), sl., s.: Gabl (Avt), **1969:** vsl., s.: Jacot (Fra), sl.: Fortuna (ZDA), **1970:** sl., s.: Cochran (ZDA), vsl.: Proel (Avt), **1971:** sl., s.: Proel (Avt), vsl.: Macchi (Fra), **1972:** vsl., s.: Macchi (Fra), **1973:** sl., s.: Emonet (Fra), **1974:** vsl., s.: Serrat (Fra), **1975:** vsl., s.: Moser Proel (Avt), **1976:** vsl., sl., s.: Morerod (Svi), **1977:** vsl.: Morerod (Fra), sl.: Giordani

Štarne številke

Včeraj zvečer so v mariborski dvorani Tabor v oddaji Poglej in zadeni izžrebali startne številke za današnji veleslalom (ob 10. uri, drugi tek ob 13.00). Pri zrebanju sta pomagala nekdanja Elanova smučarska asa Sved Ingemar Stenmark in Bojan Krizaj, vsaka od tekmovalk pa je na odru odplešala tudi valček. V dvorano zal ni bilo Vreni Schneider, ki je zbolela, vendar pa naj bi se kljub temu udeležila današnje tekme.

Startne številke: 1. Panzanini (Ita), 2. Pretnar (Slo), 3. Compagnoni (Ita), 4. Kjörstad (Nor), 5. Ertl, 6. Seizinger (obe Nem), 7. Zeller - Böhler (Svi), 8. Meier (Nem), 9. Kvinlog, 10. Noven (obe Nor), 11. Horvat (Slo), 12. Piccard (Fra), 13. Heeb (Nem), 14. Twardokens (ZDA), 15. Schneider (Svi).

(ita), s.: Kaserer (Avt), **1978:** sl., s.: Wenzel (Lie), **1979:** sl., s.: Wenzel (Lie), **1980:** sl., s.: Wenzel (Lie), **1981:** sl., s.: Nadig (Svi), **1982:** vsl., s.: Hess (Svi), **1983:** sl., s.: Hess (Svi), **1984:** sl., s.: Hess (Svi), **1985:** vsl.: Figini (Svi), sl.: McKinney (ZDA), s.: Hess (Svi), **1986:** vsl., sk.: Schneider (Svi), sl.: Steiner (Avt), **1987:** sl., s.: Nilsson (Sve), **1988:** vsl., sl., s.: Svet (Slo), **1989:** sl., s.: Schneider (Svi), **1990:** vsl. s.: Svet (Slo), sl.: Schneider (Svi), **1991:** sl.: Bokal (Slo), vsl., s.: Schneider (Svi), **1992:** sl., s.: Schneider (Svi), **1993:** sl., s.: Schneider (Svi), vsl.: Merle **1994:** veleslalom: Maier (Avt), slalom 1: Hrovat (Slo), slalom 2: Schneider (Svi), skupaj za 31. Zlato lisico (slalom 2 in veleslalom): Vreni Schneider (Svi).

IZVEDENCI O NESREČI

Williams na zatožni klopi zaradi smrti Ayrtona Senne

IMOLA - Upravniki dirkalisca v Imoli so si oddahnili, v mostvu Williams pa zdaj nestrno čakajo, kaj bo odločil preiskovalni sodnik.

Skupina sodnih izvedencev je včeraj izročila preiskovalcem okolici tragične smrti dirkačev Brazilca Ayrtona Senne in Avstrijca Rolanda Ratzenbergerja 500 strani obsegajočo ekspertizo, v kateri natančno navajajo okoliscine in vzroke nesreče, v katerih sta med lansko Veliko nagrado Italije v Imoli umrla oba dirkača.

Kar se tiče Ayrtona Senne so izvedenci ugotovili, da je brazilski as izgubil nadzorstvo nad svojim vozilom, kar se je na ovinku Tamburellu nenadoma zlomil drog volana. Sennov dirkalnik je v krogu pred nesrečo s podvozjem večkrat silovito udaril ob tla bodisi zaradi ohlajenih gum (posledica nastopa pace car) bodisi zaradi majhne razdalje med podvozjem in progi, ki pri visokih hitrostih znaša nekaj milimetrov. Senna je kakih 810-830 metrov pred ovinkom Tamburello dojel, da je z volanom nekaj narobe, ga je tedaj izpustil iz rok in začel zavirati. V 83 metrih proge mu je uspelo zmanjšati hitrost od 310 na 231 kilometrov na uro, vendar je njegov dirkalnik v naslednjih 38 metrih na travi izgubil stik s tlemi, tako da je Senna tresčil v zidek ob progi s hitrostjo okrog 220 km na uro. Ekspertiza negativno ocenjuje dejstvo, da gre travnati del dirkalisca, kjer je Senna zasel iz proge, navzdol, vendar je to edini očitak, ki ga izve-

denci izrečejo na račun upraviteljev avtodroma v Imoli. Nasprotno, izvedenci s prstom kažejo na Williamsove odgovornosti v delu ekspertize, v kateri so navedene številne pomanjkljivosti droga volana, ki je bil vrh vsega na sporen način prilagojen predpisom o prostornini v dirkacevi celici. Pomanjkljivosti naj bi potrdili tudi natančni računalniški in mikroskopski izvidi, ki so jih opravili na bolonjski univerzi in v laboratorijih vojaškega letalstva.

Kar se tiče Ratzenbergerja so izvedenci potrdili, da je izgubil nadzorstvo nad vozilom, potem ko se je odrgal stabilizator na prednjem delu njegovega dirkalnika. Stabilizator se je odrgal, ker se je malo prej Ratzenberger obrnil na progi, kar je potrdil tudi računalnik na krovu vozila. V tem primeru naj bi torej slo za tragično nesrečo, ki je ni bilo mogoče predvideti, saj je pregled Ratzenbergerjevega Simteka pokazal, da je bil stabilizator pravilno pritrjen na prednji del vozila.

Pravni zastopnik Williamsa v Italiji Claudio Naccarato je izjavil, da se bo Williams o ekspertizi in o vzrokih nesreče izrekel sele potem, ko bo italijansko sodstvo izročilo timu razbitine Sennovega dirkalnika. »Mi obzalamo, da se nismo mogli pregledati vozila. Po analizah, ki smo jih je opravili v naših laboratorijih, pa si ze sedaj upamo trditi, da bodo naši zaključki drugučni od zaključkov ekspertize,« je izjavil Naccarato.

Nizozemec Haarhuis izločil Samprasa

Na turnirju v Philadelphii

PHILADELPHIA - Nizozemec Paul Haarhuis, ki na lestvici ATP zaseda 47. mesto, je v 2. krogu teniskega turnirja v Philadelphii izločil prvega igralca na svetu Americana Peta Samprasa s 6:4 in 6:4. »To, da me Agassi lahko dohiti na prvem mestu lestvice ATP, ni probelm, saj si navsezadnje to zasluži. Važno je biti prvi ob koncu sezone,« je dejal Sampras. Da je v krizi potrjuje tudi Haarhuisova izjava: »Igral sem dobro, vendar pa to sploh ni bil moj najboljši nastop.« **Izidi - 2. krog:** Haarhuis (Niz) - Sampras (ZDA/1) 6:4, 6:4, Chang (ZDA/3) - Grabb (ZDA) 7:6 (7:5), 7:5, Stark (ZDA) - Rafter (Avt/5) 6:3, 4:6, 6:2, Reneberg (ZDA) - Jensen (ZDA) 7:5, 7:5.

KOŠARKARSKA C1 LIGA / PO 16 DERBIJIH JADRANOVCI VODIJO Z 11:5

Derbi Jadran - Servolana bi lahko že določil kralja C1 lige

V prvem delu prvenstva so tesno zmagali jadrancovci, ob tem pa sta moštvi zgubili vsaka le po 1 tekmo - Zaradi poškodbe Pregarc v dvomu

Jadran Tkb ali Servolana Latte Carso? Ze danes zvečer okrog 22.30 se bo po vsej verjetnosti poznalo ime mostva, ki bo ob koncu rednega dela sezone zasedlo prvo mesto na skupni lestvici. To velja predvsem, če si bo uspeh zagotovila naša združena ekipa, ki ima že dve točki prednosti in bi tudi v primeru končnega enakega števila točk imela boljše razmerje v medsebojnih obračunih. Za nocojsnji mestni derbi vlada izredno zanimanje, saj sta obe tržaski peterki doslej dokazali, da sta zasluženo na prvih dveh mestih, o čemer zgovorno priča podatek, da sta skupaj zgubila vsak le po eno tekmo z ostalimi tekmeči (Jadran v Cittadelli, Servolana v Camposampieru), če ne upoštevamo derbija prvega dela prvenstva, pa sta nanizala kar **36 zmag** v 38 tekmah.

TAKO DOSLEJ: **Jadran** in **Servolana** sta se v uradnih tekmah doslej pomerila že 16 krat in naše društvo ima v skupnem seštevku kar šest zmag več od skedenjskega kluba (11:5). Prvic sta se članski ekipi srečali v sezoni 76/77 (vključno z dodatno tekmo za prestop v D ligo), ko sta nastopali v promocijskem prvenstvu, v zadnjih treh sezonah pa je ta derbi postal že tradicionalen. Tudi skupna razlika v kosih je v korist Jadrana (1322:1212), ki je na domačih tleh v sedmih srečanjih le dvakrat pre-

pustil točki Servolani.

76/77 (Prom.L.): Ser - Jad 67:73, Jad - Ser 77:66, Ser - Jad 72:65.

80/81 (C1): Ser - Jad 68:78, Jad - Ser 103:72.

83/84 (C1): Jad - Ser 68:72, Ser - Jad 72:88.

84/85 (C1): Ser - Jad 99:110, Jad - Ser 85:65.

90/91 (C1): Ser - Jad 74:106, Jad - Ser 63:77.

91/92 (C): Ser - Jad 84:93, Jad - Ser 68:67.

93/94 (C): Ser - Jad 102:79, Jad - Ser 92:83.

94/95 (C1): Ser - Jad 72:74.

JADRAN: Tekma leta se prav gotovo ni pričela pod srečno zvezdo, saj se je na prijateljski tekmi s Postojno poškodoval **David Pregarc** (zvin gležnja), ki nocoj skoraj gotovo ne bo igral oziroma bo igral s polovično močjo, seveda. Drugace so jadrancovci dobro in intenzivno trenirali ter nestrpnost pričakujejo začetek tekme.

SERVOLANA: Tržaski kosarkarji se zavedajo, da je to njihova zadnja prilika, da sežejo po prvem mestu. Trener **Zovatto** je svoje fante dobro navil, o dobri formi Servolane pa pričajo tudi zadnje visoke zmage. Skedenjci imajo zdaj igralca več, saj so se okrepili nič manj kot z **Robertom Ritossom**, izkušenim igralcem, ki je že igral tudi v najvišjih kategorijah (več let tudi član prve peterke tržaskega A ligasa).

DVOBOJI: 1.peterki: *playmakerja*: **Dean Oberdan** - **Massimiliano Cerne**; *branilca*: **David Pregarc** - **Andrea Radovani**; *krila*: **Boris Vitez** in **Christian Arena** - **Renato Tonut** in **Roberto Ritossa**; *centra*: **Sandi Rauber** - **Marco Poropat**. 2.peterki: *playmakerja*: **Michel Grbec** - **Dario Tomasini**; *branilca*: **Marko Hmeljak** - **Lucio Tomasini**; *krila* - **Borut Klabjan** in **Marko Emili** - **Peter Azman** in **Gianluca Galaverna**; *centra*: **Stefan Samec** - **Davide Monticcolo**. *Trenerja*: **Valter Vatovec** - **Rogelio Zovatto**.

TAKO V 1. DELU: **Servolana** in **Jadran** sta novembra odigrala »double face« derbi. Po uvodni taktični fazi (18:18 v 11.minuti) so imeli jadrancovci ob polcasu že 14 točk prednosti (29:43). Z blestečo igro so nadaljevali vse do 29. minute, ko je razlika znasala že celih 20 točk, zatem pa so naši vidno popustili, domači kosarkarji so zaigrali na vse ali nič in s conskim pressingom nadoknadili skoraj ves zaostanek. V zadnjih 30 sekundah je Pregarc zadel vse 4 proste mete in zagotovil svoji ekipi tesno zmago. **Servolana** - **Jadran 72:74** (Radovani 16, Cerne 16, Poropat 15, Azman 10, Tonut 6, Monticcolo 5; Vitez 23, Oberdan 16, Rauber 13, Pregarc 12, Arena 6).

Vanja Jogan

KOŠARKA / A2 LIGA

Goriški Brescialat že danes v Padovi proti moštvu Floor

GORICA - Po domačem nerodnem porazu proti milanskemu Aresiumu bo (že drevi) goriški Brescialat v 27. kolu italijanske A2 kosarkarske lige igral v Padovi proti ekipi Floor, ki ima šest točk več od Goricancov. Po nekaj spodbudnih rezultatih je Dalipagičovo moštvo spet zasló v krizo. Drevisnje srečanje v Padovi je zato kot nalas, da se goriški kosarkarji oddolžijo za zadnje spodrsilaje in delno popravijo položaj na lestvici. Poleg tekme v Padovi bodo v tej ligi danes igrali se srečanje v Turinu med domačim Francorossom in Juventusom iz Caserte.

V anticipiranem srečanju 25. kola A1 lige bo danes v Pistoii zanimivo srečanje med domačim Madiganom in Cagivo iz Vareseja, ki uvršča najboljšega strelca lige, Arjana Komazca. Favoriti so sicer kosarkarji iz Vareseja, toda Madigan mora nujno zmagati, če se želi uvrstiti v »play-offs«. Ostale tekme in seveda tudi Illycaffé - Benetton Treviso bodo jutri.

Kje bo igral Figo?

PARMA - »Luis Figo je last Parme za tri leta. Ker pa ne bo mogel igrati v Italiji za dve leti, mu bo Parma poiskala primerno namestitev, saj je Figo nogometaš takega kova, da lahko igra pri vsakem se tako kakovostnem evropskem klubu,« je dejal na včerajšnji tiskovni konferenci tehnični vodja Parme Giambattista Patorello.

Figo bo igral do 31. pri Sportingu iz Lizbone, nakar se se ne ve, kam bo potoval. Pastorello je dejal, da izključuje možnost, da bi Figo prestopil k Benfici, saj sam nogometaš ne želi prestopiti v ta klub. Vodstvo Sportinga pa zatrjuje, da Figo ne bo ostal v klubu po zapadlosti pogodbe. Zato sta največja kandidata za najem tega nogometaša bogata španska kluba Real Madrid ali Barcelona. Pri Sportingu pa ne izključujejo tudi možnosti, da bi Figo celo odpotoval v Anglijo ali v Nemčijo.

Rokomet: Principe danes doma proti Gopinovemu Meranu

TRST - V nadaljevanju italijanske A lige bodo danes rokometasi Principeja igrali v Trstu ob 18.30 proti nevarni ekipi Merana, ki je z 19 točkami na 3. mestu lestvice le s točko zaostanka za drugeouvrščenim Forstom iz Brixna. Današnji tekmeči Principeja pa morajo nadoknaditi eno tekmo. Merano uvršča enega izmed najboljših rokometasov na svetu sploh, Rusa Valerija Gopina, ki je bil med drugim reprezentant bivše Sovjetske zveze, ki je na olimpijskih igrah dvakrat osvojila zlato kolajno, po dvakrat pa je bila svetovni in evropski prvak. Gopin je bil zadnji dve sezoni najboljši strellec v španskem prvenstvu. Poleg odličnega ruskega rokometasa igrata pri tej ekipi se odlično desno krilo Prantner in naturalizirani Argentinec Ricci-Schmid. Ljubiteljem rokometas se torej danes v Trstu obeta prava poslastica, saj bo na igrišču »smetana« italijanskega rokometas, poleg tega pa obe ekipi predvajata hitro in moderno igro.

NAMIZNI TENIS

Perspektivne Krasove igralke na izbirnih treningih v zveznem centru v Terniju

Po koledarju priprav za mladinsko in narasčajniško italijansko reprezentanco je od 26. februarja do 4. marca predviden skupen trening. Zvezni mladinski selektor Domenico del Rossi je zato sklical pingpongasice, da se ga udeležijo v visoko specializiranem centru v Terniju. Med imeni zasledimo kar tri igralke Sportnega krožka Kras iz Zgonika, to so Katja Milčič, Martina Milčič in Dasa Bresciani. Na seznamu pa so se igralke Feliciane Zappitelli, Katia Palazzi, Susanna Csiki in Manuela Daniele, vse iz društva Fenice Spoleto ter Stefania Bosi (Sestese) in Nicoletta Stefanova (Che Lin). To so tudi imena, s katerimi se na raznih državnih turnirjih srečujejo Krasove igralke v spici tekmovanja, sedaj pa bodo preživele teden dni na skupnem treningu, ki ima namen preverjati kondicijske in tehnične sposobnosti udeleženek. (J.J.)

Turnir tretje kategorije

Konec tedna bodo s tekmovanjem zaposlene tudi druge Krasove igralke. V Bergamu bo tretji turnir po vrsti za tretjekategorijke iz državnih jakostnih lestvic. Istocasno pa bo enakovreden se v Cemerinu. Se pred odhodom v Terni bosta na turnirju nastopili Martina Milčič in Dasa Bresciani. V tekmovanju za posameznike pa se Ivana Stubelj ter Nina in Sonja Milčič. V dvojicah bosta nastopili skupaj mati in hči, Sonja in Martina, drugi

krasov par sestavljata Dasa Bresciani - Nina Milčič, Ivana Stubelj pa bo igrala skupaj z Alesandrom Flegom iz Chiadina. (J.J.)

V Zgoniku Mladinske igre

V organizaciji Dezelne namiznoteniske federacije bo v zgoniški telovadnici v nedeljo dezelni finale mladinskih iger, veljaven za kvalifikacije na vsedržavni finale za Trofejo Topolino, ki bo 6. maja v Cecini.

Na tekmovanju bodo nastopile vse slovenske osnovne in srednje sole s številnimi udeleženci. Tekmovanja se bodo pričela ob 9. uri. (J.J.)

NOGOMET

Zmagal Minali Vodi Sorensen

ALCOCEBRE - Na kolesardi Vuelti Valenciani je 3. etapo od Almufesa do Alcocebreja (198 km) v sprintu osvojil Italijan Nicola Minali pred rojakom Fabiom Baldatom in vso glavnino.

Z 90-kilometriskim pobegom je dirko pozivil Rus Sajtov.

Skupni vrstni red: 1. Zülle (Svi) 12.05:40; 2. Jala-bert (Fra) +10 sek.; 3. Sorensen (Dan) +15; 4. Olano (Spa) +31; 5. Bugno (Ita) +35; 7. Bartoli (Ita) +45

Obvestila

SZ JADRAN

obvesca, da bo predprodaja vstopnic za sobotno kosarkarsko tekmo C1 lige med Jadranom TKB in Servolano Latte Carso danes ob 9. do 12. in od 15. do 17. ure v društvenem baru Prosvetnega doma na Opcinah.

SK DEVIN

vabi vse svoje smučarje, naj se udeležijo 14. zamejskega prvenstva, ki bo na Cimi Sappada 5. marca. Prijave sprejema Stojan na tel. 220423 najkasneje v četrtek, 2. marca do 21. ure. Možen avtobusni prevoz.

SK BRDINA

sporoča, da jutri, 26. t. m. odpade izlet v Trbiz zaradi slabih snežnih razmer.

SK BRDINA

organizira v nedeljo, 5. marca avtobusni izlet v Sappado ob priliki zamejskega prvenstva. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah v ponedeljek, 27. t. m., od 19. do 21. ure.

SD MLADINA

obvesca, da prireja pod pokroviteljstvom ZSSDI, 14. zamejsko smučarsko prvenstvo, ki bo 5. marca v Sappadi. Rok za vpis zapade 3. marca. Možnost avtobusnega izleta. Informacije nudita Lara tel. 220793 in Enio tel. 213518.

SPORTNA SOLA TRST

prireja v sodelovanju s KD S. Skamperle tradicionalno OTROSKO PUSTNO RAJANJE, ki bo jutri, 26. t. m. od 15. do 19. ure na Stadionu I. maj, Vrdelska cesta 7 (Sv. Ivan). Igral bo ansambel Zvezde.

domači šport

Danes

Sobota, 25. februarja 1995

KOSARKA

MOSKA C1 LIGA

20.30 v Brisckih, dom Ervatti: Jadran TKB - Servolana Latte Carso

MOSKA C2 LIGA

18.30 v Brisckih, dom Ervatti: Bor Radenska - Fagagna Peressini; 20.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom Agorest - Ferroviario

MOSKA D LIGA

18.00 v Nabrežini: Sokol Warm - Cus Trst

PROMOCIJSKA LIGA

20.30 v Trstu, Ul. Forlanini: Skyscrapers - Breg DECKI

17.30 v Gorici: Dom Unitecno - Sokol; 18.00 v Trstu, Ul. Gretta: Ferroviario - Bor Ediauto

ODBOJKA

MOSKA B2 LIGA

20.30 v Standrežu: Imsa Kmecka banka - Busso-lengo

MOSKA C1 LIGA

18.00 v Trstu, sola Suvich: Pallavolo Trieste - Koimpex

ZENSKA C1 LIGA

20.30 v Trstu, Suvich: Bor Mercantile - Koimpex

MOSKA C2 LIGA

18.00 v Maniagu: Volley ball Manigao - Soca Sobema; 20.30 v Trstu, Altura: Bor Fortrade - Prevenire

ZENSKA C2 LIGA

20.00 v Rivignanu: Rivignano - Breg; 20.00 v Sovodnjah: Kmecka banka - Libertas Martignacco;

20.30 v Nabrežini: Sokol Indules - Farra

MOSKA D LIGA

17.30 v Standrežu: Espago - San Sergio

ZENSKA D LIGA

20.30 v San Giovanniju al Natisone: Pav Natisonia - Olympia Cerimpex

1. MOSKA DIVIZIJA

20.30 na Opcinah: Körting - Volley club

1. ZENSKA DIVIZIJA

15.30 v Trstu, Strada vecchia del'Istria: Pallavolo Trieste - Kontovel; 18.00 na Opcinah: Sloga - Killjoy; 20.30 v Trstu, Ul. Forti: Virtus - Breg

2. ZENSKA DIVIZIJA

15.00 na Opcinah: Sloga A - Altura; 18.00 v Nabrežini: Sokol - Julia; 18.30 v Trstu, Visentini: Virtus - Bor Friulexport

NARASCAJNICE

15.30 v goriskem Kulturnem domu: Dom Korotan - Torriana; 15.30 v Trstu, 1. maj: Bor Friulexport - Oma A; 17.30 na Proseku: Kontovel - Oma B

NOGOMET

DEZELNI MLADINCI

15.00 v Standrežu: Juventina - San Sergio

NAJMLAJSI

15.30 v Gradežu, Ul. dello Sport: Grado - Sovodnje

ZACETNIKI

14.45 na Proseku: Primorje Interland B - Costalunga

ROKOMET

MOSKA C LIGA

20.30 v San Donaju: San Doná - Kras Trimac

HOKEJ NA KOTALKAH

C LIGA

21.00 v Sandrigu Vicenza: Sandrigo - Polet

Jutri

Nedelja 26. februarja 1995

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

15.00 v Starancanu: Staranzano - Juventina

1. AMATERSKA LIGA

15.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Pro Romans; 15.00 na Proseku: Primorje - Torreanese, 15.00 v Vidmu, Ul. Don Bosco: Bearzi - Vesna, 15.00 v Reani Roiale: Reanese - Zarja

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Repnu: Kras - Domio, 15.00 v Trebcah: Primorec - Piedimonte, 15.00 v Marianu del Friuli: Mariano - Gaja

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Tržicu: Romana - Mladost, 15.00 na Opcinah: Mont. Don Bosco - Breg, 15.00 v Pierisu: Pieris - Dolina

NARASCAJNIKI

8.30 v Trstu, Ul. Flavia: Chiarbola - Zarja

Adriaimpex; 10.30 v Skocjanu: San Canzian - Mladost

NAJMLAJSI

10.30 v Bazovici: Bor Farco - Altura Muggesana

ZACETNIKI

10.30 na Proseku: Primorje Interland A - Opicina

KOSARKA

PROMOCIJSKA LIGA

15.30 v Dolini, Chiarbola - Polet Metra

DECKI

11.00 v Brisckih, dom Ervatti: Jadran Farco - Barcolana

ODBOJKA

2. ZENSKA DIVIZIJA

11.00 v Repnu: Sloga B - Sgt

DEKLICE

11.00 v Trstu: Pallavolo Trietse - Bor Friulexport

NARASCAJNICE

9.30 v Trstu: Pallavolo Trieste - Sloga A; 11.00 v Vilesah: Villesse - Sovodnje

MOŠKA B2 LIGA / IMSA KMEČKA BANKA

Proti Bussolengu treba strniti vrste

Stera napoveduje spremembe

Strniti vrste! Tako pravijo v taboru Imse Kmečke banke po starih zaporednih porazih in naslednjih dveh tekmah proti prvima na lestvici moske B2 lige - drevi z Bussolengom v Standrežu in prihodnji teden v Lugu pri Ravenni.

Bleda predstava v Chioggi je v klubu sprožila alarmno napravo, vendar pa gasilec ni treba na delo, ker hisa ne gori, trdi športni vodja Ivan Plesničar.

»Seveda smo se pogovorili tako z igralci kot s trenerjem. Steri smo potrdili nase zaupanje, odborniki pa bomo odslej še bližji mostvu. Položaj se je nedvomno zapletel, vendar pa nikakor ni tako dramatičen. Prvenstvo je se dolgo. Ocenjujemo, da moramo za obstanek v ligi osvojiti se pet zmag, Missim, da imamo vse možnosti, da te zmage dosežemo. Direktne izpade ne tvegamo. V najslabšem primeru bomo dvanajsti, kar pomeni, da bi imeli dobre možnosti, da nas prihodnje leto spet vključijo v ligo. Vendar pa imamo dovolj moči, da se rešimo sami,« pravi

Plesničar.

Drevisnja tekma proti drugouvrščenemu Bussolengu je seveda izredno težka. Bussolengo je doslej izgubil le trikrat: proti vodilnemu Lugu, v Mantovi z Asolo in doma s Sedicom, v prvem delu pa je Gorican premagal po starih setih igre. Takrat so mu Feri in ostali nudili razmeroma močan odpor, težko pa je napovedati, kako bo danes. Če drži, da so težave Imse Kmečke banke zlasti psihološke narave, da je ta čas zlasti potrebno vnovic prebiti led, ki je vkljenil misice in živčni sistem igralcev, potem danes Goricani nimajo česa izgubiti in lahko igrajo povsem neobremenjeni, kar ne velja za njihove nasprotnike, saj ima tretjevrščena Asola na lestvici le dve točki manj od njih.

Imsa Kmečka banka naj bi drevi nastopila v popolni postavi, vendar pa vse kaže, da bo igrala v spremenjeni postavi. Kaksna bo ta postava, pa bo mogoče izvedeti le tik pred prvim sodnikovim zvižgom.

MOŠKA C2 LIGA / V ZAOSTALI TEKMI 13. KOLA

Blok Vivila zaustavil zmagovito pot Soče

Vivil dohitel Sočo, a napredovanje vseeno ni vprašljivo
Feri manj uspešen kot običajno - Že danes z Maniagom

Posnetek s četrtkove tekme v Sovodnjah

Soca Sobema - Vivil 1:3
(9:15, 15:7, 9:15, 12:15)

SOCA SOBEMA:
Tomsic 1+2, Klede 7+7,
Lutman 6+9, Feri 7+9, Pe-
tejan 4+8, Brani 1+1, Mu-
scu 2+3, Mucic 0+0,
Pahor, Igor in Stefan Cotič.

Servis (točke/napake):
Soca 9/8, Vivil 4/12. Blok:
Soca 7+2, Vivil 15+3.

Točke na nasprotnikovih
napakah: Soca 17, Vivil 22.
Po trinajstih zaporednih
zmagah so sočani so dozi-
veli prvi letošnji poraz v
zaostali tekmi 13. kola in
tako jih je Vivil dohitel na
lestvici. Kljub porazu pa
napredovanje ni vprašljivo,
saj je bila četrtkova tekma
pomembna le za primate na
lestvici, medtem ko bi mo-
rale doseči napredovanje
obe ekipi, ki imata šest
točk prednosti pred Prato.

Tekma je bila vsekakor
na visokem nivoju, tako da
je tudi številna publika
lahko prisla na svoj račun.
Vivil sestavljajo visoki in
izkušeni igralci, ki so več
let nastopali tudi v C1 ligi.
V napadu izstopa glavni
tolkač Piovesan, ki je dose-
gel 8 točk in 19 menjav.
Tudi ostali pa so bili v na-
padu precej učinkoviti,
predvsem pa je bil soliden
blok (v četrtem setu 7
točk), ki je sočanom povz-
ročal velike težave. Na
drugi strani je imel slab
dan Mitja Feri (tudi ker ga
boli koleno), ki v napadu
ni nudil običajnega dopri-
nosa in je naredil preveč
napak. Tudi podajalec
Tomsic pa je včasih forsir-
al hitro igranje, na krila pa je
podajal preveč blizu
mreže, tako da so imeli
tolkači probleme tudi proti
enojnemu bloku.

Sočani so tekmo začeli
dobro in povedli s 6:2. Po-
tem pa je Vivil reagiral.
Piovesan je bil v napadu
nezgledljiv (v tem setu
2+9), boljši je bil blok,
svoje pa so dodali se soča-
ni s svojimi napakami.
Drugi set je bil precej eno-
smeren, saj je bila Soca
stalno v vodstvu. Učinko-
vita sta bila blok in servis,
saj so gostitelji z vsakim od
teh elementom dosegli 4
točke. Soca je povedla s
4:1, Vivil je izenačil pri 4:4,
nato pa je sledil monolog
Goricanov. Slika pa se je
povsem spremenila v
tretjem setu. Gostje so
namreč v hipu povedli s
5:0 in 9:1. Soci je uspelo
nekoliko znižati zaostanek,
toda bilo je prepozno, da bi
lahko osvojili set. V četr-

tem setu so sočani povedli
s 6:3. Tedaj pa so gostje do-
segli štiri zaporedne točke
z blokom in povedli z 8:6.
Stanje je bilo nato izenače-
no do 12:12, toda na koncu
so bili izkušeni gostje
boljši.

Trener Soce Stefan Cotič
je po tekmi komentiral: »V
ključnih trenutkih nismo
bili dovolj prirebnosti in smo
zgrešili nekaj elementarnih
zob. Igralci Vivila pa so bili
dosti bolj izkušeni, so tudi
visoki in imajo dober blok.
Več bi lahko igrali preko
centrov, tudi servis ni bil
dovolj učinkovit. Ko smo
servirali dobro, smo delali
točke, drugače pa smo bili
v podrejenem položaju.«

Že danes pa caka sočane
nelahka tekma v Maniagu,
saj imajo gostitelji 14 točk
in bodo verjetno proti soča-
nom posebno motivirani.
Upamo seveda, da četrtkov
poraz ni pustil posledic pri
igralcih. (A.Maver)

MOŠKA IN ŽENSKA C1 LIGA / PALLAVOLO - KOIMPEX IN BOR MERCANTILE - KOIMPEX

Osrednja tržaška derbija

Moška tekma ob 18. uri - Ženski derbi (20.30) šteje tudi za napredovanje!

ŽENSKA C2 IN D LIGA

Važno zlasti za Olympio in Kmečko banko

V ženski C2 ligi igrajo vsi naši predstavniki z ekipami iz spodnjega dela lestvice. Pomembno bo seveda predvsem za **Kmečko banko**, ki igra v Sovodnjah proti Martignaccu, ki ima na lestvici 12 točk, tako da skuša goriska združena ekipa dohiteti prav to ekipo, da doseže obstanek v ligi. Zmaga je zato skoraj obvezna, saj morajo Sovodnjanke proti neposrednim konkurentom absolutno zmagati. Manjkala bo Zavadlavova, ki ima ošpice, med tednom pa so manj trenirale štiri igralke, ki so bile na solskejem izletu. Danes pa bodo vsekar prisotne.

Potem ko je v prejšnjem kolu **Sokol Indules** naredil medvedjo uslugo Kmečki banki s porazom v Martignaccu, bodo sokolovke danes skušale to popraviti, saj igrajo s Farro, ki ima po zmagi v zaostalem srečanju proti Alturi 12 točk. Sokolovke si vsekakor ne morejo dovoliti se enega spodrsnjaja z ekipo iz spodnjega dela lestvice. Spet bo zaigrala mlada Semčeva na centru, od ostalih igralk pa pričakujemo pravo reakcijo.

Breg igra v Rivignanu proti ekipi, ki ima 14 točk in ni se varna pred izpadom. V zadnjih kolih je bila porazena trikrat zaporedoma, zato mora danes absolutno zmagati. Pri Bregu bi morale spet biti prisotne vse igralke, čeprav so ta teden slabše trenirale zaradi bolezni.

Izredno važna tekma caka **Olympio Cerimpex** v D ligi. Srečala se bo namreč z Natisonio, ki deli tretje mesto s Sacilejem in ima šest točk manj od Gorican. Te bodo nastopile v popolni postavi, manjkala bo le podajalica Bratinova. Zmaga bi bila nadvse pomembna, saj bi bilo potem za Natisonio praktično nemogoče dohiteti Olympio. V prvem delu so varovanke trenerke Kristanciceve zmagale po starih setih, nasprotnice pa so pokazale dobro obrambo in napad, kjer so se izkusene igralke odlikovale predvsem s pametno igro.

V moški D ligi začena **Espego** niz lažjih tekem, na katerih bi mogel povečati svoj izkupicek točk. Danes igra na domačem igrišču s trzaskim Cgss, ki ima na lestvici šest točk in ki ga je mlada goriska ekipa premagala že v prvem delu prvenstva. Espego bi zato moral zmagati tudi danes, saj je v zadnjih nastopih pokazal velik napredek in spravi v velike težave ekipe, ki se borijo za napredovanje. Vsi igralci bodo prisotni. Nekateri so bili med tednom bolni, a so sedaj že zdravi. (A.M.)

Dvorana osnovne sole Suvich bo danes prizorišče osrednjih derbijev trzasko odbojke v letošnji sezoni. Ob 18.00 bo moški derbi med Pallavolo Trieste in Koimpexom, ob 20.30 pa ženski derbi med Borom Mercantile in Koimpexom. Da bodo v tekmah sedanje trzasko odbojarske spice zaposlene kar tri naše sesterke, je kajpak, nadvse razveseljivo dejstvo.

V prvem delu prvenstva je v derbiju moskih postav na Opcinah slavil Koimpex po petih setih. Tudi v nadaljevanju prvenstva so bili slogasi doslej uspešnejši, saj imajo na lestvici štiri točk več od trzaskega tekmeča.

Kljub temu, da sta se ekipi že srečali in da so med letom igrali že nekaj prijateljskih tekem, predstavlja Pallavolo Ts majhno neznanko. Po enajstem kolu je namreč vodstvo kluba zamenjalo trenerja Cavazzonija z Pellarinijem. Če gledamo rezultate, je ekipa s tem nekaj pridobila, saj je največ dosegla sicer pričakovano zmago v Povolettu, nato pa se je prejšnji teden močno upirala najboljši ekipi v ligi - San Miguel in na koncu izgubila s 3:1. Odbornik društva **Belsasso** je pred tekmo izjavil: »Pričakujem prepriljiv nastop naših igralcev. Predvsem ne smemo pustiti, da igra Koimpex svojo hitro igro s kombinacijami v napadu, ki spravi blok v velike težave. Po zamenjavi trenerja so igralci pokazali večjo borbenost na igrišču, okrepili pa smo tudi center, ki je bil v prvem delu naša sibka točka, tako da igra namesto Scalandija Bertocchi.«

Pri Koimpexu so se na to tekmo dobro pripravili, probleme s kolenom pa ima Cisolla, tako da je nje-

gov nastop se v dvomu. V ponedeljek pa so slogasi odigrali tudi prijateljsko tekmo z Valom. Pomožni trener **De Walderstein** je previden: »Vsekakor ciljamo na zmago, zavedamo pa se, da bo zelo težko. Favoriti so oni, ker igrajo doma in ker so bolj izkušeni in bolj popolni kot ekipa, poleg tega pa se hočejo masčevati za poraz v prvem delu.«

Borovke in slogasice se bodo v tej ligi med sabo pomerile že osmič, toda prvič doslej povratni derbi za obe sesterki neposredno odloča tudi o samem boju za napredovanje v visjo ligo, tako da bo še dodatno zanimiv. Borovke se bodo drevi poskušile oddolžiti za poraz iz prvega dela, slogasice pa bodo po zmagi na Opcinah skušale prvič premagati borovke se na njihovem igrišču, kar jim doslej se ni uspelo.

Obe naši sesterki imata po 14. kolu na lestvici 16 točk in le za dve točki zaostajata za drugouvrščeno Gemono. Do tega izkupička točk sta prišli po različnih poteh: Koimpexova je bila premočrtna (brez podvigov in brez spodrsnjajev), Borova pa pravi tek cez drn in strn, poln podvigov in padcev. Ker pa se morajo borovke v zaostali tekmi 13. kola pomeriti z nepremagano Heraclo, slogasice pa s Casolo, je teza Slogine bere točk teoretično nekoliko večja.

Pred današnjo tekmo sta oba trenerja - gostitelj **Kalc** in gost **Sain** - v svojih napovedih dokaj previdna, strinjata pa se, da je derbi le eden od takih neposrednih obračunov v boju za vrh (čeprav s posebnim carom), teh pa bo v povratnem delu se nič koliko.

Bolezni in poškodbe sta

tudi v tem tednu pestili obe sesterki, »stetje preživelih« pa je težavnejše pri Slogi, ki tudi drevi ne bo mogla računati na Skerko in Sosicevo. To je za Sainovo ekipo prav gotovo hud hendikep, kar se je pokazalo že v prejšnjem kolu proti Dolu. »Vseeno upam, da bomo kos svoji nalogi, ker točki v derbiju veliko pomenita, letos pa zaradi položaja na lestvici pomenita se veliko več,« pravi Slogin trener. Njegov kolega Kalc se pritožuje, da med tednom zaradi gripe niti približno niso mogli normalno vaditi, vendar pa upa, da bodo danes lahko vse njegove igralke stopile na igrišče. »Zmaga v Huminu pomeni za nas lepo spodbudo, upam, da bomo tako uspešno igrali tudi jutri (danes, op. ur.) in v nadaljevanju sezone. Ze dva tedna je zasedba na treningih zaradi bolezni zelo skromna, vendar mislim, da forma igralk, vsaj večine, se ni naceta.«

MLADINSKE LIGE / »DEKLICE« NA TRŽAŠKEM

Koimpex prvič izgubil set

Eno poraz in ena zmaga za Slogine naraščajnice

DEKLICE
Skupina B
Volley 93 - Koimpex 1:3
(15:13, 6:15, 13:15, 8:15)

KOIMPEX: Babudri, Ban, Kriti, Furlan, Gregori, Grgič, Kalc, Molassi, Sosic.

To tekmo so odigrali že med tednom zaradi zamenjave igrisča, ki sta jo društvi opravili že v prvem delu prvenstva. Koimpex je spet zmagal, moral pa je prvič v tem prvenstvu prepustiti nasprotnicam set. Poudariti moramo, da je Oma igrala res odlično in je s svojo odločnostjo presenetila slogasice, ki so tudi tesno izgubile prvi set. V nadaljevanju so se

igralke Koimpexa zbrale, zai-
grale umirjeno in učinkovi-
teje napadale, tako da o zma-
govalcu ni moglo biti več no-
benega dvoma.

NARASČAJNICE
Skupina A
Sloga A - Sant'Andrea 3:0
(15:9, 15:3, 15:3)

SLOGA A: Alessio, Gregori, Grgič, Kovacic, Kriznic, Sosic, Sossi.

Slogasice so suvereno pre-
magale ekipo Sant'Andrea, ki
niti za trenutek ni ogrozila
poti do zmage. Nase igralke
so svoje nasprotnice prekaša-
le v vseh elementih, tako teh-
ničnih kot taktičnih, tako da
je bila gladka zmaga povsem

zaslužena.
Sloga A - Virtus 0:3 (11:15,
11:15, 12:15)

SLOGA A: Gregori, Grgič, Kovacic, Krizman, Kriznic, Sosic, Sossi.

V sredo so v Repnu odi-
grali tekmo iz prvega kola, ki
je tedaj odpadla zaradi odsot-
nosti sodnikov. Srečanje je
bilo izredno izenačeno, v
končnici pa so bile vselej
boljše gostje. Te so sicer skozi
vso tekmo dobro igrale, o slo-
gasicah pa moramo reči, da
so tokrat nekoliko zatajile. V
njihovi igri je bilo preveč
nihanja in preveč napak, da
bi lahko upale na ugodnejši
izid. (INKA)

Derbi tudi za Bor Fortrade

Tudi Bor Fortrade igra danes mestni derbi, saj se bo na domačem igrišču srečal s Prevenirejem. V prvem delu prvenstva je presenetljivo zmagal Bor, toda danes bodo imeli borovci zelo verjetno težjo nalogo. Prevenire je namreč začel prvenstvo izredno slabo in v prvih sedmih kolih zmagal le enkrat. Nato so v ekipi razčistili določene probleme, nekateri igralci so zapustili ekipo in zdaj je moštvo dosti bolj uspešno, saj je v naslednjih sedmih tekmah izgubil le v Sovodnjah s Soco. Med drugim je Prevenire edina ekipa, ki je premagala Vivil.

Borovci se zavedajo, da bo danes težka tekma, nevarna pa je zlasti visoki Bertocchi, ki je glavni tolkač pri Prevenireju. Pri Boru bodo danes vsi prisotni, med tednom pa je imel nekaj težav Taberni zaradi gripe.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Predali se boste toku spontanosti in si privosčili tudi tisto, v čemer ste se doslej brzdali. Poskrbite le, da ne pokurite vse energije, sicer bodo smuci ostale v kleti.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Srečali boste starega znanca. Obujala bosta spomine in se prehitevala v izjavah o nactih za prihodnost. Ne pretiravajte, kajti čez leto ali dve se bosta srečala znova.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Odlocili se boste za poglobitev ljubezenskih odnosov. Prisluhnite v prvi vrsti partnerjevimi željam, kajti vaše so že uresničene ali pa prevec iluzorne.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Obcutljivost, ki vam je grenila pretekle dni, bo polagoma minila. Nadomestilo jo bo topo brezcutje, ki vam bo zacelo ze kmalu presedati. Ostanite strpni; sledijo nebesa.

LEV 23. 7. - 23. 8.: V pričakovanju izjemnega dozivetja boste nestrpni kot otrociček, ki pričakuje bogato darilo. Ko bo napočil trenutek, se boste ze docela ohladili; a kljub temu bo lepo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Prepričani ste, da vam tisti, ki jih najbolj cenite, posvečajo premalo pozornosti. Znižajte jim ceno, pa boste spoznali, da je premajhna pozornost vrednejša od prevelike.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: S svojo skrivnostno molčecnostjo boste vznemirjali okolico bolj kot tedaj, kadar ste hrupni. Nikar jim ne izdajajte ozadja svoje tišine; naj končno prisluhnejo se sebi.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vase počutje se bo bistveno izboljšalo, vendar se boste v bojazni pred obnovitvijo notranje nevihte se zmeraj izogibali neprijetnim situacijam. Brez potrebe.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Z nekom, ki ste ga doslej imeli za brezsrčnega karierista, se boste pogovorili kot clovek s clovekom. Spoznali boste, da tudi v njem bije srce, čeprav v oklepu.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Nadaljevali boste z nabiranjem informacij, ki naj bi vam odstrle nova poslovna obzorja. V kopičenju boste nedvomno uspešni, obzorja pa bodo se lep cas zaprta.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Srečali boste osebo, ki se ji boste sprva upirali, nato pa boste v njej ugledali ogledalo svoje duše. Temeljito se naglejte, kajti take priloznosti se redko ponavljajo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Nihali boste med čustvenimi skrajnostmi, vendar bo vaš um vseskozi zbran in razsoden, zato boste že kmalu našli izhod ter ujeleli staro dobro ravnotežje.

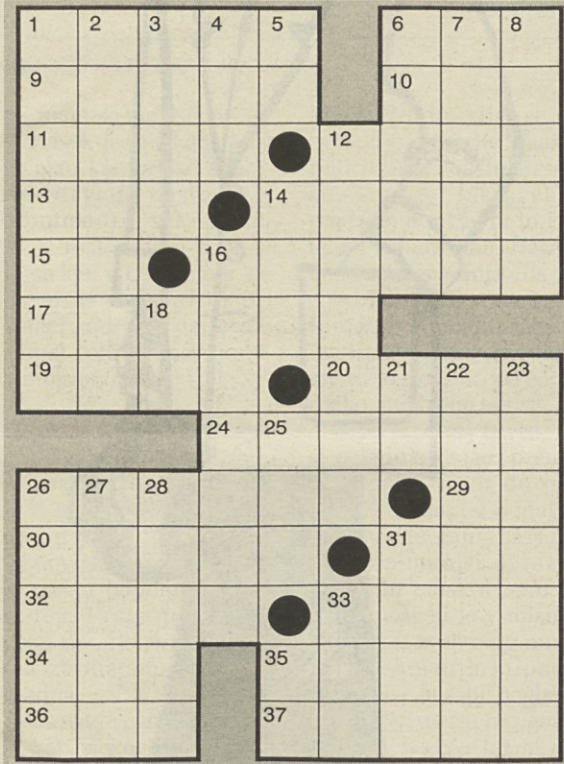
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. visok, rezek glas kot znak veselja, 6. jezero na Tibetu, 9. menjavanje nepoudarjenih in poudarjenih zlogov v pesmi, 10. pas pri kimonu, 11. antično računalno, 12. filmska zvezda v ZDA, 13. kampucijski general (Lon), 14. ime nekdanjega slovenskega igralca Potokarja, 15. avtomobilska oznaka Izraela, 16. grški filozof, Sokratov učenec, ki je v Atenah ustanovil svojo akademijo, 17. izdelovalec lesene obutve, 24. rimska boginja ljubezni, 26. ime ubite indijske predsednice Gandhi, 29. zacetnici poljske pisateljice Zapolske, 30. afriška antilopa, 31. odzagan kos debla, 32. trup, 33. mesto na Taivanu (iz ček akia), 34. krajša oblika angleskega imena Evelyn, 35. glavno mesto Belorusije, 36. ime angleskega glasbenika Orbisona, 37. dolina v Julijcih.

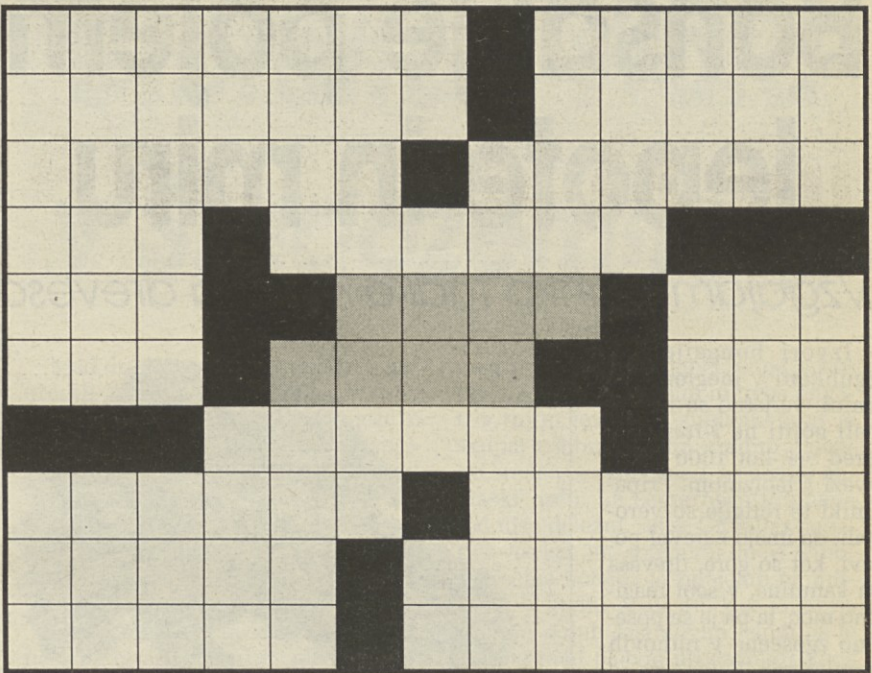
Navpično:

1. velik krvno-mezgovni organ pri cloveku, 2. lovljenje rib, 3. praprebivalec Apeninskega polotoka, 4. zamah s sekiro, 5. kratica za kilometer, 6. pismena opomba, 7. terme pri Padovi v Italiji, 8. kraj pri Gorici, 12. antikviteta, 14. poželenje, 16. coln, ladja ali barka, 18. zacetnici novozelandske operne pevke TeKanawe, 21. kemijski simbol za germanij, 22. razuzdanec, 23. rezultat odštevanja, 25. doba, vek, 26. milanski nogometni klub, 27. italijanski knjizevnik (Ippolito, Izpovedi starega Italijana), 28. ime angleskega deseterbojca Thompsona, 31. del umetniskega imena slovenske filmske igralke Ide Kravanje, 33. staroperzijski kralj, 35. kratica za milivolt.

RESITEV
Vodoravno: vrisk, Nam, ritem, obi, abak, star, Nol, Stane, IL, Platon, colkar, avto, Igor, Venera, Indira, CZ, miala, ril, telo, Eve, Mlnsk, Roy, Virata.

Kombinacijska križanka s števili

Spodnja števila je treba s pravilnim kombiniranjem razvrstiti v lik tako, da boste na označenih poljih dobili števili, sestavljeni iz samih enakih števil.

80422221	562171	89771	7668	453
37226548	550715	78002	1229	354
6467716	527632	77816	872	331
5477986	430164	68645	785	272
2882654	417433	35002	766	263
2176006	347176	29752	760	236
992967	307268	9140	700	176
771654	277171	9051	645	66
771516	121701	7971	618	62

RESITEV Vodoravno: 5477986, 77816, 2176006, 89771, 771654, 307268, 645, 121701, 331, 2222, 354, 236, 2222, 453, 992967, 700, 277171, 562171, 68645, 6467716, 35002, 2882654

ŠAH

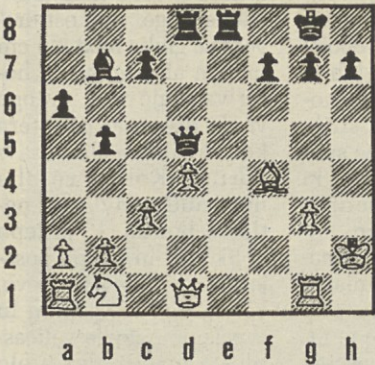
Beljanski - Pirogov / Moskva 1975

Z žrtvijo figure je črni oslabil položaj belega kralja v rokadi. Na veliki beli diagonali a8-h1 je črni postavil damo in lovca in bela obramba ze poka po sivih, ki jih beli ni vec v stanju zakrpati. Kako je črni, ki je na potezi, uspel razbiti belo obrambo, pa si oglejmo v nadaljevanju!

Resitev naloge

Bela dama in trdnjava sta preobremenjeni z obrambnimi nalogami na poljih e2, h5, g2 in h1, zato ju črna trdnjava s potezo 1...Te1! usmeri na polje e1. Beli nima dobrega odgovora in igra 2.Dg4 no sedaj pa sledi matna slika na polju h1, ki nastane po 2...Dh1+! 3.Th1: Th1 mat! Tudi z žrtvijo dame je črni dosegel željeni cilj!

Silvo Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

205	PREBIVALCI MOSKVE	STARO IME SOLTRENE KISLINE	OSEBA S TREMO	HALOGENA PRVINA	INDIJSKO MESTO	MOSKI, KI VELIKO PIJE	LASTNIK GOSTIN. LOKALA	STRELJNO OROŽJE	PREKRITOST Z BARVO	POLJSKA	MOCAN KONJ	PRAVOSLAVNA SVETA PODOBA	ZDRAVILNA PLJACA	AVTOR: LUKA PIBER	PETER PO FRANCOSKO	ENOJKA	KRAJ NA PELJESCU	PREBIVALEC TESALJE	RAJKO RANFL	PLESEN NA TRTI	RESNOST	BODICA
PRESERNOV NAGRAJENEC														PISANOST								
ENA OD FORM														NOTRANJSKINA SOLSKI PROSTOR								
PRIPRAVA ZA NAVJANJE LAS										SLOVENSKI KOROSKI NOVINAR VOLIC									RUSA, TRATA			
PRESERNOVA PESEM				NABIRALKA BISEROV VOZNIK RIKSE				PRETEPAC CESKO M. IME					KMECKO ORODJE SOVIJET. AGENCIJA						RIMSKA DVE BLOMDAHL OPERA			CIGARA
BIBLUSKA DEZELA					IZZIVAC											RAST-LINSTVO	SAHIST PORTISCH					
TVORBA V GOBCU KITA					MADZ MOSKO IME VELIKA VEZA						STRUPEN PLIN	IRASKI GENERAL (ABDUL)					EDEN DESNI PRITOK UNE			ZUBIN MEHTA MODRINA		
CRTICA						BEO-TJEC DALJSA DOBA						KOSITER EGIPC. BOZANSTVO			PAVAROTTI ITALJAN							
ANTON TROST				HRV. PEVKA (RADOJKA) HENRIK TUMA						GRSKA CRKA TITAN									REDKO IME ZA DUSIK			
TELO, KI NIHA							RADIO-AKTIVNA PRVINA						AMER. CRNSKA PEVKA (IRENE)						BIVSI AMER. POLITIK (DEAN)			
PREBIVALEC ISTRE							VELIK GORSKI VRH						AHACIJ						MESTO V EPIRU			

POSEBNA OBLIKA VRTNARJENJA

Bonsai je pojem lepote in miru

Vzgajamo lahko tudi evropska drevesa

Izvori bonsaijev so izgubljeni v megleni davnini; verjetno so jih začeli gojiti na Kitajskem pred več kot 1000 leti v zvezi s taoizmom. Pripadniki te religije so verovali, da imajo naravni pojav, kot so gore, drevesa in kamnine, v sebi magično moč, ta pa je še posebno zgoščena v njihovih manijaturah. Poleg tega so v skrivljenih in grcastih oblikah slutili telesa ljudi iz posmrtnega sveta, v katerem naj bi ti dosegli veliko starost. Iz takih verovanj se je razvila presenetljiva in zelo cenjena oblika vrtnarjenja - bonsai.

Najstarejši bonsaiji so bila naravno pritlikava zrastla drevesa iz goratih krajev, ki so jih izkopali in prenesli, ko so bila že stara. Najprej so tem drevescem puščali naravno obliko; toda v topografsko tako raznoliki deželi so se v času dinastije Ming (1368-1644) razvili regionalni slogi bonsaija. Z vzgajanjem so oblikovali posamezna drevesa s »ploščatim vrhom«, »pagode«, in podobno. Te metode vzgajanja so na Kitajskem zdaj že redke, v začetku 20. stoletja jih je namreč izpodrinila kantonska metoda »pusti rasti in obrezuj«.

Zgodovina bonsaija na Japonskem je krajša; prvi zanesljivi zapis je iz leta 1309 na slikarskem zvitku umetnika Takakane Takasina. Drugi zapisi iz obdobja Kamakura (1180-1333) poročajo, da je aristokracija razkazovala na verandah svojih domov bonsaije v posebej narejenih keramičnih posodah.

V 14. stoletju je narasla moč trgovcev, ki so se začeli zanimati za majhna drevesa; povpraševanje je bilo tolikšno, da se je razvila metoda sajenja mladih dreves v lonec in njihovega vzgajanja po metodi 'tako'. Po tej metodi so zvijali in privezovali drevesna debla in veje s konopljenimi vrvmi, da bi zmanjšali višino in pridobili grcast ter zviti videz sicer piramidaste oblike drevesa.

Od leta 1603 do 1867 je Japonska uživala čas brez vojn, v katerem so

zacvetele vse vrste umetnosti, tudi take, ki so povezane z vrtnarstvom. Nov vzpon je doseglo krajinsko vrtnarjenje, pa tudi ugled vzgajanja bonsaija je zrasel.

Spreminjali so se tudi slogi vzgajanja dreves. Izredno so bila cenjena (to so se sedaj) gorska naravno pritlikava drevesa.

Padcu fevdalnega sistema leta 1867 na Japonskem je sledilo obdobje hitrega razvoja. Osvobodena družba je zdaj lahko prosto razglabljala o novih zamislih in si sirila obzorje; kaj kmalu je spoznala lepoto bonsaija, ki je bil dotlej namenjen izključno bogatašem. Povečalo se je število vrtnarjev, kjer so vzgajali mlada, toda lepo oblikovana drevesa, obenem pa se je razvijala strokovna veščina vzgajanja.

Na začetku 20. stoletja so Japonci začeli bonsaije izvažati; leta 1909 je bila v Londonu prva razstava japonskega bonsaija ki je zbudila precejšnje zanimanje, tako da je tu in tam kak bonsai le zašel v angleški dom. Sele v poznih petdesetih letih je zanimanje za ta mala drevesa zares pričelo rasti.

Dolga leta je prevladovalo napačno mišljenje, da so ta drevesa posebne vrste, ki pač »tako rastejo«. Ljudje so menili, da je bonsai zelo težko gojiti, obdajali so ga z orientalsko mistiko. Sele v zadnjih 10 do 15 letih je narasla skupina navdu-

šencev začela popravljati te ljudske zmotne. Spreminja se tudi zmotna predstava, da le zelo star bonsai res nekaj pomeni.

Pri vzgajanju bonsaija povezujemo precej osnovne vrtnarske veščine z umetniškim čutom in dojemanjem. Evropska drevesa lahko vzgajamo enako kakor japonska in tudi tropske vrste niso izključene. Na voljo imamo različne sloge, velikost drevesc se giblje med 2-3 cm in 1 m ali več. Na Vzhodu vzgajajo tudi mnogo večja drevesa, nekatera kot »atrijska« drevesa v koritih. Koliko veselja nam nudi privlačen petleten bonsai, ki je lepo oblikovan in mično posajen! In čez leta isto drevo, ki ga nenehno gojimo in vzgajamo, razvije veličastnost, značilno za zrelo gozdno drevo. Če jih razvrstimo več v isti posodi, nam pričarajo miniaturno gozd.

Pocasno gojenje bonsaija, ki zahteva potrpljenje, je bilo za budistične duhovnike ena od oblik meditacije. Ni jih motilo dejstvo, da bo drevo raslo in se razvijalo še po njihovi smrti - to jim je celo pomagalo ceniti enotnost cloveka z naravo.

Pri učenju te veščine je bilo v razmerju med učiteljem in učencem pomembno to, da se je v dolgem učnem postopku spostovanje do učitelja preneslo tudi na predmet, s čimer se je ustvarilo potrebno spostovanje in skoraj intuitivno razumevanje bonsaija.

Ta občutek se včasih razvije tudi pri zahodnjakih, ki več let gojijo bonsai. Začne se z ljubeznijo do dreves in z željo, da bi poskusili novo obliko vrtnarjenja, potem pa prerašče v zadoščenje ob zavesti, da je gojitelj odgovoren za vzgojo miniaturnega gozda, ki je obenem pojem lepote, brezčasnosti in miru.

Več o izvoru, slogih, vzgoji, presajanju in negi bonsaijev lahko preberete v priročniku Bonsai, ki je izšel v zbirki Moje vrtno rastline pri Založbi Mladinska knjiga. Napisala ga je Anne Swinton.

MODA

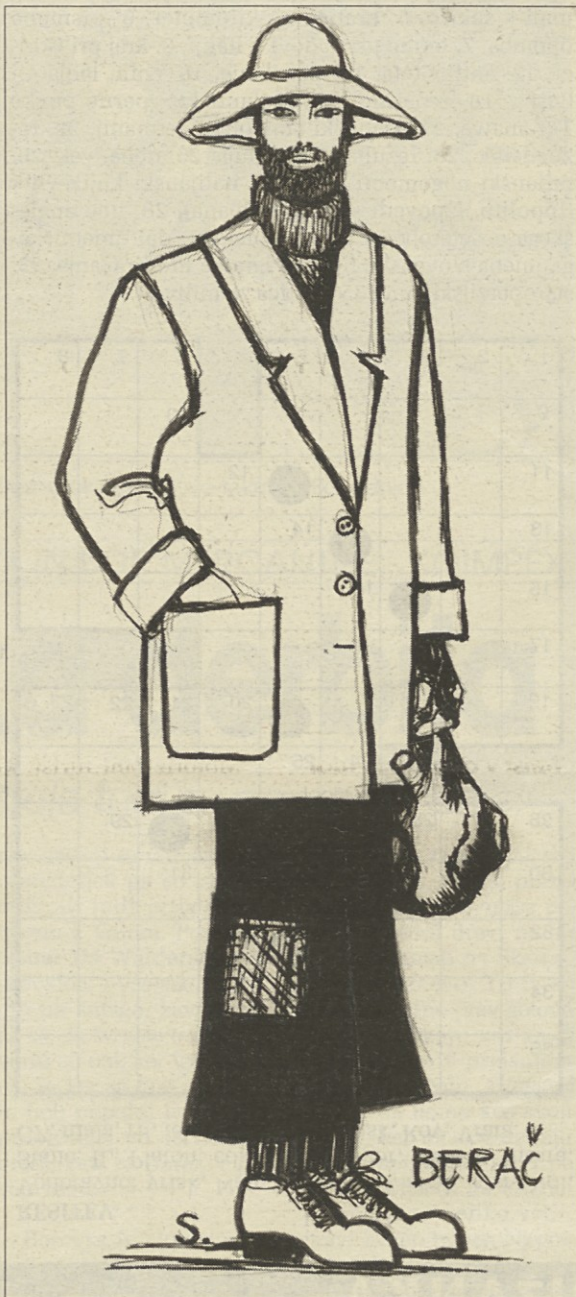
Pustne šeme

Vlogo je treba tudi zaigrati

Na prvi pogled pustne seme nimajo nikakršne povezave z modo. Z modnimi napovedmi in modno industrijo prav gotovo ne, ko pa govorimo o oblačenju kot etnološkem

dogajanju, povezanem z običaji in prehrano, postane pust najvidnejša sprememba vsakdanjega oblačenja v nošo.

Na slovenskih tleh se pustni običaji po pokraji-

AVSTRALIJA

Z nojevim oljem do zaslužka

Kmete je prizadela suša

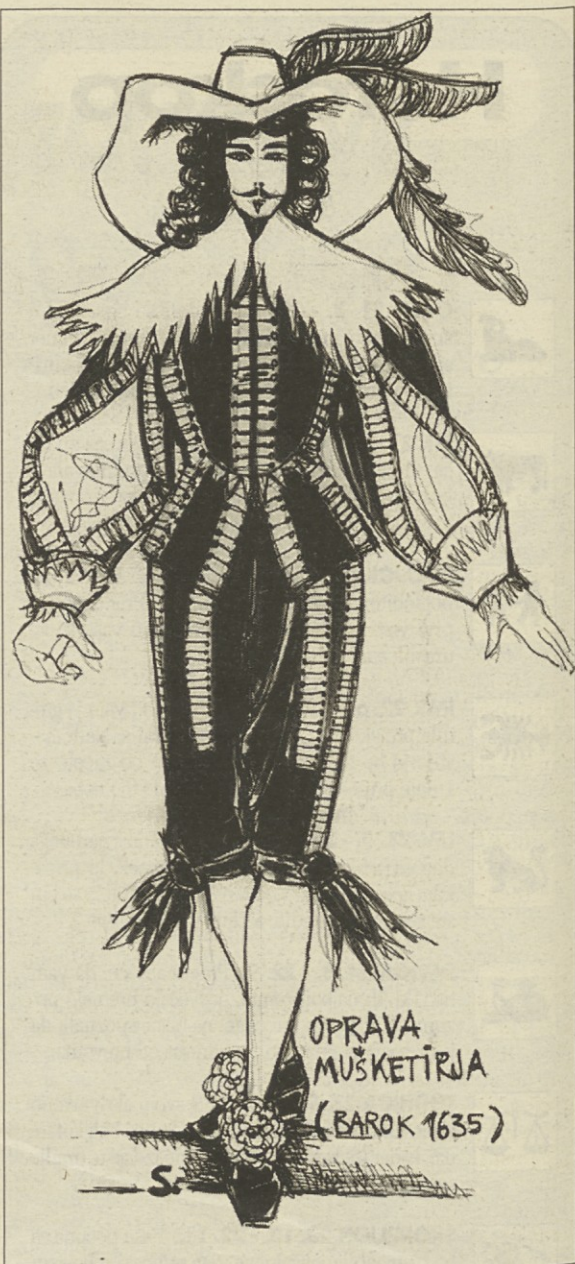
Avstralski kmetje skušajo ublažiti posledice katastrofalne suše, ki jih pesti že četrto leto, vedno znova odkrivajo dodaten zaslužek, naj gre za maziva proti artritisu, izdelanih iz mascobnih tkiv avstralskega noja, denarnic iz kengurujeve kože ali krem proti gubam, katerih osnova je kislina sladkornega trsa.

»Veliko kmetov skuša odkriti nov vir dohodka. Z izdelovanjem izdelkov, za katere vlada povpraševanje na trgu, kmetje skušajo omiliti posledice katastrofalne suše,« je povedala Jenny Da Rin, članica Združenja avstralskih kmetov. Veliko se jih odločilo za rejo avtohtonih avstralskih zivali, kot sta kenguru in noj. Nacio-

nalni urad za znanstvene raziskave je v svojem poročilu zapisal, da se zadnje case zelo razvija reja kengurujev, saj so lani z izvozom izdelkov iz različnih kengurujevih delov zaslužili 21 milijonov avstralskih dolarjev.

Presenetljivo je, da so s kengurujevim mesom zaslužili le milijon dolarjev, čeprav je v domovini zelo cenjeno. Tujina bolj ceni kengurujevo usnje, iz katerega izdelujejo cevle za golf in nogometne superge. Cenjeni so tudi spominki iz kengurujeve kože, kot so denarnice, obiski za ključe...

V tujini vlada veliko zanimanje tudi za nojevo olje, iz katerega družba Murray River izdeluje mazilo za lajšanje artriti-

nah zelo razlikujejo in so zelo pestri. Kurenti na Ptujskem so drugačni od ostalih, značilna zanje je obleka iz ovčje kože, velika, z rogovi in pisanimi trakovi okrašena maska pa je težka in vroča. V pasu privezani kravji zvonci zvonijo med poplesovanjem po poljih in vaseh.

Tudi cerkniški karneval je nekaj posebnega s svojimi umetelnimi ročno izdelanimi maskami.

Najbližji velik karneval vsako leto poteka v Benetkah, kjer kraljuje znamenita beneska maska v svoji skrivnostni privlačnosti. Tam lahko vidimo zelo bogate in domiselno sestavljene maske, ze kar umetniške pojave.

Na ljubljanskih ulicah navadno opazimo kar veliko mask, tistih navednih, ki predstavljajo klovna, sejka, ciganko, berača - pa se drugačnih, malo bolj izvirnih, pogosto skupinskih, kot so: zdravniška ekipa z ranjenecem, poroka v starem avtomobilu z ropotajocimi konzervami, dolga stonoga, vedeževalka, stara nevesta in se katera.

Ce nameravate sami izdelati svoj pustni kostum in se podati na ulice ali na zabavo, se najprej domislite česa prav posebnega. Ni treba, da je pustna maska povsem popolna, skoraj bolj važno je, da vlogo osebe, ki ste jo izbrali, se zaigrate. Suzana Belak Pungartnik

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

cnih bolečin. Bowlers Rub, mazilo za balinarje, cenijo tisti, ki bi se morali zaradi vnetja sklepov odpovedati balinanju.

Kmetje sejejo nove in stare kulture, med njimi grmičevje, za katerega so v 80. letih menili, da je strupeno, zdaj pa iz njega pridobivajo dragoceno jojobovo olje. V uradnih poročilih avstralskega ministrstva za kmetijstvo je zapisano, da so s tem grmičevjem nasadili 130 hektarov zemlje, letos in prihodnje leto pa naj bi jih se 300 hektarjev, ker je pričakovati, da bo cena jojobovega olja na svetovnem trgu, kljub priznanemu vlazilnemu učinku

z 19 dolarjev za kilogram padla na 6 dolarjev. Čeprav iz sladkornega trsa pridobivajo predvsem sladkor, so v njem odkrili tudi kislino, ki blagodejno vpliva na kožo in preprečuje nastajanje gub, zato je postala pomembna sestavina različnih krem.

Tony Parle iz Novega Južnega Walesa, ki je nekdo sejal le zitarice, je obogatel z nasadi kumar, s katerimi zalaga vse avstralske podružnice McDonaldsa, z njimi pa zalaga tudi azijski trg in tako izriva ameriške izvoznike kumar.

Belinda Goldsmith
Reuter

ZNAMENITI PRAŽAN

Po sledih humorista Jaroslava Haška (12)

Najvidnejši člani Haškove stranke - Vnovičen razcvet mesta

Hasek je s članoma stranke potoval po Avstriji in Ogrski. Med potovanjem so se dobro zabavali in bili pogosto gostje ceskih pivovarjev, ki jih je bila monarhija polna. Spremljala sta ga akademski slikar in kipar Jaroslav Kubin in František Wagner, eden redkih, ki ga ne omenja s pravim imenom. V resnici je bil to plzenski igralec Ruda Hnevska.

V ozji krog stranke so sodili se makedonski vojvoda Jan Klimes, ki je bil v resnici miroljuben tapeznik iz Sofije, ne pa okrutni pobijalec Turkov, velik boem in manj pomemben pesnik Gustav Roger Opočensky in Ladislav Hajek, ki ga Svejek omenja kot edinega njemu znane pesnika. Tu so bili se tirje bratje Mayer. Njihova sestra Jarmila je bila Haskova prva, nesrečna soproga.

V izvršnem odboru

Hašek na karikaturi člana izvršnega odbora stranke J. Lade

stranke so bili poleg Haška se Eduard Drobilek, urednik Ceske tehnike (ki je Hasku vsestransko pomagal), Josef Mach, pesnik saljivih verzov in soavtor kabarejskih del, Josef Lada in nekatere dru-

ge, manj znane osebe.

Hasek je kot kabaretist in član kabarejske skupine Nirvana nastopal v Montmartru, v Kopman-ki, v restavraciji Balkan in se kje, v Longenovi kabarejski skupini in pri Rdeči sedmici pa je nastopal celo kot ceremonijalmojster.

Turist v današnji Pragi

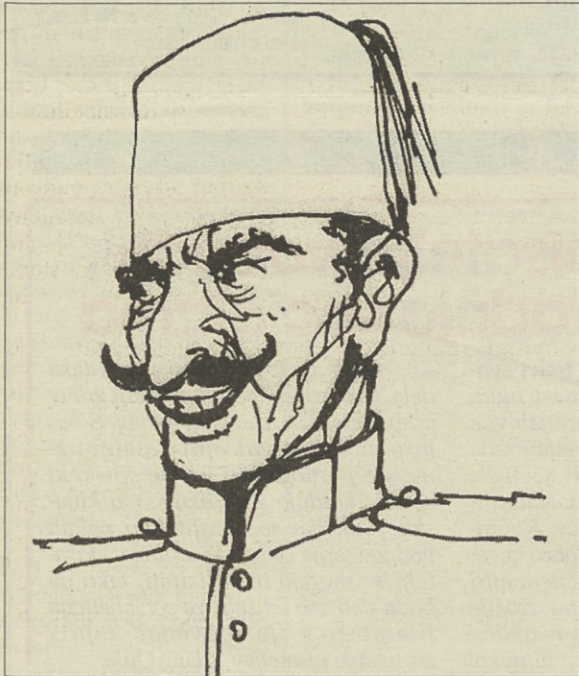
Praga spet postaja zlata. Dokaz so trume turistov, ki si ogledujejo vse mogoče in nemogoče reči. Obnovljena pročelja dajejo mestu popolnoma nov videz. Praga je bila se pred desetletjem ali dvema zapuščenca, siva in hladna.

Turiste vecinoma vodi-jo kot backe. Vecina literarno nepodkovanih komaj kaj zazna. Pripovedujejo jim o slavni zgodovini, o Karlu IV., o Vavla-vih, prvem, drugem in ostalih, o Janu Husu, astronomu Tychu Braheju, o reporterju brez primerjave Egonu E. Kischu, o Franzu Kafki in njegovem zvestem biografu

Maxu Brodu, sliši se se beseda o slikarju Machi, politikih Edvardu Bene-su, Tomašu Masaryku, predsedniku Havlu in Palachu - mučeniku. Hasek, Lada in kompanija - da ne govorimo o Skvoreckem, Kunderi, Hrabalu, pisatelju Havlu, režiserju Formanu in drugih - pa so že redko omenjene teme.

Motorizirani turist, ki si ogleduje Prago, prenočuje pa v deset do petnajst kilometrov oddaljenem hotelu, nima časa niti za najmanjši ovinek. Hasku in praški boemi se lahko posveti le v mislih, kvečjemu zvečer po mnogih prehojenih kilometrih, ko v hotelu pogleda zemljevid mesta in ugotovi, da je avtobus takrat, ko je že petič zavil v napačno ali prepovedano smer, v bistvu vozil blizu ulice, kjer so pred malo manj kot enim stoletjem veseljaci Hasek in njegovi družabniki, zbijali zandarjem kape in uganjali se druge norčije.

Borivoj Repe
(Se nadaljuje)

Praški boem Jan Klimes (ilustriral: M. Vaša)

Gibraltar, vrata v Sredozemlje (8)

Med drugo svetovno vojno so v njej uredili začasno bolnišnico, po vojni pa so del votline opremili s sedeži in razsvetljavo. Tako so podzemlje spremenili v izredno akustično koncertno dvorano, v kateri prirejajo različne koncerte, ki so se posebna atrakcija za tuje obiskovalce.

Med turisti prevladujejo Britanci

Gibraltar se seveda ne more kosati z neskončnimi pesčenimi plazami, karkršne se razprostirajo ob španski obali, zato se morajo za turiste se posebno potruditi. Med pravimi turisti je se vedno največ Britancev, saj sredi vroče Spanije najdejo pravcato oazo, v kateri življenje poteka skoraj tako kot doma, le klima je mnogo prijetnejša. Čez dan se lahko posvetijo restavracijam z indijsko, kitajsko, špansko ali francosko kuhinjo, seveda pa ne manjka tipičnih angleških restavracij z manjšimi pri-grizki.

Dnevni vrvež se ponoči z ulic preseli v pube in night clube, mnogi pa si krajšajo čas tudi v casinoju, ki se ponasa s tridesetletno tradicijo in lepimi razgledi na Gibraltarsko ozino.

Gibraltar loci od birtanskega otoka le dobre tri ure poleta, zato ga mnogi izkoristijo tudi kot izhodiščno točko za obisk bližnjega Maroka, Spanije ali celo Portugalske, ki leži nekaj sto kilo-

metrov zahodno. Britanci se tod počutijo kot doma, saj se jim ni treba muci-ti s tujim jezikom, angleški funt je skupaj z gibraltarskim uradno plačilno sredstvo, vsepovsod se vrstijo angleški pubi. Le cemernege vremena tod niso deležni, saj se Gibraltar ponasa z več kot 300 sončnimi dnevi letno.

Vecina hotelov je zgrajenih na mirnejši, vzhodni obali rta, kjer je morje cistejše. Kljub castiljivim letom pa je vseeno med najbolj privlačnimi Rock hotel, ki stoji nad mestom sredi cudovitih parkov vse od leta 1932.

Botanični vrtovi in Evropa Point

Botanični vrtovi Alameda so se ena izmed točk, ki jih skusajo domačini kar najbolj približati obiskovalcem. Botanični vrt so ustanovili leta 1986 kot park, namenjen rekreaciji domačinov. Ponasa se s številnimi eksotičnimi rastlinami, ki dobro uspevajo v toplem subtropskem podnebju. Med njimi so tudi nenavadna zmajeva drevesa z atlantskih otokov, drevesa iz nekdanjih britanskih kolonij v Afriki in Avstraliji.

Nekaj kilometrov naprej pa obiskovalce vabi Evropa Point, kot se imenuje skrajna točka rta, na kateri so leta 1841 dobrih petdeset metrov nad besnečim morjem postavili svetilnik

(Se nadaljuje)

S pečine se odpira razgled na Afriko (Foto: Igor Fabjan)

MOJSTRI DETEKTIVI

Margery Allingham

Starec pri oknu (2)

Oates se je nasmejal: "Se en član kluba?"

Tudi Campion se je rahlo nasmehnil. "Po naključju je. V klubu prebije ves prosti čas. Mislim, da se starejši člani ob tem počutijo bolj varni."

Oates je spet pogledal dekle. "Torej ostaja vse v družini, kaj? Kateri slavni klub je to? Menda ne Puffin's?"

"Ne. Je pa prav tako ugleden, ceprav ni tako slaven. The Junior Greys na Pall Mallu."

Oates se je napeto zaval. "Čudnejše in čudnejše," je rekel. "Mar ni to tam, kjer tisti starec vse dni presedi pri oknu?"

"Stari Rosemary?"

"Prav tega mislim. Ena londonskih znamenitosti. Že petdeset let. Smesno, prav danes sem slisal nekaj o njem, kar sem vam hotel povedati. Ali je res tako star, kot pravijo?"

"Letos jih bo devetdeset."

"Res?" Visjega inspektorja je očitno zelo zanimalo. "Seveda sem ga videl že

najmanj ducatkrat. Saj ga ni mogoče zgrešiti, ko sedi pri tistem velikem oknu. S ceste je videti se kar mlad. Msravi moski, kot ste vi, se dobro drzijo. Kaksen je pa od blizu?"

Gospod Campion je pomislil. Bil je pri volji za resen pomenek o cemer koli, kar bi gostovo mučno pozornost odvrnilo od njegovih dveh klubskih soclanov in njunih intimnejših zadev.

"Običajno mu ne pridete prav blizu," je končno rekel. "Tisto izbočeno okno je njegovo svetišče. Za njegovim naslanjajem stoji španska stena, ki zadržuje preprih, med njim in preostalim delom sobe pa je se miza. Le redko sem v klubu tako zgodaj, da ga vidim, ko pride, ga pa tu in tam srečam okoli pol sedmih zvečer, ko se opoteka na ulico."

"Je torej bolehen?" je vtrajal višji inspektor. "Bolehen, a mladostnega videza? Oprostitute, da sem tako radoveden," je dodal, "vendar ne maram takih nenavadnosti. Ali je na močni svetlobi in od blizu res videti mlad?"

Gospod Campion se je obotavljal. "Zelo dobro je ohranjen," je končno zavel. "Dal si je marsikaj narediti."

"Oh, operacije obraza, kure za pomlajevanje, lasulje, vložki, ki zaobljijo upadla lica, vem." Oatesov glas je bil poln zaničevanja. "To je torej. Take reci sovražim. Že pri starih zenskah je zadosti zoprno, pri starih moskih pa je ogabno."

Pomolcal je, potem pa ob misli, da se je nemara preveč neprijazno izrazil, velikodušno dodal: "Seveda, če pomislite, da je bil slaven igralec, vse skupaj ni tako hudo. Bil je eden prvih igralcev, ki je prejel viteški naslov, kajne?"

"Mislim. Sir Charles Rosemary, ena včlikih osebnosti osemdesetih let. Verjamem, da je bil sijajen."

"In zdaj vse dni presedi pri oknu in si prizadeva, da bi jih kazal samo šestdeset," je zamrmral Oates. "Ali je res, da sedi tam ves dan in vsak dan?"

"Že dvajset let vsak dan," je rekel gospod Campion, ki se je sprasevanja

počasi navelical. "Prava legenda je. V klub pride ob enajstih in sedi tam do pol sedmih."

"Mojbog!" je osuplo rekel Oates in takoj nato dodal: "Ha, opazil jo je!"

Gospod Campion se je odrekel upanju, da bi gostovo pozornost usmeril drugam. Okroglo, dotlej brezizrazne oči visjega inspektorja so se svetile od zadovoljstva.

"Poglejte Marcha," je rekel. "Divji je. Ali ni to značilno za tipa njegove sorte? Menda se ne zaveda, da je sam na istem. Ali ga vidite?"

"Da, v zrcalu za vašim hrbtom," je nerad priznal Campion. "Precej neprijetno za njegovo gostjo, mar ne?"

"Po mojem je takih reci vajena," je vedro rekel bivši inspektor. "Poglejte si ga."

Arthur March je bil jezen, in očitno ga ni motilo, da jezo javno kaže. Sedel je vzravnano in ves bled in ogorčen strmел v svojo zaročenko in njenega spremljevalca. Dekle v sivem klobuku,

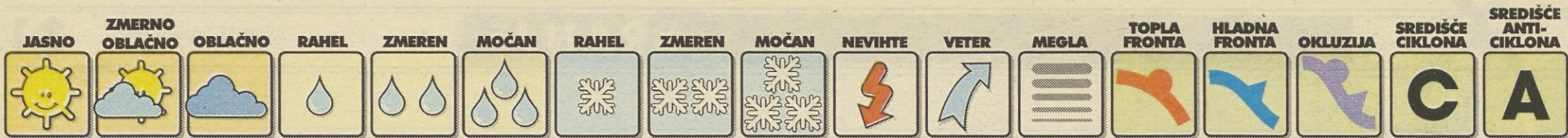
ki mu je sedela nasproti, si je močno prizadevala, da bi se zdelo, kot da se malce zabava, toda v njenih očeh je bila jeza.

Campion je pogledal gospodično Warren in jo ujel ravno tisti hip, ko so radovedni pogledi izza sosednjih miz njeno pozornost usmerili na besnega moskega na drugem koncu restavracije. Za trenutek je ujela njegov pogled in počasi skratno zardela. Potem je nekaj zamrmrala mlademu možu poleg sebe, ki ni dotlejš sploh nič opazil.

Oatesa je zelo zanimalo. "March bo stopil tja," je nenadoma rekel. "Ne, premislil si je. Listek bo poslal."

Natakar, ki je nesel sporočilo, na hitro nacekano na listek papirja, iztrganega iz beleznice, je bil videti precej v zadregi. S kratkim opravičilom ga je izročil gospodični Warren. Ona je listek pogledala, se globlje zardela in ga dala Fieldingu.

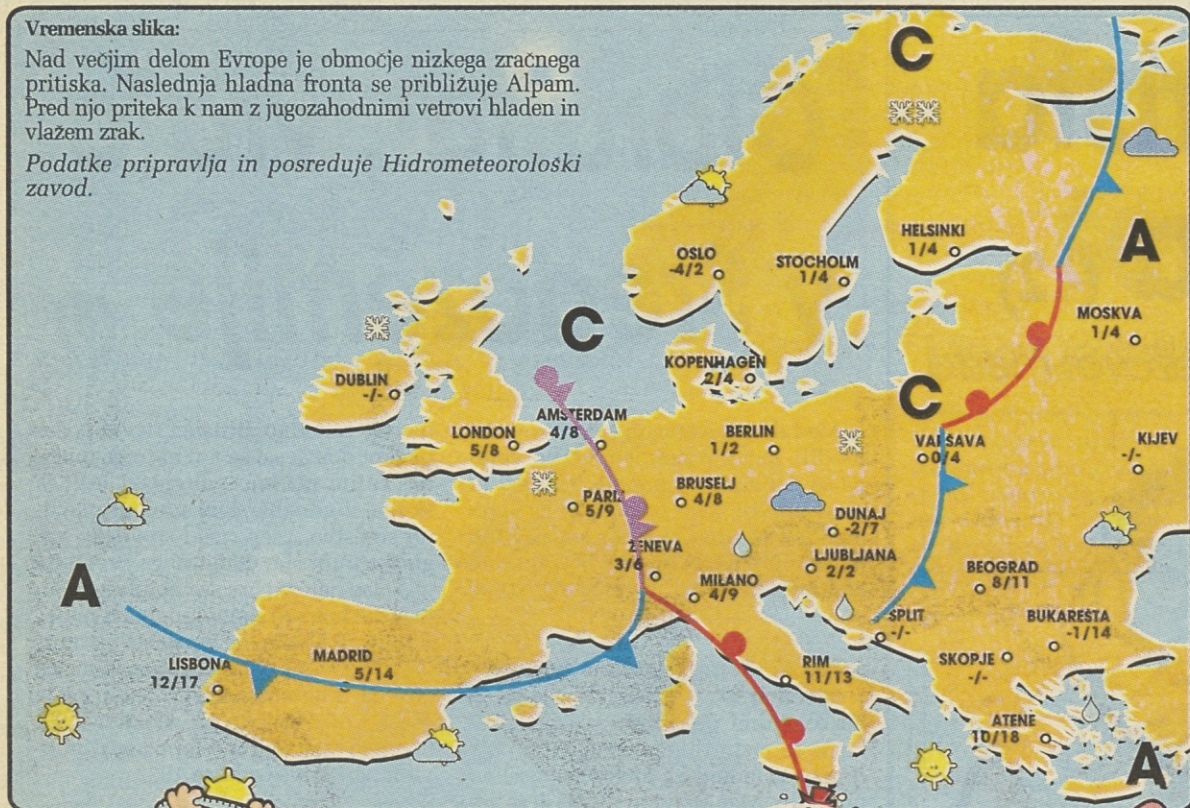
(Se nadaljuje)

Vremenska slika:

Nad večjim delom Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Naslednja hladna fronta se približuje Alpam. Pred njo priteka k nam z jugozahodnimi vetrovi hladen in vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

Sonce bo vzšlo ob 6.49 in zšlo ob 17.42. Dan bo dolg 10 ur in 53 minut. Luna bo vzšla ob 3.48. in zšla ob 13.28.

24. 2.

	cm		cm
Rogla	70 do 90	Kanin	35 na 60 - 190
Kope	do 40	Koblja	10 - 40 na 60
Krvavec	15 do 110	Zelenica	30 do 110
Vogel	do 150	Soriska planina	110
Kranjska Gora	20 - 30	Velika planina	50
Mariborsko Pohorje	10 na 45	Golte	30 na 40
Pokljuka	40 - 50	Cerkno	20 na 60

Naprave na smuciscih Pokljuka in Kanin danes ne obratujejo! Tekaske proge so urejene na Rogli, na Soriski Planini, Veliki Planini, Kopah, Golteh, delno na Voglu, na Mariborskem Pohorju jih urejajo. Dostop na Mariborsko Pohorje, Roglo, Pokljuko, Zelenico in Kope je mogoč samo z zimsko opremo. Smučarski avtobus vozi na Mariborsko Pohorje, Roglo, Kobljo in Vogel, v Cerkno in med Gozd Martuljkom in Podkorenem.

Značilne, vremensko pogojene težave, ki bodo pogostejše popoldne in ponoči, se bodo kazale kot povečan nemir, razdražljivost, utrujenost in potrlost. Tudi spanje bo moteno.

Slovenija: Padavine bodo postopno ponehale. Čez dan spremenljivo do pretežno oblačno z občasnim rahlim dežjem. Dnevne temperature od 2 do 7, na Primorskem 11°C. Sosednje pokrajine: Oblačno bo, z občasnimi padavinami, ki bodo prehodno ponehale. V nizinah bo deževalo.

V Sloveniji: V nedeljo bo oblačno s padavinami, v nizinah bo deževalo. Meja sneženja se bo zvečer in v noči na ponedeljek spustila do nižin. Obeti: V ponedeljek bo spremenljivo do pretežno oblačno, občasno bo ponekod še rahlo snežilo. Na Primorskem bo pihala burja.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Sreča v nesreči

Med »pristakom« cessne 152 na strehi hiše pri alabamski McCalli ni bil nihče ranjen. (Telefoto AP)

Mrtvec ga ni motil pri poslu

PALERMO - Palermski vlomilec je po telefonu opozoril policijo, da je po vdoru v neko stanovanje v mestni četrti Zisa našel truplo lastnika. Policija je ugotovila, da je tat vdrl v stanovanje v dopoldanskih urah, ko je bil lastnik običajno odsoten. Iz stanovanja je odnesel nekaj zlatnine in listino, ki jo je vzel mrtvemu. Sodni zdravnik je mnenja, da je okradeni zaradi kapi umrl že prejšnjo noč.

Sekta kupuje stranko?

LIZBONA - Kot trdijo pristasi Stranke narodne solidarnosti, male stranke portugalskih upokoencev, naj bi njen predsednik Themudo Martins poskušal stranko prodati bogati sekti Vesoljne cerkve božjega kraljestva. Ta sekta se je pred časom zaman poskušala predstaviti na volitvah, sedaj pa oblega stranko upokoencev in jo poskuša kupiti.

Kače iz straniščnih školjk

SINGAPUR - Stanovalci nekega rezidenčnega bloka v Singapurju se že nekaj dni borijo proti kačam, ki jim lezejo iz straniščnih školjk. Po mnenju združenja za zaščito živali, so kače nasle kako počeno cev in sedaj iščejo najprimernejše bivališče. Ljudje so obupani, saj si ne upajo na stranišče, tako da so že zagrozili lastnikom rezidenčnega bloka, da jih bodo tožili, če ne bodo odpravili kač.

Pojedli živali zoološkega vrta

SOFIJA - Bolgarska tiskovna agencija BTA je sporočila, da so zaprli neki živalski vrt, ker so lačni mešanci pojedli 37 živali. Ponoči so preplezali ograjo in pobili vse živali, ki so užitne. Prizanesli so samo levom, tigrom, volkovom in plazilcem, ki jih je živalski vrt sedaj daroval drugim živalskim vrtovom in cirkusom.

Kitajski pisatelji svobodni, a le za gradnjo socializma

PEKING - »Zajamčiti je treba svobodo pisateljev, a književnost mora biti v službi države,« te protislovne misli je izrekel namestnik sefa urada za propagando pri CK KP Kitajske Zhai Taifeng na letnem zasedanju združenja kitajskih pisateljev. Komunistični režim se namreč dobro zaveda, da so gospodarske reforme in hitri razvoj oslabile vlogo partije, povzročile nastanek novih družbenih razredov in odpravile dosedanje uravnilovko, tako da režim sedaj poskuša postrojiti predvsem intelektualne vrste. Vlada je nedavno poostrila nadzorstvo nad mediji, sedaj pa se je lotila tudi pisateljev. »Niso nam vsek tisti, ki pišejo neokusne trgovske uspešnice, ker nismo, da bi naš narod bombardirali z »dusevnim opijem«,« je se dodal

Zhai Taifeng, ki se je zavzel za taka dela, s katerimi bodo omogočili zdrav gospodarski in družbeni razvoj. S terminom »dusevni opij« režim označuje pornografijo in vse spise, ki ovirajo gradnjo socializma. Od kitajskih pisateljev sedaj zahtevajo, naj jih vodijo teorije Denga Xiaopinga. »Pisatelji se morajo mobilizirati, tako da bodo dali vse od sebe za socialistično literaturo,« je povedal tajnik združenja pisateljev Zhang Quie. Sodobna kitajska književnost preživlja vsa protislovja kitajske družbe. Nekaj sodobnih pisateljev je izstopilo iz združenja in se sedaj ukvarja z donosnejšim pisateljevanjem doma in v tujini. Drugi so ostali v združenju, a se ne menijo za smernice, tako da jih bodo morali sedaj revidirati.

Na Kanarskih otokih izvolili kraljico pusta

Letošnja kraljica pusta v glavnem mestu Kanarskih otokov Santa Cruz de Tenerife je 16-letna Maria Elena Luis. (AP)